

ROMANIA DOCUMENTELE UNIRII 1918

Arhivele Statului din România
Editura Fundației Culturale Române

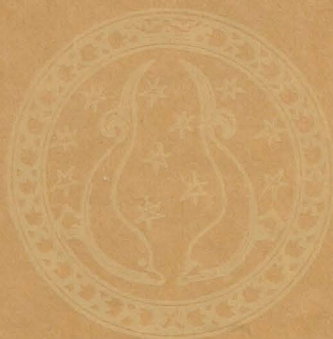
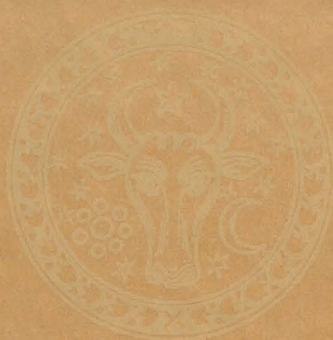
Ferdinand

REGELE FERDINAND

A stăzi ne este dat nouă să
întregim opera lor închegând
pentru totdeauna ceea ce Mihai
Viteazul a înfăptuit numai pentru
o clipă: unirea românilor...

„Proclamația către țară”
din 14-27 august 1916

ROMANIA - DOCUMENTELE UNIRII - 1918
ROUMANIE - DOCUMENTS DE L'UNION - 1918
ROMANIA - DOCUMENTS OF THE UNION - 1918

Arhivele Naționale ale României
Biblioteca Națională Culturală Documente
C. B. nr. 179/1925
București 1995

ROMANIA - DOCUMENTS OF THE UNION - 1918
ROMANIA - DOCUMENTS OF THE UNION - 1918
ROMANIA - DOCUMENTS OF THE UNION - 1918

ISBN 973 - 95711 - 8 - 2

ROMANIA

DOCUMENTELE

UNIRII

1918

album

Arhivele Statului din România
Editura Fundației Culturale Române

București 1993

Supracoperta, coperta și forzatul de
VASILE OLAC

COORDONATOR: IOAN ȘCURTU

AUTORI: IOAN ȘCURTU
SILVIA POPOVICI
LIDIA BRÂNCEANU
IOANA ALEXANDRA NEGREANU

TRADUCERE: ROXANA PETCU
BOGDANA ȘAVU

REDACTOR: IOANA ALEXANDRA NEGREANU

1918

album

Arhivele Statului din România
Editura Fundației Culturale Române
București, 2007

CUPRINS

SOMMAIRE

CONTENTS

Lupta românilor pentru unitate statală
până în august 1916 / 6

La lutte des Roumains pour l'Unité nationale
jusqu'au mois d'août 1916 / 7

The Romanians' Struggle for State Unity
until August 1916 / 7

I.

Preliminariile Unirii / 14

Préliminaires de l'Union / 15

Preliminaries of the Union / 15

II.

Unirea Basarabiei cu România / 72

L'Union de la Bessarabie à la Roumanie / 73

The Union of Bessarabia to Romania / 73

III.

Unirea Bucovinei cu România / 96

L'Union de la Bucovine à la Roumanie / 97

The Union of Bukovina to Romania / 97

IV.

Unirea Transilvaniei cu România / 120

L'Union de la Transylvanie à la Roumanie / 121

The Union of Transylvania to Romania / 121

V.

România – Stat național, unitar și independent / 158

La Roumanie – État national, unitaire et indépendant / 159

Romania – a Unitary, National and Independent State / 159

LUPTA ROMÂNILOR PENTRU UNITATE STATALĂ PÂNĂ ÎN AUGUST 1916

Poporul român – plămădit în spațiul marcat de munții Carpați, fluviul Dunărea și Marea Neagră – este unul din cele mai vechi popoare din Europa. Strămoșii românilor sunt dacii și romanii, care s-au impus în istoria antică a lumii.

Dacii s-au individualizat la mijlocul mileniului I î. de. C. din marele neam al tracilor. Primul conducător de seamă al dacilor a fost Burebista (80-44 î. de C.), care a asigurat statului său o asemenea forță, încât – așa cum aprecia istoricul antic Strabo – “a ajuns să fie temut și de romani”. Perioada de maximă dezvoltare materială și spirituală a Daciei s-a înregistrat în timpul domniei regelui Decebal (87-106 d.C.). El a înfruntat cu dârzenie cel mai mare stat al vremii – Imperiul Roman, condus de împăratul Traian, care urmărea să se extindă la nord de Dunăre. După lupte grele, în anul 106, Traian a reușit să cucerească Dacia, pe care a transformat-o în provincie romană.

În timpul stăpânirii Daciei, procesul de romanizare a dacilor – început cu mult timp înainte – s-a intensificat, cuceritorii impunându-și limba și civilizația. Contactele cu lumea romană au continuat și după anul 274, când autoritățile imperiale au fost retrase la sud de Dunăre. În urma procesului de romanizare a dacilor a apărut un nou popor, poporul român. Este un popor latin, înrudit cu italienii, francezii, spaniolii și portughezii.

Datorită valurilor de popoare migratoare (“barbare”), românii au fost nevoiți să se retragă în locuri mai ferite, organizându-se în formațiuni mici, numite “romanii populare”. În secolele X-XIII a avut loc un proces de organizare în structuri statale numite ducate, cnezate și voievodate. Ele au stat la baza apariției celor trei țări române, create în secolele XIII-XIV: Transilvania, Țara Românească (Muntenia) și Moldova. În esență, organizarea statelor românești a avut un caracter unitar, iar legăturile între locuitorii lor au fost permanente și durabile. Un important factor de unitate a românilor l-a constituit religia lor ortodoxă.

Cele trei țări române au avut de luptat, de-a lungul secolelor, împotriva tendințelor de expansiune ale regatelor și imperiilor vecine. Astfel, românii din Transilvania au luptat timp de trei secole (X-

XIII) cu regatul Ungariei. Până la urmă, în secolul al XIII-lea, Transilvania s-a organizat ca un stat autonom, condus de un voievod, subordonat regelui Ungariei. Cucerirea Transilvaniei a fost urmată de colonizarea acesteia cu un mare număr de maghiari, secui și sași, care în anul 1437 au constituit o “uniune sacră”, numită “Unio Trium Nationum”, prin care românii au fost excluși de la conducerea politică a statului. Biserica ortodoxă a fost scoasă în afara legii, dreptul asupra pământului era recunoscut numai celor care dădeau dovezi de fidelitate față de regele Ungariei. În actele oficiale numele de Transilvania a fost înlocuit cu acela de Ardeal.

Țara Românească și Moldova au avut de făcut față presiunii Imperiului Otoman, care urmărea să se extindă spre centrul Europei. În lupta pentru apărarea independenței Țării Românești s-au remarcat domnitorii Mircea cel Bătrîn (1386-1418) și Vlad Tepeș (1456-1462). Marile bătălii pentru menținerea independenței Moldovei l-au avut ca erou pe Ștefan cel Mare (1457-1504), care a reușit să-l înfrângă pe Mahomed al II-lea, cuceritorul Constantinopolului. Domnitorii români au obținut victorii strălucite în lupta împotriva oștirilor otomane, reușind ca, în schimbul plății unui tribut (care însemna răscumpărarea păcii), să mențină autonomia și structura statală proprie a Țării Românești și Moldovei. Singurul teritoriu românesc transformat în pašalac (provincie) turcesc a fost Dobrogea (1417).

La rândul său, Iancu de Hunedoara, voievodul Transilvaniei, ajuns apoi guvernator al Ungariei (1446-1456) a dus o luptă îndelungată împotriva forțelor otomane, obținând o importantă victorie în bătălia de la Belgrad (1456). După zdrobirea Ungariei de către armata turcă, condusă de Soliman Magnificul, în bătălia de la Mohács (1526) și transformarea Budei în pašalac (1541), Transilvania a devenit principat autonom, vasal Imperiului Otoman (având același statut cu Țara Românească și Moldova).

Dacă în anul 1390 în Europa de sud-est erau 19 state, peste 110 ani, ca urmare a cuceririlor otomane, mai rămăseseră doar 7, între care și cele trei țări române.

Aspirația spre unitate statală a românilor s-a manifestat în forme multiple. Cea mai semnificativă a fost acțiunea domnitorului Mihai Viteazul,

LA LUTTE DES ROUMAINS POUR L'UNITÉ NATIONALE JUSQU'AU MOIS D'AOUT 1916

THE ROMANIANS' STRUGGLE FOR STATE UNITY UNTIL AUGUST 1916

Le peuple Roumain, né dans l'espace marqué par les Carpathes, le Danube et la Mer Noire, est un des plus anciens peuples de l'Europe. Les ancêtres des Roumains sont les Daces et les Romains, peuples importants dans l'antiquité.

Au milieu du premier millénaire les Daces se sont séparés de la grande famille des Thraces. Le premier grand chef des Daces a été Burebista (80-44 avant J. C.). De son temps l'état est devenu tellement fort que – selon l'historien antique Strabon – même les Romains ont fini par le craindre. Le développement matériel et spirituel de la Dacie a atteint son apogée pendant le règne du roi Décébal (87-106). Il a courageusement tenu tête au plus grand état de l'époque – l'Empire Romain, dirigé par Trajan qui avait l'intention d'élargir son empire vers le nord. Après de durs combats, en 106, Trajan a conquis la Dacie, qu'il a transformée en province romaine.

Pendant la domination de la Dacie, le processus de romanisation des Daces – processus qui avait commencé bien avant – s'est intensifié et les conquérants ont imposé leur langue et leur civilisation. Les contacts avec les romains n'ont pas cessé après l'an 274, quand ils se sont retirés au sud du Danube. À la suite du processus de romanisation un nouveau peuple est né, le peuple roumain, un peuple latin, apparenté aux Italiens, aux Français, aux Espagnols et aux Portugais.

Poussés par les vagues successives des peuples migrants "barbares", les Roumains se sont retirés dans des endroits plus cachés, organisés dans des petites formations, les "romanies populaires". Entre le Xe et le XIIIe siècle des structures d'état ont commencé à émerger, sous forme de duchés, principautés et voïvodats. Ces structures ont formé la base des trois pays roumains créés entre le XIIIe et le XIVe siècles: la Transylvanie, la Valachie et la Moldavie. En dernière analyse, l'organisation des états roumains a été unitaire et les contacts entre les habitants ont été permanents et durables. La religion orthodoxe a joué un rôle important dans l'unité qui a caractérisé les Roumains le long de leur histoire.

Au cours des siècles, les trois pays roumains ont dû s'opposer aux tendances d'expansion des royaumes et des empires voisins. Ainsi, les Roumains de la Transylvanie ont lutté pendant trois siècles (Xe – XIIIe) contre le royaume de la Hongrie. Finalement, au XIIIe siècle, la Transylvanie s'est organisée en tant qu'état autonome, dirigé par un voïvode, subordonné au roi d'Hongrie. Après sa conquête, la Transylvanie a été colonisée par un grand nombre d'Hongrois, de Széklers, et d'Allemands qui, en 1437, ont constitué une "union sacrée", nommée "Unio Trium Nationum", par laquelle les Roumains étaient exclus des affaires politiques de l'état. L'Eglise orthodoxe a été mise hors de la loi, tandis que le droit de propriété sur la terre était reconnu seulement à ceux qui faisaient preuve de fidélité envers le roi de la Hongrie. Dans les documents officiels le nom de Transylvanie a été remplacé par celui de Ardeal.

La Valachie et la Moldavie ont dû faire face à la pression de l'Empire Ottoman, qui voulait s'étendre vers le centre de l'Europe. Les princes régnants Mircea le Vieux (1386-1418) et Vlad l'Empaleur (1456-1462) se sont illustrés dans la lutte pour le maintien de l'indépendance de la Valachie. Le héros des grandes batailles pour la défense de l'indépendance de la Moldavie a été Etienne le Grand (1457-1504), qui a réussi à vaincre Mahommed II, le conquérant de Constantinople. Les voïvodes Roumains ont remporté des victoires importantes sur les armées ottomanes, et ils sont parvenus à maintenir l'autonomie et la structure d'état propres à la Valachie et à la Moldavie, en payant en échange un tribut (représentant la rançon de la paix). Le seul territoire roumain tributaire en pachalik (province ottomane) a été la Dobroudja.

A son tour, le voïvode de la Transylvanie, Iancu de Hunedoara, qui par la suite est devenu gouverneur de la Hongrie (1446-1456), a mené un long combat contre les forces ottomanes et a remporté une importante victoire à Belgrade (1456). Mais, soixante-dix ans plus tard, en 1526, les troupes ottomanes dirigées par Soliman le Magnifique ont gagné la bataille de Mohács, à la suite de laquelle le Royaume de la Hongrie a été supprimé et Buda transformée en pachalik. En 1541 la

le Romanian people – born in the area bordered by the Carpathians, the Danube and the Black Sea – is one of the oldest in Europe. The Romanians' ancestors are the Dacians and the Romans.

Halfway through the first millennium B.C., the Dacians branched off the Thracians and emerged as a people. The first great leader of the Dacians was Burebista (80-44 B.C.) who made his state so powerful that "it came to be feared by the Romans themselves" according to the ancient historian

Strabo. But Dacia experienced its highest material and spiritual development during the reign of king Decabalus (A.D. 87-106). He put up a fierce resistance to the biggest state of his time – the Roman Empire – which, under emperor Trajan, was trying to extend its domination to the north of the Danube as well. In 106, after a series of heavy battles, Trajan managed to conquer Dacia and make it a Roman province.

All along the Roman rule in Dacia the romanization of the Dacians which had begun long before, became extensive and eventually the conquerors' language and civilization prevailed. The contacts with the Roman world continued after the year 274 when the imperial authorities were withdrawn to the south of the Danube. As a consequence of the Dacians' romanization, a new people was born – the Romanian people. It is a latin people, related to the Italians, the French, the Spanish and the Portuguese.

Successive waves of migratory ("barbarian") people forced the Romanians to settle in safer places and to organize into smaller units called "popular Romanies". Between the 10th and the 13th centuries they underwent a process of organization into state structures called dukedoms, principalities and voivodeships. Those units were the basis of the three Romanian states created between the 13th and the 14th centuries: Transylvania, Wallachia and Moldavia.

The organization of the Romanian states was an essentially unitary process and the relations between their inhabitants were permanent and strong. One of the important factors of the Romanians' unity was the Orthodox Church.

For centuries on end, the three Romanian states had to fight against the expansionist tendencies of the neighbouring kingdoms and empires. Thus, the Romanians in Transylvania fought for almost three centuries (10th-13th) against the Hungarian kingdom. Eventually, in the 13th century, Transylvania became an autonomous state, under the rule of a voivode, subordinated to the king of Hungary. The conquest of Transylvania was followed by its massive colonization with Hungarians, Saxons and Szeklers who, in 1437, constituted a "sacred union" known as "Unio Trium Nationum" which excluded the Romanians from the political government of the state. The Orthodox Church was outlawed and the right to own land was recognized only to those who showed allegiance to the king of Hungary. In all the official papers the name of Transylvania was replaced by that of Ardeal.

Wallachia and Moldavia faced the pressure of the Ottoman Empire which pursued to expand westward, to the heart of Europe. Outstanding defenders of Wallachia's independence were the princes Mircea the Old (1386-1418) and Vlad the Impaler (1456-1462). The hero of the battles for Moldavia's independence was Stephen the Great (1457-1504) who defeated Mohamed II, the Conqueror of Constantinople. The Romanian princes won resounding victories against the Turkish armies and, in exchange for the payment of a tribute (literally meaning a ransom for peace) maintained the autonomy and the state structure of Wallachia and Moldavia. The only Romanian territory which was turned into a pashalik (Turkish province) was Dobrudja (1417).

Likewise, Iancu de Hunedoara, voivode of Transylvania, who eventually became governor of Hungary (1446-1456) waged a long war against the Turkish armies and won a great victory at Belgrade (1456). Nevertheless, 70 years later in 1526, the Turkish troops led by Soliman the Magnificent prevailed at Mohács; as a consequence, the kingdom of Hungary ceased to exist when part of it was turned into a pashalik with the capital at Buda. In 1541 Transylvania became an autonomous principality vassal to the Ottoman Empire (with a status similar to Wallachia and Moldavia).

cel care în anul 1600 a reușit să unească Țara Românească, Transilvania și Moldova într-un singur stat, sub conducerea sa. Capitala statului astfel creat era Alba Iulia. Dar existența unui stat românesc puternic a nemulțumit cele două mari imperii vecine – otoman și habsburgic – care au urmărit lichidarea acestuia. În anul 1601, domnitorul Mihai Viteazul a fost asasinat pe câmpia de lângă Turda, în urma unui complot pus la cale de Curtea de la Viena. Prin acțiunea sa, Mihai Viteazul a trasat un adevărat program pentru generațiile viitoare de români.

Ca urmare a slăbirii forței militare a Imperiului Otoman, s-au ridicat alte două mari puteri: Austria și Rusia. Țările Române au devenit teatrul de război între aceste imperii, care și-au impus voința împotriva poporului român. Astfel, în anul 1691, Austria a ocupat Transilvania, dar aceasta și-a păstrat totuși autonomia; împăratul habsburgic a devenit și principe al Transilvaniei. În anul 1775, Austria a anexat partea de nord a Moldovei, numită Bucovina. La rândul ei, Rusia a ocupat în 1812 partea de răsărit a Moldovei, cunoscută sub numele de Basarabia.

În secolele al XVIII-lea și al XIX-lea românii au desfășurat o amplă activitate de afirmare națională, vizând înlăturarea dominației străine și crearea unui stat unitar propriu. În anul 1744, învățatul Inochentie Micu-Klein a elaborat programul de emancipare a națiunii române, cunoscut sub numele de *Supplex Libellus*. Ideea unității naționale străbate scrierile lui Dimitrie Cantemir (*Hronicul vechimii romano-moldo-vlahilor*, 1717), Gheorghe Șincai (*Hronica românilor și a mai multor neamuri*, 1808), Petru Maior (*Istoria pentru începutul românilor în Dacia*, 1812), Dimitrie Philippide (*Istoria României*, 1816). S-a afirmat învățământul și presa în limba română, care au contribuit la cultivarea sentimentului național.

Revoluția din 1784, desfășurată în Transilvania, condusă de Horea, Cloșca și Crișan și cea din 1821, din Țara Românească, având în frunte pe Tudor Vladimirescu, au prefigurat revoluția din 1848, în cadrul căreia s-a manifestat voința de libertate și unitate națională a românilor. În Petiția adoptată de Adunarea națională de la Blaj, în mai 1848, se prevedea: "Națiunea română răzimată pe prințipiile libertății, egalității și fraternității, pretinde independența sa". Mulțimea românilor adunată la Blaj a scandat: "Noi vrem să ne unim cu țara!". Martor al evenimentelor, învățatul sas Stephan Ludwig Roth scria: "Ardealul de acum nu mai e Ardeal, ci România". Programul intitulat *Dorințele Partidei Naționale în Moldova* cerea în mod explicit: "unirea Moldovei cu Țara Românească". Iar un ziar care apărea în Muntenia aprecia că toate țările locuite de români trebuie "să formeze un stat cu numele de România". Revoluția din Țările Române a fost înfrântă prin intervenția militară a imperiilor vecine.

Lupta românilor pentru unitate statală nu numai că nu a putut fi stăvilită, dar ea a crescut în amploare, căpătând o adevărată dimensiune europeană. Ca urmare, Congresul de la Paris (întrunit în 1856, după războiul Crimeii) a hotărât convocarea unor adunări (divanuri) ad-hoc, în Moldova și

Muntenia, care să se pronunțe asupra organizării viitoare a celor două țări românești. De asemenea, Congresul a hotărât ca Rusia să cedeze Moldovei trei județe din sudul Basarabiei pe care le ocupase în 1812. Întrunite în 1857 la Iași (Moldova) și București (Muntenia), adunările ad-hoc s-au pronunțat pentru unirea Principatelor într-un singur stat cu numele de România, sub conducerea unui domnitor străin.

Conferința marilor puteri europene, desfășurată în 1858, nu a confirmat decizia adunărilor ad-hoc și a adoptat o Convenție potrivit căreia în fiecare din cele două țări să fie ales câte un domnitor român, câte un guvern și adunare legiuitoare, iar o comisie centrală să vegheze la elaborarea legilor de interes comun.

În decembrie 1858 s-au desfășurat alegeri în Moldova și în Muntenia. La 5 ianuarie 1859, Adunarea electivă a Moldovei a ales domn pe Alexandru Ioan Cuza. Profitând de lipsa de precizie a Convenției de la Paris, Adunarea electivă a Munteniei l-a ales domn tot pe Alexandru Ioan Cuza, în ziua de 24 ianuarie 1859. Această dată a devenit ziua Unirii Principatelor, a făuririi statului român modern. După multe ezitări, mai ales din partea Austriei și Turciei, unirea a fost recunoscută de marile puteri europene, dar numai pe timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza.

În 1866, Alexandru Ioan Cuza a abdicat, iar locul său pe tronul României a fost ocupat de principele Carol I de Hohenzollern Sigmaringen, care făcea parte din familia domnitoare a Prusiei. Acest act marca voința oamenilor politici români de consolidare a Unirii și de obținere a independenței de stat a țării. Ridicarea statului lui Mihai Viteazul în centrul Bucureștiului, în anul 1874, simboliza hotărârea românilor de a se uni în cadrul unui singur stat.

La 9 mai 1877, România și-a proclamat independența de stat, cucerită apoi pe câmpul de luptă în războiul purtat alături de Rusia împotriva Turciei. Congresul de Pace întrunit la Berlin, în 1878, a recunoscut independența și integritatea teritorială a României. În același timp, Congresul a hotărât ca Dobrogea să revină la patria mamă, făcându-se un nou pas pe calea făuririi statului național unitar. În 1881, România s-a proclamat Regat, fapt ce i-a consolidat statutul și prestigiul internațional.

La sfârșitul războiului din 1877-1878, relațiile cu Rusia s-au agravat brusc, ca urmare a reanexării celor trei județe din sudul Basarabiei și a intenției țarului de a ocupa militar România. În aceste condiții, a fost încheiat în 1883, un tratat de alianță politico-militară între România, Germania și Austro-Ungaria, care prevedea ajutorul reciproc în cazul unui atac neprovocat din partea unei terțe părți. Acest tratat a suscitat vii resentimente în rândul multor oameni politici și de presă care considerau că regele Carol I i-a abandonat pe românii din Transilvania și Bucovina. În 1890, atât regele, cât și guvernul din București au continuat să sprijine lupta națională a românilor din Austro-Ungaria, dar în forme discrete și indirecte pentru a nu provoca reacția violentă a cercurilor conducătoare de la Viena. În anul 1890 a fost creată, la București, Liga pentru Unitatea Culturală a tuturor Români-

Transylvanie devenait une principauté autonome vassale de l'Empire Ottoman (ayant le même statut que la Valachie et la Moldavie).

Si en 1390 en Europe il y avait 19 états, 110 ans plus tard, à la suite des conquêtes ottomanes, il n'y en avait plus que 7, parmi lesquels les trois pays Roumains.

L'aspiration des Roumains vers l'unité de l'état a connu des formes multiples. La plus significative en ce sens a été la réussite de voivode Michel le Brave: en 1600 il est parvenu à réunir la Valachie, la Transylvanie et la Moldavie en un seul état, dirigé par lui-même et dont la capitale se trouvait à Alba Iulia. Mais l'existence d'un état Roumain puissant n'était pas acceptée par les deux grands empires voisins – l'Empire Ottoman et l'Empire des Habsbourg, qui ont essayé de le liquider. En 1601, le prince Michel le Brave a été assassiné dans la plaine de Turda, à la suite d'un complot organisé par la cour de Vienne. Par ce qu'il a réussi à réaliser Michel le Brave a laissé un véritable programme pour les générations de Roumains à venir.

La force militaire de l'Empire Ottoman s'affaiblissant, deux autres grands pouvoirs se sont affirmés – l'Autriche et la Russie. Les pays roumains sont devenus le théâtre de guerre entre ces deux empires, qui se sont imposés contre la volonté du peuple Roumain. De sorte que, en 1691, l'Autriche a occupé la Transylvanie, qui a quand même gardé son autonomie; l'empereur Habsbourg en est devenu prince. En 1775, l'Autriche s'est annexée la partie du nord de la Moldavie, la Bucovine. A son tour, la Russie a occupé en 1812 la partie est de la Moldavie – la Bessarabie.

Pendant les XVIIIe et XIXe siècles, les Roumains ont fait des efforts soutenus pour s'affirmer en tant que nation, visant à se libérer de la domination étrangère et à créer un état unitaire autonome. En 1744 l'érudit Inochentie Micu-Klein a élaboré un programme pour l'émancipation de la nation roumaine, connu sous le nom de *Supplex Libellus*. L'idée d'unité nationale se retrouve dans les écrits de Dimitrie Cantemir (*Chronique de l'ancienneté des Romano-Moldo-Valaques*, 1717), de Gheorghe Șincai (*Chronique des Roumains et de plusieurs autres peuples*, 1808), Petru Maior (*Histoire des débuts des Roumains en Dacie*, 1812), Dimitrie Philippide (*Histoire de la Roumanie*, 1816). L'enseignement et la presse en roumain s'affirment, en contribuant à l'éducation du sentiment national.

La révolution qui a eu lieu en Transylvanie en 1784, dirigée par Horea, Cloșca et Crișan et celle de 1821 de Valachie, dirigée par Tudor Vladimirescu ont anticipé la révolution de 1848, pendant laquelle la volonté des Roumains d'obtenir leur liberté et l'unité nationale s'est manifestée avec toute sa force. La *Pétition* adoptée par l'Assemblée Nationale de Blaj en mai 1848 stipulait: "La nation Roumaine, ayant comme fondement les principes de la liberté, revendique son indépendance". Les Roumains réunis à Blaj ont scandé: "Nous voulons nous unir au pays!" Témoin des événements, l'érudit allemand Stephan Ludwig Roth écrivait: "L'Ardeal d'aujourd'hui n'est plus l'Ardeal, c'est la Roumanie".

Le programme intitulé *Les désirs du Parti National de la Moldavie* demandait d'une manière explicite "l'union de la Moldavie à la Valachie". Un des journaux publiés en Valachie considérait que tous les pays habités par les Roumains devraient "former un pays" dont le nom soit la Roumanie. La révolution roumaine a été arrêtée par l'intervention militaire des empires voisins.

La lutte des Roumains pour l'unité de l'état n'a pas pu être réprimée, même au contraire, elle a pris une ampleur encore plus grande, en acquérant une dimension vraiment européenne. Ainsi, le Congrès de Paris (réuni en 1814, après la guerre de Crimée) a décidé de convoquer des assemblées ad-hoc (Divans), en Moldavie et en Valachie, qui se prononceraient sur la future organisation des deux pays roumains. De même, le Congrès a décidé que la Russie devait céder à la Moldavie les trois départements du sud de la Bessarabie qu'elle avait occupés en 1812. Les assemblées ad-hoc se sont réunies en 1857 à Iassy (Moldavie) et à Bucarest (Valachie) et elles ont décidé à l'Unification des principautés en un seul état portant le nom de Roumanie, sous le règne d'un prince étranger.

La Conférence de 1858 des grands pouvoirs européens n'a pas confirmé la décision des Assemblées ad-hoc; elle a adopté une Convention selon laquelle chacun des deux pays devait élire un prince roumain, un gouvernement et une assemblée législative, tandis qu'une commission centrale devait veiller à l'élaboration des lois d'intérêt commun.

En décembre 1858 ont eu lieu des élections en Moldavie et en Valachie. Le 5 janvier 1859, l'Assemblée Elective de Moldavie a élu comme prince régnant Alexandre Jean Cuza. En profitant du manque de précision de la Convention de Paris, l'Assemblée Elective de Valachie a élu comme prince régnant le même Alexandre Jean Cuza, le 24 janvier 1859. Cette date est devenue le jour de l'union des Principautés, de la création de l'état roumain moderne. Après bien d'hésitations, surtout de la part de l'Empire de la Turquie, l'union a été reconnue par les grands pouvoirs européens, mais seulement pour la période du règne d'Alexandre Jean Cuza.

En 1866, Alexandre Jean Cuza a abdiqué, son successeur sur le trône de la Roumanie a été le prince Charles Ier de Hohenzollern Sigmaringen, membre de la famille régnante en Prusse. Cet acte marquait la volonté des hommes politiques Roumains de consolider l'Unification et d'obtenir l'indépendance du pays en tant qu'état. L'érection en 1874 de la statue de Michel le Brave au centre de Bucarest représentait un symbole de la décision des Roumains de se réunir dans un seul état.

Le 9 mai 1877, la Roumanie a proclamé son indépendance en tant qu'état; elle l'a ensuite conquise pendant la guerre qu'elle a menée contre la Turquie aux côtés de la Russie. Le Congrès de Paix de Berlin

If in 1390 there were 19 states in south-eastern Europe, 110 years later only seven had remained among which the three Romanian countries, and that was the result of the Ottoman conquests.

The Romanians' yearning for state unity took various forms. The most significant was the action of prince Michael the Brave who, in 1600, managed to unite Wallachia, Transylvania and Moldavia into one single state under his rule. The capital of his state was at Alba Iulia. But a powerful Romanian state was not to the liking of the two large neighbouring empires – the Ottoman and the Habsburg – so they tried to destroy it. In 1601 prince Michael the Brave was murdered near Turda in a plot contrived by the Court in Vienna. However, by his actions, Michael the Brave blazed the trail for future Romanian generations.

As the military force of the Ottoman Empire was on the wane, two other powers were rising – Austria and Russia. The Romanian countries became the theatre of war between these empires which were able to impose their will against the Romanian people. Thus, in 1691, Austria occupied Transylvania which nevertheless maintained its autonomy; the Habsburg emperor became a prince of Transylvania, too. In 1775, Austria annexed the northern part of Moldavia called Bukovina. And Russia annexed the eastern part of Moldavia known as Bessarabia in 1812.

In the 18th and the 19th century, the Romanians' action for the assertion of their national being gained scope, focusing on the removal of foreign rule and the formation of a single state. In 1744 the scholar Inochentie Micu-Klein drew up the programme of emancipation of the Romanian nation known as *Supplex Libellus*. The idea of national unity is common to the writings of Dimitrie Cantemir (*Chronicle of the Romano-Moldo-Valachs*, 1717), Gheorghe Șincai (*Chronicle of the Romanians and Several Other Peoples*, 1808), Petru Maior (*History of the Beginnings of the Romanians in Dacia*, 1812), Dimitrie Philippide (*History of Romania*, 1816). The Romanian-language school and press contributed significantly to the development of the national sentiment.

The Revolution which took place in Transylvania in 1784 headed by Horea, Cloșca and Crișan and the one in Wallachia in 1821 led by Tudor Vladimirescu presaged the 1848 Revolution which allowed the Romanians to fully express their thirst for freedom and national unity. The Petition adopted by the National Assembly at Blaj, in May 1848 stipulated: "The Romanian nation claims its independence on the basis of the principles of freedom, equality and fraternity". All the Romanians at Blaj chanted: "We want to unite with the motherland". As a witness of the events, the Saxon scholar Stephen Ludwig Roth wrote: "This is no longer Ardeal, this is Romania". A programme was drafted "The Wishes of the National Party in Moldavia" which explicitly asked for "the union between Moldavia and Wallachia". At the same time, a newspaper published in Wallachia considered that all the states inhabited by Romanians should "form a single state" named Romania. The Romanian revolution was defeated by the military intervention of the neighbouring empires.

But, by the time not only was the Romanians' struggle for state unity unstoppable, it actually gained scope and acquired a European dimension. As a consequence, the Congress of Paris (assembled in 1856, after the Crimean war) decided to call ad-hoc assemblies (councils) in Wallachia and Moldavia in order to state their opinion on the future organization of the two Romanian states. At the same time, the Congress also decided that Russia was to return to Moldavia three countries in southern Bessarabia which Russia had occupied in 1812. The ad-hoc assemblies gathered in 1857 at Iassy (Moldavia) and Bucharest (Wallachia) and declared in favour of the union of the two countries into a single state called Romania, led by a foreign prince.

In 1858, a Conference of the Great European Powers did not confirm the decision of the ad-hoc assemblies and adopted a Convention according to which each of the two countries should choose a Romanian prince, a government and a legislative assembly, while monitoring a committee should see to the issuing of laws of mutual interest.

In December 1858 elections were held in Moldavia and Wallachia, on January 5th, 1859, Moldavia's Elective Assembly elected Alexander John Cuza, ruling prince. Taking advantage of the lack of precise wording of the Paris Convention, Wallachia's Elective Assembly elected Alexander John Cuza as ruling prince too, on January 24th, 1859. This date marks the day of the Union of the Principalities, the day when the modern Romanian state was created. After hesitations, especially from Austria and Turkey, the union was recognized by the Great European Powers, but only for the duration of Alexander John Cuza's rule.

In 1866, Alexander John Cuza abdicated and his place on Romania's throne was taken by prince Carol I of Hohenzollern Sigmaringen, who belonged to Prussia's ruling family. It was an act that marked the willingness of the Romanian political men to consolidate the Union and obtain state independence. In 1874 Michael the Brave's statue was built in the center of the capital of Bucharest as a symbol of the Romanians' determination to unite into one single state.

On May 9th 1877, Romania proclaimed its independence, which was eventually conquered on the battlefield during the war waged jointly with Russia against Turkey. The Peace Congress called in Berlin in 1878 recognized Romanian's independence. At the same time, the Congress decided that Dobruja was to be returned to the motherland as a new step towards the unitary national state. In 1881 Romania became a kingdom, which consolidated its international position and prestige.

At the end of the 1877-1878 war, relations with Russia suddenly deteriorated, due to the reannexion of the three countries in the southern Bessarabia by Russia and the tsar's intention to militarily

lor, din care făceau parte personalități de frunte ale vieții culturale și politice din România, care a sprijinit mișcarea de emancipare a fraților aflați sub asuprire străină. Ceea ce nu-și puteau îngădui guvernanții – mereu atenți la menținerea unui echilibru politic, la apărarea independenței și existenței Regatului, aflat sub presiunea marilor imperii vecine – a realizat Liga Culturală.

Situația românilor din Basarabia, Bucovina și Transilvania s-a agravat în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În Basarabia, regimul țarist a promovat o politică de rusificare forțată, interzicând orice formă de manifestare politică sau culturală a românilor. În Bucovina, Imperiul Habsburgic a dus o politică de desnaționalizare, colonizând aici germani, evrei, polonezi etc. În anul 1867 s-a realizat un pact între cercurile conducătoare de la Viena și Budapesta, în urma căruia a luat ființă Austro-Ungaria. Prin același pact, s-a hotărât ca Transilvania să facă parte din Ungaria, ceea ce a dus – pentru prima dată în istorie – la pierdere identității sale politico-administrative. Acest fapt a fost urmat de o politică de maghiarizare a românilor, ca și altor naționalități din Ungaria, folosindu-se toate mijloacele, de la cele legale la teroare și asasinat.

La rândul lor, românii au luptat cu dârzenie împotriva asupritorilor. Ei au protestat energic împotriva pactului dualist, iar în documentul intitulat *Pronunciament*, adoptat la Blaj în 1868, se exprima voința hotărâtă a românilor din Transilvania de a rămâne fideli principiilor proclamate în 1848. Pentru a asigura o mai temeinică organizare a luptei împotriva politicii Guvernului maghiar, în februarie 1869 s-a înființat Partidul Național al Românilor din Banat și Ungaria, iar în martie s-a creat Partidul Național Român din Transilvania. În anul 1881 cele două partide s-au unit sub numele de Partidul Național Român.

Mulți tineri din Basarabia au trecut granița în România pentru a urma cursurile Universității din Iași, după care, întorcându-se în teritoriul dintre Prut și Nistru, au devenit promotori ai spiritului național, reușind să editeze unele publicații în limba română.

Românii din Bucovina au creat în 1871 societatea "România Jună", care a desfășurat multiple activități pe tărâm cultural și politic. Între acestea, se remarcă sărbătorirea în august 1871 a 400 de ani de la zidirea mănăstirii Putna, unde se află mormântul lui Ștefan cel Mare, la care au participat circa 3.000 de români din Bucovina, Transilvania și Regatul României. În anul 1892 a luat ființă Partidul Național Român din Bucovina, care milita pentru: autonomia acestei provincii, recunoașterea oficială a limbii române în administrație și justiție, drepturi politice pentru români ș.a.

Cea mai importantă acțiune desfășurată de românii din afara statului național a fost mișcarea memorandistă. În anul 1882, Partidul Național Român a redactat un *Memorial*, tipărit în patru limbi (română, maghiară, germană, franceză), prin care opinia publică și oamenii politici din Europa erau informați pe larg asupra condițiilor dramatice în care trăiau românii din Transilvania. Acțiunea s-a reluat după zece ani, în 1892, când a fost întocmit

un *Memorandum*, semnat de conducerea Partidului Național Român. Tipărit în cinci limbi (română, maghiară, germană, franceză, italiană), *Memorandumul* făcea o amplă analiză istorică, juridică, politică, administrativă, culturală a situației românilor din Transilvania, constituind un adevărat act de acuzare la adresa guvernanților de la Budapesta. Se preciza că românii nu au renunțat niciodată la individualitatea națională și erau hotărâți să lupte pentru drepturile lor. Guvernul maghiar a decis trimiterea în judecată a memorandiștilor, în frunte cu Ioan Rațiu, președintele Partidului Național Român. Procesul a generat o largă mișcare de solidaritate cu cei arestați, nu numai în Transilvania și în România, dar și în numeroase țări europene, printre cei ce au luat apărarea acuzaților fiind marile om politic francez Georges Clémenceau, scriitorii Émile Zola și Giosue A. Carducci. Pentru prima dată, Europa a aflat care era situația reală a românilor din Transilvania, de abuzurile și ilegalitățile oficialităților ungare.

În primii ani ai secolului al XX-lea, Partidul Național Român a dus o luptă energetică împotriva politicii de maghiarizare forțată și pentru păstrarea entității naționale a românilor. În aceste condiții guvernul de la Budapesta a încercat ca, prin concesii minore, să stăvilească lupta românilor, dar fără succes.

În anul 1906 s-a organizat, la București, Expoziția Națională a României, care a fost vizitată de un mare număr de români din afara granițelor Regatului, care au rămas impresionați de progresele înregistrate în cei 40 de ani de domnie a lui Carol I. Statul român exercita o atracție de magnet asupra tuturor românilor, iar dorința de unire devenea tot mai puternică.

La cultivarea sentimentului național o contribuție importantă a adus istoriografia. Au fost publicate volume de documente și lucrări de sinteză, dintre care se remarcă: *Documente privitoare la istoria românilor* (Colecția Eudoxiu Hurmuzachi, 21 volume, 1886-1942), *Acte și documente relative la istoria renașterii României* (Adunate de D. A. Sturdza (1896-1909), *Istoria românilor din Dacia Traiana* de A. D. Xenopol (6 volume, 1888-1893), *Istoria românilor de V. A. Urechea* (14 volume, 1891-1902), *Istoria românilor în chipuri și icoane* de N. Iorga (2 volume, 1905). De asemenea, literatura și arta au cunoscut o puternică dezvoltare, problematica patriotică, națională aflându-se în centrul atenției unor mari personalități, precum scriitorii Mihail Sadoveanu, Octavian Goga, pictorul Nicolae Grigorescu, muzicianul George Enescu.

La începutul secolului al XX-lea relațiile dintre România și Austro-Ungaria s-au răcit, ca urmare a politicii promovate de guvernul de la Budapesta față de românii din Transilvania. În același timp, s-a produs o ameliorare a raporturilor cu Rusia, care se arăta dispusă să sprijine România în acțiunea pentru redobândirea Transilvaniei și Bucovinei. Vizita țarului în România (la Constanța), la 1/14 iunie 1914, și discuțiile avute cu regele Carol I au fixat noul curs al raporturilor dintre cele două țări. Peste două săptămâni, la 15/28 iunie, s-a produs atentatul de la Sarajevo, în urma căruia a fost

en 1878 a reconnu l'indépendance de la Roumanie. En même temps il a décidé que Dobroudja devait revenir à son pays d'origine; ce fut un nouveau pas vers la création de l'état national unitaire. En 1881, la Roumanie s'est proclamée royaume, ce qui a consolidé son statut et son prestige international.

Après la guerre de 1877-1878, les relations avec la Russie se sont brusquement détériorées, à la suite de la réannexion des trois départements du sud de la Bessarabie et de l'intention du tsar d'envoyer en Roumanie une armée d'occupation. Dans ces conditions, entre la Roumanie, l'Allemagne et l'Autriche-Hongrie a été conclu un traité d'alliance politique et militaire qui prévoyait une aide mutuelle au cas d'une attaque non-provoquée par un tiers. Ce traité a produit un vif mécontentement parmi les politiciens et les intellectuels roumains, qui considéraient que le roi Charles Ier avait abandonné les Roumains de la Transylvanie et de la Bucovine. En fait, le roi, ainsi que les gouverneurs de Bucarest, ont continué à soutenir la lutte nationale des Roumains de l'Empire Austro-Hongrois, mais par des moyens discrets et indirects, pour ne pas provoquer une réaction violente des cercles dirigeants de Vienne. En 1890 a été créée la Ligue pour l'Unité Culturelle de tous les Roumains, mais cela faisait partie beaucoup de personnalités importantes de la vie culturelle et politique roumaine et qui a soutenu le mouvement d'émancipation des Roumains qui se trouvaient sous domination étrangère. Comme les gouverneurs devaient surtout faire attention à maintenir l'équilibre politique, afin de défendre l'indépendance et l'existence même du royaume, ce qu'ils n'ont pas pu faire a été réalisé par la Ligue Culturelle.

La situation des Roumains de Bessarabie, Bucovine et Transylvanie s'est aggravée pendant la deuxième moitié du XIXe siècle. En Bessarabie, le régime tsariste a développé une politique de russification forcée, en interdisant toute forme de manifestation politique ou culturelle des Roumains. En Bucovine, l'Empire des Habsbourgs a mené une politique de dénationalisation, en colonisant des Allemands, des Juifs, des Polonais etc. En 1867 les cercles dirigeants de Vienne et de Budapest avaient conclu un pacte à la suite duquel est née l'Autriche-Hongrie. Par ce pacte a été décidé que la Transylvanie allait faire partie de la Hongrie, et ainsi pour la première fois dans son histoire, la Transylvanie perdait son identité politique et administrative. A ce fait s'est ajouté une politique de magyarisation des Roumains, ainsi que des autres nationalités de la Hongrie, par tous les moyens, allant des moyens légaux jusqu'à la terreur et à l'assassinat.

A leur tour, les Roumains se sont fermement opposés aux oppresseurs. Ils ont protesté contre le pacte dualiste et, dans le document intitulé *Pronunciament* (Déclaration), adopté à Blaj en 1868, ils exprimaient leur décisions de ne pas se détourner des principes proclamés en 1848. Pour une organisation plus efficace de la lutte contre la politique du gouvernement hongrois, en février 1869 a été fondé le Parti National des Roumains du Banat et de la Hongrie et, un mois plus tard, le Parti National Roumain de Transylvanie. En 1881 les deux partis ont fusionné sous le nom du Parti National Roumain.

Beaucoup de jeunes gens de Bessarabie ont passé les frontières en Roumanie pour aller suivre les cours de l'Université de Iassy et une fois rentrés dans le territoire entre le Prut et le Dniestr, ils sont devenus des promoteurs de l'esprit national, en parvenant même à éditer des publications en roumain.

Les Roumains de Bucovine ont créé en 1871 la société "La Jeune Roumanie", société très active sur le plan culturel et politique. En août 1871 elle organisa la célébration des 400 ans depuis la fondation du monastère de Putna où se trouve la tombe d'Etienne le Grand, événement qui attira environ 3000 Roumains de Bucovine, de Transylvanie et du royaume de la Roumanie. En 1892 a été fondé le Parti National Roumain de Bucovine qui militait pour l'autonomie de cette province, pour la reconnaissance officielle de la langue roumaine dans l'administration et la justice locales, pour les droits politiques des Roumains etc. L'action la plus importante des Roumains vivant au-delà des frontières de l'état national a été le mouvement du *Mémorandum*. En 1882 le Parti National Roumain de Transylvanie a rédigé un *Mémoire*, imprimé en quatre langues (roumain, hongrois, allemand, français), par lequel l'opinion publique et les politiciens de l'Europe étaient informés en détail sur les conditions dramatiques de la vie des Roumains de Transylvanie. Dix ans après, en 1892, la même action a été reprise, accompagnée cette fois-ci par un *Mémorandum*, signé par les dirigeants du Parti National Roumain. Publié en cinq langues (roumain, hongrois, allemand, français, italien), le *mémorandum* faisait une ample analyse historique, juridique, politique, administrative et culturelle de la situation des Roumains de Transylvanie, représentant une véritable accusation contre les gouverneurs de Budapest. Le document précisait que les Roumains n'avaient jamais renoncé à leur individualité nationale et qu'ils étaient décidés de continuer à lutter pour leurs droits. Le gouvernement hongrois a décidé de traduire en justice les mémorandistes, dirigés par Ioan Rațiu, président du Parti National Roumain. Le procès a généré un vaste mouvement de solidarité avec les prisonniers, non seulement en Transylvanie et en Roumanie, mais aussi dans beaucoup de pays européens. Parmi les défenseurs des accusés il y eut le grand homme politique français Georges Clémenceau et les écrivains Emile Zola et Giosue A. Carducci. Pour la première fois, l'Europe apprenait quelle était la situation réelle des Roumains de Transylvanie, ainsi que les illégalités commises par les autorités hongroises.

Pendant les premières années du XXe siècle, le Parti National Roumain n'a pas cessé de lutter contre la politique de magyarisation forcée et pour la défense de l'unité nationale des Roumains. Dans ces conditions, le gouvernement de Budapest a essayé, en faisant des

occupy Romania. Under those circumstances, in 1883 a political and military treaty of alliance was concluded between Romania, Germany and Austria-Hungary which stipulated mutual help in case of an unprovoked attack by a third party. That treaty caused dissatisfaction and many statesmen and men of letters blamed King Carol I for having abandoned the Romanians in Transylvania and Bukovina. In fact, both the king and Bucharest government continued to support the national struggle of the Romanians in Austria-Hungary, if discretely and indirectly, to prevent a violent outburst of the ruling circles in Vienna. The League for the Cultural Unity of All the Romanians was created in 1890; outstanding personalities of the cultural and political life of Romania became members of the League which supported the emancipation of the Romanians still under foreign domination. What the government, concerned to maintain a political balance in order to protect the independence and, indeed, the existence of the kingdom, could not afford to do, the League did.

The situation of the Romanians in Bessarabia, Bukovina and Transylvania worsened in the second half of the 19th century. In Bessarabia, the tsarist regime promoted a policy of forced russification and banned all political and cultural manifestations of the Romanians. In Bukovina, the Habsburg Empire pursued a policy of denationalization by colonizing Germans, Jews, Poles, a.s.a. In 1867, as a consequence of an agreement between the ruling circles in Vienna and Budapest, Austria-Hungary was born. The same agreement decided that Transylvania should be part of Hungary, which effectively meant the loss of its political and administrative identity for the first time in history. As a result, there followed a policy of magyarisation of the Romanians, and one of the other nationalities in Hungary in every possible way, starting with legal ones and ending with terror and assassination.

Nevertheless, the Romanians continued to fight against the oppressors. They organized energetic protests against the dual agreement: a document called *Pronunciament* (Statement) which was adopted at Blaj in 1868 voices the firm decision to abide by the principles proclaimed in 1848. In order to provide a more thorough organization of the fight against the Hungarian government policies, the National Party of the Romanians in Banat and Hungary was founded in February 1869 and the Romanian National Party of Transylvania – in March 1869. In 1881 the two parties merged into the Romanian National Party.

There were many people from Bessarabia who crossed the border into Romania in order to attend the University at Iassy only to return to their native country where they became promoters of the national sentiment, as they managed to issue Romanian-language publications.

In 1871, the Romanians in Bukovina set up a society "Young Bukovina" (Romania Juna) which carried out cultural and political activities. Outstanding among them was the 400th foundation anniversary of the monastery at Putna where Stephen the Great is buried. The celebrations August 1871 were attended by 3.000 Romanians from Bukovina, Transylvania and the kingdom of Romania. In 1892 the Romanian National Party in Bukovina was founded the party militated for the autonomy of the province, the recognition of Romanian as an official language in the administration and justice, political rights for the Romanians, a.s.o.

However, the most important action carried out by the Romanians outside the borders of the national state was the Memorandum movement. In 1882 the Romanian National Party in Transylvania drafted a Statement (Memorial) printed in four languages (Romanian, Hungarian, German, French) in order to inform the European public opinion and statesmen about the dramatic living conditions of the Romanians in Transylvania. Ten years later, in 1892, the action was resumed when a *Memorandum* was written and signed by the leaders of the Romanian National Party. The *Memorandum*, printed in five languages (Romanian, Hungarian, German, French, Italian) made a detailed presentation of the historical, political, administrative and cultural situation of the Romanians in Transylvania. It was in fact an indictment of the government in Budapest. The document made it clear that the Romanians had never given up their national individuality and were determined to fight for their rights. The Hungarian government decided to sue the authors of the *Memorandum* starting with Ioan Rațiu, president of the Romanian National Party. The trial generated a broad movement of solidarity with the defendants not only in Transylvania and Romania, but also in many European countries. Among the supporters of the defendants were the great French statesman Georges Clémenceau, and the writers Emile Zola and Giosue A. Carducci. It was for the first time when Europe found out what the situation of the Romanians in Transylvania was really like, and the abuse and lawlessness of the Hungarian authorities were revealed.

At the beginning of the 20th century the Romanian National Party led the fight against the forced magyarisation to help the Romanians conserve their national identity. Under those circumstances the government in Budapest tried – unsuccessfully – to contain that struggle through minor concession.

In 1906 the Romanian National Exhibition was organized in Bucharest. The exhibition was visited by a large number of Romanians living outside the borders of the kingdom. They were impressed by the progress of the country during Carol I's 40-year reign. The Romanian state attracted all the Romanians like a magnet, their willingness to unite grew stronger.

Historiography contributed significantly to keeping the national feelings alive. Documents and surveys were published, among which *Documents on the History of the Romanians* (Eudoxiu Hurmuzachi's Collection, 1866- 1942), *Papers and Documents on the History of*

asasinat Franz Ferdinand, principele moștenitor al coroanei Austro-Ungariei, de către un naționalist sârb. Peste o lună, a izbucnit primul război mondial prin atacarea Serbiei de către Austro-Ungaria. În acest război se confruntau două mari blocuri politico-militare: Puterile Centrale (Austro-Ungaria și Germania) și Antanta (Rusia, Franța și Marea Britanie).

Pentru români se apropia momentul acțiunii decisive în făurirea statului național unitar. Dar o atitudine era greu de adoptat, deoarece în ambele tabere beligerante se aflau teritorii românești, care trebuiau eliberate. Consiliul de Coroană, întrunit în iulie 1914, a hotărât ca România să se mențină în neutralitate, apreciind că tratatul încheiat în 1883 nu era aplicabil, întrucât Austro-Ungaria nu fusese atacată, ci din contră aceasta a pornit războiul împotriva Serbiei. Au urmat doi ani de neutralitate, timp în care s-a desfășurat o vie agitație politică, cei mai mulți români fiind pentru intrarea în război alături de Antantă, pentru eliberarea fraților din Transilvania și Bucovina, alții pronunțându-se pentru acțiune alături de Puterile Centrale în vederea eliberării Basarabiei, iar unii pentru menținerea neutralității până la sfârșitul confruntărilor armate, când se va putea înfăptui uniunea pe cale pașnică.

Guvernul condus de Ion I. C. Brătianu a optat pentru participarea României la război alături de Antantă, cu care a încheiat, la 4/17 august 1916, o Convenție politică și una militară. Pe această bază la 15/28 august, România a intrat în război pentru dezrobirea fraților din Transilvania și Bucovina și unirea lor cu patria mamă. Acțiunea militară a fost o componentă importantă a luptei românilor pentru statul național unitar român, care s-a înfăptuit în anul 1918.

Lucrarea de față este o culegere de documente și alte materiale ilustrative privitoare la Marea Unire din 1918: documente de arhivă, memorii, extrase din presa vremii, decrete și legi, fotografii despre oamenii și locurile care și-au legat numele de războiul pentru unitatea națională, de procesul de Unire a Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu patria mamă.

Pentru a facilita înțelegerea temei abordate, după prezentarea principalelor jaloane ale luptei poporului român pentru unitate, urmează texte, documente, hărți, fotografii privind: antecedentele Unirii; înfăptuirea actului istoric din 1918, prin unirea Basarabiei (27 martie), Bucovinei (28 noiembrie) și Transilvaniei (1 decembrie); confirmarea internațională a Unirii și făurirea statului național unitar român. Cronologia lucrarea începe cu documentele privind intrarea României în război (august 1916) și se încheie cu Constituția din martie 1923, care a consfințit noua realitate istorică.

Deoarece acest album se adresează atât cititorilor români cât și celor străini, textele elaborate de autori (prezentarea istorică, explicațiile asupra documentelor), sunt tipărite în limbile: română, franceză și engleză.

Ne exprimăm speranța că această lucrare – unică în felul ei – va fi de un real folos tuturor celor interesați să cunoască, pe bază de documente și alte izvoare istorice, modalitatea de înfăptuire a Unirii din 1918, care reprezintă cel mai important eveniment din istoria poporului român și unul dintre momentele semnificative din istoria Europei.

IOAN SCURTU

concessions mineures, de mettre fin à cette lutte, mais sans aucun succès.

En 1906 à Bucarest a eu lieu l'Exposition Nationale de la Roumanie, visitée par un grand nombre de Roumains vivant au dehors des frontières du royaume, qui ont été profondément touchés par les progrès enregistrés pendant les 40 ans de règne de Charles Ier. L'état Roumain exerçait une attraction magnétique sur tous les Roumains, dont le désir d'unification devenait de plus en plus fort.

L'historiographie a eu une importante contribution dans l'éducation du sentiment national. Ont été publiés des documents et des ouvrages de synthèse, parmi lesquels: *Documents sur l'histoire des Roumains* (Collection Eudoxiu Hurmuzachi), *Actes et documents sur l'histoire de la renaissance de la Roumanie* (réunis par D. A. Sturdza), *Histoire des Roumains de la Dacie de Trajan* par A. D. Xenopol (6 volumes, 1888-1893), *Histoire des Roumains* par V. A. Urechea (14 volumes, 1891-1902), *Histoire des Roumains par portraits et icônes* par N. Iorga (2 volumes, 1905). En même temps, la littérature et les arts ont connu un développement important, le thème patriotique, national se trouvant au centre de l'attention de grandes personnalités, telles que les écrivains Mihai Eminescu, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, Mihail Sadoveanu, Octavian Goga, le peintre Nicolae Grigorescu, le musicien George Enescu.

La politique du gouvernement de Budapest vis-à-vis des Roumains de Transylvanie a conduit, au début du XXe siècle, à la détérioration des relations entre la Roumanie et l'Autriche-Hongrie. En même temps, il y a eu une amélioration des rapports avec la Russie, qui semblait prête à aider la Roumanie à regagner la Transylvanie et la Bucovine. La visite du Tsar en Roumanie (à Constantza) le 1er/14 juin 1914 et ses entretiens avec le roi Carol Ier ont marqué le nouveau cours des rapports entre les deux pays. Deux semaines plus tard, le 15/28 juin, a eu lieu l'attentat de Sarajevo, pendant lequel François-Ferdinand, le prince héritier de la couronne d'Autriche-Hongrie, a été assassiné par un nationaliste serbe. Un mois plus tard l'Autriche-Hongrie attaquait la Serbie. Deux grands blocs militaires se confrontaient dans cette guerre: les Pouvoirs Centraux (l'Autriche-Hongrie et l'Allemagne) et l'Entente (La Russie, la France et la Grande Bretagne).

Pour les Roumains, le moment décisif pour la création de l'état national unitaire approchait. Mais il était difficile d'adopter une attitude car des territoires roumains qui devaient être libérés se trouvaient dans les deux groupes belligérants. Le Conseil de la Couronne, réuni en juillet 1914, a décidé que la Roumanie devait maintenir sa neutralité, en appréciant que le traité de 1883 n'était pas applicable car ce n'était pas l'Autriche-Hongrie qui avait été attaquée, mais au contraire, c'était elle qui avait commencé la guerre contre la Serbie. Les deux années de neutralité qui ont suivi se sont caractérisées par de vifs troubles dans la vie politique: la plupart des Roumains étaient pour l'entrée de la Roumanie en guerre aux côtés de l'Entente afin de libérer la Transylvanie et la Bucovine, d'autres se prononçaient en faveur du ralliement aux Pouvoirs Centraux pour délivrer la Bessarabie, d'autres étaient pour le maintien de la neutralité jusqu'à la fin de la guerre, quand l'union aurait pu être réalisée par voie pacifique.

Le gouvernement dirigé par Ion I. C. Brătianu a choisi l'entrée de la Roumanie en guerre aux côtés de l'Entente, avec laquelle elle a conclu une Convention politique et militaire le 4 août 1916. Ainsi, le 15 août 1916, la Roumanie est entrée en guerre pour libérer la Transylvanie et la Bucovine et pour les rattacher à leur mère patrie.

L'action militaire a été un élément important de la lutte des Roumains pour l'état national unitaire roumain, qui a été réalisé en 1918.

Cet ouvrage est un recueil de documents et d'autres matériels concernant la Grande Union de 1918: des documents d'archive, des mémoires, des extraits des journaux de l'époque, des décrets, des lois, des photos et d'autres images concernant les gens et les endroits dont les noms sont liés à la guerre pour l'unité nationale, pour le retour de la Bessarabie, de la Bucovine et de la Transylvanie à la mère patrie.

Pour faciliter la compréhension du thème de cet ouvrage, nous présenterons d'abord les principaux repères de la lutte du peuple roumain pour l'unité, qui seront suivis par des textes, des cartes, des photos et des documents sur les antécédents de l'Union, l'accomplissement de l'acte historique de 1918 par l'union de la Bessarabie (le 27 mars), la Bucovine (le 28 novembre) et la Transylvanie (le 1er décembre), la confirmation internationale de l'Union et la création de l'état national unitaire roumain. Du point de vue chronologique l'ouvrage commence par des documents concernant l'entrée de la Roumanie en guerre (août 1916) et finit par la Constitution de mars 1923, qui a ratifié la nouvelle réalité historique.

Comme ce livre s'adresse également à des lecteurs étrangers, les textes écrits par les auteurs (la présentation historique, les explications des documents et des autres matériels) sont publiés en roumain, en français et en anglais.

Nous espérons que cet ouvrage, unique dans son genre, sera vraiment utile à tous ceux qui désirent connaître, à partir de documents et d'autres sources historiques, la modalité concrète de la réalisation de l'Union de 1918, l'événement le plus important de l'histoire du peuple roumain et l'un des événements significatifs de l'histoire de l'Europe.

IOAN SCURTU

Romania's Revival (gathered by D. A. Sturdza, 1896-1909), *History of the Romanians in Trajan's Dacia* by D. A. Xenopol (6 volumes, 1888-1902), *History of the Romanians* by V. A. Urechea (14 volumes, 1891-1902), *History of the Romanians in Images and Icons* by N. Iorga (2 volumes, 1905). At the same time, literature and the arts saw a remarkable development, and patriotic, national idea were disseminated through the work of great writers such as Mihai Eminescu, Barbu Ștefănescu Delavrancea, Mihail Sadoveanu, Octavian Goga, or artists: painter Nicolae Grigorescu, musician George Enescu.

At the beginning of the 20th century, the relations between Romania and Austria-Hungary cooled off, due to the policy promoted by the government in Budapest towards the Romanians in Transylvania. At the same time, the relations with Russia had improved as Russia seemed ready to support Romania in its action to get Bukovina and Transylvania back. The tsar's visit to Romania on June 1st/14th 1914 at Constanța marked a change of course in the relations between the two countries. Two weeks later, the Sarajevo attempt took place on June 15th/28th as a result of which Franz Ferdinand, Austria-Hungary's crown prince, was assassinated by a Serbian nationalist. Within a month, the First World War broke out when Serbia was attacked by Austria-Hungary. The war was waged by two great military blocks: the Central Powers (Austria-Hungary and Germany) and the Entente (Russia, France and Great Britain).

For the Romanians, the decisive moment of the unitary national state was drawing near. However, decision-making was difficult as there were Romanian territories that had to be freed in both camps. The Crown Council which met in July 1914 decided that Romania should remain neutral, considering that the 1882 treaty was inapplicable since not only has Austria-Hungary not been attacked, but it had actually started the war through its attack on Serbia. There followed two years of neutrality, during which a busy political activity was carried on, as most Romanian favoured the war on the side of the Entente so as to free the Romanians in Transylvania and Bukovina, while others would have liked the country to join the Central Powers to free Bessarabia, while still others favoured the maintenance of neutrality until the end of the war when unification could be achieved peacefully.

The government of Ion I. C. Brătianu chose to enter into the war on the side of the Entente, wherefore a Military and Political Convention was agreed upon with the Entente on August 4th, 1916. Thus, on August 15th Romania joined the war to free the Romanians in Transylvania and Bukovina and to achieve their union with the motherland.

That military action was an important part of the Romanians' struggle to build their unitary national state, which they achieved in 1918.

This book is a collection of documents and other materials on the Great Union of 1918: archival documents, memories, excerpts from newspapers of the time, laws and decrees, photos and other graphic images of people and places linked in one way or another to the war of unification, a war at the end of which Bessarabia, Bukovina and Transylvania were reunited to the motherland.

In order to better understand the theme, a few landmarks of the Romanians' struggle for unity are given, followed by texts, documents maps and photos related to the preliminaries to the Union, the historical act of 1918 which brought in fact the union of Bessarabia (March 27th), Bukovina (November 28th) and Transylvania (December 1st), the international recognition of the Union and the foundation of the unitary Romanian national state. Chronologically speaking, it started with the documents related to Romania's joining the war (August 1916) and ended with the Constitution of March 1923 which sanctioned a new historical reality.

Since the book is intended also for foreign readers, the Romanian text (outline history, explanations to documents and other materials) have been translated into English and French as well.

We would like to think that this book, which is the only one of its kind, will be helpful to any reader interested in factual knowledge documents and other historical sources in how the Union was accomplished in 1918 as the greatest event in contemporary Romanian History and a major event in European History.

IOAN SCURTU

I.

PRELIMINARIILE UNIRII

În vara anului 1916, situația de pe frontul european evolua în defavoarea Antantei. În acest context, Guvernul român, condus de Ion I. C. Brătianu a semnat la 4/17 august 1916 o Convenție politică cu Rusia, Marea Britanie, Franța și Italia, prin care acestea recunoșteau dreptul României de a-și anexa teritoriile românești din Austro-Ungaria (Transilvania, cu Banatul, Crișana, Maramureșul și Bucovina); la rândul ei, România se angaja să intre în război alături de Antantă. A fost încheiată și o Convenție militară, care stabilea modalitățile concrete de colaborare și de sprijinire materială a armatei române.

Consiliul de Coroană, întrunit la București în ziua de 14/27 august 1916, sub președinția regelui Ferdinand, a confirmat hotărârea de intrare a României în război alături de Antantă. În seara aceleiași zile, ministrul român la Viena a înmănat ministrului de externe al Austro-Ungariei declarația de război din partea României.

Hotărârea de intrare în război a fost adusă la cunoștința poporului printr-un manifest semnat de regele Ferdinand și de membrii guvernului Brătianu.

Așa cum era de așteptat, puterile aliate cu Austro-Ungaria au declarat război României: Germania la 17/30 august, Bulgaria și Turcia la 19 august/1 septembrie 1916.

Trupele române au trecut Carpații, începând acțiunea de eliberare a Transilvaniei. Dar, în noaptea de 19/20 august (1/2 septembrie), o masivă armată germană, bulgară și turcă, sub comanda mareșalului August von Mackensen, a pornit o puternică ofensivă din sudul Dunării, reușind să ocupe Dobrogea. În același timp, în Transilvania au fost aduse numeroase trupe germane, comandate de fostul ministru de război, generalul Erich von Falkenhayn. La rândul său, Antanta nu și-a respectat angajamentele asumate prin Convenția militară din 14/27 august. În aceste condiții, la 20 noiembrie/5 decembrie s-a decis retragerea trupelor și oficialităților române în Moldova.

Aici s-a desfășurat o amplă acțiune de reorganizare și de instruire a oștirii cu armamentul primit din partea Antantei. Un rol important a avut, în această strădanie, misiunea militară franceză condusă de generalul Henry Mathias Berthelot. Un moment semnificativ a fost sosirea la Iași a unui grup masiv de voluntari ardeleni, care s-au înrolat în armata română, cu hotărârea fermă de a lupta pentru făurirea statului național unitar.

În vara anului 1917 au fost reluate ostilitățile militare de pe frontul românesc. Trupele române, comandate de generalii Constantin Prezan, Alexandru Averescu și Eremia Grigorescu au obținut strălucite victorii la Mărăști, Mărășești și Oituz, zădărniciind planul Puterilor Centrale de a scoate România din război și a înainta spre Ucraina. Semnificația acestor victorii a fost subliniată, la vremea respectivă, de mulți șefi de state și de guverne.

Sacrificiile României în primul război mondial au fost deosebit de mari: la o populație de 7.400.000 locuitori, a pierdut circa 800.000 de oameni (morți, răniți, dispăruți, militari și civili).

Prin jertfa lor, ostașii români au slăbit puterea Austro-Ungariei, facilitând succesul luptei de eliberare a popoarelor din acest imperiu multinațional.

Victoriile românești n-au putut fi valorificate datorită ieșirii Rusiei din război ca urmare a revoluției din octombrie 1917 și a încheierii armistițiului de la Brest Litovsk, cu Puterile Centrale. În aceste condiții, România – rămasă singură în fața Germaniei și Austro-Ungariei – a fost nevoită să semneze armistițiul la Focșani (26 noiembrie/9 decembrie 1917) și apoi pacea separată la Buftea-București (24 aprilie/7 mai 1918). Puterile Antantei au înțeles situația disperată în care se afla România, exprimându-și solidaritatea cu poporul român.

Lupta pentru unire a fost continuată pe plan extern, mulți oameni politici și de cultură români – între care Take Ionescu, Nicolae Titulescu, Simion Mândrescu, Vasile Stoica, Vasile Lucaciu, Octavian Goga – desfășurând o intensă propagandă în Franța, Italia, Elveția, S.U.A. și alte țări, care a contribuit la clarificarea opiniei publice internaționale asupra aspirațiilor fundamentale ale poporului român. Aceste demersuri au fost apreciate de președinții S.U.A. și Franței, de șeful guvernului Italiei, precum și de alți lideri politici, care s-au pronunțat pentru eliberarea teritoriilor românești aflate sub dominația Austro-Ungariei și unirea lor cu patria mamă.

Încheierea primului război mondial, prin capitularea Germaniei la 11 noiembrie 1918, a permis României să denunțe pacea separată din mai 1918.

În ziua de 1/14 decembrie regele și guvernul României au revenit la București, capitala țării, după doi ani de calvar, timp în care poporul român a dus o luptă eroică pentru făurirea statului său național unitar.

I. LES PRÉLIMINAIRES DE L'UNION

Pendant l'été de 1916 la situation sur le front européen évoluait d'une manière défavorable à l'Entente. Dans ce contexte le gouvernement roumain, dirigé par Ion I. C. Brătianu, a signé le 4/17 août 1916 une Convention politique avec la Russie, la Grande Bretagne, la France et l'Italie, par laquelle ces pays reconnaissent le droit de la Roumanie de réintégrer les territoires roumains qui se trouvaient en Autriche-Hongrie (la Transylvanie, le Banat, la Crișana, le Maramureș et la Bucovine); pour sa part, la Roumanie s'engageait à entrer en guerre aux côtés de l'Entente. En même temps était conclue une convention militaire qui fixait les modalités concrètes de coopération et d'aide matérielle de l'armée roumaine.

Le Conseil de la Couronne, réuni à Bucarest le 14/27 août 1916 présidé par le roi Ferdinand, a confirmé la décision de la Roumanie d'entrer en guerre aux côtés de l'Entente. Le soir du même jour, le ministre roumain à Vienne a remis au ministre des affaires étrangères de l'Autriche-Hongrie la déclaration de guerre de la Roumanie.

La décision d'entrer en guerre a été présentée au peuple par un manifeste signé par le roi Ferdinand et les membres du gouvernement Brătianu.

Il était facile de prévoir que les alliés de l'Autriche-Hongrie allaient à leur tour déclarer la guerre à la Roumanie: l'Allemagne le 17/30 août, la Bulgarie et la Turquie le 19 août/1er septembre.

Les troupes roumaines ont traversé les Carpathes et ont commencé à libérer la Transylvanie. Mais, pendant la nuit du 19/20 août (1er/2 septembre), une grande armée allemande, bulgare et turque, commandée par le maréchal August von Mackensen, a entrepris une forte offensive au sud du Danube et a conquis la Dobroudja. En même temps, en Transylvanie ont été positionnées de nombreuses troupes allemandes, commandées par l'ancien ministre de la guerre, le général Erich von Falkenhayn. A son tour, l'Entente n'a pas respecté les engagements assumés par la convention militaire du 14/27 août. Dans ces conditions, le 20 novembre/5 décembre il a été décidé que les troupes et les autorités roumaines se retireraient en Moldavie. Là a commencé une période de réorganisation et d'instruction de l'armée avec l'armement reçu de la part de l'Entente. Pendant cette action, la mission militaire française dirigée par le général Henry Mathias Berthelot a joué un rôle très important. L'arrivée à Iassy d'un groupe massif de volontaires transylvains qui se sont enrôlés dans l'armée roumaine avec la volonté ferme de lutter pour la création de l'état national unitaire a été un moment important.

Pendant l'été de 1917 les hostilités militaires ont repris sur le front roumain. Les troupes roumaines, commandées par les généraux Constantin Prezan, Alexandru Averescu et Eremia Grigorescu ont remporté de grandes victoires à Mărăști, Mărășești et Oituz, faisant échouer le plan des Pouvoirs Centraux d'éliminer la Roumanie de la guerre et de marcher vers l'Ukraine. La signification de ces victoires a été soulignée à cette époque-là par beaucoup de chefs d'états et de gouvernements. Les sacrifices de la Roumanie pendant la première guerre mondiale ont été très importants: ayant une population de 7.400.000 habitants, elle a perdu environ 800.000 personnes (morts, blessés et disparus, militaires et civils). Par leur sacrifice, les soldats roumains ont affaibli la force de l'Autriche-Hongrie en facilitant le succès de la lutte de libération des peuples de cet empire multinational.

Les victoires roumaines n'ont pas débouché sur les résultats attendus car, suite à la révolution d'octobre 1917 et de l'armistice de Brest-Litovsk, la Russie est sortie de la guerre. Ainsi, la Roumanie, restée seule contre l'Allemagne et l'Autriche-Hongrie, a été obligée de signer l'armistice de Focșani (le 26 novembre/ le 9 décembre) et ensuite la paix séparée de Buftea-Bucarest (le 24 avril/ le 7 mai). Les pouvoirs de l'Entente ont compris la situation désespérée de la Roumanie et ont exprimé leur solidarité avec le peuple roumain.

La lutte pour l'union a continué à l'étranger; beaucoup de politiciens et d'intellectuels roumains, dont Take Ionescu, Nicolae Titulescu, Simion Mândrescu, Vasile Stoica, Vasile Lucaci, Octavian Goga ont développé intense activité d'information en France, en Italie, en Suisse, aux Etats Unis et dans d'autres pays pour faire connaître à l'opinion publique internationale les aspirations fondamentales du peuple roumain. Ces actions ont trouvé un écho favorable auprès des présidents des Etats Unis et de la France, du chef du gouvernement de l'Italie, ainsi qu'auprès d'autres responsables politiques qui se sont prononcés pour la libération des territoires roumains se trouvant sous la domination de l'Autriche-Hongrie et pour leur réintégration à la Roumanie.

La fin de la première guerre mondiale, par la capitulation de l'Allemagne le 11 novembre 1918, a permis à la Roumanie de dénoncer la paix séparée du mois de mai 1918.

Le 1er/14 décembre le roi et le gouvernement de la Roumanie sont revenus à Bucarest, la capitale du pays, après deux ans de calvaire, pendant lesquels le peuple roumain a lutté héroïquement pour créer son état national unitaire.

I. PRELIMINARIES OF THE UNION

During the summer of 1916 the situation on the European front was not favourable to the Entente. Under those circumstance, the Romanian government, headed by Ion I. C. Brătianu, signed on August 4th/17th 1916 a political convention with Russia, Great Britain, France and Italy by which recognized Romania's right to annex the Romanian Territories in Austria-Hungary (Transylvania, Banat, Crisana, Maramures and Bukovina); in turn, Romania promised to join the war along the side of the Entente. A military convention was also concluded to establish the concrete ways to cooperate with and assist the Romanian army.

The Crown Council, meeting on 14th/27th August 1916 in Bucharest, under the presidency of king Ferdinand, confirmed the decision that Romania should join the war alongside the Entente. On the same evening, the Romanian Minister in Vienna handed Romania's declaration of war to Hungary's Minister of External Affairs.

The decision to enter into war was made public by a manifesto signed by king Ferdinand and the members of the Brătianu government.

As it was expected Austria-Hungary's allies declared war on Romania: Germany on August 17th/30th, Bulgaria and Turkey on August 19th/September 1st.

The Romanian troops crossed the Carpathians and started liberating Transylvania. But, in the night of the August 19th/20th (September 1st/2nd) a large German, Bulgarian and Turkish army, commanded by marshal August von Mackensen, initiated a strong offensive in the South of the country and occupied Dobrudja. At the same time, numerous German troops were brought to Transylvania, under the command of the former war minister general Erich von Falkenhayn. The Entente itself did not respect the commitments assumed under the military convention signed on August 14th/27th. Under those conditions, it was decided that the Romanian troops and the officials should retreat to Moldavia on november 20th/December 5th.

It was there that the army was thoroughly reorganized and trained using the weapons sent by the Entente. During that activity, an important post was played by the French Military Mission led by general Henry Mathias Berthelot. A very significant moment was the arrival of large group of Transylvanian volunteers in Iassy, who joined the Romanian army firmly determined to fight for the accomplishment of the unitary national state.

During the summer of 1917, military hostilities were resumed on the Romanian front. The romanian troops, commanded by generals Constantin Prezan, Alexandru Averescu and Eremia Grigorescu, won remarkable victories at Mărăști, Mărășești and Oituz, thus thwarting the central Powers' plan to eliminate Romania and march on the Ukraine. At the time, many heads of state and government underlined the significance of those victories.

Romania's human effort in the First World War was very heavy with a population of 7.400.000 military, she lost about 800.000 people (dead, wounded and missing, military and civilians). Through sacrifice, the Romanians weakened Austria-Hungary's power, and made it easier for the peoples in this multinational empire to successfully fight for freedom.

However, the Romanian victories could not be used to advantage as Russia's got out of the war as a consequence of the October 1917 Revolution and concluded an armistice with the central Powers at Brest Litovsk. Under those conditions, Romania, left alone against Germany and Austria-Hungary, was forced to sign a truce at Focșani (November 26th/December 9th) and then a separate peace at Buftea-Bucharest (April 24th/May 7th 1918). The Entente understood Romania's desperate situation and expressed their solidarity with Romanian people.

The fight for union continued abroad, while Romanian political and cultural personalities, such as Take Ionescu, Nicolae Titulescu, Simion Mândrescu, Vasile Stoica, Vasile Lucaci and Octavian Goga carried out a vast propaganda in France, Italy, Switzerland, the USA, a.s.o. to make the international public opinion understand the fundamental yearnings of the Romanian people. That activity was appreciated by the presidents of the USA, and France, by the head of the Italian government as well as by other political leaders, who favoured the liberation of the Romanian territories from Austria-Hungarian rule and then, their unification with the motherland.

The end of the First World War, when Germany surrendered on November 11th 1918, allowed Romania to denounce the separate peace of dating since May 1918.

On December 1st/14th, the king and Romania's government returned to Bucharest, the country's capital, after two years of hardship. When the Romanian people fought heroic battle to accomplish the unitary national state.

1914. România în preajma primului război mondial.

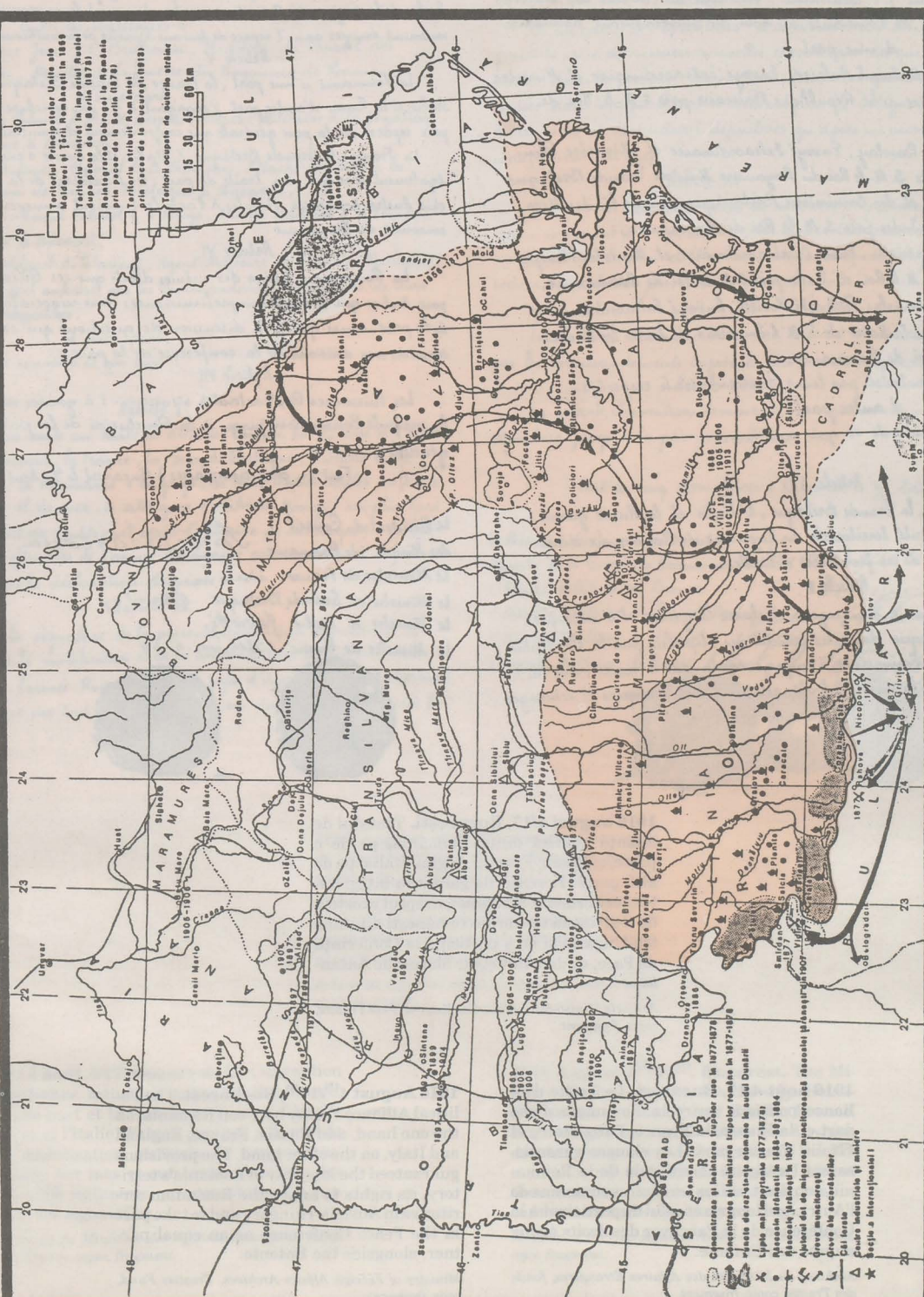
Arhivele Statului București, Biblioteca, colecția Hărți

1914. La Roumanie avant la première guerre mondiale.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, Collection de Cartes

1914. Romania on the eve of the First World War

Bucharest States Archives, Library, Maps Collection

Entre les sousseignes.

Monsieur Jean J. C. Bratianu, Président du Conseil des Ministres du Royaume de Roumanie au nom du Gouvernement Roumain d'une part,

d'autre part, le Comte de Saint-Aulaire, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Française près S.M. le Roi de Roumanie,

2. Sir George Barclay, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de S.M. le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Dominions Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes près S.M. le Roi de Roumanie, -

3. le Baron Fasciotti, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de S.M. le Roi d'Italie près S.M. le Roi de Roumanie, -

4. Monsieur Stanislas Pokrowski-Kozieleff, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de S.M. l'Empereur de toutes les Russies près S.M. le Roi de Roumanie,

spécialement autorisés par leurs Gouvernements respectifs, d'autre part,

il a été convenu de ce qui suit :

Article I

La France, la Grande-Bretagne, l'Italie et la Russie garantissent l'intégrité territoriale du Royaume de Roumanie dans toute l'étendue de ses frontières actuelles.

Article II

La Roumanie s'engage à déclarer la guerre et à attaquer l'Autriche-Hongrie dans les conditions stipulées par la Convention Militaire. La Roumanie s'engage également à cesser, dès la déclaration de la guerre, toutes relations économiques et échanges commerciaux avec tous les ennemis des Alliés.

police... Le Gouvernement Royal Roumain s'engage à indemniser les Serbes de la région du Banat qui, abandonnant leurs propriétés, voudraient émigrer dans l'espace de deux ans à partir de la conclusion de la paix.

Article V

La Roumanie d'une part, la France, la Grande-Bretagne, l'Italie et la Russie d'autre part s'engagent à ne pas conclure de paix séparée ou la paix générale que conjointement et simultanément.

La France, la Grande-Bretagne, l'Italie et la Russie s'engagent également à ce que, au traité de paix, les territoires de la Monarchie Austro-Hongroise, stipulés à l'article 4, soient annexés à la couronne de Roumanie.

Article VI

La Roumanie jouira des mêmes droits que ses Alliés pour tout ce qui a trait aux préliminaires, aux négociations de la paix, ainsi qu'à la discussion des questions qui seront soumises aux décisions de la conférence de la paix.

Article VII

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à garder secrète la présente Convention jusqu'à la Conclusion de la paix générale.

Fait en cinq exemplaires à Bucarest le 1/2 Août 1916.

Le Président du Conseil
de Roumanie *J. C. Bratianu*
Le Ministre de France *Paul Painlevé*
Le Ministre de Grande-Bretagne *George Buchanan*
Le Ministre d'Italie *Fasciotti*
Le Ministre de Russie *S. Pokrowski-Kozieleff*

1916 august 4/17, București. Tratatul de alianță politică dintre România, pe de o parte, și Rusia, Franța, Anglia, Italia, pe de altă parte. Prevederile garantau integritatea teritorială a României, dreptul acesteia de a-și anexa teritoriile românești din Austro-Ungaria și de a participa la Conferința de Pace, cu drepturi egale alături de Antanta.

Arhivele Ministerului Afacerilor Externe, fond Tratat, copie, fragment.

1916 août 4/17, Bucarest. Le Traité d'alliance politique entre la Roumanie d'une part et la Russie, la France, l'Angleterre et l'Italie d'autre part. Les clauses garantissaient l'intégrité territoriale de la Roumanie, son droit sur les territoires roumains de l'Autriche-Hongrie et celui de participer à la Conférence de la Paix avec des droits égaux auprès de l'Entente.

Archives du Ministère des Affaires Etrangères, fonds des Traités, copie, fragment.

1916 August 4th/17th, Bucharest. The Political Alliance Treaty between Romania, on the one hand, and Russia, France, England and Italy, on the other hand. The provisions guaranteed the integrity of Romania's territory, its rights to annex the Romanian territories in Austria-Hungary and to take part in the Peace Conference as an equal partner, alongside the Entente.

Ministry of Foreign Affairs Archives, Treaties Fund, copy, fragment

Convention Militaire

Entre les soussignés :

Monsieur Jean J. C. Brahmann, Président du Conseil des Ministres, Ministre de la Guerre du Royaume de Roumanie, d'une part,

et 1. le Colonel A. M. F. M. Desprès, Attaché Militaire à la Légation de France à Bucarest,

2. le Lieutenant Colonel C. B. Thomson, Attaché Militaire à la Légation de Grande-Bretagne à Bucarest,

3. le Lieutenant Colonel L. S. Ferigo, Attaché Militaire à la Légation d'Italie à Bucarest,

et 4. le Colonel A. Tatarinoff, Agent Militaire de Russie en Roumanie, spécialement autorisés par les Commandements Supérieurs de leurs armées respectives.

d'autre part,

il a été convenu ce qui suit :

Article I

Pour faire suite au Traité d'Alliance conclu le 4/7 Août 1916 entre la Roumanie, la France, la Grande Bretagne, l'Italie et la Russie, la Roumanie s'engage, en mobilisant toutes ses forces de terre et de mer, à attaquer l'Autriche-Hongrie au plus tard, le 14/8 Août 1916 (huit jours après l'offensive de Salonique). Les opérations offensives de l'armée Roumaine commenceront le jour même de la déclaration de guerre.

Article II

Dès la signature de la présente Convention et pendant la durée de la mobilisation et de la concentration de l'armée Roumaine, l'armée Russe s'engage à agir d'une façon particulièrement énergique sur tout le front autrichien dans le but d'assurer les

la répartition des forces et la marche des opérations

Article XIV

Si au cours des opérations, il survenait des situations exigeant la prise de mesures nouvelles et soulevant des questions non prévues dans la présente Convention, toutes ces questions seront traitées dans chaque Quartier Général avec le Délégué de l'armée Alliée, mais ne deviendront définitives qu'après un accord des Commandements en chef.

Article XV

Pour pouvoir prendre, à temps les mesures préparatoires au commencement des opérations, les Parties Contractantes devront s'entendre sur le plan de l'action militaire avant le jour de l'ouverture des hostilités par l'armée Roumaine.

Article XVI

La question des armistices sera décidée de commun accord par les Commandements Supérieurs des armées coopérantes

Article XVII

La présente Convention demeurera en vigueur du jour de la signature jusqu'à la paix générale.

Fait en cinq exemplaires à Bucarest le 4/7 Août 1916.

Le Président du Conseil des Ministres
Ministre de la Guerre de Roumanie

L'Attaché Militaire de France

L'Attaché Militaire de Grande Bretagne

L'Attaché Militaire d'Italie

L'Agent Militaire de Russie

Inte Brahmann

M. Desprès

C. B. Thomson

L. S. Ferigo

Colonel A. Tatarinoff

1916 august 4/17, București. Convenția de alianță militară dintre România, pe de o parte și Rusia, Franța, Anglia și Italia pe de altă parte, prin care se stabilea mobilizarea generală a armatei române, pe mare și pe uscat, cât și obiectivele militare care reveneau fiecărei țări semnatară.

Arhiva Ministerului Afacerilor Externe, fond Tratatate, copie, fragment.

1916 août 4/17, Bucarest. La Convention d'alliance militaire entre la Roumanie, d'une part et la Russie, la France, l'Angleterre et l'Italie, d'autre part qui a décidé de la mobilisation générale de l'armée roumaine sur mer et sur terre, ainsi que des objectifs militaires qui incombaient à chacun des signataires.

Archives du Ministère des Affaires Etrangères, fonds des Traités, copie, fragment.

1916 August 4th/17th, Bucarest. The Military Alliance Convention between Romania, on the one hand, and Russia, France, England and Italy on the other hand, which decided the general mobilization of the Romanian army, both by sea and land, and, at the same time, set the military targets incumbent on each signatory country.

Ministry of Foreign Affairs Archives, Treaties Fund, copy, fragment.

Palatul Cotroceni

Le Palais de Cotroceni

Cotroceni Palace

1916 august 15/<28>București. Ziarul "Dimineața" publică știrea și comentariul privind convocarea Consiliului de Coroană și perspectivele desfășurării ulterioare a evenimentelor.

Biblioteca Academiei Române, Periodice, P IV 1557

1916 août 15/<28> Bucarest. Le journal "Dimineața" ("Le Matin") a publié l'information et le commentaire concernant le conseil de Couronne et les perspectives de développement ultérieur des événements

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Périodiques, P IV 1557.

1916 August 15th/<28th>, Bucharest. The newspaper "Dimineața" ("The Morning") frontpages a piece of news and a commentary about the calling of the Crown Council and the prospect or subsequent developments.

Romanian Academy Library, Periodical Publications, P IV 1557

IMINENT

PUBLICITATEA

CONCENŢA EXCLUSIVĂ
AGENŢIEI DE PUBLICITATE
CAROL SCHULDER & Comp.
Str. Károlyi 8, Etaj. I—Telefon 5

Cu cele din urmă ştiri din lumea întreagă

Director: CONST. MILLE

Marcurile ştirilor: Str. Sărlindă No. 11 — Bucureşti

ABONAMENTE CU PRELIM:

Pe un an Lei 18.-, 6 luni Lei 9.-
3 luni Lei 5.-
Pe trei săptămâni pentru adrese de domiciliu

TELEFON 4 UNII

No. 14 10; 34 73; 14 99; 15 40

Consiliul de Coroană de astăzi

- Cum se vor desfășura evenimentele -

Toate prevederile noastre pe ziua de ieri sunt în acest moment pe deplin realizate.

Citeva ore după Consiliul de Coroană, România va păși ne-
utralitatea.

Mobilizarea și declararea de război vor fi azi urmea te-
lor comunicate și discutate în acest Consiliu de Coroană.

Astăzi dimineață, la orele 10 jum. se va lua decizi-
unea definitivă în ce privește soarta mării noastre
cauze naționale.

Un consiliu de Coroană a fost convocat pentru
astăzi la ora indicată.

La acest consiliu au fost chemați, în afară de mi-
nistrul de externe, d-nii T. Ionescu și N. Filipescu, foști pre-
ședinți de consiliu, d-nii P. P. Carp, Titu Maiorescu,
și Theodor Rosetti, d. Al. Marghiloman, președintele
Corporăției Regale, și foștii președinți, d-nii C. O.
Blănișanu și Al. Căciulescu-Popescu și C. F. Robe-
scu, vicepreședintele Senatului.

Prin urmare, mâine, după încheierea acestui consi-
liu se va cunoaște care este hotărârea României

Convocarea diplomatică cu împărtășirea înțelesului
a fost semnată, după cum se afirmă în comunicarea ofi-
cială, la 2 August a. c.

Convocarea militară a fost semnată acum câteva
zile.

Așteptul militar rus din București a plecat im-
ediat în cartierul general și a luat ultimele ordine ale
șefului pentru executarea convocației militare.

D. Tatarionoff este așteptat să se întoarcă chiar
azi de la cartierul general.

E de prevăzut că în consiliu în care regele va
semna decretul de mobilizare va lansa și un apel că-
tre popor și armată.

Astfel regele Ferdinand va avea onoarea că el
și fie cel dintâi rege al românilor care să tragă spada
pentru desrobirea fraților subjugai monarhiei aus-
tro-ungare.

foate măsurile privitoare la
străinii cari aparțin statelor cu
cari intrăm în război, sunt luate
și se vor executa cu cea mai mare
prevenire și cu modul cel mai
civilizat.

În acest sens sunt date ordinele.

Precum am anunțat faptul cel mai important
pe care-l va comunica primul-ministru în Con-
siliul de Coroană este că a semnat tratatul diplo-
matic și convenția militară cu împărtășirea înțelesului.
În decursul tratatelor am înțeles în curent, pe
ce se putea, cu chestiunile cari s'au tratat între noi
și cabinetele aliaților.

Acum putem afirma, în liniamente generale, că
convențiile înfrățite noastre în acțiune sunt reali-
zarea revendicărilor ce le avem asupra tuturor teri-
toriilor locuite de români din marea noastră
austro-ungară.

Tratatul prevede precis că întreg Ardealul și Ba-
tratul vor aparține României.

Asemenia intrarea Bucovinei cu Capitala ei
Situția militară impunându-ne și o acțiune la sud,
contra Bulgariei, ni s'a recunoscut dreptul și necesi-
tatea de a face o nouă recenzie de frontieră cu
război întru câștigarea Rusiilor-Vârșii.

În vederea posibilității ca pacea să intervină
înainte ca războiul să fi avut timp să se desfășoare

necesare spre a ocupa toate liniile care e i s'au re-
cunoscut de aliați, s'a stipulat în tratat clauza că
aliații asigură României realizarea revendicărilor ei
integrale și în cazul când ea, din au pute considera-
bilitate strategică dăte de înjururi, fie pe fron-
tul sudic fie pe cel nordic, nu va putea ocupa tot cel
ce o coveine.

Acastă clauză s'a introdus în tratat spre a se
asigura ori-ce echilibru în cazul când de pildă acți-
unea balcanică a aliaților ar fi sau o astfel de în-
tărit Bulgaria și Turcia săi unul din aceste state
ar cere o pace separată săi în cazul când spre a
acționa acțiunea din Balcani acțiunea noastră de pe celăl
tărat s'ar fi complet întreruptă și în acest caz
eventual Austro-Ungaria ar propune pacea.

La ce privește convenția militară nu vom vorbi
de alt asupra acelor amănunte cari nu pot permite
intereselor noastre.

Armata româno-rusă care va opera pe frontul su-
d-ic de la Dunăre va fi sub comandamentul românesc.

Un delegat al statului major general rus va cola-
bura cu șeful statului major român pentru operați-
unile de pe ambele fronturi.
Generalul Căndă va fi delegatul statului ma-
ior român pe lângă generalul Alksieff, șeful ma-
iorului stat major rus.

Prin convenția militară este stu-
pulată și data intrării noastre în
acțiune: 15 AUGUST.

Prin urmare decretul de mobi-
lizare va trebui să corespundă cu
această dată.

În ziua chiar a mobilizării tru-
pele române se vor uni cu trupele
rusești.

Nu mai poate fi vorba de nici o surpriză din par-
tea germanilor, nu mai este nici o teamă de nici un
atac neprevăzut, de oarece absolut toate măsurile
sunt luate spre a preveni ori-ce eventualitate.

amănunt asupra tratatelor din ultimul
timp:

Toate chestiunile asupra cărora guvernul ro-
mân a avut de acord cu guvernul rus au fost ratifi-
cate la Londra și Paris.

În special președintele republicii franceze d.
Poincaré secundat de d. Briand, au arătat și cu cel
mai viu interes și cu o sinceritate care a impresionat
cercările noastre conducătoare, intrarea acțiune
diplomatică care s'a desfășurat la noi.

În repetate rânduri, când s'au luat — cum e firea —
dificultăți în cursul tratatelor, d. Poincaré a in-
tervenit personal spre aplanarea lor în chipul cel
mai mulțumitor.

Tratatul nostru prevede bine înțeles clauza că
și România adăre la convenția de la Londra unde fie-
care aliat s'a legat să nu facă pace separată.

Tratatul este semnat de către împărmicii fie-
cărui stat aliat.

Situația Războiului

FRONTUL OCCIDENTAL. — La

sud de Thiepval englezii au mai
progresat cu 300 yarde, cucerind o
tranchie de 400 yarde, fiind și pri-
onieri.

Aripa dreaptă a englezilor s'a u-
sultat cu tranchii care au străbătut
Maurois.

Maurois forma unul din princi-
palele puncte de sprijin ale liniei
germane între Somme și drumul
de la Albert la Bapaume; el forma
de asemenea și o importantă bază
strategică prin situația sa, pe un
punct dominat întreaga regiune,
protejind două drumuri de fer de
aproximare.

Succesele englezilor pe diferite
puncte, în ultimele zile, sînt con-
siderabile. Prezentul și lei extin-
dute, ocupat, se consolidează și
la prionieri. Aastă lucruri cu

tranchii pe frontul Somme. De
Verdun iar nu se aude nimic.

FRONTUL BALCANIC. — Co-
municatul francez arată că am-
bii operațiunile sînt în favoarea
Aliaților. Pe flancul stîng al armatei
bulgare eşecul înamicilor se de-
semnă din ce în ce mai mult.

Progresele armatei sîrbilor se
pronunță foarte net: bulgarii cu
toată rezistența lor energetică, sînt
obligăți să bată în retragere.

Pe flancul drept, bulgarii au tre-
buit să se mulțumească cu a reuși-
sa pe drumul de la Sereș și o dis-
tanță destul de mare de la Sirmia.

Siguranța flancurilor lîngă steam
asigurată aliați au reluat întreaga
libertate de acțiune pentru ma-
nuverele centrici.

DE PE FRONTALUL FRONTULUI
s'au venit știri importante

Directiunea serviciilor de sub-
care care hotărâse astăzi și mîine
și chit că o asemenea schimbare
de plan s'ar putea să aibă loc
într-o vreme de timp.

D. general Toma Paracheanu
inspectorul general al artileriei s'a
prezentat astăzi înainte de a lua
directia misiunii, însoțit de șeful
de director în primărie.

Const. Căndă, ministrul Au-
stro-Ungariei, a fost ieri, la orele 3
p. m. în audiența la rege.

Pe la 15 Septembrie anul cu-
rent, când reînnoșarea de pace
bărbantă, cu noile recoltate de sticle,
ministerul industriei și comerțului
nu mai distribuie nici o cantitate
din acest produs.

Se pot face înscrieri de pe acum
pentru stocurile cari vor fi distri-
buite cu începere de la 15 Septem-
brie.

Posta din Austro-Ungarie s'a
scutit pe ziua de ieri.

Ministerul de interne a fîrmit
cu înțelegere de înțelegere, ar
soluționarilor polițienesci că nu mai
vorbesc de cazuri de crimă, în loc
într-o listă: Popov, Silvestru, Bănu-
șă, Căciulescu, Fîrghie, Măla, Toca-
ș, Ștefan, Căciulescu și Ștefan
Bănuș, toate mînuirile cantitate
an fîr fîrte.

Pe la 15 Septembrie anul cu-
rent, când reînnoșarea de pace
bărbantă, cu noile recoltate de sticle,
ministerul industriei și comerțului
nu mai distribuie nici o cantitate
din acest produs.

Se pot face înscrieri de pe acum
pentru stocurile cari vor fi distri-
buite cu începere de la 15 Septem-
brie.

Posta din Austro-Ungarie s'a
scutit pe ziua de ieri.

Ministerul de interne a fîrmit
cu înțelegere de înțelegere, ar
soluționarilor polițienesci că nu mai
vorbesc de cazuri de crimă, în loc
într-o listă: Popov, Silvestru, Bănu-
șă, Căciulescu, Fîrghie, Măla, Toca-
ș, Ștefan, Căciulescu și Ștefan
Bănuș, toate mînuirile cantitate
an fîr fîrte.

Pe la 15 Septembrie anul cu-
rent, când reînnoșarea de pace
bărbantă, cu noile recoltate de sticle,
ministerul industriei și comerțului
nu mai distribuie nici o cantitate
din acest produs.

Se pot face înscrieri de pe acum
pentru stocurile cari vor fi distri-
buite cu începere de la 15 Septem-
brie.

Titu Maiorescu (1840-1917). Critic, theoretician literary, om politic român. Académicien, professeur universitaire, ministre și prim-ministru (1912-1914).

Arhivele Statului București, Fototeca, I 51.

Titu Maiorescu (1840-1917). Critique, théoricien littéraire, homme politique roumain. Académicien, ministre et premier ministre (1912- 1914).

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, I 51.

Titu Maiorescu (1840-1917). Critic, literary theorist, romanian politician. Académicien, university professor, minister and prime minister (1912-1914).

Bucharest State Archives, Photos Collection, I 51.

1916 august 14/27, București. Pagină din jurnalul lui Titu Maiorescu, fost prim-ministru, în care se consemnează impresiile ca participant la Consiliul de Coroană, unde au fost dezbătute problemele legate de intrarea României în război alături de Antantă.

Biblioteca Națională, fond Titu Maiorescu, mss. 40/1916, f. 44-45, original, fragment.

1916 août 14/27 Bucarest. Page du journal de Titu Maiorescu, ex-premier ministre, où il notait ses impressions en tant que participant aux débats du Conseil de Couronne autour de l'entrée de la Roumanie en guerre aux côtés de l'Entente.

Bibliothèque Nationale, fonds Titu Maiorescu, manuscrit 40/1916, p. 44- 45, original, fragment

1916 August 14th/27th, Bucharest. A page from diary of Titu Maiorescu, former prime minister, which records the talks that took place in the Crown Council in view of Romania's entering into the war alongside the Entente.

National Library, Titu Maiorescu Fund, manuscript 40/1916, p. 44-45, original, fragment.

1916 august 14/27, București. Telegrama locotenent-colonelului I. Ferigo, atașat militar al Italiei la București, în legătură cu ședința Consiliului de Coroană și hotărârea adoptată cu privire la intrarea României în război.

Arhivele Statului București, colecția Microfilme Italia, rola 107, c. 108, copie

1916 août 14/27 Bucarest. Télégramme du lieutenant colonel I. Ferigo, attaché militaire de l'Italie à Bucarest, concernant la séance du Conseil de Couronne et la décision adoptée sur l'entrée de la Roumanie en guerre

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms Italie, bobine 107, c. 108, copie

1916 August 14th/27th, Bucharest. Telegram from lieutenant-colonel I. Ferigo, Italy's military attaché in Bucharest, referring to the Crown Council and to the decision about Romania's entering into the war.

Bucharest, State Archives. Microfilms Collection Italy, roll 107, frame 108, copy

UFFICIO SEGRETERIA

TELEGRAMMA IN ARRIVO

W. N. 5307

DECERATO

Fen. Dall'Ara

Provenienza	29 / 8	15.35
Data di spedizione li	14	ore 17.30
Data di consegna alla Sezione Cifra li	14	ore 18.30
Finito di decifrare li	17.55	ore
Finito di copiare ore		

PRESIDIO AB - UD 100

Annotazioni eventuali

Indirizzo

Advertisement

1110 Uff. Cifra 3 ogr. Operas.

TESTO

Trascrivasi telegramma inviato giorno 27 ore 5 da

Discreet :

233 progressive 191 M 13 2 -

Stamano ha avuto luogo Consiglio della Corona, che ha durato tre ore. Oltre a tutti i Ministri vi hanno preso parte : gli ex presidenti del Consiglio Carp, Maioresco e Bosetti; gli ex ministri Marghiloman, Take Jonesco, e Filipescu; i Presidenti ed alcuni ex Presidenti dei Corpi Legislativi . Solo quattro di questi Membri sono germanofili e precisamente Carp, Maioresco, Marghiloman e Bosetti. Il Sovrano ha aperto seduta dicendo avere deciso di dichiarare guerra all'Austria e avere riunito Consiglio della Corona per cercare mettere unione e concordia fra tutte le personalità politiche del paese. Hanno parlato parecchi oratori: i quattro di opposizione non hanno rinunciato all'atteggiamento. I discorsi del Sovrano e del hanno impressionato uditorio per eletti sensi patriottici. Il Sovrano ha dichiarato che per la decisione ha dovuto vincere se stesso, giacchè i sentimenti e la tradizione sua

•/. •/.

**UFFICIO SITUAZIONI
ED OPERAZIONI DI GUERRA**

N. 1291 Prot.

Sezione

29 AGO. 1916

Ufficiale di Servizio

gr. err. forse :
 la Presidente del Con-
 siglio

Il Maggiore Caso Sezione

1916 august 15/<28>, București. Ziarul "Dimineața" publică editorialul "România a declarat război Austro-Ungariei", în care sunt prezentate cauzele intrării României în război, între care reîntregirea neamului ocupă locul principal.

Biblioteca Academiei Române, Periodice, P IV 1557

1916 août 15/<28>, Bucarest. Le journal "Dimineața" ("Le Matin") a publié l'éditorial "La Roumanie a déclaré la guerre à l'Autriche-Hongrie", qui présentait les causes de l'entrée de la Roumanie en guerre, parmi lesquelles l'union occupait la première place.

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Périodiques, P IV 1557

1916 August 15th/^{<28th}>, Bucharest. The newspaper "Dimineața" ("The Morning") published the editorial "Romania has declared war on Austria-Hungary", which presented the reasons that made Romania join the war, among which the main one was to reunite the country.

Romanian Academy Library, Periodical Publications, P IV 1557

Ferdinand

Ion I. C. Brătianu

Ferdinand I de Hohenzollern-Sigmaringen (1865-1927). Rege al României (1914-1927); identificându-se cu idealul național al poporului în fruntea căruia se afla, declară război Puterilor Centrale "învingându-se pe sine și tradiția familiei sale" pentru a elibera pe românii subjugați.

Arhivele Statului București, Fototeca, F I 106

Ferdinand Ier de Hohenzollern-Sigmaringen (1865-1927). Roi de la Roumanie (1914-1927), personifiait l'idéal national du peuple qu'il dirigeait; il a déclaré la guerre aux Pouvoirs Centraux "malgré ses convictions et malgré la tradition de sa famille" pour libérer les Roumains opprimés.

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, F I 106

Ferdinand I of Hohenzollern-Sigmaringen (1865-1927). King of Romania (1914-1927). He identified himself with the national ideal of the people whose ruler he was, he declared war on the Central Powers "overcoming himself and his family's tradition" in order to free the oppressed Romanians.

Bucharest State Archives, Photos Collection, F I / 106

Ion I. C. Brătianu (1864-1927). Om politic român, președinte al Partidului Național Liberal (1909-1927), ministru și prim ministru (1908-1910, 1914-1918, 1918-1919, 1922-1926). A avut un rol important în făurirea și afirmarea statului național unitar român.

Biblioteca Academiei Române, Fototeca, 12129

Ion I. C. Brătianu (1864-1927). Homme politique roumain, président du Parti Libéral National (1909-1927), ministre et premier ministre entre (1908-1910, 1914-1918, 1918-1919, 1922-1926). Il a eu un rôle très important dans l'accomplissement et l'affirmation de l'état national unitaire roumain.

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Photothèque, 12129

Ion I. C. Brătianu (1864-1927). Romanian political personality, president of the Liberal National Party (1909-1927), minister and prime minister between (1908-1910, 1914-1918, 1918-1919, 1922-1926). He played an important part in the process of founding the unitary Romanian national state, and its assertion.

Romanian Academy Library, Photos Collection, 12129

O S T A S I ,

V'am chemat ca să purtați steagurile voastre peste notarele unde frații noștri vă așteaptă cu nerăbdare și cu inima plină de nădejde.-

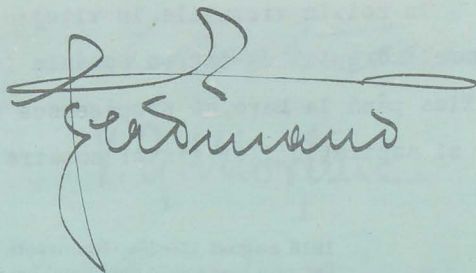
Umbrele marilor Voevozi Mihai Viteazul și Stefan cel Mare al căror rămășiți zac în pământurile ce veți desrobi, vă îndeamnă la biruință că vrednici urmași ai ostașilor cari au invins la Rasboieni, la Calugăreni și la Plevna.-

Veți lupta alături de marile națiuni cu care ne-am unit.-

O luptă aprigă vă așteaptă.-Cu bărbăție să-1 îndurăm însă greutățile și cu ajutorul lui Dumnezeu în banda va fi a noastră.-

Aratați-vă deci demni de gloria străbună.-

De-a lungul veacurilor un neam întreg vă va bine cuvânta și vă va slăvi.-

A large, stylized handwritten signature in dark ink, which appears to read 'Ferdinand', is centered on the page. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke extending to the right.

1916 august 15/<28>, București. Înalt ordin de zi dat de regele Ferdinand I armatei române cu ocazia intrării României în război.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 43/1916, f. 4, original

1916 août 15/<28>, Bucarest. Grand ordre du jour adressé par le roi Ferdinand Ier à l'armée roumaine à l'occasion de l'entrée de la Roumanie en guerre.

Archives de l'Etat, Bucarest, fond de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 43/1916, p. 4, original

1916 August 15th/<28th>, Bucharest. High order of the day given by Ferdinand I to the Romanian army when Romania entered into the war.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 43/1916, p. 4, original

Războiul care de doi ani a incins tot mai strâns
notarele noastre, a zdruncinat adânc vechiul așezământ al
Europei și a invederat că pentru viitor numai pe temeiul
național se poate asigura viața pașnică a popoarelor.-

Pentru neamul nostru el a adus ziua așteptată de
veacuri de conștiința națională ziua unirii lui.-

După vremuri îndelungate de nenorociri și de grele
încercări, înaintașii nostri au reușit să întemeieze statul
Român, prin Unirea Principatelor, prin războiul Independenței,
prin munca lor neobosită, pentru renasterea națională.-

Astăzi ne este dat nouă să întregim opera lor in-
chegând pentru totdeauna cea ce Mihai Viteazul a împlinit
numai pentru o clipă: unirea Românilor de pe cele două părți
ale Carpaților.-

De noi atârână astăzi să scăpăm de sub stăpânirea
străină pe frații nostri de peste munți și din plaiurile
Bucovinei unde Stefan cel Mare doarme somnul lui de veci.-

În noi, în virtuțile, în vitejia noastră stă puțința
de a le reda dreptul ca într-o Românie întregită și liberă
de la Tisa până la Mare, să propășească în pace potrivit dat-
nelor și aspirațiilor gîntei noastre.-

1916 august 15/<28>, București. Mani-
fest prin care regele Ferdinand I și Guver-
nul României se adresează poporului român
cu ocazia intrării României în război.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliu-
lui de Miniștri, dosar 13/1916, f. 6, original

1916 août 15/<28>, Bucarest. Manifeste
par lequel le roi Ferdinand Ier et le Gouver-
nement de la Roumanie s'adresse au peuple
roumain à l'occasion de l'entrée de la Rou-
manie en guerre.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds Présidence du Conseil
des Ministres, dossier 13/1916, p. 6, original

1916 August 15th/<28th>, Bucharest. Ma-
nifesto addressed by king Ferdinand I and
the Romanian government to the Romanian
people as moment Romania joined the war.

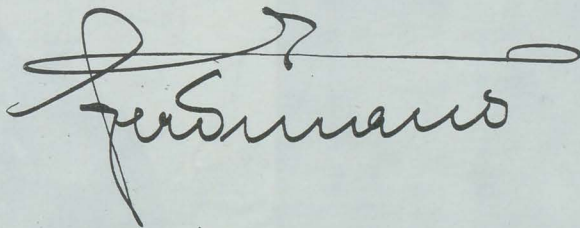
Bucharest State Archives, Council of Ministers Presi-
dency Fund, file 13/1916, p. 6, original

R O M A N I ,

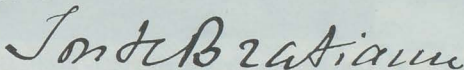
Insufleteți de datoria sfântă ce ni se impune, notă-
răi să infruntăm cu bărbăție toate jertfele legate de un
crâncen războiu, pornim la luptă cu avântul puternic al unui
popor care are credință neclintită în menirea lui.-

Ne vor răsplăti roadele glorioase ale isbândeii.-

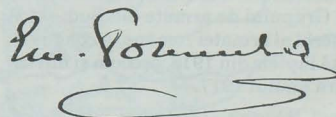
Cu Dumnezeu înainte

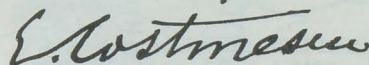
Președinte al Consiliului de Miniștri și Ministru
de Război

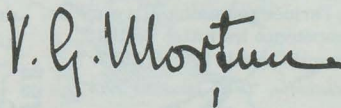
Ministru al Afacerilor Străine

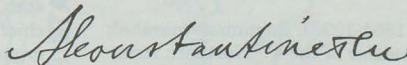
Ministru de Finanțe

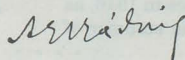
Ministru de Interne

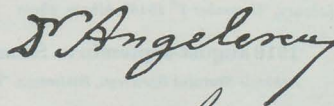
Ministru de Domenii

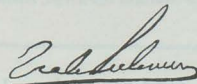
Ministru de Industrie

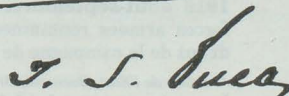
Ministru de Lucrări Publice

Ministru de Justiție

Ministru de Culte și Instrucție

Constantin Prezan (1861-1943). Mareșal român; general, comandant al Armatei a IV-a de Nord (august-octombrie 1916) și apoi al Grupului de armate din Sud; șef al Marelui Cartier General al armatei române. A condus cu metodă și competență luptele din 1916, precum și întreaga rezistență din vara anului 1917.

Arhivele Statului București, Biblioteca, "1 Decembrie 1918", Album, foto 16

Constantin Prezan (1861-1938). Maréchal roumain, et commandant en chef en 1916 de la IVe armée du Nord (août-octobre 1916) et ensuite de celle du Sud; chef du Grand Quartier Général de l'armée roumaine. Il a commandé avec méthode et compétence les luttes de 1916, ainsi que toute la résistance militaire de l'été de 1917.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, "Le 1er Décembre 1918", Album, photo 17

Constantin Prezan (1861-1938). Romanian marshal; general, in 1916, commander of the 4th Northern Army (august-october 1916) and of the Southern Army; chief the Romanian Army Headquarters. He showed method and competence as commander of the battles in 1916, as well as of whole military resistance in the summer of 1917.

Bucharest State Archives, Library, "December 1st 1918". Album, photo 17

1916 august-septembrie. Situația forțelor române și inamice la începutul campaniei din 1916.

Arhivele Statului București, Biblioteca, "Imagini din primul război mondial", Album, foto 92

1916 août-septembre. La situation des forces armées roumaines et ennemies au début de la campagne de 1916.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, "Images de la première guerre mondiale", Album, photo 92.

Constantin Cristescu (1866-1922). General român. Șef de stat major și comandant al Armatei de Nord în 1916, subșef al Marelui Stat Major și al Armatei I în 1917, a organizat rezistența din vara anului 1917 la Mărășești.

Arhivele Statului București, Biblioteca "Imagini din primul război mondial", Album, foto 41

Constantin Cristescu (1866-1922). Général roumain, chef d'état majeur et commandant de l'Armée du Nord en 1916, sous-chef du Grand Etat Majeur et de la Ière Armée en 1917; il a organisé la résistance pendant l'été de 1917 à Mărășești.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, "Image de la première guerre mondiale", Album, photo 41

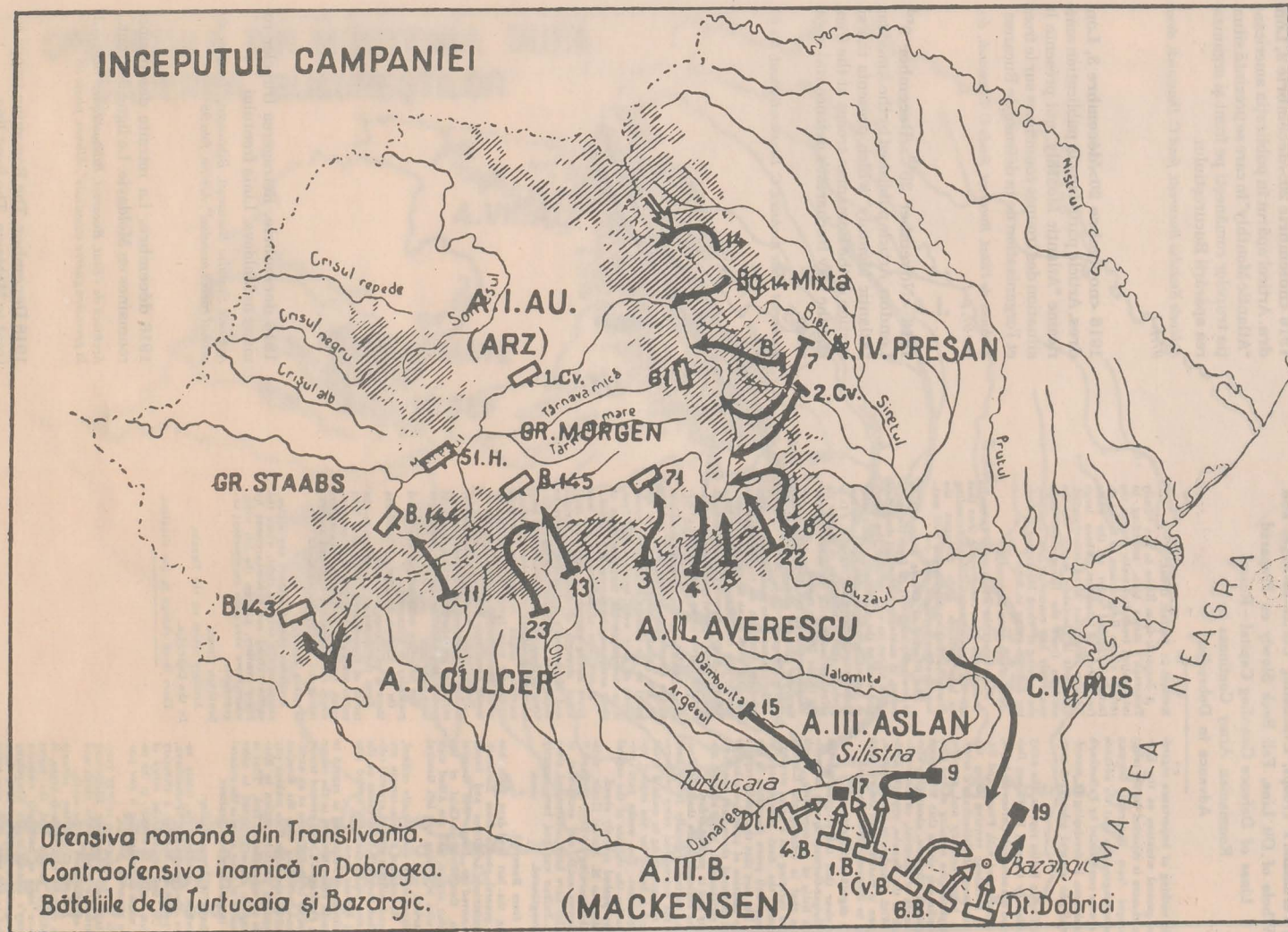
Constantin Cristescu (1866-1922). General, chief of staff, commander of the North Army in 1916, deputy chief of the General Staff and of the 1st Army in 1917; he organized the resistance in the summer of 1917 at Mărășești.

Bucharest State Archives, Library, "Images from the First World War", Album, photo 41

1916 August-September. The situation of the Romanian and enemy forces at the start of the 1916 campaign.

Bucharest State Archives, Library, "Images from the First World War", Album, photo 92

INCEPUTUL CAMPANIEI

Ofensiva română din Transilvania.
 Contraofensiva inamică în Dobrogea.
 Bătăliile de la Turtucaia și Bazargic.

King Ferdinand's Troops, Evacuating Curtea-de-Arges and Whole of Olt Line, Fall Back Slowly on Prepared

Lines of Defence Guarding Capital—Russo-Romanian Army Continues to Advance in Dobruja.

While nothing of importance regarding the general situation on the Romanian theatre is reported in the latest communiqué from Bucharest, German wireless messages state that the advance of the armies commanded by Falkenhayn and Mackensen is developing in accordance with the general scheme of campaign.

According to Berlin reports, the army commanded by General Krafft von Dellmensingen has occupied Curtea-de-Arges, which is connected with Pitesti and Bucharest by a railway running along the Arges; the mass of Falkenhayn's army, with its heavy artillery and supplies, has completed the crossing of the Olt, while Berlin also claims that Mackensen has captured Giurgovo, about fifty kilometres south of Bucharest, on the north bank of the Danube, opposite Rustchuk. With Giurgovo in his possession, Mackensen is master of all the railways running to Bucharest from the south.

Berlin's Significant Reticence.

It is clear that the progress of the Austro-Bulgar-German armies is meeting with little or no opposition, which indicates that in retiring the Romanians are carrying out a great strategic scheme, the final development of which may well prove disastrous to the enemy. The fact that the Berlin reports make no mention of prisoners taken or material captured shows that the Romanian retirement is being effected methodically and in perfect order.

Present indications are that the Romanians, having gradually fallen back toward the entrenched camp of Bucharest are now preparing to make a great stand and a battle for the capital appears imminent. For weeks past preparations for the defence of the capital have been pushed actively ahead.

According to M. Marcel Hutin, writing in this morning's "Echo de Paris," new defences south and south-west of the capital have been constructed since the last Balkan war and have recently been strengthened.

Exodus from Bucharest.

During the last few days there has been a general exodus from Bucharest. The Ministries, Legations and banks have removed to Jassy. But General Averescu, Commander-in-Chief of the Romanian armies, and the Allied staff officers with him have not left General Headquarters.

The situation is undoubtedly critical, but the Romanian armies remain unbroken and military writers are still confident that they will turn tables on the huge forces that have been hurled into the field against them.

The silence of Petrograd in regard to the Russian effort to come to the rescue of King Ferdinand's hard-pressed troops continues to be looked upon as an excellent sign, indicating that the Russian command is refraining from making any announcement until its action in Roumania is an accomplished fact. That it is leaving no stone unturned to come to the rescue of their allies is the general opinion in well-informed quarters.

Falkenhayn in Arges Valley.

Meanwhile, according to latest reports on the operations, Falkenhayn having passed the Topolog, a tributary of the Olt, has reached the valley of the Arges, leading to Pitesti, in the region of which town fighting is now probably in progress.

Pitesti is an important railway junction, its lines connecting Kimpolung and Curtea-de-Arges to the north and Slatina and Bucharest to the south.

With Falkenhayn's latest advance and the capture of Curtea-de-Arges, it is practically certain that the forces that have been so heroically resisting the enemy's attacks in the Kimpolung and Dragoslavele region, have been compelled to fall back, their rear being menaced.

Retreat in Perfect Order.

A despatch from Rome to the "Daily Telegraph" states that, according to information from diplomatic sources the retreat of the Romanians is being effected in perfect order on the whole front west of Bucharest, where large Russian forces are being concentrated. The front is absolutely intact. On the southern front the Romanians have completely lost control of the Danube, the crossing of which Mackensen is finding difficult owing to flood.

Good News from Dobruja.

Fortunately the situation in Dobruja is distinctly more encouraging than that on the Transylvanian front. According to latest advices from Bucharest the Russo-Romanian advance is still making steady progress.

The Romanian Orsova army, which is now completely cut off from the main forces, is making a heroic and desperate effort to cut its way through the enemy and back to the main body. This army is marching south-east and several bloody engagements are reported. It is probable that it will have to deliver its principal battle with the enemy operating in the Danube region.

Commenting on the Romanian situation the military correspondent of the "Daily Telegraph" says—

"To retreat from such a wide area of defensive positions as the Romanians held last week so as to escape interception by the enveloping attacks of Mackensen's army presents extreme difficulties. A great loss of prisoners and material is hardly to be avoided. Yet every-

thing depends on the internal condition of the Romanian troops, and, judging by the gallant defence they have opposed to the attacks of superior forces, taken as they were between two fires, it is not impossible that the mass of their army may be successfully rallied.

"A new line of defence, which may prove strong enough to defy the combined strength of Falkenhayn's right and Mackensen's Bulgarians, might be found west of Bucharest. With the fortress of Bucharest as the centre and keep of such a defensive system the Romanians might renew the struggle under far more favorable circumstances until the expected Russian reinforcements come into line.

Yesterday's Russian communiqué, dealing with operations in Transylvania, says that no information of a nature to modify the situation on the front has been received.

The following communiqué was issued yesterday in Bucharest:—

On the western frontier of Moldavia there is no change to report.

From the Buceu valley, as far as the region of Dragoslavele, there have been patrol actions and an artillery bombardment, especially in the Prahova valley, where the enemy has employed asphyxiating and tear-producing shells.

Western Front.

Yesterday passed without any action, except on the extreme right, where the enemy carried out a bombardment by heavy artillery, and on the left wing, where there were some unimportant engagements.

Southern Front.

Artillery action on the Danube.

In the Dobruja.

There is no change in the situation.

1916 <noiembrie 20>/decembrie 3, Londra. Articol apărut în publicația americană "Atlantic Monthly" în care se prezintă situația trupelor românești pe front și organizarea apărării Bucureștiului.

Arhivele Statului București, fond C. Diamandi, dosar 97, f. 1

1916 <novembre 20>/décembre 3, Londres. Article paru dans la publication américaine "Atlantic Monthly" qui présente la situation des troupes roumaines sur le front et l'organisation de la défense de Bucarest.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds C. Diamandi, dossier 97, p. 1

1916 <November 20th>/December 3rd, London. Article published by the American "Atlantic Monthly" which presents the situation of the Romanian troops at the front and the way Bucharest's defence was organized.

Bucharest State Archives, C. Diamandi Fund, file 97, p. 1

1916 decembrie. Retragera trupelor române în Moldova. Linia frontului

Arhivele Statului București, Biblioteca, "Imagini din primul război mondial", Album, foto 98

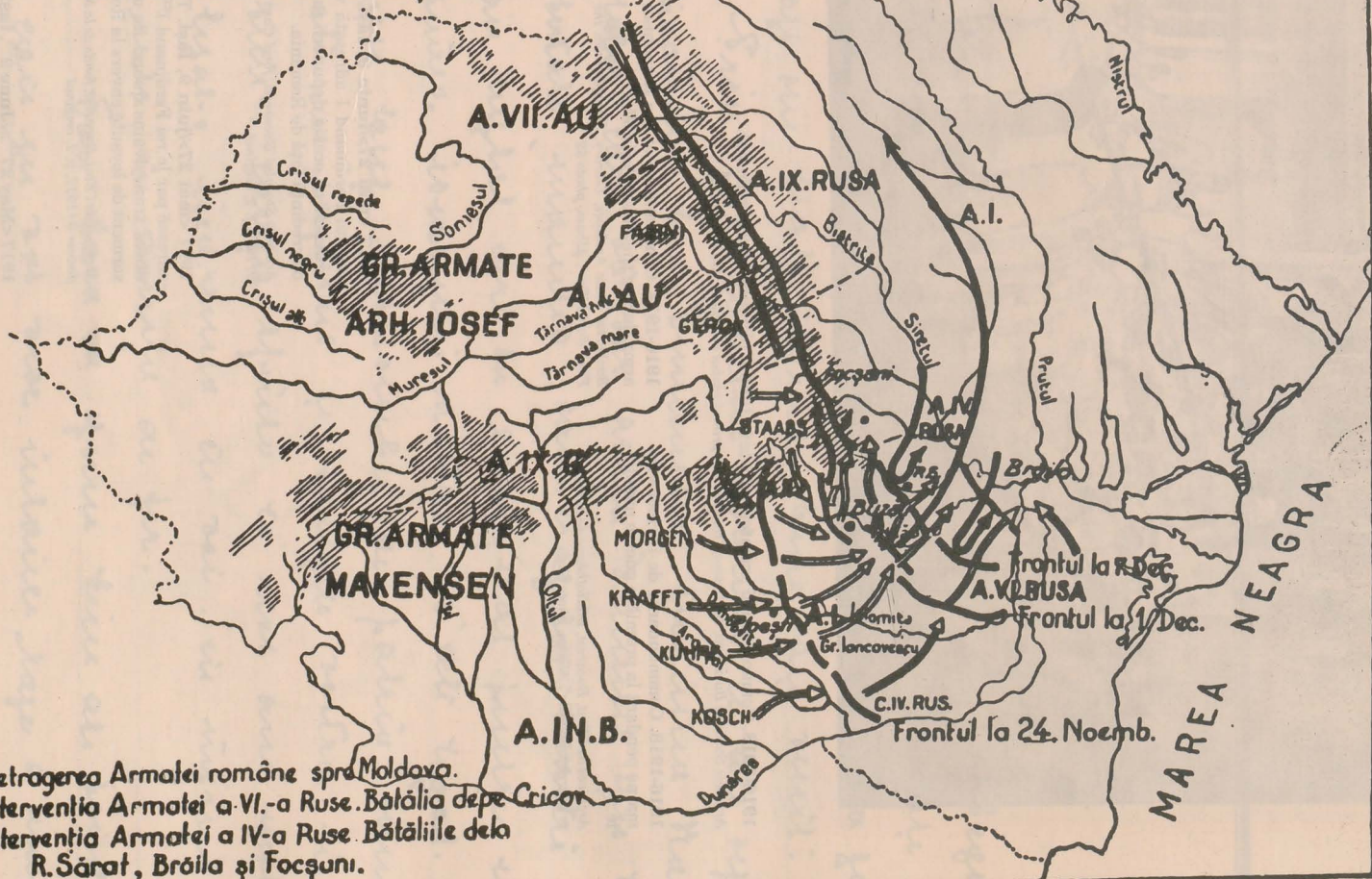
1916 décembre. La retraite des troupes roumaines en Moldavie. La ligne de front.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, "Images de la première guerre mondiale", Album, photo 98

1918 December. The Romanian troops retreat to Moldavia. The front line.

Bucharest State Archives, Library, "Images from the First World War", Album, photo 98

OPERAȚIILE DIN MUNTENIA DUPĂ CĂDEREA BUCUREȘTILOR

1916-1918. Comandanți ai armatei române în timpul primului război mondial.

Arhivele Statului București, Biblioteca, "Imagini din primul război mondial", Album, foto 52

1916-1918. Commandants de l'armée roumaine pendant la première guerre mondiale.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque de la première guerre mondiale", Album, photo 52.

1916-1918. Commanders of the Romanian army during the First World War.

Bucharest State Archives, Library, "Images from the First World War", Album, photo 52

1917 <mai 27>/iunie 9, Iași. Telegrama regelui Ferdinand I adresată voluntarilor ardeleni cu ocazia depunerii jurământului de credință față de România.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, dosar 9/1917, f. 1, original

1917 <mai 27>/juin 9, Iași. Télégramme adressé par le roi Ferdinand Ier aux volontaires transylvains quand ils ont prêté le serment de loyauté envers la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, dossier 9/1917, p. 1, original

1917 <May 27th>/June 9th, Iași. King Ferdinand's telegram I addressed to Transylvanian volunteers when they took the oath of allegiance to Romania.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, file 9/1917, p. 1, original

Călin Avram

TELEGRAMA

Tea fraților care ai sunat din președie
care după mine și mine suferim de
fapt în pragul casei paritului de fic
ași din toate inimile care ai sunat:

Știu jurământul solemn ce ai depus
inimile lui Dumnezeu inaintea stăpâ
nelor care vă vor arăta Dumnezeu spre ti:
batala inaintea camrașilor voștri care
au înțeles că au salvat puțin viață
tutur. iscalului nostru o' ai legat. ce
nu ține rezoluție de patrie murmur
ai nos ințeles și singur voștri și de
viciu. camrașii și noi am susținut
legat. înțelegem cu voi. în inimă ce
măi de inimă de fer.

Știu că vă spun că ai sunat.
care cu voi vor înțeleg stăpâ a mine

1917 mai 27>/iunie 9, Iași. Hora Unirii jucată în fața statuii lui Alexandru Ioan Cuza de voluntarii ardeleni integrați în rândurile armatei române.

Arhivele Statului București, Biblioteca "Imagini din primul război mondial", Album, foto 36

1917 <mai 27>/juin 9, Iași. La ronde de l'Union autour de la statue d'Alexandre Jean Cuza, dansée par les volontaires d'Ardeal incorporés dans l'armée roumaine.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, "Images de la première guerre mondiale", Album, photo 36.

1917 <May 27th>/June 9th, Iași. Transylvanian volunteers dancing the "hora" in front Alexander John Cuza's statue after they joined the Romanian army.

Bucharest State Archives, Library "Images from the First World War", Album, photo 36

1917 iulie. Schiță redând direcțiile de înaintare ale Armatei a II-a română comandată de generalul Alexandru Averescu în ofensiva Mărăști.

Arhivele Statului București, Biblioteca, "Imagini din primul război mondial" Album, foto 93.

1917 iulie. Plan qui présente les directions d'avancement de la IIème Armée roumaine commandée par le général Averescu pendant l'offensive de Mărăști.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque. "Images de la première guerre mondiale". Album, photo 93.

1917 July. Draft presenting the advancing directions of the Romanian 2nd Army commanded by general Averescu during the Mărăști offensive.

Bucharest State Archives, Library, "Images from the First World War" Album, photo 93.

BĂTĂLIA DELA PORȚILE MOLDOVEI (PÂNĂ LA 6 AUGUST)

A.IX.RUSĂ

2.Cv.Rusă
7.Cv.G.
70.Hv.
2/3 117.G.
Bg.15.Bv.
71.
8.Cv.G.
1.Cv.
Bg.8.Mk.
37.
218.G.
Gr.GEROK
1/3 117.G.
225.G.
Milcovul

SECTORUL OITUZ

SECTORUL VRANCEA

A.II.

A.IV.RUSĂ

A.IX.G.

SECTORUL MĂRAȘEȘTI

SECTORUL MUNCELU (DUPĂ 6 AUGUST)

A.I.

A.II.

5
9
13
10
14
15
3
Inest
Muncelu
Panciu
Mărășești
Cosmești
225 62 CA 89
217 115
13

A.I.

A.VI.RUSĂ

A.III.B

Alexandru Averescu (1859-1938). Mareșal și om politic român; general, comandant al Armatei a II-a (1916-1918) pe care a condus-o la biruința strălucită de la Mărăști (iulie 1917); prim-ministru (ianuarie-martie 1918, 1920-1921, 1926-1927)

Biblioteca Academiei Române, Fototeca, 19661

Alexandru Averescu (1859-1938). Maréchal roumain; général, commandant de la IIème Armée (1916-1918), qu'il a conduit vers la remarquable victoire de Mărăști (juillet 1917), premier ministre (janvier-mars 1918, 1920-1921, 1926-1927)

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Photothèque, 19661.

Alexandru Averescu (1859-1938). Romanian marshal; general, commander of the 2nd Army (1916-1918) which he led to a remarkable victory at Mărăști (July 1917); prime-minister (January-March 1918, 1920-1921, 1926-1927)

Romanian Academy Library, Photos Collection, 19661

1917 iulie 11/<24> Pagină din jurnalul Regimentului 2 Vânători, oglindind curajul și sacrificiul soldaților români în bătălia purtată la Mărăști împotriva inamicului germano-austro-ungar.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, dosar 74/1917, f. 311, original

1917 juillet 11/<24> Page du journal du IIème Régiment de Chasseurs qui témoigne du courage et du sacrifice des soldats roumains dans la bataille de Mărăști contre l'ennemi allemand-autrichien-hongrois.

Archives de l'Etat, fonds de la Maison Royale, dossier 74/1917, p. 311, original

1917 July 11th/<24th> Page from the 2nd Mountain Corps Regiment journal illustrating the courage and sacrifice of the Romanian soldiers in the Mărăști battle against the German-Austrian-Hungarian forces.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, file 74/1917, p. 311, original

Eremia Grigorescu (1863-1919). General român comandant al Armatei I. În iulie/august 1917, conduce spre victorie trupele române în cea mai mare bătălie desfășurată pe frontul românesc, la Mărășești.

Biblioteca Academiei Române, Fototeca, 25056

Eremia Grigorescu (1863-1919). Général roumain, commandant de la 1ère Armée. Dans des conditions très difficiles il conduit les troupes roumaines à la victoire dans la plus grande bataille qui a eu lieu sur le front roumain, à Mărășești en juillet-août 1917.

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Photothèque, 25056

Eremia Grigorescu (1863-1919). Romanian general, commander of the Ist Army. Under very difficult circumstances, he led the Romanian troops to victory in the greatest battle fought on the Romanian front at Mărășești in July-August 1917.

Romanian Academy Library, Photos Collection, 25056

1917 iulie. Planul de desfășurare a bătăliei de la Mărășești.

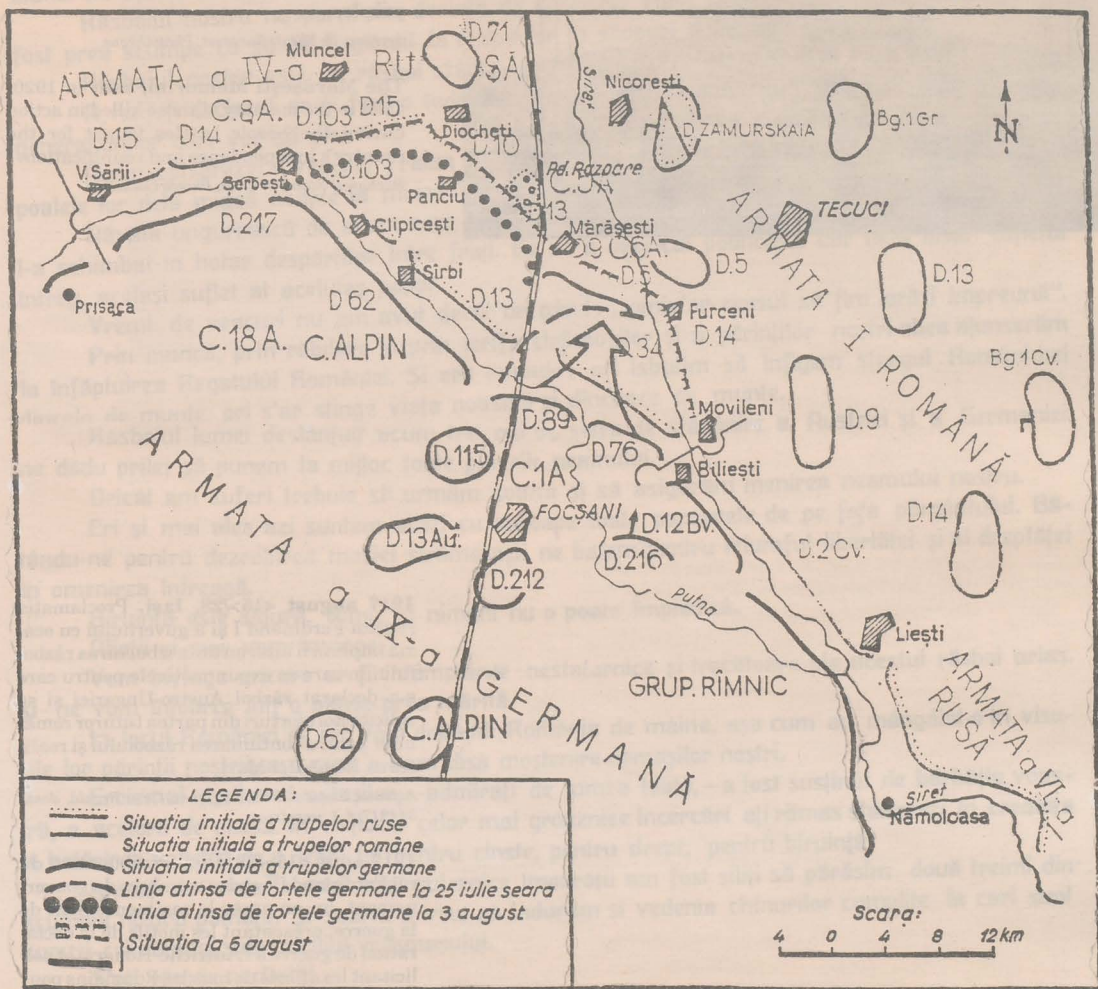
Arhivele Statului București, Biblioteca, "Imagini din primul război mondial", Album, foto 99

1917 juillet. Le plan de la bataille de Mărășești.

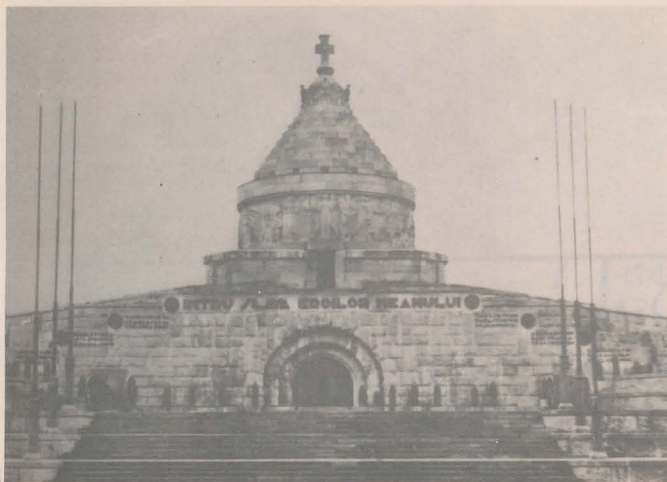
Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, "Images de la première guerre mondiale", Album, photo 99.

1917 July. The plan of the Mărășești battle.

Bucharest State Archives, Library, "Images from the First World War", Album, photo 99

Bătălia de la Mărășești

Mausoleul de la Mărășești, ridicat între anii 1920-1924 în amintirea celor căzuți în eroicele lupte pentru independența țării și reîntregirea neamului.

Arhivele Statului București, Fototeca

Le Mausolée de Mărășești, construit entre 1920-1924 à la mémoire de ceux qui sont tombés dans les combats héroïques pour l'indépendance du pays et pour l'union du peuple.

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque

The Mărășești Memorial, built in 1920-1924 to the memory of those killed in action during the heroic battles fought for the country's independence and reunification.

Bucharest State Archives, Photos Collection

1917 august <15>/28, Iași. Proclamația regelui Ferdinand I și a guvernului cu ocazia împlinirii unui an de la izbucnirea războiului în care se expun motivele pentru care s-a declarat război Austro-Ungariei și se solicită noi eforturi din partea tuturor românilor pentru continuarea războiului și realizarea României Mari.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, dosar 3/1917, f. 1, imprimat.

1917 août <15>/28, Iași. Proclamation du roi Ferdinand Ier et des membres du gouvernement, un an après le commencement de la guerre, présentant les motifs de la déclaration de guerre à l'Autriche-Hongrie et sollicitant les efforts de tous les Roumains pour continuer la guerre et accomplir l'Union.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, dossier 3/1917, p. 1 imprimé

1917 August <15>th/28th. The Proclamation of king Ferdinand I and of the government one year after the war broke out which presents the reasons why war declared and urges all the Romanians to make renewed efforts to continue the war and accomplish Greater Romania.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, file 3/1917, p. 1, printing

ROMÂNII,

Se încheie anul de când, credincioși neamului, am declarat război Austro-Ungariei. De atunci ne aflăm în luptă cu Germania și cu aliații ei.

Războiul nostru nu porni din dorința de cucerire. Viața și roadele muncii voastre ne-au fost prea scumpe ca să ne fi gândit la risipa lor în scopuri de deșartă strălucire.

Războiul nostru este un război sfânt.

A nu-l fi declarat ar fi fost o îndoiță trădare: față de înaintașii noștri și față de șirul generațiunilor cari vor să vie.

Acum optsprezece veacuri Traian ne puse strajă a civilizației pe crestele Carpaților și la poalele lor dela miază noapte la miazăzi, dela Tisa și până la mare.

Năvala ungurească de acum zece secole ne-a rupt în două. Carpații, leagănul neamului, l-a schimbat în hotar despărțitor între frați. Ea ne-a despăcat politicește dar ne-a lăsat sufletul întreg, același suflet al aceluiaș popor.

Vremi de veacuri nu am avut decât un gând: „veniv'ar ceasul să fim iarăși împreună“.

Prin muncă, prin răbdare și prin jertfa strămoșilor și a părinților noștri abea ajunserăm la înfăptuirea Regatului României. Și era limpede: ori isbutim să înfigem steagul României dincolo de munte, ori s'ar stinge viața noastră și dincoace de munte.

Războiul lumii deslănțuit acum trei ani de sete de stăpânire a Austriei și a Germaniei ne dădu prilej să punem la mijloc toate puterile neamului.

Oricât am suferi trebuie să urmărim soarta și să asigurăm menirea neamului nostru.

Eri și mai ales azi suntem aliați cu aproape toate popoarele de pe fața pământului. Bătaându-ne pentru dezrobirea moșiei strămoșești ne batem pentru triumful libertății și al dreptății în omenirea întreagă.

Biruința este sigură. Nimic și nimeni nu o poate împiedica.

Aliații și noi vom învinge.

Vom învinge oricare ar fi întâmplările nestatornice și trecătoare ale acestui război uriaș, și ne vom întoarce într-o patrie prea mărită.

În locul României de ieri vom dobândi România de mâine, așa cum au mângâiat-o în visurile lor părinții noștri, așa cum o vom lăsa moștenire urmașilor noștri.

Eroizmul uignitor al ostașilor, — admirați de lumea toată, — a fost susținut de bărbăția voastră, a acelora de acasă. În mijlocul celor mai groaznice încercări ați rămas statornici în credința și hotărârea voastră de a jertfi tot pentru cinste, pentru drept, pentru biruință.

Atacați de armata celei mai puternice împărății am fost siliți să părăsim două treimi din scumpul nostru pământ. Și soarta a vrut să îndurăm și vedenia chinurilor cumplite la cari sunt supuși cei rămași sub călcăiul vrășmașului.

S'ați rămas neclintii.

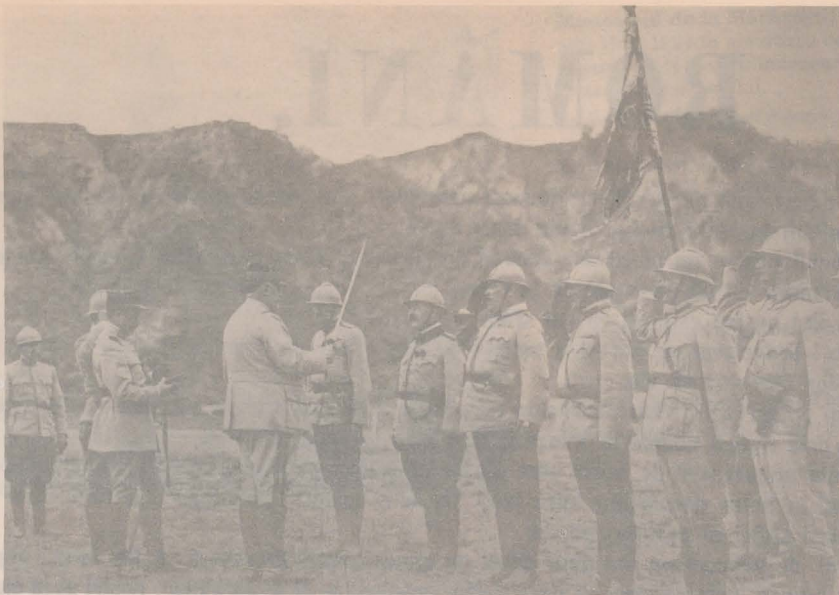
S'ați dat cea mai frumoasă pildă de înaltare sufletească.

Al doilea an de război, începând acum, ne va găsi tot așa de hotărâți, tot așa de neclintii.

Prin suferințele noastre vom câștiga dreptul la viață Românilor de pretutindeni, singura viață care are preț pentru noi toți.

Sus inimile și strânși uniți împrejurul steagului acoperit de glorie prin vitejia ostașilor, să nu iasă din piepturile noastre decât un singur strigăt: „Înainte pentru România Mare“.

FERDINAND

1917 iunie 10/23, Onești. Generalul Henry Mathias Berthelot (1861-1931), șeful misiunii franceze în România (1916-1918) remite "Legiunea de onoare" mai multor ofițeri români.

Arhivele Statului București, Biblioteca, "Imagini din primul război mondial", Album, foto 49

1917 juin 10/23, Onești. Le général Henry Mathias Berthelot (1861-1931), chef de la mission française en Roumanie (1916-1918) remet la "Légion d'honneur" à plusieurs officiers roumains.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, "Images de la première guerre mondiale", Album, photo 49.

1917 June, 10/23 Onești. General Henry Mathias Berthelot (1861-1931), chief of the French military Mission to Romania (1916-1918) presenting the "Legion of Honour" to several Romanian officers.

Bucharest State Archives, Library, "Images from the First World War", Album, photo 49

1917 <iulie 22>/august 3. Telegrama trimisă de regele George al V-lea al Marii Britanii, Irlandei de Nord (1910-1936) regelui Ferdinand I în care își exprimă încrederea în victoria finală asupra inamicilor.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, dosar 25/1917, f. 1, copie

1917 <juillet 22>/août 3. Télégramme envoyé par le roi George V de Grande Bretagne et Irlande du Nord (1910-1936) au roi Ferdinand Ier pour exprimer sa confiance dans la victoire finale contre les ennemis.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, dossier 25/1917, p. 1 copie.

1917 <July 22th>/August 3rd. Telegram sent by king George V of Great Britain and Northern Ireland (1910-1936) to king Ferdinand I to express his confidence in the final victory against the enemy.

Bucharest State Archives, Royale House Fund, file 25/1917, p. 1, copy

TELEGRAMA

Prezentată la WASHINGTON - 11 - 41 - date heure manquent.

Sosită la Cartier Regal data 18/7 ora 8 m. 50 t. - 1917.

HIS MAJESTY FERDINAND, KING OF ROUMANIA.

Have received Your sad message. The pain and suffering of the poople of Roumania and the persecutions they are undergoing excite the pity and indignation of the civilised world.

WOODROW WILSON.

Form. No. 16 (1913)

p. Conformitate.

1917 iulie <5>/18, Washington. Telegrama trimisă de Thomas Woodrow Wilson, președinte S.U.A. (1913-1921), regelui Ferdinand I în care își exprimă compasiunea față de "persecuțiile" la care este supus poporul de către ocupanți.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, dosar 19/1917, f. 1, copie

1917 juillet <5>/18, Washington. Télégramme adressé par Thomas Woodrow Wilson, président des Etats Unis (1913-1921) au roi Ferdinand Ier qui témoigne de sa compassion pour les souffrances du peuple roumain face aux "persecutions" commises par les occupants.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, dossier 19/1917, p. 1, copie.

1917 July <5th>/18th, Washington. Telegram sent by Thomas Woodrow Wilson, president of the USA (1913-1921) to king Ferdinand I expressing his compassion for "persecutions undergoing" the Romanian people on the part of the invaders.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, file 19/1917, p. 1, copy

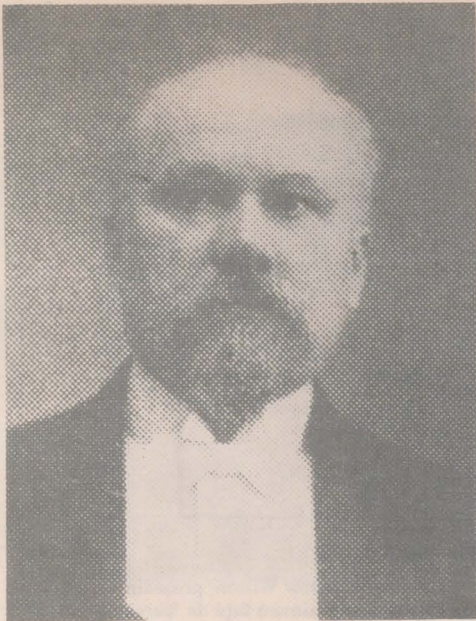
TELEGRAMA

+ de London no 5/8803 107 mots 4/8 12 10-a m. 3/ t. 19

Sosită la data ora m. t. transmisă de 3/ 15.50

his majesty the king
headquarters roumanie army :

= on the third anniversary of the day on on which my country entered the great struggle still in progress I desire to express desire to expresse to your majesty the unwavering determination of the british empire to pursyu the contest until our joint efforts aree with success and our common aims attained I am leappy in the confidence which is shared I feel assured by your majesty that the unturing will of our peoples and the heroism of our forces will achieve a final victory secu ring the possibility of the peaceful progress of humanity george midnight 3/ rd august 1917 .

Raymond Poincaré (1860-1934), om politic francez. Avocat, prim-ministru (1912-1913, 1922-1924, 1926-1929). Președinte al Republicii Franceze (1913-1920).

Raymond Poincaré (1860-1934), Homme politique français. Avocat, premier ministre (1912-1913, 1922-1924, 1926-1929). Président de la République Française (1913-1920).

Raymond Poincaré (1860-1934), French politician. Lawyer and prime-minister (1912-1913, 1922-1924, 1926-1929). President of the French Republic (1913-1920).

1917 <noiembrie>, Paris. Telegrama trimisă de Raymond Poincaré, președintele Republicii Franceze (1913-1920), regelui Ferdinand I, prin care îl anunță că a participat la o manifestare de prietenie franco-română și îi transmite felicitări cu ocazia succesei repurtate de armata română.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, dosar 22/1917, f. 1., copie

1917 <novembre>, Paris. Télégramme envoyé par Raymond Poincaré, président de la République Française (1913-1920) au roi Ferdinand Ier pour lui annoncer sa participation à une manifestation d'amitié franco-roumaine et le féliciter pour les victoires remportées par l'armée roumaine.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, dossier 22/1917, p. 1, copie.

1917 <November>, Paris. Telegram sent by Raymond Poincaré, president of the French Republic (1913-1920) to king Ferdinand I by which he announced that he had taken part in a French-Romanian friendship event and congratulated the king on the victories of the Romanian army.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, file 22/1917, p. 1, copy

1917 <noiembrie>. Declarația președintelui S.U.A., Thomas Woodrow Wilson făcută agenției Havas, în care se exprimă admirația față de activitatea depusă de regele Ferdinand I pentru libertatea și integritatea României, asigurându-l de sprijinul și ajutorul S.U.A. în această luptă cât și după încetarea războiului, la încheierea păcii.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, dosar 35/1917, f. 1., copie

1917 <novembre>. Déclaration du président des Etats Unis, Thomas Woodrow Wilson à l'agence Havas, dans laquelle il exprime son admiration pour l'action du roi Ferdinand Ier en faveur de la liberté et de l'intégrité de la Roumanie, en l'assurant du soutien et de l'aide des Etats Unis pendant, mais aussi après la guerre.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, dossier 35/1917, p. 1 copie.

1917 <November>. Statement of the USA President Thomas Woodrow Wilson to the Havas Agency to express his admiration for king Ferdinand's I activity for Romania's freedom and integrity and to state the USA's support and help during as well as after the war.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, file 35/1917, p. 1, copy

TELEGRAMA

+ 333 de paris elysee nr 27544 110 W 28 80 45 n. t. 19

Sesita la data ora m. t. transmisă de

= sa majeste le roi ferdinand

de roumanie jassy

:= je viens d assister avec emotion a une grandiose manifestation
franco roumanie au cours de laquelle l etendard d etienne le
grand a ete solennellement remis au ministre de votre majeste
devant un public enthousiaste fidele interprete du peuple francais
l echo des succes reportes par les vaillantes troupes roumaines a
joyeusement rententi au coeur de la foule qui se pressait a cette
ceremonie je saisis cette occasion d envoyer a votre majeste avec
toutes mes felicitations mes voeux chaleureux pour taile pour sa
majeste la reine et pour la roumanie amiliee et soeur de la france

- raymond poincare .+ .+ .+ .+

Copy

New York Herald Paris

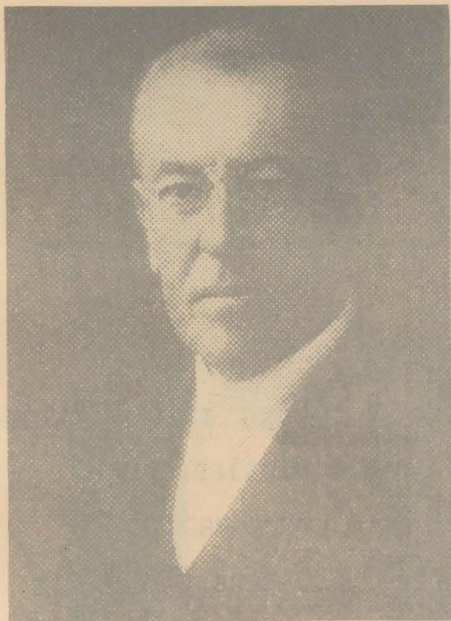
Washington D.C. Sunday 1917

President Wilson has sent the following cordial

assurance to the King of Roumania:

"The people of the United States has followed
with sentiments of the warmest sympathy and admira-
tion the courageous fight of Your Majesty and the
Roumanian people to preserve the national integrity
and liberty of Roumania from the domination of
German Militarism. The government of the United
States is resolved to continue to aid Roumania
in that fight; at the same time I desire to assure
Your Majesty that the United States will support
Roumania after the war with all its power and in
all the final negotiations for Peace."

Havas.

Thomas Woodrow Wilson (1856-1924). Om de stat american. Președintele S.U.A. (1913-1918). În 1918 a elaborat un Program de pace, în 14 puncte, referitoare la dreptul popoarelor la autodeterminare, constituind baza negocierilor care au condus la încheierea Tratatului de Pace de la Versailles.

Thomas Woodrow Wilson (1856-1924). Homme d'état américain, président des Etats Unis (1913-1918). En 1918 il élabore un Programme de la Paix comprenant 14 points relatifs au droit des peuples à l'autodétermination. Ce programme a constitué la base des négociations pour le Traité de la paix de Versailles.

Thomas Woodrow Wilson (1856-1924). U.S. statesman, U.S. president (1913-1918). In 1918 he worked out a 14-point peace programme on the peoples' right to self-determination which was the basis for the talks that ended up in the Versailles Peace Treaty.

1918 ianuarie <1>/14, București. Articolul "Wilson și tratativele de pace", apărut în "Gazeta Bucureștilor" privind declarațiile lui Thomas Woodrow Wilson despre organizarea post-belică a lumii. Unul din puncte se referă la dreptul popoarelor din Austro-Ungaria de a se dezvolta autonom: crearea de garanții pentru independența politică, economică și integritatea teritorială a statelor balcanice.

Biblioteca Academiei Române, Periodice, P IV 4427

1918 janvier <1>/14, Bucarest. L'article "Wilson et les négociations pour la paix" publié dans le journal "Gazeta Bucureștilor" ("La Gazette de Bucarest") concernant les déclarations de Thomas Woodrow Wilson sur l'organisation du monde d'après la guerre. Un des points concerne le droit des peuples de l'Autriche-Hongrie de se développer d'une manière autonome, la création de garanties pour l'indépendance politique, économique et pour l'intégrité territoriale des états balkaniques.

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Périodiques, P IV 4427.

1918 January <1>/14th, Bucharest. The article "Wilson and the Peace Negotiations" published in the "Gazeta Bucureștilor" ("Bucharest Gazette") referring to Thomas Woodrow Wilson's statement on the post-war organization of the world. One of the points refers to the right of the peoples in Austria-Hungary to self-determination, to the guarantees for the political and economic independence, and for the territorial integrity of the Balkan states.

Romanian Academy Library, Periodical Publications, P IV 4427

Wilson și tratativele de pace

Haga, 10. — După cum anunță Agenția Reuter, Wilson a vorbit Marți la Congres asupra tratativelor de pace dela Brest-Litovsk și a condițiilor în cari, după părerea sa, înțelegerea ar putea participa la ele.

La începutul cuvântării sale, el a spus că Puterile Centrale l-au dezvăluit, ca și mai înainte de câteva ori, dorința lor de a se discuta telurile reciproce de război și bazele acceptabile, pentru amândouă părțile, ale unei păci generale. Față de Rusia, Puterile Centrale și-au expus franc principiile sub cari ar voi să încheie pace, ca și programul lor asupra întrebunțării practice a acestor principii. Protecția Puterilor Centrale emană, de bună seamă, dela bărbăția de Stat și Germaniei și Austro-Ungariei cu orizonturi largi și cari sunt perfect de bine informați asupra forței, stării sufletești și atitudinii popoarelor lor. Acestui program, expus în linii generale, i s'a adăugat, de bună seamă de cercuri militare, un concept concret.

Acest concept nu vrea să știe nimic de o condescendență și-și exprimă dorința de a se păstra teritoriile cucerite. După conceptul acesta, Puterile Centrale pretind fiecare palmă din teritoriul rusesc cucerit de ele, fiecare provincie, fiecare oras și fiecare punct important pentru mărirea puterii lor. Rusii n'au consimțit însă la planurile acestea și au întrerupt tratativele.

Wilson a accentuat că e important să se știe de acum în numele cui vorbesc plenipotențiarilor celor două părți cari tratează.

„Pentru cine — întreabă el — tratează delegații rusi și pentru cine cei ai Puterilor Centrale? Vorbesc aceștia în numele majorității din parlamentele lor, sau în al unei minorități care a aprobat până acum politica Puterilor Centrale? Vorbesc ei în numele majorității din sedința dela 19 Iulie a Reichstag-ului, sau în numele acelor cari au combătut rezoluțiunea de atunci și țin la înfăptuirea de cuceriri? Întreaga lume cunoaște telurile înțelegerii. Secrete, de teama publicității, nu există decât de partea dușmanilor. Rusia a cerut înțelegerii și Americii să-și facă cunoscute telurile de război. Negreșit, dorim din suflet să se găsească drumul care să înlesnească înțelegerii putina de a sprîjinii și în viitor poporul rus, ca speranța-i în pace și libertate să se poată îndeplini.

„Mai dorim ca viitoarele tratative de pace să se urmeze în mod public. Epoca convențiilor secrete, a cuceririlor și măririlor a trecut. Pe viitor legăturile dintre diplomați trebuie să fie publice, fățișe.

„Ceem absoluta libertate a navigației pe mări, în afara apelor teritoriale din vremile de război și pace, exceptându-se cazul când, în urma călăririi unui tratat internațional, o mare sau o parte a ei să fie închisă, spre a obține, astfel, respectarea obligațiilor internaționale.

„Altă condițiune e: înlăturarea cât mai completă a tuturor barierei economice și crearea unor condițiuni și situațiuni egale pe tă-

râmul comercial, pentru toate popoarele cari sunt gata să păstreze pacea și, pentru menținerea ei, să formeze o ligă a națiunilor.

„În sfârșit, cerem cheazăși pentru restrângerea armamentului până la o limită care să corespundă cu siguranța din lăuntrul fiecărei țări“ (Wolff).

Haga, 10. — Celelalte cereri ale lui Wilson sünd astfel:

O regulare nepărțitoare a tuturor chestiunilor coloniale, înținduse seamă, în mod egal, de interesele popoarelor respective precum și de cererile îndreptățite ale guvernelor.

Evacuarea întregului teritoriu rus și regularea tuturor chestiunilor ce privesc Rusia în așa fel, în cât să i se garanteze cea mai bună și mai liberă conturcare cu celelalte națiuni din lume, pentru ca să se asigure Rusiei independența în propria ei dezvoltare politică și națională, apoi sinceră și amicală primire în societatea națiunilor libere, precum și sprîjinul de care are nevoie Rusia în toate.

Evacuarea și restaurarea Belgiei, fără îngrădirea suveranității sale.

Eliberarea întregului teritoriu francez, restaurarea părților ocupate și repararea nedreptății făcută Franței la 1871, în chestia Loreno-alsaciă.

Rectificarea granițelor Italiei, după linia națională împede de recunoaștere.

Popoarelor Austro-Ungariei, al căror loc între națiuni îl dorim sprîjinit și asigurat, să li se acorde primul priicj pentru dezvoltarea autonomă.

Evacuarea României, Serbiei și Muntenegrului, restaurarea teritoriilor ocupate, acordarea unei epiri libere și sigure la Marea Serbiei, Crearea de garanții pentru independența politică și economică și integritatea teritorială a diverselor State balcanice.

Părțile turcești a imperiului osman să i se garanteze folosința sigură a suveranității sale și celorlalte națiuni ce se află sub dominațiune o'mană siguranța vieții și priilejul pentru dezvoltare autonomă.

Dardanelele să fie deschise, sub garanții internaționale, pentru popoarele și comerțul tuturor națiunilor.

Crearea unui Stat polonez independent, cu epire liberă la Marea, care să cuprindă teritoriile locuite, în mod neîndoiește, de populație poloneză.

Formarea unei alianțe generale a popoarelor și, înainte de toate, crearea de tratate pentru garanția reciprocă a independenței și integrității teritoriale a Statelor mari și mici.

Mosaicul continuă:

Suntem uniți pînă în urmă cu celelalte guverne și popoare aliate. Nu suntem geloși de mărirea Germaniei. În acest program nu este nimic care să micșoreze această mărirea. Nu învidiam Germaniei nici o cucerire științifică și distinctivă, nici o întreprindere, care a contribuit să creze un renume strălucit și demn de învidiat. Nu dorim să combatem Germania nici cu armele, nici cu tratate comerciale dușmane, dacă vrea să se unească într-o pace dreaptă cu celelalte națiuni iubitoare de pace. Nu dorim de căi ca Germania să-și ocupe locul ce i se cuvine între popoarele lumii. Deasemenea nu ne încumetăm să propunem Germaniei o modificare a orânduirii sale; condiția primordială a oricărui tratat rațional din partea noastră cu Germania este însă ca să știm dacă reprezentanții ei vorbesc pentru majoritatea Reichstag-ului sau pentru partidul militar.

Programul schitat se bazează pe principiul dreptății pentru toate popoarele și națiunile și pe dreptul lor de a trăi, în condițiuni e-

Nicolae Iorga (1871-1940). Istoric, savant de reputație mondială, scriitor și om politic român. Prin numeroase lucrări științifice, publicate în țară și în străinătate, a contribuit la extinderea și aprofundarea cercetărilor în domeniul istoriei relevând, pe baza mărturiilor documentare, tradițiile naționale și unitatea de neam a poporului român.

Arhivele Statului București, Fototeca, F I, 1295

Nicolae Iorga (1871-1940). Historien, savant de réputation mondiale, écrivain et homme politique roumain. Par ses nombreux ouvrages de référence au niveau mondial, publiés en Roumanie et à l'étranger, il a contribué largement au développement et à l'approfondissement des recherches dans les sciences historiques, en relevant, à partir de documents, les traditions nationales et l'unité de peuple.

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, F I 1295

Nicolae Iorga (1871-1940). Historian, scholar of world repute, writer and Romanian politician. By a great number of scientific works, published both in Romania and abroad, he contributed to the expansion and thorough research in historical sciences, supplying documentary evidence of the Romanian people's traditions and unity.

Bucharest State Archives, Photos Collection, F I 1295

1918 februarie 19/<martie 4>, București. Scrisoarea trimisă de istoricul Nicolae Iorga, regelui Ferdinand I, prin care își exprimă considerațiile asupra tratativelor pentru încheierea păcii arătând că în locul "acceptării unor condiții de pace rușinoase, strămoșii noștri i-ar fi preferat moartea".

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, dosar 3/1918, f. 1 - 4, original

1918 février 19/<mars 4>, Bucarest. Lettre envoyée par l'historien Nicolae Iorga au roi Ferdinand Ier dans laquelle il exprime son opinion sur les pourparlers de paix en soulignant le fait que "au lieu d'accepter des conditions d'une paix honteuse, nos ancêtres auraient préféré la mort."

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, dossier 3/1918, p. 1-4 original.

1918 February 19th/<March 4th>, Bucharest. The letter written by historian Nicolae Iorga to king Ferdinand I expressing his opinion of the peace negotiations and showing that "rather than accepting the conditions of a shameful peace, our ancestors would have preferred to die".

Bucharest State Archives, Royal House Fund, file 3/1918, p. 1-4, original

Maiestate,

Un umil ajutor în
aile grele al Maiestății
Voastre și al Dinastiei
îndrăznește astăzi să aducă,
biruind opunerea unor sen-
timente firești la orice om,
un sfat care nu i s'a cerut.

Ne găsim, fără preținta
mai ajutor al prietenilor
înmăine amenințării a
unui dușman care nu vo-
iește să ne cedeze. Ne gă-
sim, și, fiecare, înmăine
răspunderii față de acest
admirabil popor al bu-
turor sacrificiilor și
răbdărilor și înmăine
judecății urmașilor, care
ne vor întăbi se au.

-3-

pe care le-au avut
de-a cunoaște marea
inimă a Maiestății
Voastre și ca Maieșta-
tea Voastră nu poate cu-
geta altfel.

Ce e mai bun în aceasta
fără cere răspingerea, orice
s'ar întâmpla, a condițiilor
care ni se pun astăzi, și
mai ales a celei care pri-
vește sfârșirea, fie și nu-
mai provizorie în gândul
nostru, a pământului
serii. Atâtia generali sînt
de părerea pe care, din
motive pe care nu le pot
sonda, n'o împărtășesc
acela din care Maieștatea
Voastră a făcut primul
și sfîrșit.

făcut cu moștenirea
înmăinșilor noștri.
Ne găsim și înmăine
tradițiilor aceleori, serii,
despre care, ca istoric, pot
vorbi.

În aceste tradiții nu
stă acceptarea unor con-
diții de pace susținute.
Strămoșii noștri au pre-
ferat învorbirea aceleori
umilități. Soldații Ma-
iestății Voastre nu meri-
tă să se fie supuși unei
capitulări fără luptă.
Și cu nimic nu ne vom
putea îndreptăți față de
cei de după noi dacă le-am
primit.

Din atîtea prilejuri

-4-

Preținta oricarei alte
manifestări mi lipsește
astăzi. Văta liberă nu cre-
dă și reprezentanții ei sînt
supr ideaguri, iar om al
comploturilor și apeliurilor la
patimile populare, care, odată
pornite, nu se mai pot stăpîni,
nu sînt. De-acia mi-am în-
găduit și încă această cale pen-
tru a face să pătrundă la
Maieștatea Voastră ceva din suf-
lul chinului al României, care
ascesc de la Maieștatea Voastră
ca după pagina de suferință și
de glorie și ca să se facă una
care le-ar întăbi.

Am scris și, față de Maieștatea
Voastră ca și față de țară, am
saluat sufletul mic.

Rămî al harului. Vătre pres
impu și aleat
N. Dorga

1918 aprilie 11/24, Washington. Nota adresată de președintele S.U.A., Thomas Woodrow Wilson lui Robert Lansing, secretar la Departamentul de Stat al S.U.A. (1915-1920), prin care își manifestă adeziunea față de aspirațiile naționale ale românilor.

Arhivele Statului București, colecția Microfilme S.U.A., rola 633, c. 747 copie

1918 avril 11/24, Washington. Note adressée par le président des Etats Unis, Thomas Woodrow Wilson, à Robert Lansing, secrétaire du Departement d'Etat des Etats Unis (1915-1920), qui exprime son adhésion aux aspirations nationales des roumains.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms des Etats Unis, bobine 633, c. 747 copie.

1918 April 11th/24th, Washington. Note addressed by the U. S. president, Thomas Woodrow Wilson to Robert Lansing (1915-1920), U. S. secretary of state expressing his solidarity with the national ideals of the Romanians.

Bucharest State Archives, Microfilms Collection USA-roll 633, frame 747, copy.

24 April, 1918

My dear Mr. Secretary:

Thank you very much for your advice in this matter. Will you not be kind enough to send to these gentlemen the following message, addressed in the proper way (I dare say your office will know what that is):

"The President has received and read the communication of the Roumanian Colony of Paris with the greatest interest and begs the authors of the communication to accept in return his warm appreciation of their confidence in the Government of the United States. That Government sympathizes sincerely with the legitimate aspirations of Roumania, as expressed in the memorial, and most hopefully wishes for the people of Roumania a welfare and prosperity in the future which will in some degree compensate for the misfortunes and sufferings of the present. All thoughtful Americans have keenly felt the untoward fate of Roumania in the present war but hope and believe that it is only temporary."

Cordially and sincerely yours,

encs.

Hon. Robert Lansing,

Secretary of State.

212554

Victor Emmanuel Orlando (1860-1926). Om politic italian; ministru și prim-ministru (1917-1919); reprezentant al Italiei la Conferința de Pace de la Paris (1919).

Vittorio Emanuele Orlando (1860-1926). Homme politique italien; ministre et premier ministre (1917-1919) représentant de l'Italie à la Conférence de la paix de Paris.

Vittorio Emanuele Orlando (1860-1926). Italian politician; minister and prime-minister (1917-1919), Italy's representative at the Paris Peace Conference.

1918 <aprilie 28>/mai 11, Cittaducale. Telegrama președintelui Consiliului de Miniștri al Italiei, Victor Emmanuel Orlando, trimisă profesorului Simion Mândrescu, președintele Comitetului de acțiune al românilor din Transilvania, Banat și Bucovina în care se arată că: "Nobilele aspirații către independență națională au trezit cel mai profund ecou în sufletul meu de italian, care a cunoscut astfel de dureri".

Arhivele Statului București, colecția Microfilme Italia, rola nr. 17/1, c. 57, copie

1918 <avril 28>/mai 11, Cittaducale. Télégramme du président du Conseil des Ministres de l'Italie, Vittorio Emanuele Orlando, adressée au professeur Simion Mândrescu, président du Comité d'action des Roumains de Transylvanie, de Banat et de Bukovine pour montrer que "les nobles aspirations pour l'indépendance nationale ont eu le plus profond écho dans mon âme italienne, qui a connu de semblables douleurs."

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms d'Italie, bobine 17/1, c. 57, copie.

1918 <April 28th>/May 11th, Cittaducale. Telegram addressed by Vittorio Emanuele Orlando, president of the Italian Council of Ministers to professor Simion Mândrescu, president of the Action Committee of the Romanians in Transylvania, Banat and Bucovina. The telegram says that "That noble aspirations for national independence have had the deepest reverberations in my Italian soul which went through such pains".

Bucharest State Archives, Microfilms Collection Italy, roll 17/1 frame 57, copie

282

19. 11. ~~REGNO~~ D'ITALIA

MINISTERO DELL'INTERNO

DISPACCIO TELEGRAFICO

UFFICIO DELLA CIFRA
V^o 14863
FEL
SPEDITO LI 1 MAGGIO

Pres. Simeone M a n d r e s c u

Presidente Società Rumani CITTADUCALE

Con molto compiacimento accolsi il ~~nostro~~ saluto
rivoltomi dalla S.V. anche a nome dei suoi conterranei. Le nobili
aspirazioni verso l'indipendenza nazionale hanno piena eco nella
mia anima italiana che ha conosciuto codesti dolori. Tanto maggiore
è poi questo sentimento di simpatia quanto più intima è la nostra
fratellanza di razza. Per quanto ~~da me~~ ^{regardando la Romania} possa dipendere ~~reputerò~~
~~una mia dovere secondare tali aspirazioni~~ *proprio per me*

Presidente Consiglio Ministri.

Man

1. Tratatul de pace.

omânia, de o parte, și Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia, de altă parte, călăuzite de dorința de a pune capăt stării de războiu dintre ele și de a restabili raporturile de prietenie dintre popoarele lor, pe terenul politic, juridic și economic, au hotărât să transforme Preliminariile de pace semnate la Buftea la 5 Martie 1918, într'un tratat de pace definitiv. Ca urmare, Plenipotențiarii Guvernelor Puterilor mai sus arătate, anume:

Pentru Guvernul Regal Român:

Ministrul Președinte Regal, domnul Alexandru Marghiloman.

Ministrul de externe Regal, domnul Constantin C. Arion.

Ministrul plenipotențiar Regal, domnul Ion N. Papiu, și

Ministrul plenipotențiar Regal în disponibilitate, domnul Mihail N. Burghiele;

Pentru Guvernul Imperial German:

Secretarul de Stat al Ministerului de externe, Consilierul Imperial intim actual, domnul Richard von Kühlmann, Consilierul Imperial intim actual, domnul Paul von Koerner,

Directorul în departamentul de externe, Consilierul Imperial intim actual, domnul Dr. Iohannes Kriege,

Generalul-Major Regal Prusian, domnul Emil Hell, șeful statului major al Comandamentului de căpitanie al grupeii de armată von Mackensen,

Comandorul Imperial, domnul Hans Bene;

Pentru Guvernul comun I-I și R-I Austro-Ungar:

Ministrul Casei Imperiale și Regale și de externe, Consilierul intim al Majestății Sale I-le și R-le Apostolice, domnul Ștefan Baron Burián de Rajecz;

Pentru Guvernul Regal Bulgar:

Președintele Consiliului de miniștri Regal și Ministru de externe, domnul Dr. Vasile Radoslavoff,

Articolul XXX.

Pentru interpretarea acestui tratat sunt hotărâtoare textul român și cel german pentru relațiunile dintre România și Germania; textul român și cel german și unguresc pentru relațiunile dintre România și Austro-Ungaria; textul român și cel bulgar pentru relațiunile dintre România și Bulgaria și textul român și cel turcesc pentru relațiunile dintre România și Turcia.

Articolul XXXI

Acest tratat de pace va fi ratificat, iar documentele pentru ratificare vor fi preschimbate, pe cât se poate mai curând, la Viena.

Tratatul de pace intră în vigoare, întrucât nu se prevede altfel în el, odată cu ratificarea sa.

Spre credința căroră, plenipotențiarilor au semnat acest tratat de pace și au pus pe dânsul sigiliile oficiale.

Făcut în cinci exemplare originale, la București, la 7 Maiu 1918.

1918 aprilie 24/mai 7, București. Tratatul de Pace dintre România, pe de o parte, și Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria, Turcia, pe de altă parte, prin care România era nevoită să cedeze Dobrogea, să accepte rectificări de frontieră în Carpați (prin care se impune cedarea de teritorii, însumând 5600 km²) și să încheie înrobitoare convenții economice (agricolă, a petrolului, a pădurilor etc.).

Arhivele Ministerului Afacerilor Externe, fond Tratatate, copie, fragment.

1918 avril 24/mai 7, Bucarest. Traité de Paix entre la Roumanie d'une part et l'Allemagne, l'Autriche-Hongrie, la Bulgarie et la Turquie, d'autre part, par lequel la Roumanie est obligée de céder la Dobroudja, d'accepter des modifications des frontières dans les Carpathes (ce qui en fait imposait à la Roumanie de céder environ 5600 km²) et de conclure des conventions économiques asservissantes (concernant l'agriculture, le pétrole, les forêts, etc.).

Archives du Ministère des Affaires Etrangères, fonds des Traités, copie, fragment.

1918 <April 24th>/May 7th, Bucharest. The Peace Treaty between Romania, on the one hand, and Germany, Austria-Hungary, Bulgaria and Turkey on the other hand, which forces Romania to cede Dobroudja, to accept border changes along the Carpathians (which, in fact, forced Romania to cede 5600 sq km of its territory) and to conclude enslaving economic conventions (agricultural, oil, forestry, a.s.o.).

Ministry of Foreign Affairs Archives, Treaties Fund, copy, fragment

LA TRANSYLVANIE

Organe du comité national

des Roumains de Transylvanie et de Bucovine Les déclarations de Versailles

Dans la dernière conférence interalliée de Versailles, les puissances de l'Entente, avant considéré l'effort des nations slaves d'Autriche-Hongrie, contre la domination germano-magyar, tant à l'intérieur de la double monarchie que dans les pays de l'Entente, ont décidé de reconnaître et d'appuyer le droit à l'indépendance de la Pologne intégrale, ainsi que la légitimité des aspirations vers la liberté des Tchéco-Slovaques et des Yougo-Slaves. Les légions tchèques, polonaises et les troupes yougo-slaves luttant sur le front de Salonique méritaient bien cette attention et cet encouragement. Une déclaration plus catégorique même eût été encore plus efficace pour animer l'ardeur combattive de ces braves légions. Les hommes qui les constituent ont déserté l'armée austro-hongroise pour pouvoir, au prix de dangers multiples, augmenter le nombre des défenseurs du droit et de la civilisation.

Mais ce que Polonais, Tchèques, Slovaques et Yougo-Slaves viennent de faire, les Roumains de Transylvanie l'ont fait pareillement et ils demandent encore à le faire. Les Roumains, ceux du royaume ont fait plus : ils ont sacrifié non seulement leur brave armée, toute la richesse accumulée de plusieurs générations, mais leur indépendance même, dans la lutte pour le droit à côté des puissances démocratiques alors que, selon le reproche que leur font même les socialistes, rien ne les y contraignait. Les Roumains, — on l'oublie trop vite peut-être — se sont sacrifiés pour la cause commune, volontairement, bravement. Les Roumains de Transylvanie qui se sont fait prendre prisonniers en Russie et en Italie ont demandé l'autorisation de constituer des légions pour aller lutter en première ligne contre leurs oppresseurs. Comme le député Ugron l'a déclaré en plein parlement de Budapest, plus de 60.000 Roumains ont déserté, ces derniers temps, l'armée austro-hongroise. Dans le « Temps » du 9 juin nous lisons que, selon la presse hongroise, parmi les 300.000 déserteurs de la seule armée hon-

1918 iunie <2>/15, Paris. Periodicul "La Transylvanie", organ de presă al Comitetului național al românilor din Transilvania și Bucovina editat la Paris, în care au fost publicate declarațiile de la Versailles, referitoare la dreptul popoarelor din Austro-Ungaria la libertate și independență.

Arhivele Statului București, colecția Microfilme Italia, rola 13, c. 90, copie

1918 juin <2>/15 Paris. Le périodique "La Transylvanie", édité à Paris par le Comité national des Roumains de Transylvanie et de Bucovine, dans lequel ont été publiées les déclarations de Versailles, concernant les droits des peuples de l'Autriche-Hongrie à la liberté et à l'indépendance.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms d'Italie, bobine 13, c. 90, copie.

1918 June <2nd>/15th, Paris. The periodical journal "La Transylvanie", mouthpiece of the National Committee of the Romanians in Transylvania and Bukovina, published in Paris, which printed the "Versailles Declaration" referring to the right of the peoples in Austria-Hungary to freedom and national independence.

Bucharest State Archives, Microfilms Collection Italy, roll 13, frame 90, copy.

1918 <iunie 18>/iulie 1, Paris. Statutul Comitetului național al românilor din Transilvania și din Bucovina "supuși austro-ungari", rezidenți în Franța, publicat în organul său de presă, "La Transylvanie".

Arhivele Statului București, colecția Microfilme Italia, rola 13, c. 121, copie

1918 <juin 18>/juillet 1, Paris. Le statut du Comité national des Roumains de Transylvanie et de Bucovine, "sujets de l'Autriche-Hongrie" résidents en France, publié dans sa revue, "La Transylvanie".

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms d'Italie, bobine 13, c. 121-122, copie.

1918 <June 18th>/July 1st, Paris. The Statute of the National Committee of the Romanians in Transylvania and Bukovina "Austrian-Hungarian subjects", residing in France, published in its journal "La Transylvanie".

Bucharest State Archives, Microfilms Collection Italy, roll 13, frame 121-122, copy

Statuts du Comité national des Roumains de Transylvanie et de Bucovine

Fondé à Paris le 30 avril 1918 (1)

Article I. — Il se constitue à Paris un comité national des Roumains sujets austro-hongrois résidant en France.

Art. II. — Le but de ce comité est de lutter par tous les moyens appropriés pour l'indépendance de la Transylvanie et de la Bucovine, et pour l'union de ces pays avec le royaume de Roumanie.

Art. III. — Le siège du comité est à Paris, 103, rue La Boétie.

Art. IV. — Du comité national, font partie, comme membres ordinaires, tous les Roumains sujets austro-hongrois qui adhèrent aux statuts présents.

Art. V. — Font partie, en outre, à titre de membres adhérents, les Roumains originaires de Transylvanie ou de Bucovine, ainsi que les citoyens roumains du royaume agréés par les membres ordinaires.

Art. VI. — Le bureau du comité national se réunit sur la convocation du bureau, ses décisions sont prises à la majorité des voix des membres présents.

Art. VII. — Pour atteindre son but, le comité national constitue un comité d'action, dont peuvent faire partie tous les Roumains: a) sujets austro-hongrois; b) nés en Autriche; c) citoyens du royaume: ceux qui ont été les initiateurs du rapprochement entre les nations opprimées en Autriche-Hongrie.

Art. VIII. — Le comité d'action est nommé par le comité national et il a pleins pouvoirs pour prendre toutes mesures conformes aux fins en vue. Il se met en relation avec les comités reconnus des autres nationalités opprimées d'Autriche-Hongrie, pour une action commune visant la libération des nationalités opprimées par l'Autriche-Hongrie.

Art. IX. — Le délégué du comité national est en même temps le président du comité d'action, le secrétaire de ce dernier est le secrétaire général du comité national.

Art. X. — Le comité d'action se réunit à son siège sur la convocation de son président. Ses décisions sont prises à la majorité des voix des membres présents.

Art. XI. — L'avoir du comité national est fourni par des donations et par les cotisations des membres; il est géré par le trésorier, qui rend compte de sa gestion tous les six mois.

Art. XII. — Chaque membre du comité national verse une cotisation mensuelle de 5 francs.

(1) Ces statuts ont été reconnus et approuvés par la Préfecture de Police N° 157,932.

Art. XIII. — Le comité national se dissoudra lorsque le but envisagé lors de sa fondation sera atteint, c'est-à-dire lorsque l'affranchissement des Roumains de Transylvanie (Ardeal, Banat, Chrishana, Maramuresh, Sater), et de Bucovine sera accompli par l'indépendance de la Transylvanie et de la Bucovine, ou par l'union de ces pays avec la Roumanie.

1918 septembrie <2>/15, Philadelphia. Vasile Stoica, președintele Ligii Naționale Române din S.U.A., semnează Declarația Uniunii Centrale Europene, în urma Congresului de la New-York, al românilor, cehilor, slovacilor, polonezilor, sârbilor, croaților și rutenilor prin care se cere dezmembrarea Austro-Ungariei și eliberarea popoarelor asuprite.

Arhivele Statului București, Fototeca, F II 2850

1918 septembre <2>/15, Philadelphia. Vasile Stoica, président de la Ligue Nationale Roumaine des Etats Unis signe la Déclaration de l'Union Centrale Européenne, à la suite du Congrès de New York des Roumains, Tchèques, Slovaques, Polonais, Serbes, Croates et Ruthènes, qui demandait la division de l'Autriche-Hongrie et la libération des peuples opprimés.

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, F II 2850

1918 September <2nd>/15th, Philadelphia. Vasile Stoica, president of the Romanian National League in the USA, signs the Central European Union Declaration, after the New York Congress of the Romanians, Czechs, Slovaks, Poles, Serbians, Croats and Ruthenians which called for the break-up of Austria-Hungary and the liberation of the oppressed peoples.

Bucharest State Archives, Photos Collection, F II 2850

1918 <iunie 29>/iulie 12, Washington. Scrisoarea adresată de Vasile Stoica, președintele Ligii Naționale Române din S.U.A., lui Robert Lansing, secretar la Departamentul de Stat al S.U.A., prin care îi aduce la cunoștință că Liga Națională Română va pune la baza activității acesteia principiile autodeterminării și democrației, așa cum au fost formulate de președintele Statelor Unite.

Arhivele Statului București, colecția Microfilme SUA, rola 572, c. 300. copie

1918 <juin 29>/juillet 12, Washington. Lettre adressée par Vasile Stoica, président de la Ligue Nationale Roumaine des Etats Unis, à Robert Lansing, secrétaire au Département d'Etat des Etats Unis, par laquelle il lui fait connaître que la Ligue Nationale Roumaine va adopter comme principes l'autodétermination et la démocratie, tels qu'ils ont été formulés par le président des Etats Unis.

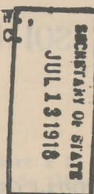
Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms des Etats Unis, bobine 572, c. 300, copie.

1918 <June 29th>/July 12th, Washington. Letter addressed by Vasile Stoica, president of the Romanian National League in the USA to Robert Lansing, U. S. secretary of USA Department of State, who is told that the Romanian National League will base its activity on the self-determination and democracy principles as they have been formulated by the U. S. president.

Bucharest State Archives, Microfilms Collection USA, roll 572, frame 300, copy

*as by
must copy of sent to
Washington
7/5/18
will
MMS.*

Hon. Robert Lansing,
The Secretary of State,
Washington, D. C.

Sir:-

The fight against Austria-Hungary from the side of the oppressed nationalities is getting more bitter every day. The work of the Czecho-Slovak and of the Yougo-Slav organisations in this country is very well known. They not only gave valuable information to the American public about conditions in Austria-Hungary, but also put a great number of soldiers into the ranks of the Allies.

Now a new organisation is started; that of the Transylvanian Roumanians, which will follow in the same way.

Previously, the 13th of May, at the invitation of Professor Herbert Ad. Miller of Oberlin College, Roumanian leaders in the United States met to discuss the situation of their race in the present conditions, after Roumania was forced to conclude the peace. They elected a committee which published a manifesto for a Roumanian Congress outlining the aims of the organisation.

"While Roumania was in the war, - says the manifesto - her soldiers were fighting our battles, and her statesmen were telling the world of the justice of our cause. Now she has been crushed, her voice raised in our behalf is silent once more. Our brothers in Hungary and Austria are silent too; the twelve thousand executions

Concerning its future activity, the Roumanian National League will consider as its basis the principles of self-determination and democracy as they were stated by the President of the United States in his various speeches and lately at the 4th of July celebration at Mount Vernon, and adopted by the Congress of the Oppressed Nationalities of Austria-Hungary held at Rome, whose resolutions concerning the freedom of these nations won entirely the approval of your Excellency.

I have the honor to be,

Yours respectfully,

Naile Avica

President of the Roumanian National
League of America.

INDEX
763.72
10798

PROTESTATION DES ROUMAINS DE SUISSE

CONTRE

LE SOI-DISANT TRAITÉ DE BUCAREST DE 1918

La paix que les puissances centrales ont imposée à la Roumanie est la négation même de l'indépendance politique et économique de notre Patrie. Cette paix est un instrument de haine et de vengeance, obtenu par la violence, au mépris des plus élémentaires principes de justice.

Le Peuple roumain ne peut pas l'accepter.

La Roumanie est entrée en guerre aux côtés des puissances de l'Entente, pour la cause de la Liberté et de la Démocratie. Les aspirations vers l'unité et l'indépendance de tout le peuple roumain ont armé son bras. Pour cet idéal, des centaines de milliers de Roumains ont versé leur sang.

La Roumanie a été écrasée par la trahison. Cernée, isolée, complètement séparée de ses Alliés, mise dans l'impossibilité de recevoir le moindre secours militaire, privée de tout moyen de ravitaillement, épuisée par de longs efforts et de cruelles épidémies pendant vingt mois, la Roumanie a été contrainte de capituler ; mais son âme vaillante n'a perdu ni la foi en Dieu, ni la confiance dans la Justice de sa cause, ni la certitude dans la victoire du Droit !

Ses ennemis lui ont imposé ce qu'ils appellent une paix d'amitié allemande ; c'est en réalité le plus cruel asservissement.

L'acte de Bucarest n'est pas un traité de paix ; il est en contradiction flagrante avec la notion de paix, telle que le monde civilisé la comprend. Les clauses de ce traité excluent, d'une façon évidente, le libre consentement de la Roumanie ; c'est un acte unilatéral de la plus dure violence, imposé par un ennemi impitoyable.

Le Peuple roumain, désarmé, n'étant plus libre, ni dans ses actes, ni dans ses opinions, ne peut manifester sa protestation contre cette paix de spoliation et d'esclavage. Mais il se tourne vers ses grands Alliés, plein de confiance et d'espoir.

Les intérêts de la Nation roumaine sont solidaires des intérêts des grandes Démocraties occidentales. La Roumanie forme, aux portes de la péninsule balkanique, la seule digue contre l'envahissement allemand vers le Sud et vers l'Asie.

Au nom du Peuple roumain, nous nous déclarons, aujourd'hui comme hier, les alliés des puissances de l'Entente et nous proclamons nul et non avenu le soi-disant traité de Bucarest de 1918, avec toutes ses clauses et ses conventions additionnelles.

Et c'est aussi au nom du Peuple roumain que nous faisons appel aux gouvernements alliés, en les priant de soutenir et de sauver la Roumanie et ses justes revendications.

Interprètes des sentiments de notre race, nous adressons cette Protestation aux gouvernements et aux peuples qui combattent et souffrent pour un idéal généreux. A tous, nous demandons : Justice et Liberté!

Genève, le 23 juillet 1918.

Signé par :

ALEXANDRE DE STOURDZA,

Chargé d'un cours libre honoraire à la Sorbonne
Privat-docent à l'Université de Genève.

EMILE PETRESCO, maire de la ville de Bucarest.

CONSTANTIN LAHOVARY, ancien magistrat, ancien député.

ALEXANDRE JEAN GHICA, ancien préfet d'Ilfov.

B. M. SÉGALLER.

Docteur NUTRITZIANO.

O. C. CALIN.

Le texte ci-dessus est analogue à celui de la protestation de la Colonie et des Comités Roumains de Paris, de mai 1918, protestation qui fait le plus grand honneur à leur initiative. Le nôtre est plus court, avec omission des passages qui ne pouvaient être admis en Suisse. Afin d'éviter toute équivoque, nous tenons à déclarer que, pour la succession des faits qui ont amené la fin des hostilités en Roumanie, nous faisons une différence essentielle entre : *l'armistice* admis dans toutes les guerres), *la capitulation* (triste, mais cette fois peut-être regrettable nécessité, dont ne sont responsables que les généraux, les ministres ou chefs d'Etats), et enfin le soi-disant *traité*, en l'occurrence celui improprement dit de Bucarest 1918, lequel traité, illégal, inconstitutionnel, antijuridique et immoral, autant que spoliateur (dont tous les signataires sont responsables au même degré que leurs gouvernements respectifs), est tout simplement nul et non avenue. C'est contre ce traité que, solidaires des Roumains de Paris et d'ailleurs, élèvent la voix les signataires de cette Protestation, rédigée par nous, et à laquelle nous espérons voir encore s'adjoindre de nombreuses adhésions.

1918 iulie 10/23, Geneva. Protestul românilor aflați în Elveția împotriva condițiilor Tratatului de la București, impus de Puterile Centrale care împiedică realizarea visului de veacuri al poporului român – unitatea națională.

Arhivele Statului București, colecția Microfilme Italia, rola 10/3, c. 1177-1178, copie

1918 juillet 10/23, Genève. Protestation des Roumains de Suisse contre les conditions du Traité de Bucarest, imposé par les Pouvoirs Centraux, qui empêchait l'accomplissement du rêve séculaire du peuple roumain, celui de l'unité nationale.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms d'Italie, bobine 10/3, c. 1177-1178, copie.

1918 July 10th/23rd, Geneva. The protest of the Romanians residing in Switzerland against the provisions of the Bucharest Treaty, forced upon Romania by the Central Powers which prevented the fulfilment of a centuries- old dream of the Romanian people – national unity.

Bucharest State Archives, Microfilms Collection Italy, roll 10/3, frame 1177-1178, copy

1918, Albano. Ofițeri din Legiunea de voluntari români din Italia. Se disting în imagine: Nicolae Titulescu, Vl. Ghika, D. D. Penescu, col. Jean Florescu, dr. Vasile Lucaciu, Alexandru Lahovary.

Arhivele Statului București, Fototeca, F III 429

1918, Albano. Officiers de la Légion de volontaires roumains en Italie. On voit sur l'image: Nicolae Titulescu, Vl. Ghika, D. D. Penescu, col. Jean Florescu, dr. Vasile Lucaciu, Alexandru Lahovary.

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, F III 429

1918, Albano. Officers from the Romanian volunteers Legion in Italy. One can see in the picture: Nicolae Titulescu, Vl. Ghika, D. D. Penescu, col. Jean Florescu, dr. Vasile Lucaciu, Alexandru Lahovary.

Bucharest States Archives, Photos Collection, F III 429

8

Romania

19.3.

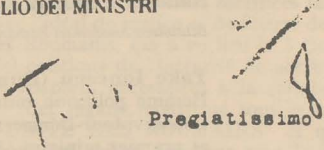
IL PRESIDENTE

DEL

CONSIGLIO DEI MINISTRI

Roma,

luglio 1918.

 Pregiatissimo Signore,

Mi è pervenuta la sua lettera in data 25 giugno pp. riguardante la costituzione di un Comitato d'azione dei romeni di Transilvania, Banato e Bucovina.

Mentre prendo atto delle comunicazioni ch'Ella si è compiaciuta di farmi in proposito, mi è grato esprimerLe la viva simpatia del Governo italiano per l'opera che cotesto Onorevole Comitato si propone di svolgere a favore dei propri connazionali soggetti all'Austria-Ungheria.

Coi migliori voti pel trionfo dei comuni ideali di giustizia e di libertà dei popoli, Le porgo gli atti della mia distinta considerazione

Pregno Signor
 Prof. SIMEONE C. MĂNDRESCU
 Presidente del Comitato d'azione
 dei romeni di Transilvania, Banato e Bucovina
 Hôtel Imperial

R O M A

=====

1918 iulie, Roma. Scrisoare de răspuns a lui Victor Emanuel Orlando, preşedintele Consiliului de Miniştri al Italiei adresat profesorului Simion Mândrescu, în problema constituirii în Italia a Comitetului de Acţiune al Românilor din Transilvania, Banat şi Bucovina.

Arhivele Statului Bucureşti, colecţia Microfilme Italia, rola 10/3, c. 126

1918 iulie, Roma. Lettre de réponse de Vittorio Emmanuelle Orlando, président du Conseil des Ministres de l'Italie, adressée au professeur Simion Mândrescu concernant la constitution en Italie du Comité d'Action des Roumains de Transylvanie, de Banat et de Bucovine.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms d'Italie, bobine 10/3, c. 126

1918 July, Roma. Reply letter written by Vittorio Emmanuelle Orlando, president of the Council of Ministers of Italy, addressed to professor Simion Mândrescu referring to the set up, in Italy, of the Action Committee of the Romanians from Transylvania, Banat and Bukovina.

Bucharest State Archives, Microfilms Collection Italy, roll 10/3, frame 126

Dicit la noi, în
 a f. mar. bene.
 de statele
 Take Ionescu

Take Ionescu (Dumitru) (1858-1922). Om politic român, lider al Partidului Conservator-Democrat (1908). Ministru și prim-ministru (1921-1922). Adept al intrării României în primul război mondial alături de Antanta, președinte al Consiliului Național al Unității Române.

Biblioteca Academiei Române, Fototecă, 12133

Take Ionescu (Dumitru) (1858-1922). Homme politique roumain, chef du Parti Conservateur-Démocrate (1908). Ministre et premier ministre (1921-1922). Partisan de l'entrée de la Roumanie en guerre auprès de l'Entente; président du Conseil National Roumain.

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Photothèque, 12133

Take Ionescu (Dumitru) (1868-1922). Romanian politician, leader of the Conservative Democratic Party (1908). Minister and prime-minister (1921-1922). Partisan of Romania's entering into the First World War, president of the Romanian National Unity Council.

Romanian Academy Library, Photos Collection, 12133.

1918 <septembrie 28>/octombrie 11, Paris. Scrisoarea ambasadorului Marii Britanii la Paris, Edward G. V. Stanley lord Derby către James Arthur Balfour, secretar de stat la Foreign Office, privitor la constituirea la Paris a Consiliului Național al Unității Române. Se anexează scrisoarea de notificare adresată ministrului de externe englez.

Arhivele Statului București, colecția Microfilme Anglia, rola 390, c. 703, copie

1918 <septembre 28>/octobre 11, Paris. Lettre de l'ambassadeur de la Grande Bretagne à Paris, Edward G. V. Stanley lord Derby à James Arthur Balfour, secrétaire d'Etat à Foreign Office, concernant la constitution à Paris du Conseil National de l'Unité roumaine. La lettre de notification adressée au ministre anglais des affaires étrangères est annexée.

Archives de l'Etat Bucarest, Collection de Microfilms d'Angleterre, bobine 390, c. 703-705, copie.

1918 <September 28th>/October 11th, Paris. The Letter of Great Britain's Ambassador in Paris, Edward G. C. Stanley lord Derby to James Arthur Balfour, secretary of state at the Foreign Office, referring to the fact that the Romanian National Unity Committee was set up in Paris. The notification letter addressed to the English Foreign Secretary is enclosed.

Bucharest State Archives, Microfilms Collection England, roll 390, frame 703-705, copy

CONSEIL NATIONAL POUR L'UNITÉ DES ROUMAINS

114 av. des Champs-Élysées

Paris, le 11 Octobre 1918

Monsieur le Ministre,

Dans la tragique situation où se trouve aujourd'hui la nation roumaine à la suite de très lourds sacrifices faits pour sa grande cause, qui se confond avec l'idéal de justice et de liberté de l'humanité entière, l'Assemblée générale des Roumains, qui a eu lieu le 3 Octobre à Paris, représentant le sentiment réel politique de l'intégrité de notre peuple, a élu son Conseil appelé à créer les rapports nécessaires à la collaboration avec les Puissances Alliées.

Cet organe, constitué sous le nom de „CONSEIL NATIONAL POUR L'UNITÉ DES ROUMAINS” et qui exprime la conscience unanime des Roumains qui se trouvent sous le joug de la monarchie Austro-Hongroise, indissolublement liés au sort des Roumains du Royaume, est composé comme il suit:

PRÉSIDENT:

Take IONESCU, ancien vice-président du Conseil des Ministres de Roumanie

VICE-PRÉSIDENTS:

Basile LUCACIU, ancien député au Parlement de Buda-Pest, président de la Ligue pour l'Unité de tous les Roumains, membre du Conseil National Roumain de Transylvanie

O. GOGA, membre du Conseil National Roumain de Transylvanie

G. ANGELESCO, ancien ministre.

Jean Th. FLORESCO, ancien vice-président de la Chambre.

MEMBRES :

Vl. ATHANASOVICI, ancien sénateur.

Sevère BOGU, directeur du Journal "Tribuna" de Transylvanie.

Paul BRATASHNANO, ancien vice-président de la Chambre et du Sénat.

C. BASARAB-BRANCOVAN, ancien député.

Dr. J. CANTACUZENE, président de la Fédération Unioniste Roumaine, professeur à l'Université de Bucarest.

L.L. CATARE, ancien sénateur.

Parthené COSIA, ancien président du Comité National Roumain de Transylvanie.

G. COSTESCO-COMANEA, ancien vice-président du Sénat.

C. DIAMANDY, ancien ministre plénipotentiaire.

V. DINITRIU, professeur à l'Université de Jassy.

D. DRAGHICESCO, ancien sénateur.

J. GAVANESCO, ancien sénateur, doyen de la Faculté des Lettres de Jassy.

Dr. Thomas IONESCO, ancien recteur de l'Université de Bucarest, ancien sénateur.

D. G. MARY, ancien député, ancien secrétaire général du Ministère des Finances.

S. MANDRESCO, professeur à l'Univ. de Bucarest.

C. MILLE, ancien député, directeur des Journaux "Adevărul" et "Dimineața" de Bucarest et du Journal "Le Roumain" de Paris.

G.G. MIRONESCO, professeur à l'Univ. de Bucarest, ancien sénateur.

G. MOROIANU, publiciste de Transylvanie.

C. SIPSOM, professeur à l'Univ. de Bucarest.

V. STROESCO, président du Comité National Roumain de Bessarabie.

N. TITULESCO, ancien ministre.

L. URJU, professeur à l'Univ. de Jassy, publiciste de Transylvanie.

Colonel G. VASILESCO, ancien député.

Tr. VUJA, docteur en droit de l'Univ. de Budapest.

Nous nous permettons de porter ce fait à votre connaissance et nous vous prions de bien vouloir accorder à notre Conseil la reconnaissance officielle du Gouvernement de Grande Bretagne, pour qu'il puisse fonctionner politiquement et organiser en même temps le rôle militaire des irrédentistes Roumains, en parfait entente avec les autres nationalités opprimées d'Autriche-Hongrie.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de notre très haute considération.

Au nom du Conseil National pour l'Unité des Roumains,

LES VICE-PRÉSIDENTS :

Basile Lucaciu *Caracian Goga*
Take Ionescu *Jean Th. Florescu*

Au nom de l'Assemblée Générale Roumaine,

LE PRÉSIDENT :

Paul Bratoshanu

1918 <noiembrie 18>/decembrie 1, București. Primirea entuziastă făcută regelui Ferdinand I, reginei Maria și guvernului de populația Bucureștiului, la reîntoarcerea lor de la Iași.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, Regina Marie, dosar III/115, f. 198 v.

1918 <novembre 18>/décembre 1, Bucarest. Accueil enthousiaste du roi Ferdinand Ier, de la reine Marie et du gouvernement par la population de Bucarest, à leur retour de Iassy.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, Reine Marie, dossier III/115, p. 198 v.

1918 <November 18th>/December 1st, Bucharest. Enthusiastic welcome given to the king Ferdinand I, queen Marie and the government by the population of Bucharest on their return from Iași.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, Queen Marie, file III/115, p. 198 v.

1918 <noiembrie 18>/decembrie 1, București. Pagină din jurnalul reginei Maria în care este descrisă revenirea de la Iași la București a autorităților statului român.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, Regina Maria, dosar III/115, f. 196, original

1918 <novembre 18>/décembre 1, Bucarest. Page du journal de la reine Marie décrivant la rentrée des autorités de l'Etat de Iassy à Bucarest.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, Reine Marie, dossier III/115, p. 196, original.

1918 <November 18th>/December 1st, Bucharest. Page from queen Maria's diary describing the state authorities return to Bucharest from Iași.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, Queen Marie, file III/115, p. 196, original.

Maria (Alexandra Victoria) (1875-1938).
Regină a României. În anul 1892 s-a căsătorit cu prințul Ferdinand. Scriitoare de talent, cu o vastă cultură. A sprijinit ideea intrării României în război alături de Antantă, în vederea realizării României Mari.

Arhivele Statului București, Fototeca, I 146

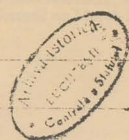
Maria (Alexandra Victoria) (1875-1938).
Reine de la Roumanie. En 1892 elle épouse avec le prince Ferdinand; écrivain talentueux; elle a soutenu l'entrée de la Roumanie en guerre aux côtés de l'Entente.

Archives de l'Etat Bucarest, Photothèque, I 146

Maria (Alexandra Victoria) (1875-1938).
Queen of Romania. In 1892 married prince Ferdinand; Gifted writer, and widely cultivated; she supported the idea of Romanias entering into the war alongside the Entente.

Bucharest State Archives, Photos Collection, I 146

Tuesday 1. December 1918
" 18. November. "

Bucarest
=

"We are back!" actually back after two long years
absence. And back — I hardly dare pronounce the
word, but all the same it must be said because
whatever may follow, today it is the truth — back
triumphantly!

A tremendous day lies behind us, a de-
lirious extraordinary day of wild enthusiasm.
Wonderful to say everything went off without a
hitch though certainly it was all none too easy to
arrange as transports were excessively difficult
and torrents of rain had helped to make condi-
tions very precarious.

However we arrived almost punctually. I
was very excited. I dressed in my uniform. I
had had a new tunic made, rather English
shape — the shape that all armies are imper-
ceptibly inclining towards. Barbo lent me

II. UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA

Revoluția din februarie 1917, desfășurată în Rusia a dus la înlăturarea țarismului, a stimulat lupta de eliberare a popoarelor asuprite, inclusiv a românilor din Basarabia.

La 3/16 aprilie 1917 s-a înființat Partidul Național Moldovenesc, care cerea ca Basarabia “să-și cârmuiască singură viața ei dinăuntru, ținând seama de drepturile naționale ale tuturor locuitorilor ei”. Pe întreg cuprinsul Moldovei dintre Prut și Nistru a început o intensă mișcare politică și națională, al cărei obiectiv esențial era unirea cu România.

Revoluția din Octombrie 1917, condusă de V.I. Lenin, a proclamat dreptul popoarelor din Rusia la autodeterminare, până la despărțirea de statul existent. În acest context, Sfatul Țării – organ reprezentativ al populației din Basarabia – întrunit la Chișinău, a proclamat la 2/15 decembrie 1917, Republica Democratică Moldovenească, care la 24 ianuarie /6 februarie a devenit independentă față de Rusia.

În ședința festivă din 27 martie/9 aprilie 1918, Sfatul Țării a adoptat Declarația care începea cu aceste cuvinte: “Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum mai bine de o sută șase ani din trupul vechii Moldove – în puterea dreptului istoric și a dreptului de neam, pe baza principiului ca noroadale singure să-și hotărască soarta lor – de azi înainte și pentru totdeauna, se unește cu mama sa, România”.

Actul Unirii a fost ratificat de regele Ferdinand la 9/22 aprilie 1918; în aceeași zi, doi reprezentanți ai Basarabiei au intrat în Guvernul României.

La 29 decembrie 1919, Adunarea Deputaților și Senatul României au votat legea prin care se ratifica unirea Basarabiei cu patria mamă, în conformitate cu Declarația adoptată de Sfatul Țării la 27 martie/9 aprilie 1918.

II. L'UNION DE LA BESSARABIE À LA ROUMANIE

La révolution de février 1917, en Russie, a mené à la chute du tsarisme et a incité peuples opprimés, y compris les Roumains de Bessarabie à lutter pour se libérer.

Le 3/16 avril 1917 a été fondé le Parti National Moldave qui réclamait que la Bessarabie "dirige elle-même sa vie interne, en tenant compte des droits nationaux de tous ses habitants". Tout le territoire moldave entre le Prut et le Dniestr a été parcouru par un intense mouvement politique et national, dont l'objectif essentiel était le rattachement à la Roumanie.

La révolution d'octobre 1917, dirigée par V. I. Lenin, a proclamé le droit des peuples de la Russie à l'autodétermination, jusqu'à la séparation de l'état déjà existant. Dans ce contexte, le Conseil du Pays – organe représentant de la population de la Bessarabie – réuni à Kichinev a proclamé la République Démocratique Moldave le 2/15 décembre 1917. Le 24 janvier/6 février cette république est devenue indépendante par rapport à la Russie.

Pendant la séance solennelle du 27 mars/ 9 avril 1918, le Conseil du Pays a adopté la déclaration qui commençait par les mots suivants: "La République Démocratique Moldave (la Bessarabie), dans ses frontières entre le Prut, le Dniestr, le Danube, la Mer Noire et ses anciennes frontières avec l'Autriche, arrachée par la Russie il y a plus de cent ans à l'ancienne Moldavie, en vertu de son droit historique, de son droit en tant que peuple et du principe que les peuples ont le droit de décider de leur sort, s'unifie pour toujours à sa mère la Roumanie".

L'acte de l'union a été ratifié par le roi Ferdinand le 9/22 avril 1918; le même jour, deux représentants de la Bessarabie sont entrés dans le gouvernement de la Roumanie.

Le 29 décembre 1919, l'Assemblée des Députés et le Sénat de la Roumanie ont voté la loi par laquelle l'union de la Bessarabie à la Roumanie était ratifiée, conformément à la résolution adoptée par le Conseil du Pays le 27 mars/ 9 avril 1918.

II. THE UNION OF BESSARABIA TO ROMANIA

The February 1917 Revolution, which took place in Russia abolished tsarism and fueled the fight for freedom at the oppressed people, the Romanians in Bessarabia included.

On April 3rd/16th 1917, the National Moldavian Party was founded; its aim was that Bessarabia "should rule herself, while taking into account the national rights of all her inhabitants". An intense national political movement was initiated on the whole Moldavian territory between the Prut and the Dniester essentially pursuing the Union to Romania.

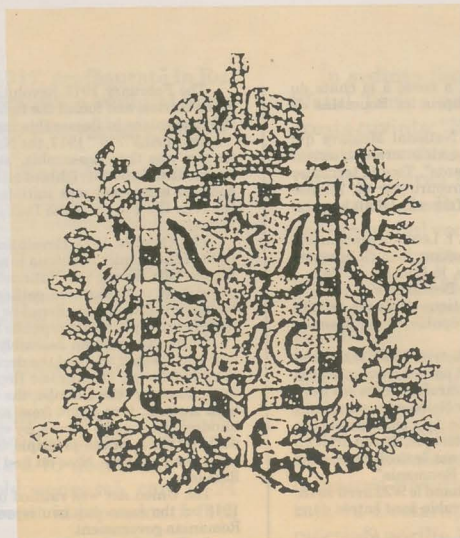
The October 1917 Revolution, led by V.I.Lenin, proclaimed the right of the peoples in Russia to self determination, till the separation. Within this frame, the National Council representative body of the population in Bessarabia gathered in Chisinau and proclaimed the Moldavian Democratic Republic on December 2th/15th. On January 24th/February 6th that republic became independent from Russia.

During the solemn assembly on March 27th/April 9th 1918, the national Council adopted the declaration which began with the words: "The Moldavian Democratic Republic (Bessarabia), bordered by the Prut, Dniester, the Danube, the Black Sea and her ancient frontiers with Austria, torn apart from ancient Moldavia's body more than a hundred years go by Russia, by virtue of her historical right and of her national right, of the principle that peoples have the right to decide upon their destiny. Now on and for ever she unites with her mother, Romania.

The Union Act was ratified by king Ferdinand on April 9th/22nd 1918 on the same day two representatives of Bessarabia joined the Romanian government

On December 29th 1919, the Assembly Deputies of Romania and Senate of Romania voted for the law which ratified the union between Bessarabia and the motherland Romania, according to the Resolution adopted by the National Council on March 27th/April 9th 1918.

<1917>. Basarabia înainte de Unire.

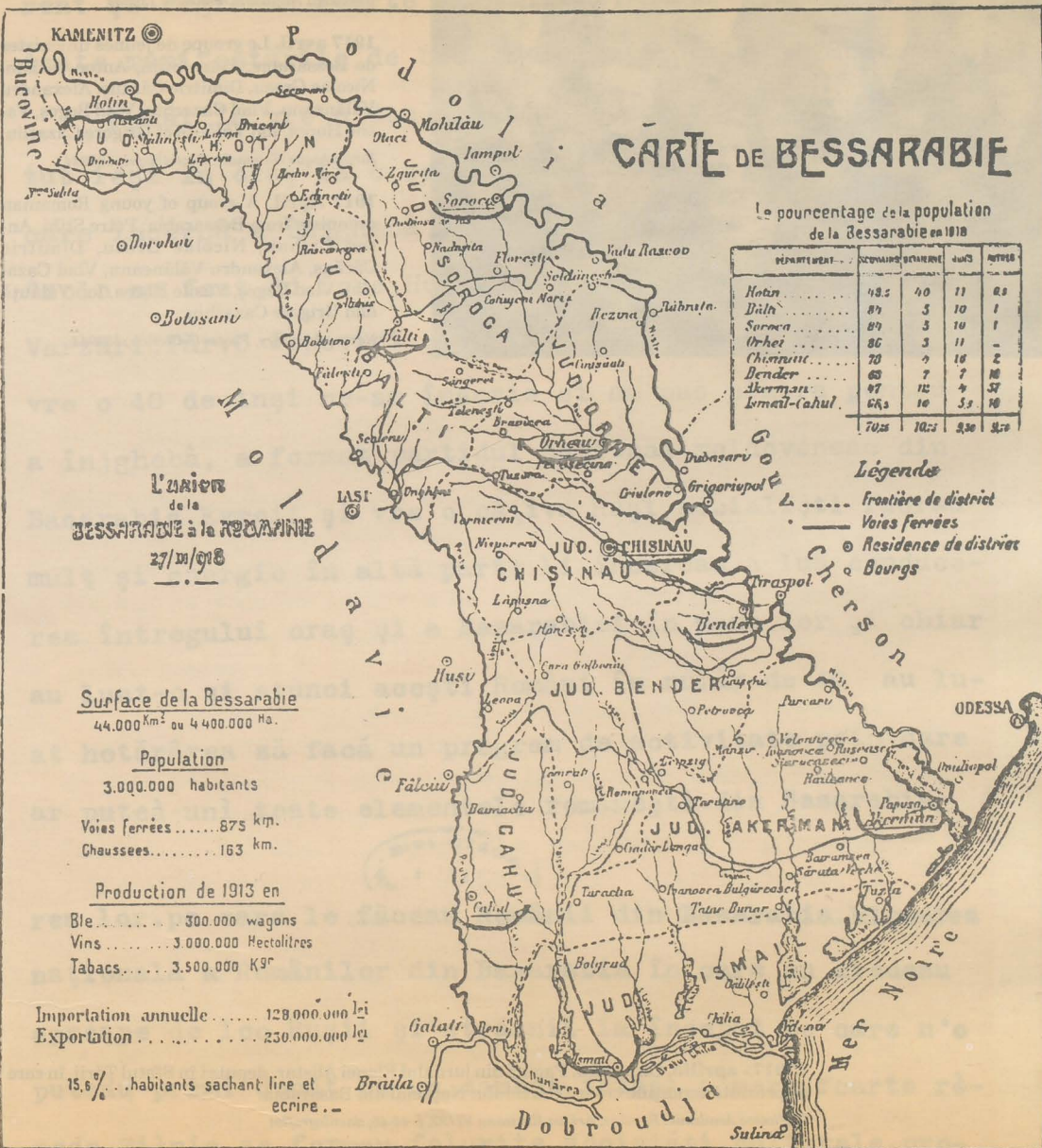
Arhivele Statului București, Biblioteca, colecția Hărți

<1917>. La Bessarabie avant l'unification.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, Collection de Cartes.

<1917>. Bessarabia before the Union.

Bucharest State Archives, Library, Maps Collection

1917 aprilie. Grupul tinerilor unioniști români din Basarabia: Petre Stîhi, Anton Crihan, Nicolae Grosu, Dimitrie Căraș, Alexandru Vălăneanu, Vlad Cazachiu, Vlad Bogoș, Vasile Horea, Ion Vălăuță și Grigore Cazaciu.

Biblioteca Națională, Fototeca, 139944

1917 avril. Le groupe de jeunes unionistes de Bessarabie: Petre Stîhi, Anton Crihan, Nicolae Grosu, Dimitrie Căraș, Alexandru Vălăneanu, Vlad Cazachiu, Vlad Bogoș, Vasile Horea, Ion Vălăuță et Grigore Cazaciu.

Bibliothèque Nationale, Photothèque, 139944

1917 April. A group of young Romanian unionists from Bessarabia: Petre Stîhi, Anton Crihan, Nicolae Grosu, Dimitrie Căraș, Alexandru Vălăneanu, Vlad Cazaciu, Vlad Bogoș, Vasile Horea, Ion Vălăuță and Grigore Cazachiu.

National Library, Photos Collection, 139944

<1917> aprilie, Chișinău. Pagină din jurnalul Elenei Alistar, deputat în Sfatul Țării, în care se prezintă condițiile creării Partidului Național din Basarabia.

Biblioteca Academiei Române, Arhiva Kirileanu VI/22, f. 44-45, dactilografiat

<1917> april, Kichinev. Page du journal d'Elena Alistar, député dans le Conseil du Pays (Sfatul Țării), présentant les conditions de la création du Parti National de Bessarabie.

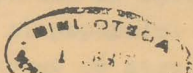
Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Archives Kirileanu VI/22, p. 44-45, dactilographié

<1917> April, Chișinău. Page from the diary of Elena Alistar, deputy in the National Council (Sfatul Țării), where she presents the conditions which facilitated the creation of the National Party in Bessarabia.

Romanian Academy Library, Kirileanu Archives VI/22, p. 44-45, typed

La 1 Martie 1917, după cum se știe, a început revoluția în Rusia. În timpul acela eram bolnavă de tifos recurent și regretam foarte mult că nu puteam lua parte la toate manifestările de bucurie după acest eveniment.

Numai la vre o două săptămâni după revoluție am putut ieși în oraș la o ședință a unui grup de inițiativă care încercă a înjgheba un partid național în Basarabia. Acolo au fost dd. Gore, Hertza, Halipa, Murafa, Alexandri, dr. Varzari, Păr. C. Popovici și mulți alții care în număr de vre o 40 de inși ne-am înscris și am pus piatra pentru a înjgheba, a format partidul național moldovenesc din Basarabia. Evreii și vre o câțiva Ruși socialiști lucrau mult și energie în altă parte. Ei încercau a lua conducerea întregului oraș și a Basarabiei în mâna lor și chiar au luat-o și atunci acești Români în număr de 40 au luat hotărârea să facă un program de activitate prin care ar putea uni toate elementele românești din Basarabia

rea lor, pe care le făceau Românii din Basarabia. Mișcarea națională a Românilor din Basarabia în care nu credeau aproape de loc Rușii și străinii la început pe care n'o puteau primi decât cu un zâmbet totuși a mers foarte repede. Zilnic se formau felurite societăți culturale, profesionale, naționale românești. La congresul învățătoarelor și învățătorilor s'a format prima Ligă culturală a femeilor moldovene care pe urmă a avut onoarea să fie invitată să-și trimeată reprezentantă în Sfatul Țării.

Gherman Pântea (1894-1967). Om politic român din Basarabia. Deputat în Sfatul Țării, locuitor de Director General la Ministerul de Război al Republicii Moldovenești și primar al orașului Chișinău, delegatul României la conferința româno-rusă de la Viena (1924) în problema basarabeană.

Arhivele Statului București, Fototeca, F I 7014

Gherman Pântea (1894-1967). Homme politique roumain de Bessarabie, député dans le Conseil du Pays. Il a été suppléant au Ministère de la Guerre de la République Moldave, a été le maire de la ville de Kichinev, ainsi que le délégué de la Roumanie à la Conférence roumaine-russe de Vienne (1924) sur la question de la Bassarabie.

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, F I 7014

Gherman Pântea (1894-1968). Romanian politician in Bessarabia. Deputy in the National Council. He was deputy minister of the War Ministry of the Moldovan Republic and mayor of Chișinău; Romania's delegate to the Romanian-Russian Conference in Vienna (1924) on the Bessarabia question.

Bucharest State Archives, Photos Collection, F I 7014

1917 octombrie 20-27/<noiembrie 3-10>, Chișinău. Pagină din însemnările lui Gherman Pântea în care se prezintă organizarea Congresului militar moldovenesc care urma să hotărască soarta celor trei milioane de români din Basarabia.

Arhivele Statului București, fond Gherman Pântea, dosar 12, f. 3-4, original.

1917 octobre 20-27/<novembre 3-10>, Kichinev. Pages des notes de Gherman Pântea sur l'organisation du Congrès militaire moldave qui allait décider du destin des trois millions de Roumains de Bessarabie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds Gherman Pântea, dossier 12, p. 3-4, original

1917 October 20th-27th/<November 3rd-10th>, Chișinău. A page from Gherman Pântea's notes where he presents the organization of the Moldovan Military Congress which was to decide the destiny of the three million Romanians in Bessarabia.

Bucharest State Archives, Gherman Pântea Fund, file 12, p. 34, original

la o casă particulară unde, Lenin ne-a primit foarte prietenos într-o cameră la intrare. Eu i-am explicat, că dorim să facem un congres militar moldovenesc, unde să discutăm și să hotărîm soarta a 3 milioane de moldoveni din Basarabia și că primul ministru Cherenschi ne-a refuzat aprobarea pentru ținerea acestui congres. Vă rugăm tov.Lenin pe dv. să ne spuneți, să ne sfătuiți ce să facem noi în cazul acesta.

Răspunsul lui Lenin a venit imediat și categoric. Lenin ne-a spus : "Partidul comunist susține cu toată tăria autodeterminarea tuturor națiunilor din fostul imperiu țarist. Aceste națiuni au dreptul, după părerea noastră la autonomie și independență, mergînd chiar pînă la despărțirea de statul nostru dacă interesele lor naționale cer acest lucru. Voi ați greșit ducîndu-vă la Cherenschi, căci acest avocatul mărunt și guraliv, care a pus mîna pe putere peste capetele maselor și care doarme în patul fostul țar rus este ocupat numai de gloria lui, și nu de a națiunilor copleșite. Sfatul meu ~~pentru voi~~ este, să vă convocați congresul în mod revoluționar, samavolnic și să vă hotărîți soarta voastră după cum vor dori ostașii moldoveni veniți de pe fronturi, care prin suferințe groaznice au cîpătat acum mari experiențe și curaj."Voi trebuie să vă zmulgeți drepturile voastre cu forța și să nu le cerșiți dela un aventurier pe care popoarele îl vor goni în curînd de unde este pentru totdeauna."

Această convorbire cu Lenin am avut-o la începutul lunii octombrie 1917, iar la 25 octombrie, adică peste vreo 20 zile dela această convorbire, într-adevăr masele l-au gonit pe Cherenschi, după cum ne spusese în audiență marele conducător de mai tîrziu al poporului sovietic. Am mulțumit din toată inima marelui bărbat de stat pentru sfatul pe care ni l-a dat și imediat am plecat la Chișinău. Venind la Chișinău, am pus în practică sfatul marelui bărbat de stat Lenin. După 10 ore de discuție, comitetul central Ōstășesc Moldovenesc se hotărăște la un act eroic și anume: convocarea congresului pe cale revoluționară, samavolnic, iar subsemnatul, ca președinte al comitetului central Ōstășesc Moldovenesc am fost însărcinat de comitet să trimit următoarea telegramă fictivă pe toate fronturile "Comandanților de armată, de corp de armată și de divizii. Pe baza autorizațiunii comandamentului suprem (generalisim) și a primului ministru Cherenschi cu Nr. 378,764 s-a aprobat adunarea militarilor moldoveni pentru data de 20 octombrie 1917 în orașul Chișinău. Rugăm, dispozițiunea dv. pentru delegarea a cîte doi soldați și un ofițer la fiecare companie de moldoveni.

PROCES-VERBAL.

S F A T U L - Ț Ă R E I.

SESIUNEA 1.

Ședința de la 21 Noembrie anul 1917.

No.1.

PE PALATUL SFATULUI ȚĂREI FLUTURA STEAGUL ROMINEȘC.

Înainte de sedință s'a savarsit în paraclisul din aripa stângă a clădirii un serviciu divin în limba moldovenească prin administratorul Eparhiei Basarabiei, Prea Sfinția Sa Gavriil, Episcopul Arhermanului, care la sfârșit a spus următoarele în limba moldovenească: "Hiritisesc pe Moldoveni pentru autonomia Basarabiei, Dumnezeu să le ajute. Sfatul Țării într-o mulți ani!". -

După această lumea a ieșit din paraclis în culoarele cele largi unde a fost adus de câțiva soldați steagul național al regimentului moldovenesc. El e sfințit cu aghiasma de către Prea Sfinția Sa Gavriil.

Corul Catedralei sub conducerea parintelui Berezovschi cântă: "Desteaptate Romine" și "Pe-al nostru steag e scris unire", iar publicul strigă din rasputeri "URA, TRAIASCA"!.

Publicul este apoi în balcon, ca să privească defilarea regimentului moldovenesc și a altor trupe străine venite să dea cinstea cuvenită Sfatului Țării.

După această la orele 2, deputații și publicul iau loc în sala cea mare, pentru a înceta ședința de deschidere a Sfatului Țării.

De față sunt DEPUTAȚII ALEȘI ȘI REPREZENTANȚII DIFERITELOR ORGANIZAȚIUNI PUBLICE, MILITARE, POLITICE ȘI NAȚIONALE.

Între public sunt și refugiați din Transilvania, Bucovina și România.

Noi am auzit salutul diferitelor grupari si organizatiuni, pronuntandu-se dorinta, de a lucra impreuua cu noi. - Toti sunt patrunti de dorinta de a ne sprijini. - Vom lucra cu totii impreuna si vom ajunge ale noastre. -

Duna aceasta Presedintele declara prima sedinta a Sfatului Tarii inchisa. -

Sedinta se inchide la ora 8 si 15 minute seara. -

Originalul iscalit:

PRESEDINTELE SFATULUI TARII: I. INCULET.

SECRETARUL: IOAN BUZDUGAN.

Pentru conformitate: PRESEDINTELE:

SECRETARUL:

*Adaosurile la pagina 16, in randul a 16^a „ar trebui sa decurgă indeplin contact cu oficiile aceste. Afară de aceasta surtem de pă-
tere, ca Sfatul Tarii”, la pagina 24, in randul a 16^a „la o autono-
mie teritorială” și la pagina 25 in randul a 22^a „iată acum
va vedeti nadejdile implinite. Noi suferim de o mie de ani - și...”
facute cu cerneală roșie — sunt adevărate.*

Pentru conformitate:

*Presedintele Pan Haliffog.
Secretarul I. Buzdugan*

1917 noiembrie 21/<decembrie 4>, Chișinău. Proces-verbal al ședinței Sfatului Țării Basarabiei, la care au participat și refugiați din Transilvania, Bucovina și România, privind organizarea viitoare a Basarabiei. Ion Inculeț a fost ales președinte al Sfatului Țării.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 37/1917, f. 1, și 1v., original

1917 novembre 21/<decembre 4>, Kichinev. Procès-verbal de la séance du Conseil du Pays auquel ont participé les réfugiés de la Transylvanie, de la Bucovine et de la Roumanie concernant la future organisation de la Bassarabie. Ion Inculeț a été élu président du Conseil du Pays.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 37/1917, p. 1-1v, original

1917 November 21st/<December 4th>, Chișinău. Minute of the National Council meeting attended by refugees from Transylvania, Bukovina and Romania on Bessarabia's future organization. Ion Inculeț was elected president of the Council.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 37/1917, p. 1-1v, original

Pantelimon Halippa (1883-1979). Om politic român din Basarabia, academician; luptător pentru unitatea națională, vicepreședinte (1917) și președinte (1918) al Sfatului Țării, ministru al Basarabiei în guvernele României după 1918.

Arhivele Statului București, Fototeca, F I 4411

Pantelimon Halippa (1883-1979). Homme politique roumain de Bessarabie, académicien; combattant pour l'unité nationale, viceprésident (1917) et président (1918) du Conseil du Pays, ministre de la Bessarabie dans les gouvernements roumains après 1918.

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, F I 4411

Pantelimon Halippa (1883-1979). Romanian politician from Bessarabia, who fought for national unity, vice-president (1917) and president (1918) of the Council National, minister of Bessarabia in Romania's government after 1918.

Bucharest State Archives, Photos Collection, F I 4411

1917 noiembrie 28/<decembrie 11>. Ziarul "Neamul românesc" publică sub titlul "Ziua mare a Basarabiei" discursul lui Pantelimon Halippa în Sfatul Țării.

Biblioteca Academiei Române, Periodice, p. I-IV, 2079

1917 novembre 28/<décembre 11>. Le journal "Neamul românesc" ("Le peuple roumain") publie le discours de Pantelimon Halippa dans le Conseil du Pays, sous le titre "Le Grand jour de la Bessarabie".

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Périodiques, p. I-IV, 2079

1917 November 28th/<December 11th>, Iași. The newspaper "Neamul românesc" ("The Romanian People") published Pantelimon Halippa's speech in the National Council under the title "Bessarabia's Great Day".

Romanian Academy Library, Periodical Publications, p I-IV, 2079

ZIUA MARE A BASARABIEI

— Discursul d-lui P. N. Halippa —

După discursul președintelui Statului a luat cuvântul d. P. N. Halippa din partea partidului național moldovenesc, care a făcut următoarele interesante declarații :

Cinstită adunare, am fericirea să înălțez în scrinul cinstită adunare partidul moldovenesc organizat. *In acest partid național eu văd întrupate toate aspirațiile naționale ale neamului moldovenesc* (aplaude frenetice.)

Domnilor deputați, acum opt luni, când la noi toți govăiau, clad teți se scâldau în spele unui internaționalism boinăvicios, provocat de revoluția rusească, noi am fost aceia cari am ridicat mai înălțiu steagul național, călăuziți de ideea iubirii de patrie adică de pământul nostru moldovenesc. Această idee a fost îmbrățișată cu căldură de noi, cari m'am zăbovit a o sămăna pînă de încredere prin toate colțurile pământului dintre Prut și Nistru. Munca era grea, căci poporul zăcea amorțit încă de lanțurile robiei, iar aceste lanțuri știam că se pilesc numai cu mare încefineală. Chiar de la început s'au găsit foarte mulți Moldoveni cari ni spuneau că poraim o lucrare zadarnică, de oare ce simțirile poporului moldovenesc sînt istoncate. Și, dacă astăzi vedem că aceste grele lanțuri de robie s'au rupt și neamul nostru s'a trezit la viață, trebuie să mărturisesc că o parte de vrednicie o are și partidul național, care, prin pînțații săi, a pilit stăruitor aceste legături. Partidul național a tăiat obloanele de fier ale temniței în care gemea neamul nostru, și astăzi noi am ajuns o țară liberă și autonomă. Poate în curînd împrejurările ne vor

împinge spre republică. Pot să spun că acesta este și visul partidului național. Ni trebuie însă o unitate de voință națională, precum și înțelegere între felurile popoare, căci numai prin naționalizarea vieții singuratelor popoare și prin federalizarea țărilor se va putea mîntui și marea republică rusească. Partidul național nu are scopuri govîniste, ci el vrea să se pună în strînsă legătură cu toate națiile mai mici, ca împreună cu ele să lucreze pentru consolidarea țării (aplaude). Noi vrem să trăim în bună frăție cu toți locuitorii de limbă străină, și de aceea îi poim să se organizeze și ei. Socotesc însă de nevoie să declar că noi, prin partidul național, înfățișăm națiunea moldovenească (aplaude). În aceeași vreme însă adaug că e departe de noi gladiul de a robi pe alții, ci, din potrivă, vrem să lucrăm în Statul Terț pentru procopșirea tuturor națiilor din Basarabia, care și ele ru dreptul să trăiască în cuprinsul ei primitiv. Cu aceste gânduri strig : trăiască Statul Terț, trăiască Basarabia slobodă ca chezoșie a republicii democratice federative rusești (aplaude prelungite).

Profesiile deputaților francezi

Cei mai mulți deputați francezi sînt avocați și medici ; nu lipsesc profesori. Este și un veterinar, apoi un fost vizitor de gazete, un lucrător miner, un artist comic, un vizitor de vioare—nu de alte flori—, care, spune o foaie din Canada, își ține tacă prăvalia lîngă Hôtel de la Poste, la Toulouse.

*Trudul deputatilor Sfatului
Tării, care au glasuit Unirea.*
ОПИСЬ

Депутатовъ СФАТУЛ ТАРІИ.

семилія и имя .		Отъ какой организаціи избранъ.	<i>Academy Januarius</i> АКАДЕМИЯ
АЛЕКСАНДРИ Николай	1	Культ.-просвѣт. обще	+ pentru
АЛЕКСАНДРИ Елена	2	Лиги Молдавск. Женщ.	+ pentru
АЛЕКСАНДРИЕВЪ Филиппъ			o Abținut
БАЛАШЕВЪ Степанъ		Союза Союзовъ /болгар/ г. Кичинева.	- Contra
БУЗДУГАНЪ Кланъ	3	Болшево-молдавского конгресса.	pour tout le monde!
БУЮКЪ ИЛІАДОНЪ		Болшево-молдавского конгресса	pour
БУЮКЪ Constantin	5	Центрального молдавск. исполнительн. комит.	pour
БАКСАНЪ Захаръ		Крестыанскаго Съѣзда	o Abținut
БУЧУКЪ Захаръ		Крестыанскаго Съѣзда	Abținut
БЕРКА Феодоръ	6	Крестыанскаго Съѣзда	pour
БУДИШАНЪ	7	Крестыанскаго Съѣзда	pour
БАСЕ-КОРНИЙ Николъ	8	Крестыанскаго Съѣзда	pour
БУДИШЕНКО Николъ		Крестыанскаго Съѣзда	Abținut

1918 martie 27/<aprilie 9>, Chișinău. Tabel cu deputații Sfatului Țării care au fost prezenți în ziua în care s-a hotărât Unirea Basarabiei cu România; în dreptul fiecăruia se menționează votul acordat.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 40/1918, f. 1, original, fragment

1918 mars 27/<avril 9>, Kichinev. Liste des députés du Conseil du Pays qui ont été présents le jour où a été décidée l'Union de la Bessarabie à la Roumanie; chaque nom est accompagné par la mention du vote accordé.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 40/1918, p. 1, original, fragment.

1918 March 27th/<April 9th>, Chișinău. List of the deputies in the National Council who were present on the day Bessarabia's Union to Romania was decided and the vote cast by each of them.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 40/1918, p. 1, original, fragment

PRESEDINȚA
CONSILIULUI DE MINISTRI

♦ -9. APR. 1918 ♦

Nr 68

REZOLUȚIA

BLOCULUI MOLDOVENESC
propusă SFATULUI ȚĂRII și cetită de I. BUZDUGAN.
În ședința dela 27 Martie 1918

" În numele Poporului BASARABIEI Sfatul Țării

declară :

Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în hotărele ei dintre Prut, Nist.
Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria,

ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechiei Moldove ,
în puterea dreptului istoric și dreptului de neam,
pe baza principiului că noroadale singure să-și hotărască soarta lor,
de azi înainte și pentru totdeauna

SE UNEȘTE CU MAMA - SA ROMÂNIA. //

Această UNIRE se face pe următoarele baze:

- 1) SFATUL ȚĂRII actual rămâne mai departe pentru rezolvirea și realizarea reformelor agrare după nevoile și cererile norodului; aceste hotărâri se vor recunoaște de Guvernul Român,-
- 2) Basarabia își păstrează autonomia provincială, având un Sfat al Țării (Dietă) ales pe viitor prin vot universal, egal, direct și secret, cu un organ împlin și administrație proprie,-
- 3) Competența Sfatului Țării este: a) Votarea bugetelor locale; b) Controlul tuturor organelor zemstvelor și orașelor; c) Numirea tuturor funcționarilor administrației locale prin Organul său împlinitor, iar funcționarii înalți sunt întăriți de Guvern,-
- 4) Recrutarea Armatei se va face în principiu pe baze teritoriale.
- 5) Legile în vigoare și organizația locală (zemstve și orașe) rămân în putere și putea fi schimbate de Parlamentul Român, numai după ce vor lua parte la lucrările și reprezentanții Basarabiei,-
- 6) Respectarea drepturilor minorităților din Basarabia,-
- 7) Doi reprezentanți ai Basarabiei vor intra în Consiliul de Miniștri Român, acum semnați de actualui Sfat al Țării, iar pe viitor luați din sânul reprezentanților Basarabiei din Parlamentul Român,-
- 8) Basarabia va trimite în Parlamentul Român un număr de reprezentanți proporțio cu populația, aleși pe baza votului universal, egal, direct și secret,
- 9) Toate alegerile din Basarabia pentru voloste, sate, orașe, zemstve și Parlament se vor face pe baza votului universal, egal, secret și direct,-

- I) Libertatea personală, libertatea tiparului, a cuvântului, a credinței, a ad-
nărilor și toate libertățile obștești vor fi garantate prin constituție,-
II) Toate călătoriile de legi făcute din motive politice în vremurile tulburi ale
prefacerii din urmă sunt amnistiate.

BASARABIA unindu-se ca fiică cu mama-sa ROMANIA, Parlamentul
Român va hotărî convocarea neîntârziată a Constituanței, în
care vor intra proporțional cu populația și reprezentanții Ba-
sarabiei, aleși prin vot universal, egal, direct și secret,
spre a hotărî împreună cu toți înscrierea în Constituție a prin-
cipiilor și garanțiilor de mai sus.

Trăiască UNIREA BASARABIEI cu ROMANIA DE-apărări și totdeauna!

PREȘEDINTELE Sfatului Țării

Ion Inculeț

SECRETARUL Sfatului Țării

I. Buzdugan

1918 martie 27/<aprilie 9>, Chișinău. Rezoluția Blocului Moldovenesc propusă Sfatului Țării și citită de Ion Buzdugan în ședința din 27 martie 1918 referitoare la Unirea Basarabiei cu România.

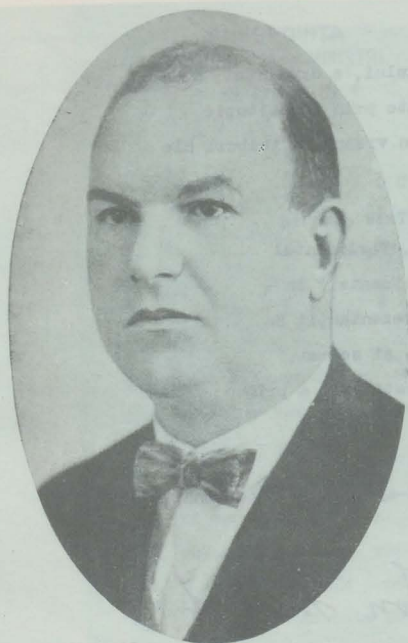
Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 30/1918, f. 2-3, original

1918 mars 27/<avril 9>, Kichinev. La résolution du Bloc Moldave, proposée au Conseil du Pays et lue par Ion Buzdugan lors de la séance du 27 mars 1918, concernant l'Union de la Bessarabie à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 30/1918, p. 2-3, original.

1918 March 27th/<>April 9th>, Chișinău. The Moldovian Bloc Resolution read out in the National Council by Ion Buzdugan during the March 27th 1918, session on the Union of Bessarabia with Romania.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 30/1918, p. 2-3, original

Ion Inculeț (1884-1940). Om politic român din Basarabia. Academician, președintele Sfatului Țării (1917-1918), ministru în guvernele României, ca reprezentant al Basarabiei.

Arhivele Statului București, fond Gherman Pântea, dosar 25, foto 1.

Ion Inculeț (1884-1940). Homme politique roumain de Bessarabie. Académicien, président du Conseil du Pays (1917-1918), ministre dans les gouvernements de la Roumanie, en tant que représentant de la Bessarabie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds Gherman Pântea, dossier 25, photo 1.

Ion Inculeț (1884-1940). Romanian politician from Bessarabia. Academician, president of the National Council (1917-1918), minister in several Romanian governments as Bessarabia's representative.

Bucharest State Archives, Gherman Pântea Fund, file 25, photo 1.

DECLARAȚIA

SFATULUI ȚĂRII REPUBLICEI DEMOCRATICE MOLDOVENEȘTI

Din 27 Martie anul 1918

DESPRE UNIREA CU ROMANIA-MAMĂ .

(Extras din jurnalul ședinței plenare
a Sfatului Țării din 27 Martie anul 1918).

IN NUMELE POPORULUI BASARABIEI SFA-
TUL ȚĂRII DECLARA:

Republica Democratică Moldovenească (Basarabia) în hotarele ei
dintre Prut, Nistru, Dunare, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria,
Rusia și acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii
Moldove,

În puterea dreptului istoric, în puterea dreptului de neam și fră-
ției de sânge, pe temeiul principiului, ca nerezădile singure să-și he-
tărăscă soarta lor,

DE AZI ÎNAINTE ȘI PENTRU TOTDEAUNA
SE UNEȘTE CU MAMA SA ROMANIA.

Accasta unire se face pe următoarele baze:

- 1) Sfatul Țării actual rămâne mai departe pentru rezolvirea și rea-
lizarea reformei agrare după nevoile și cererile nerezădului; aceste hotă-
rări se vor recunoaște de Guvernul Român.-
- 2) Basarabia i-și păstrează autonomia provincială, având un Sfat al
Țării (Dista), ales pe viitor prin vot universal, egal, direct și secret,
cu un organ imolitor și administrație proprie.-
- 3) Competința Sfatului Țării este:
 - a) Votarea bugetelor locale;
 - b) Controlul tuturor organelor Zemstveurilor și Orașelor;
 - c) Numirea tuturor funcționarilor administrației locale prin Orga-
nism sau imolitor, iar funcționarii înalți sunt întăriți de Guvern.-
- 4) Recrutarea armatei se va face în principiu pe baze teritoriale.-
- 5) Legile în vigoare și organizația locală (Zemstve și orașe) rămân
în putere (în redacția de pe urmă Guvernului Președintelui) și vor putea

fi schimbate de Parlamentul Român numai după ce vor lua parte la lucrările lui și reprezentanții Basarabiei.-

6) Respectarea drepturilor minorităților din Basarabia.-

7) Dei reprezentanți ai Basarabiei vor intra în Consiliul de Miniștri Român, acum desemnați de actualul Sfat al Țării, iar pe viitor luați din sânul reprezentanților Basarabiei din Parlamentul Român.-

8) Basarabia va trimite în Parlamentul Român un număr de reprezentanți proporțional cu populația, aleși pe baza votului universal, egal, direct și secret.-

9) Toate alegerile din Basarabia pentru veșteste, sate, orașe, zemește și Parlament se vor face pe baza votului universal, egal, secret și direct.-

10) Libertatea personală, libertatea tinărului, a cuvântului, a credinței, a adunărilor și toate libertățile obștești vor fi garantate prin Constituție.-

11) Toate călcările de legi, făcute din motive politice în vremurile tulburi ale prefacerii din urmă, sunt amnistiate.-

BASARABIA UNUNDU-SE, CA FICA, CU MAMA SA ROMANIA, Parlamentul Român va hotărâ convecarea neîntârziată a Constituanței, în care vor intra proporțional cu populația și reprezentanții Basarabiei, aleși prin vot universal, egal, direct și secret, spre a hotărâ împreună cu toții înscrierea în Constituție a principiilor și a garanțiilor de mai sus.-

TRAIASCA UNIREA BASARABIEI CU ROMANIA DE-APURURI ȘI
TOTDEAUNA!

Chișinău 27 Martie 1918.

ORIGINALUL ÎSCALIT:

PREȘEDINTELE Sfatului Țării I.C. INCULEȚ și Secretarul I. BUZDUGAN.

Pentru confermitate:

PREȘEDINTELE Sfatului Țării

SECRETARUL

Pan Hal...
I. Buzdugan

1918 martie 27/aprilie 9, Chișinău. Declarația Sfatului Țării cuprinsă în jurnalul ședinței plenare din 27 martie 1918 prin care, în numele poporului basarabean, se proclamă că Basarabia "de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama sa, România"

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 35/1918, f. 1-1v, copie autenticată, fragment.

1918 mars 27/avril 9, Kichinev. La déclaration du Conseil du Pays annonçant, au nom du peuple de la Bessarabie que, "à partir d'aujourd'hui et pour toujours elle s'unit à sa mère, la Roumaine". La déclaration est consignée dans le journal de la réunion plénière du Conseil du Pays du 27 mars 1918.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 35/1918, p. 1-1v, copie authentifiée, fragment.

1918 March 27th/April 9th, Chișinău. National Council declaration given in the name of the people of Bessarabia which proclaims the Union of Bessarabia, "now and for ever, with her mother, Romania", is included in the National Council plenary meeting report of March 27th, 1918.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency, file 35/1918, p. 1-1v., certified copy, fragment.

1918 martie, Chișinău. Alexandru Marghiloman, președintele Consiliului de Miniștri al României și suitea sa la Chișinău, împreună cu membrii Sfatului Țării.

Arhivele Statului București, Biblioteca "Imagini din primul război mondial", Album, foto 76

1918 mars, Kichinev. Alexandru Marghiloman, président du Conseil des Ministres de la Roumanie et sa suite à Kichinev, avec les membres du Conseil du Pays.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque "Images de la première guerre mondiale", Album, photo 76.

1918 March, Chișinău. Alexandru Marghiloman, president of Romania's Council of Ministers and his retinue in Chișinău, together with the National Council members.

Bucharest State Archives, Library, "Images from the First World War", Album, photo 76

1918 martie 27/<aprilie 9>, Chișinău. Imprimat dedicat unirii Basarabiei cu "mama sa, România".

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 34/1918, p. 1

1918 mars 27/<avril 9>, Kichinev. Imprimé dédié à l'union de la Bessarabie à "sa mère, la Roumanie"

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 34/1918, p. 1

1918 March 27th/<April 9th>, Chișinău. Print dedicated to the Union of Bessarabia with "her mother, Romania".

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 34/1918, p. 1

BASARABIA

Ferdinand

ACTUL UNIRII

VOTAT DE SFATUL ȚĂRII
LA 27 MARTIE ST. V. 1918

ÎN NUMELE POPORULUI BASARABICI, SFATUL ȚĂRII DECLARĂ
REPUBLICA DEMOCRATICĂ MOLDOVENEASCĂ (BASARABIA)
ÎN HOTĂRELE EI DINTRE PRUT, NISTRU, DUNĂRE, MARCA
NEGRĂ ȘI VECHILE GRANIȚE CU AUSTRIA, RUPTĂ DE
RUSIA ACUM O SUTĂ ȘI MAI BINE DE ANI DIN TRUPUL
VECHII MOLDOVE, ÎN PUTEREA DREPTULUI ISTORIC ȘI
DREPTULUI DE NEAM PE BAZA PRINCIPIULUI CĂ NOROA
DELE SINGURE SĂ-ȘI HOTĂRĂSCĂ SOARTA LOR, DE AZI
ÎNAINTE ȘI PENTRU TOTDEAUNA, SE UNEȘTE
CU MAMA SA ROMÂNIA.

TRĂIASCĂ UNIREA BASARABICII
CU ROMÂNIA

DE-A PURURI ȘI TOTDEAUNA !

PREȘEDINTELE SFATULUI ȚĂRII,

ION INCULEȚ

Vice-Președinte

PAN. HALIPPA

SECRETARUL SFATULUI ȚĂRII

I. BUZDUGAN.

ȘTEFAN CEL MARE

DIMITRIE CANTEMIR

1710—1711

Bucurați-vă surori mândre și vă înveseliți

Împreună regăsite, lângă maica ce iubiți

Jucați hora înfrâirii cu flăcăi dintre

stejari,

Hora sfântă a dezrobirii, hora Româ-

[niei Mari.

C. Zarida Sylva.

Iar când falnic viitorul, va păstra în veci

[solta,

Basarabia rămâne pe veci a țării noastre

[rai ;

Ca în hrisoave să rămde Ferdinand

[și cu Maria,

Prea slăviți în România, pe altarul lui

[Mihai.

C. Zarida Sylva.

Inscript. Cet. Albă 1476

Ferdinand I^u

*Prin grația lui Dumnezeu și voința națională
Rege al României*

La toți de față și viitori sănătate.

Sfatul Țării din Basarabia, în ședința lui dela 27 Martie (9 Aprilie) 1918, votând prin 86 voturi pentru contra 3 fiind și 36 apțineri următoarea rezoluțiune:

"In numele Poporului Basarabiei Sfatul Țării de
"clară:

"Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechei Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului că noroadele singure "să" și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna

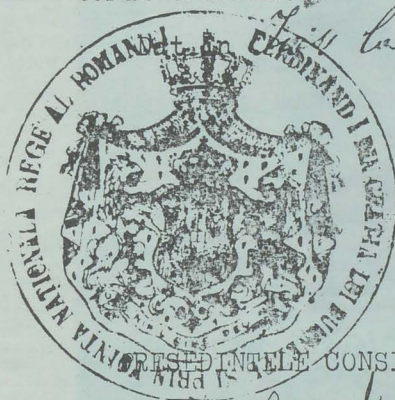
"SE UNESTE CU MAMA SA ROMANIA"

Si Prezidentul Consiliului Nostru de Miniștri declarând
că :

"In numele Poporului Român și al Regelui Lui M.S.Ferdinand I-iu al României, ia act de acest vot quasi unanim și
" declară la rândul lui Basarabia unită cu România de veci una

și indivizibilă”;

Promulgăm acest vot și această declarație și ordonăm
să fie investit cu sigiliul statului și publicat în Moni-
torul Oficial.

la 9 Aprilie 1918

Ferdinand

PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINISTRI MINISTRU DE JUSTIȚIE

A. Marghiloman Dobrescu

1918 aprilie 9/22>, Iași. Înalt decret regal de unire a Basarabiei cu România, semnat de Ferdinand I, regele României și contrasemnat de Alexandru Marghiloman, președintele Consiliului de Miniștri și Dem. Dobrescu, ministru de justiție.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 30/1918, f. 5 și 5v, original

1918 april 9/22 Iassy. Décret royal pour l'Union de la Bessarabie à la Roumanie signé par Ferdinand Ier, roi de la Roumanie et contresigné par Alexandru Marghiloman, président du Conseil des Ministres et par Dem. Dobrescu, ministre de la justice.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 30/1918, p. 5-5v original.

1918 April 9th/22nd, Iassy. High Royal Decree for the Union of Bessarabia with Romania signed by Ferdinand I, king of Romania, Alexandru Marghiloman, president of the Council of Ministers, and Dem. Dobrescu, Justice minister.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 30/1918, p. 5-5v., original.

Chișinău. Catedrala.

Biblioteca Națională, Fototeca, 10788

Kichinev, La Cathédrale.

Bibliothèque Nationale, Photothèque, 10788.

Chișinău. The Cathedral.

National Library, Photos Collection, 10788

L E G E .-

asupra

UNIREI BASARABIEI CU VECHIUL REGAT AL ROMÂNIEI

Art.unic.-Se ratifică,investindu-se cu putere de lege,
Decretul Lege No.842 din 9 Aprilie 1918, publicat în Monitorul
Oficial No.8 din 10 Aprilie 1918, privitor la Unirea Basarabiei
cu vechiul Regat al României, în cuprinderea următoare :

F E R D I N A N D I

PRIN GRATIA LUI DUMNEZEU și VOINTA NATIONALA

REGE AL ROMÂNIEI

LA TOTI DE FATA și VIITORI SANATATE

Sfatul Țării din Basarabia, în ședința lui dela 27 Mar-
tie (9 Aprilie) 1918, votând prin 86 voturi pentru, contra 3,
fiind și 36 abțineri, următoarea rezoluțiune :

„ În numele Poporului Basarabiei, Sfatul Țării declară:

„ Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în
hotarele ei dintre Prut,Nistru, Dunăre,Marea Neagră și vechile
granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de
ani din trupul vechei Moldove, în puterea dreptului istoric și
dreptului de neam, pe baza principiului că noroadale singure să-
și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna.-

„ Se unește cu mama sa România ”.

Si Presidentul Consiliului Nostru de Miniștri declarând
că :

„ În numele Poporului Român și al Regatului Lui, M.S.

<https://biblioteca-digitala.ro> / <http://arhivelenationale.ro>

FERDINAND I al României, ia act de acest vot quasi unanim și declară la rândul lui Basarabia unită cu România de veci una și indivizibilă ”.-

Dat în Iași la 9 Aprilie 1918.-

FERDINAND

PRESEDINTELE
CONSILIULUI DE MINISTRI
A. MARGHILOMAN

MINISTRU DE JUSTITIE
D. DOBRESCU

Această lege s'a votat de adunarea Deputaților în ședința dela 29 Decembrie anul 1919 în unanimitate cu aclamațiuni.-

PRESEDINTE

H. mija

SECRETAR

Prodosie Băncu

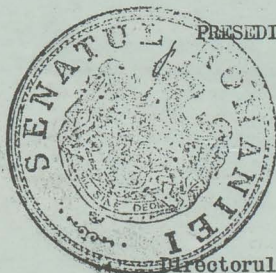
DIRECTORUL ADUNAREI

Ionuț-Văduț

Această lege s'a votat de Senat în ședința dela 29 Decembrie anul 1919, în unanimitate cu aclamațiuni.-

PRESEDINTE

A. C. Șumleu

SECRETAR

A. Baltea

DIRECTORUL Senatului

B. Murgulescu

1919 decembrie 29, București. Legea asupra unirii Basarabiei cu România adoptată de Parlamentul României.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 19/1919, f. 9-9v., original

1919 décembre 29, Bucarest. La loi concernant l'Union de la Bessarabie à la Roumanie adoptée par le Parlement de la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 19/1919, p. 9-9v., original.

1919 December 29th, Bucharest. Law on the Union of Bessarabia with Romania adopted by the Romanian Parliament.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 19/1919, p. 9-9v., original.

III.

UNIREA BUCOVINEI CU ROMÂNIA

La sfârșitul primului război mondial, Austro-Ungaria a intrat într-un rapid proces de dezagregare. Propunerile președintelui american Woodrow Wilson din ianuarie 1918, privind reorganizarea Europei pe baza principiului naționalităților, a stimulat lupta de eliberare a popoarelor asuprite din monarhia habsburgică.

La sfârșitul lunii octombrie 1918 a izbucnit revoluția la Viena, la 11 noiembrie împăratul Carol I de Habsburg a abdicat, iar Austria a devenit republică.

Pe ruinele monarhiei habsburgice au apărut noi state (Polonia, Cehoslovacia), iar altele (România, Iugoslavia) și-au întregit unitatea teritorială; la rândul lor, Austria și Ungaria au devenit state independente.

În ziua de 4/17 octombrie 1918 deputații români în Parlamentul de la Viena au decis să facă uz de dreptul popoarelor la autodeterminare și au constituit Consiliul Național Român din Austria. La 9/22 octombrie apărea la Cernăuți gazeta "Glasul Bucovinei", în jurul căreia s-au grupat principalele personalități politice și culturale ale românilor, care au militat pentru unirea Bucovinei cu patria mamă.

Întrunită la Cernăuți sub președinția lui Iancu Flondor, Adunarea Națională Constituantă a Bucovinei, a hotărât, la 14/27 octombrie, unirea acestui teritoriu cu România. Totodată, a fost ales un Consiliu Național, pentru rezolvarea problemelor curente.

Consiliul Național a decis convocarea Congresului general al Bucovinei. La 15/28 noiembrie 1918 a fost adoptată Declarația care se încheia astfel: "Congresul general al Bucovinei, întrupând suprema putere a țării și fiind investiți singuri cu putere legiuitoare, în numele suveranității naționale hotărâm: Unirea necondiționată și pe vecie a Bucovinei, în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru cu Regatul României".

Actul Unirii Bucovinei a fost confirmat de regele Ferdinand prin decretul din 18/31 decembrie 1918, când doi reprezentanți ai acestei provincii au intrat în Guvernul României.

Parlamentul român, întrunit în ședință solemnă la 29 decembrie 1919, a confirmat actul unirii, adoptat de Congresul general al Bucovinei la 15/28 noiembrie 1918.

III. L'UNION DE LA BUCOVINE À LA ROUMANIE

A la fin de la première guerre mondiale, l'Autriche-Hongrie a connu un rapide processus de décomposition. Les propositions du président américain Woodrow Wilson de janvier 1918 sur la réorganisation de l'Europe suivant le principe des nationalités ont stimulé la lutte de libération des peuples opprimés par la monarchie des Habsbourg.

A la fin du mois d'octobre 1918, à Vienne, a éclaté une révolution et le 11 octobre l'empereur Charles Ier de Habsbourg a abdiqué et l'Autriche est devenue république.

De nouveaux états sont apparus sur les ruines de l'empire des Habsbourg (la Pologne, la Tchécoslovaquie); d'autres (la Roumanie, la Yougoslavie) ont réalisé leur unité territoriale; à leur tour, l'Autriche et la Hongrie sont devenues indépendantes.

Le 4/17 octobre 1918 les députés roumains du Parlement de Vienne ont décidé de se servir du droit des peuples à l'autodétermination et ont constitué le Conseil National Roumain de l'Autriche. Le 9/22 octobre est paru à Tchernovtsy le journal "Glasul Bucovinei", autour duquel se sont réunies les plus importantes personnalités politiques et culturelles roumaines qui luttèrent pour l'unification de la Bucovine à la Roumanie.

Réunie à Tchernovtsy sous la présidence de Iancu Flondor, l'Assemblée Nationale Constituante de la Bucovine a décidé le 14/27 octobre l'union de ce territoire à la Roumanie. En même temps, elle a élu un Conseil National destiné à résoudre les problèmes courants.

Le Conseil National a décidé de convoquer le Congrès général de la Bucovine qui, le 15/28 novembre 1918, a adopté la déclaration qui se terminait par les mots suivants: "Le Congrès général de la Bucovine, en tant que pouvoir suprême du pays et investi du pouvoir législatif, décide au nom de la souveraineté nationale: la Bucovine, dans ses anciennes frontières jusqu'au Ceremus, au Colacin et au Dniestr, s'unifie pour toujours et d'une manière non-conditionnée au royaume de la Roumanie".

L'acte d'Union de la Bucovine à la Roumanie a été ratifié par le roi Ferdinand par le décret du 18/31 décembre 1918, quand deux représentants de cette province sont entrés dans le gouvernement de la Roumanie.

La Parlement de la Roumanie, réuni en séance solennelle le 29 décembre 1919, a confirmé l'acte de l'union, adopté par le Congrès général de la Bucovine le 15/28 novembre 1918.

III. THE UNION OF BUKOVINA TO ROMANIA

At the end of the First World War, Austria-Hungary faced a rapid process of dismemberment. The nationalities principle launched by american president Woodrow Wilson made in January 1918, as a basis for the reorganization of Europe, stimulated the fight for freedom of the peoples oppressed by the Habsburg monarchy.

At the end of October 1918, the Revolution broke out in Vienna and on November 11th, when a Emperor Charles I of Habsburg abdicated, Austria became a republic.

New states emerged on the ruins of the Habsburg monarchy – Poland, Czechoslovakia, while other states (Romania, Yugoslavia) completed their territorial unity; Austria and Hungary themselves became independent states.

On October 4th/17th 1918 the Romanian deputies in the Vienna Parliament decided to claim the peoples right to self-determination and set up the Romanian National Council in Austria. On October 9th/22nd the newspaper "Glasul Bucovinei" ("The Voice of Bukovina") was published in Cernowitz gathering the main political and cultural personalities of the Romanians, who carried out an intense activity in favour of the union between Bukovina and the motherland.

The National Constituent Assembly of Bukovina gathered in Cernowitz under Iancu Flondor's presidency and, on October 14th/27th decided upon the union of this territory in Romania. At the same time, a National Council was elected to solve the current problems.

The National Council decided to call Bukovina's General Congress, which on November 15th/28th 1918, adopted the Declaration that ended as follows: "Bukovina's General Congress, as the country's supreme power and being endowed with the power to legislate, in the name of our national sovereignty, decides: the unconditional and everlasting union of Bukovina, within her ancient borders to Ceremus, Colacin and the Dniester with the kingdom of Romania".

Bukovina's Union Act was confirmed by king Ferdinand by the decree given on December 18th/31st 1918, when two representatives of this province joined Romania's government.

Gathered in solemn session on December 29th 1919, the Romanian Parliament confirmed the Union, adopted by Bukovina's General Congress on November 15th/28th 1918.

II. UNIREA BUCOVINEI CU ROMÂNIA

1918. Bucovina, în ajunul Unirii.

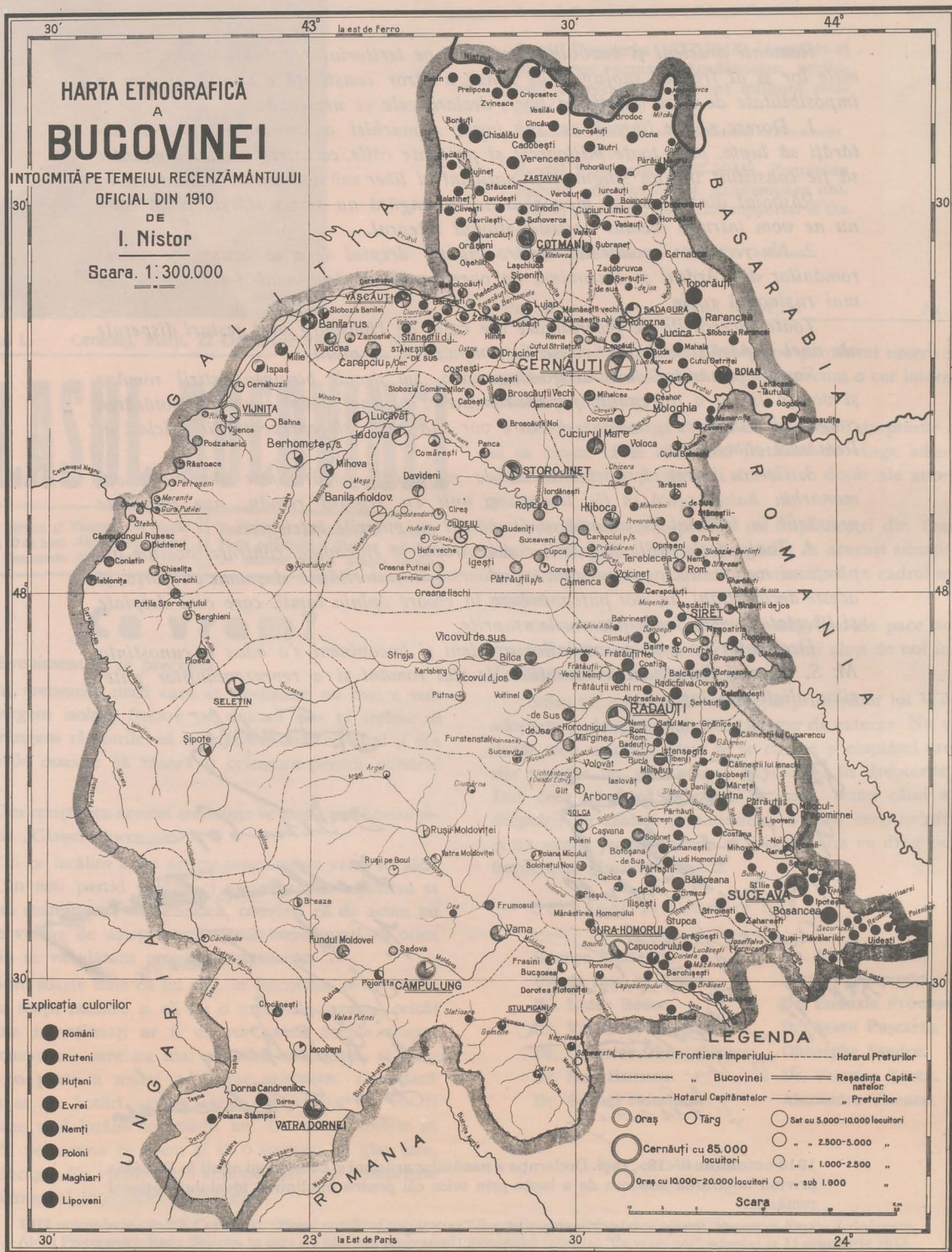
Arhivele Statului București, Biblioteca, colecția Hărți

1918. La Bucovine avant l'Union.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, Collection de Cartes.

1918. Bukovina just before the Union.

Bucharest State Archives, Library, Maps Collection.

DECLARAȚIE

Românii ardeleni și bucovineni aflători pe teritoriul regatului român, în numele lor și al fraților subjugați de acasă, a căror conștiință e siluită și deci în imposibilitate de a se manifesta liber, declară cele ce urmează:

1. Doresc să fie liberați de sub jugul monarhiei austro-ungare și sunt hotărâți să lupte, prin toate mijloacele și pe toate căile, ca întreg neamul românesc să fie constituit într'un singur, stat național și liber sub domnia dinastiei române.

Războiul dintre noi și monarhia austro-ungară nu se va sfârși, până când nu ne vom întrupa idealul nostru național integral.

2. Nu recunosc monarhiei austro-ungare dreptul de a se ocupa de soarta românilor din Ardeal și Bucovina, de oarece veacuri de-a rândul i-a ținut în cea mai rușinoasă robie.

Toate încercările de federalizare ale casei de Habsburg sunt gesturi disperate ale unei împărății osândite să se descompună și să piară.

Soarta românilor din Austro-Ungaria o va decide biruința oștirii române și voința liberă a întregului popor românesc, pe care o va consfinți hotărârea congresului de pace generală, la care vor lua parte și reprezentanții oficiali ai României eliberatoare.

3. Cer ca întreg teritoriul locuit de majorități covârșitoare românești din monarhia habsburgică să fie liberat și unit cu regatul român, așa cum este prevăzut în tratatul de alianță al României cu puterile înțelegerii.

4. Toate declarațiile Românilor din Ardeal și Bucovina contrare acestor aspirațiuni naționale, le considerăm ca storce de autoritățile dușmane cu forța, și aceste declarațiuni nu vor putea induce în eroare opinia lumii, care cere dreptate și libertate pentru toate neamurile asuprite.

Declarația de față a românilor ardeleni și bucovineni s'a adus la cunoștința M. S. Regelui României, a bărbatilor de stat români și a reprezentanților puterilor aliate din Iași.

Iași, 6 Octombrie 1918

Dr. P. Poni
G. Sacas
Traian Catul

Aurel Furcu

S. P. Inf. Tomescu
H. Stioiu

V. Hurdu

A. Frățilă

Dr. Titu Pop

I. Iulian

V. Munteanu

L. Horea

N. R. Tulucea

Ioan G. Rădulescu

1918 octombrie 6/19>, Iași. Declarație a românilor ardeleni și bucovineni aflați în România privind hotărârea acestora de a lupta prin orice căi pentru împlinirea idealului național românesc.

Arhivele Statului Bistrița, Colecția Titus Pop, p. II, dosar 11/1, original.

1918 octobre 6/19>, Iassy. La déclaration des roumains d'Ardeal et de Bucovine qui se trouvaient en Roumanie concernant leur décision de lutter par tous les moyens pour l'accomplissement de l'idéal national.

Archives de l'Etat, Bistrița, Collection Titus Pop, p. II, dossier 11/1, original.

1918 October 6th/19>th, Iassy. Declaration of the Romanians from Ardeal and Bukovina who lived in Romania, referring to their decision to fight by all means for the fulfilment of the national ideal of the Romanians.

Bistrița State Archives, Titus Pop Collection, p. II, file 11/1, original.

Sextil Pușcariu (1877-1948), Lingvist și filolog român. Academician și profesor universitar, fervent sprijinitor al ideii de unire.
Arhivele Statului București, Colecția Facsimile

Sextil Pușcariu (1877-1948), Linguiste et philologue roumain. Académicien, professeur universitaire, fervent militant pour l'idée de l'Union.
Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Facsimilés.

Sextil Pușcariu (1877-1948). Romanian linguist and philologist. Academician university professor, a staunch supporter of the Union.
Bucharest State Archives, Facsimiles Collection.

Anul I. Cernăuți, Marți, 22 Octombrie 1918. Nr. 1.

GLASUL BUCOVINEI

Apare Marțea și Vineria. Un număr costă 30 de bani. Abonamentul până la 31 Decembrie 1918 costă 6 cor.

Redacția și administrația Cernăuți, Piața principală 3 (Palatul național). Se primesc numai articole iscălite.

Ce vrem?

Evenimentele se precipită.

În vremurile mari care se pregătesc nu mai e voie să mergem izolați, fiecare pe drumul său, ci trebuie să ne strângem rândurile, să ne sfătuim unul cu altul și din sfătuirile noastre să răsară o orientare pentru publicul mare.

Din conștiința acestei trebuințe se naște publicația periodică „Glasul Bucovinei”.

Cei ce iscălim acest articol-program nu vrem să alcătuim un nou partid politic, ci ne-am adunat spontan la această manifestare românească, convinși că de acum nu mai e vreme de așteptare. Suntem încredințați că orice Român se va alătura programului nostru.

Știm foarte bine că nu aici, în Bucovina, se va hotări asupra sorții noastre și că nu o mână de oameni, oricât de bine intenționați ar fi ei, vor putea decide asupra unei chestiuni, care nu mai e numai a noastră, ci alcătuiește o parte a marelui probleme europene. Dar dacă aiurea se va hotări asupra sorții popoarelor, ele vor fi întrebate mai întâiu de voința lor. De aceea trebuie să știm de pe acuma ce vrem și să o spunem cu glas tare, înspiedecând din vreme orice acțiune care s'ar întreprinde în detrimentul intereselor românești.

1918 octombrie <9>/22, Cernăuți. Primul număr al publicației „Glasul Bucovinei” fondată de Sextil Pușcariu, Vasile Bodnărescu, Alecu Procopovici, Radu Sbierea, în care s-a publicat programul unioniștilor intitulat „Ce vrem noi”, adoptat la 11 octombrie 1918.

Biblioteca Academiei Române, Periodice, P. III-IV 4716

1918 octobre <9>/22, Tchernovtsy. Premier numéro de la publication „Glasul Bucovinei” („La voix de la Bucovine”), éditée par Sextil Pușcariu, Vasile Bodnărescu, Alecu Procopovici, Radu Sbierea, qui publie le programme des unionistes intitulé „Ce que nous voulons”, programme adopté le 11 octobre 1918.

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Périodiques, P. III-IV 4716.

1918 October <9>/22nd, Cernowitz. The first issue of the publication „Glasul Bucovinei” („Voice of Bukovina”) founded by Sextil Pușcariu, Vasile Bodnărescu, Alecu Procopovici, Radu Sbierea, where the unionists' programme „What We Want” was published. The programme was adopted on October 11th 1918.
<https://biblioteca-digitala.ro/> / <http://arhivelenationale.ro>

Romanian Academy Library, Periodical Publications, P. III-IV, 4716

Pag. 2.

Glasul Bucovinei

Nr. 1.

Vrem: să rămânem Români pe pământul nostru strămoșesc și să ne ocărnuim singuri, precum o cer interesele noastre românești;

Nu mai vrem: să cerșim de la nimeni drepturile care ni se cuvin, ci în schimbul jertfelor de sânge aduse în acest război — jertfe mai dătătoare decât ale altor popoare —

pretindem: ca împreună cu frații noștri din Transilvania și Ungaria, cu care ne găsim în aceeași situație, să ne plănuim viitorul care ne convine nouă în cadrul românismului.

Cerem: să putem aduce la congresul de pace aceste postulate ale noastre prin reprezentanți aleși de noi înșine din mijlocul națiunii noastre.

Stăm pe punctul de vedere al principiilor lui Wilson, adoptate și de ministrul austro-ungar de externe. Nu vrem decât ceea ce după drept ni se cuvine și eluând drepturile noastre nu vom scurta pe nimeni în drepturile lui. Dar ceea ce după drept ni se cade, acum când zările dreptății au răsărit pretutindeni, o vom cere neînfricați și nu există jertfă pe care să n'o aducem cu drag pentru împlinirea idealului nostru.

Cernăuți, 11 Octombrie 1918.

George Bancescu.

Dionis cav. de Bejan.

Dr. Isidor Bodea.

Dr. Vasile Bodnărescu.

Dr. Octavian Gheorghian.

Dr. Max Hacman.

Dr. Cornel Homiuc.

Dr. Vasile Marcu.

Alecu Procopovici.

Dr. Eudoxie Procopovici.

Dr. Sextil Pușcariu.

Gheorghe Șandru.

Dr. Valerian Șesan.

Alexandru Vitenco.

14. NOV 1918

Graf Demblin.

dno. Bukarest, 6. November 1918.

N 207

angl. 2	40	M. P. W.
eingel. 0	12./X1.	a. n.

Chiffre.

Leiter der hiesigen Abteilung des Ministeriums des Aeussern kam soeben zu mir, um mir folgendes an ihn gerichtete Telegramm des Ministerpräsidenten aus Jassy zur Kenntnis zu bringen:

"Bitte, dem Grafen Demblin mitzuteilen, dass das Nationalkomitee, welches sich am 27. Oktober in Czernowitz konstituiert hat, sowie die Bevölkerung Suczawa, Iatskany und Gura Humora sich dringend an die rumänische Regierung um Schutz gewendet haben und dass wir angesichts dieses Umstandes genötigt waren, unsere Truppen zum Schutze der Bevölkerung in die Bukowina einrücken zu lassen. Da die kaiserlichen Behörden das Land verlassen haben und die Grenze preisgegeben ist, machen wir Polizeiarbeit gegen die Anarchie, die das Land heimsucht. Ich hielt darauf, die Umstände, unter denen unsere Aktion vor sich geht, genau zu definieren, und ich hoffe, dass Graf Demblin sie auf ihren richtigen Wert einschätzen wird."

Ich habe Herrn Carp gebeten, Ministerpräsidenten telegraphisch zu antworten, dass ich diese Mitteilung meiner Regierung weitergeben werde, dass ich aber sehr befremdet darüber sei, dass die rumänische Regierung mir von der Bitte des Czernowitzer Nationalkomitees und von der Stellung, die die rumänische Regierung hiesu nehmen wolle, nicht vergänglich Mitteilung gemacht habe.

Ohne Auftrag in der Sache selbst zu protestieren, hielt ich angesichts der von hier aus nicht zu überblickenden staatsrechtlichen Lage nicht für angezeigt.

1918 <octombrie 18>/noiembrie 1, Baden. Telegramă telefonică a contelui Karl Trauttmansdorff, trimisul extraordinar al Austriei pe lângă Cartierul general al armatei germane către Ministerul de Externe al Austriei, despre Adunarea Națională Română din Cernăuți care a proclamat Constituanta ca for suprem pentru unirea Bucovinei cu România.

Arhivele Statului București, colecția Microfilme Austria, rola 119, c. 173, copie

1918 <octobre 18>/novembre 1, Baden. Télégramme téléphonique adressé par le conte Karl Trauttmansdorff, envoyé extraordinaire de l'Autriche auprès du Quartier Général de l'armée allemande, au Ministère des Affaires Etrangères de l'Autriche au sujet de l'Assemblée Nationale Roumaine de Tchernovtsy qui a proclamé la Constituante comme forum suprême en ce qui concerne l'Union de la Bucovine à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms d'Autriche, bobine 119, c. 173, copie.

1918 <October 18th>/November 1st, Baden. Telegram sent by phone by count Karl Trauttmansdorff, envoy extraordinary of Austria at the General Headquarters of the German Army. The telegram was sent to Austria's Ministry for Foreign Affairs and referred to the Romanian National Assembly in Cernowitz on October 27th, when the Constituent Assembly was proclaimed as the supreme forum to decide upon the union of Bukovina with Romania.

Bucharest State Archives, Microfilms Collection Austria, roll 119, frame 173, copy.

Telephondepesche.

Graf Trauttmansdorff,
Baden, 1. November 1918.

No. 34256

Aufgenommen 7^h p.m.

Gendarmeriekommando für Galizien und Bukowina
meldet am 28. Oktober aus Czernowitz:

„Gestern nachmittag rumänische Nationalver-
sammlung. Unter Vorsitz des Gutsbesitzers Dr. O. Jancu
Ritter von Flondor wurde folgende Resolution auszugs-
weise gefaßt:

1. Die Repräsentanten des rumänischen Volkes
der Bukowina erklären sich kraft der nationalen Sou-
veränität als Konstituante der Bukowina.

2. Die Konstituante beschließt die Vereini-
gung der ganzen integren Bukowina mit den anderen rumä-
nischen Ländern in einen unabhängigen Nationalstaat und
werde zu diesem Zwecke in voller Solidarität mit den
Rumänen aus Siebenbürgen und Ungarn vorgehen.

3. Zu diesem Zwecke setzt die Konstituante
einen Nationalrat auf 150 Mitglieder ein, welcher das
Land durch Bevollmächtigte bei der Friedenskonferenz
vertreten und niemandem das Recht zum Beschließen oder
zum Verhandeln zugeben wird.

4. Die Konstituante weist mit Entschieden-
heit jeden Versuch zurück, welcher die Vernichtung
der Bukowina beabsichtigen würde, wünscht aber mit den
anderen mitwohnenden Völkern sich zu verständigen.

771057 . K. 75/

./.

1918 <octombrie 24>/noiembrie 6, Bucureşti, Telegramă a reprezentantului Austro-Un-
gariei la Bucureşti, contele Demblin, către Ministerul de Externe din Viena, despre comuni-
carea Guvernului român în legătură cu cererea Comitetului Naţional şi a populaţiei din
Bucovina de a fi luată sub protecţia statului român.

Arhivele Statului Bucureşti, colecţia Microfilme Austria, rola 119, c. 171, copie

1918 <octobre 24>/novembre 6, Buca-
rest. Téléggramme adressé par le représen-
tant de l'Autriche-Hongrie à Bucarest, le
comte Demblin, au Ministère des Affaires
Etrangères de Vienne au sujet du commu-
niqué du gouvernement roumain concer-
nant la demande du Comité National et de
la population de Bucovine d'être pris sous la
protection de l'état roumain.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Microfilms
d'Autriche, bobine 119, c. 171, copie

1918 <October 24th>/November 6th, Bu-
charest. Telegram of Austria-Hungary's
representative in Bucharest, count Dem-
blin, to the Ministry of Foreign Affairs in
Vienna, about the Romanian government's
communique referring to the demand of the
National Committee and the population of
Bukovina to be taken under the protection
of the Romanian state.

Bucharest State Archives. Microfilms Collection Austria,
roll 119, frame 171, copy

Sever Zotta

Sever Zotta (1874-1943), Om politic român din Bucovina, membru al Consiliului Național din Bucovina, inițiator al revistei "Arhiva genealogică", director al Arhivelor Statului din Iași (1912-1934).

Arhivele Statului Iași, fond Sever Zotta, pachet 571/29

Sever Zotta (1874-1943), Homme politique roumain de Bucovine, membre du Conseil National de Bucovine, initiateur de la revue "L'Archive Généalogique", directeur des Archives de l'Etat de Iassy (1912-1934).

Archives de l'Etat, Iassy, fonds Sever Zotte, paquet 571/29

Sever Zotta (1874-1943), Romanian politician from Bukovina, member of the Bukovina National Committee, initiator of the magazine "The Genealogical Archives" ("Arhiva genealogică"), director of the State Archives in Iași (1912-1934).

Iassy State Archives, Sever Zotta Fund, packet 571/29

Urmă constituirea Consiliului Național, compus din 50 de membri și a biroului cu Ștefan Florinșor ca președinte, Dionisie Begau / Doni Popovici și Ștefan Puscariu ca vicepreședinți, V. Godunarescu, Radu Sbiră și Laurentiu Tomsica ca secretari iar gh. Bancescu, cano. A doua zi Consiliul trimise o notă guvernatorului făcându-i cunoscut de hotărârile luate. Aceasta, om foarte inteligent, f. energic și cu multă prezență de spirit, dar cam nervos, nu uita nici de nici ba, dar lucrurile după 3 zile populația Cernăuților era alarmată de înșurșătură neregulată în mijlocul orașului și de căderea de grupuri de urmaseni manifestând ve strici pe când soldații din cară... li se dădea drumul cu pușcăriile în mână și în magazinele inițiale... tii erau înțeles mai puțin jaf general. Aceasta era lucrurile

1918 noiembrie, Cernăuți. Pagină din jurnalul lui Sever Zotta în care prezintă ședința de constituire a Consiliului Național din Bucovina și hotărârile acestuia.

Arhivele Statului București, fond Sever Zotta, dosar 11, f. 1, original

1918 novembre, Tchernovtsy. Page du journal de Sever Zotta présentant la réunion pour la constitution du Conseil National de Bucovine et les décisions prises par celui-ci.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds Sever Zotta, dossier 11, p. 1, original.

1918 November, Cernowitz. Page from Sever Zotta's diary which presents the foundation meeting of the Bukovina National Committee and the Council's decisions.

Bucharest State Archives, Sever Zotta Fund, file 11, p. 1, original

Proces verbal

asupra

Congresului General al Bucovinei,

care s-a ținut Joi, 15^{le} Noembrie 1918, în Sala Sinodală din palatul mitropolitan din Cernăuți.

Ordinea de zi: Stabilirea raportului politic între Bucovina și regatul României.

Începutul: la orele 11 a.

Prezenți: A.) Consiliul național român:

- 1) Anghel Ion,
- 2) Balan Grigore,
- 3) Bancescu Gheorghe,
- 4) Bejan Dionizie,
- 5) Berlinski Ilie,
- 6) Bodnarescu Vasile, D^r,
- 7) Bodnarescu Victor,
- 8) Bonches Gheorghe,
- 9) Botizat Eugen, D^r,
- 10) Bucovschi Dimitrie,
- 11) Candrea Ioan (Candreni)
- 12.) Carabioschi Nicu, D^r,

1918 noiembrie <15>/28, Cernăuți. Proces-verbal al Congresului general al Bucovinei care s-a ținut în sala sinodală din Palatul Mitropolitan din Cernăuți, având la ordinea de zi stabilirea raportului politic între Bucovina și regatul România.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 17/1918-1919, f. 1, copie

1918 novembre <15>/28, Tchernovtsy. Procès-verbal du Congrès général de la Bucovine qui a eu lieu dans la salle du synode du Palais métropolitain de Tchernovtsy, dont l'ordre du jour a été d'établir les rapports politiques entre la Bucovine et le royaume de la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 17/1918-1919, p. 1, copie.

1918 November <15th>/28th, Cernowitz. Minutes of Bukovina's General Congress which took place in the Synodal Hall of the Cernowitz Metropolitan Place having on its agenda the establishment of political relations between Bukovina and the kingdom of Romania.

Bucharest State Archives. Council of Ministers Presidency Fund, file 17/1918-1919, p. 1, copy

1918 noiembrie, Cernăuți. Piața Unirii.
Biblioteca Națională, Fototeca, 109598

1918 novembre, Tchernovtsy. Place de l'Union.
Bibliothèque Nationale, Photothèque, 109598.

1918 November, Cernowitz. Union Square.
National Library, Photos Collection, 109598

Motivare:

Congresul general al Bucovinei,
întâlnit azi, Joi, în 15/18 Noiembrie 1918
în sala sinodala din Cernăuți,
considerând că, de la fundarea principa-
telor române, Bucovina, care cuprinde ve-
chile limituri ale Lucevi și Cernăuți-
lor, a făcut pururea parte din Moldova,
care în jurul ei s'a încheiat ca stat;
considerând că în cuprinsul hotarilor a-
cestei țări se găsește vechiul scaun de
domnie dela Luceava, gropnițele domnești
dela Radăuți, Putna și Lucevița, precum
și multe alte urme și amintiri scumpe
din trecutul Moldovei;
considerând că fii ai acestei țări, umăr
la umăr cu frații lor din Moldova și
sub conducerea aceluiași domnitor, au
apărat dealungul veacurilor ființa na-
tională lor împotriva tuturor încălcărilor
din afară și a cuceririi păgâne;
considerând că în 1774, prin tratatul de la Buc-

covina a fost smulsă din trupul Moldo-
vei şi de-a-sila alipită coroanei Habs-
burgilor;
considerând că 144 de ani poporul bu-
covinean a îndurat suferinţele unei
ocârmuiri străine, care îi nesocotea

Unirea necondiţiona-
tă şi pe vecie a Bucovinei,
în vechile ei hotare până
la Ceremus, Colacin şi Ni-
stru, cu Regatul Româ-
niei "

(Aplauze îndelungate, cari se repetă continuu.)

Preşedintele Congresului dă cu vântul d-lui D.
I. Nistor.

M. P. I. Nistor, membru al Congresului, a-
rătă că Actele sunt plăsmuiri vremelnice create prin
forţă de mână omenească, în vreme ce naţiunile sunt orga-
nisme vii, cari se nasc, se dezvoltă şi îşi împlinesc rostul
istoric prin voinţa lor şi graţia lui Dumnezeu.

Contraoful acesta între stat şi naţiune s'a remar-
cat în mod drastic şi în istoria poporului român. Na-
şterea română este una şi nedespărţită de la Mihu
până la Tisa. Aceleaşi obârşii, aceleaşi grăini, aceeaşi
doină, aceleaşi datini şi obiceiuri prebucinţeni. Pă-
ră vîrtejia vremilor a împiedecat pe înaintaşii noştri
de a crea un stat naţional unitar, care să cuprindă
neamul întreg în hotarele lui etnice.

Leagănul copilăriei neamului nostru, Ardealul,
a fost cuprins de Unguri înaintea cu 1000 ani
şi încoace Trăncăvele Române, ce se înjghebară la

1918 noiembrie <15>/28, Cernăuţi. Motiunea adoptată de Congresul general al Bucovinei
privind unirea necondiţionată şi pentru totdeauna a Bucovinei cu România.

Arhivele Statului Bucureşti, fond Preşedinţia Consiliului de Miniştri, dosar 17/1918-1919, f. 7, copie

1918 novembre <15>/28, Tchernovtsy.
La motion adoptée par le Congrès général
de la Bucovine sur l'union non-conditionnée
et pour toujours de la Bucovine à la Rouma-
nie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du
Conseil des Ministres, dossier 17/1918-1919, p. 7, copie.

1918 November <15th>/28th, Cernowitz.
The motion adopted by the Bukovina Ge-
neral Congress referring to the unconditional
and forever union between Bukovina and
Romania.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Pre-
sidency Fund, file 17/1918-1919, p. 7, copy.

Iancu Flondor (1865-1924). Om politic român, președinte al Consiliului Național al Bucovinei care a hotărât unirea Bucovinei cu România și ministrul Bucovinei în Guvernul României.

Arhivele Statului București, Fototeca, F I 7143

Iancu Flondor (1865-1924). Homme politique roumain, président du Conseil National qui a décidé l'union de la Bucovine avec la Roumanie et ministre de la Bucovine dans le gouvernement roumain.

Archives de l'Etat Bucarest, Photothèque, F I 7143

Iancu Flondor (1865-1924). Romanian politician, president of the National Council which decided upon the union between Bukovina and Romania, minister for Bukovina in Romania's government.

Bucharest State Archives, Photos Collection, F I 7143

1918 noiembrie <15>/28, Iași, Telegrama adresată de Iancu Flondor, președintele Congresului general al Bucovinei, regelui Ferdinand I, prin care îi aduce la cunoștință votarea în unanimitate a unirii necondiționate și pentru totdeauna a Bucovinei cu România.

Arhivele Statului București, fond Casa regală, Regina Maria, dosar III/195, f. 189 v., copie

1918 novembre <15>/28, Iași. Télégramme adressé par Iancu Flondor, président du Congrès général de la Bucovine au roi Ferdinand Ier pour lui annoncer que l'union non-conditionnée et pour toujours de la Bucovine à la Roumanie a été votée à l'unanimité.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Maison Royale, Reine Marie, dossier III/195, p. 189 verso, copie.

1918 November <15th>/28th, Iași. Telegram addressed by Iancu Flondor, president of Bukovina's General Congress to king Ferdinand I to let him know that the unconditional and forever union of Bukovina to Romania had been unanimously voted for.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, Queen Maria, file III/195, p. 189 v, copie

MAIESTATEI SALE REGELUI

F E R D I N A N D I.

I A S I.

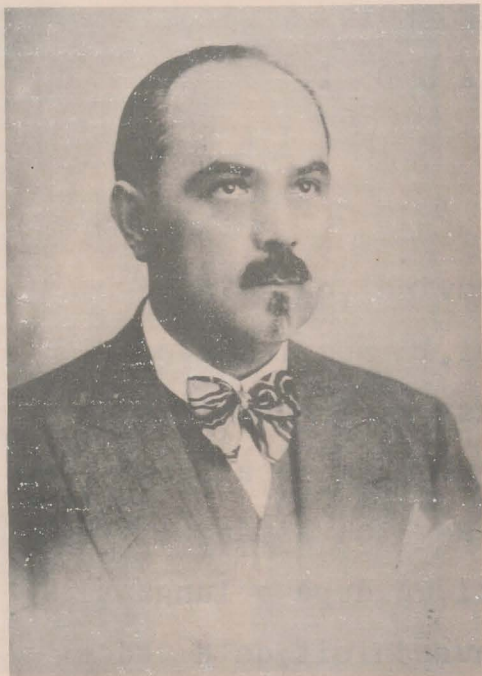
Congresul general al Bucovinei, care întrupează suprema putere a Tărei, în numele Suveranității Naționale, a votat astăzi în unanimitate Unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în hotarele ei istorice cu Regatul României.

Mulțumind Proniei Cerești, că după o lungă și dureroasă așteptare, ne-a învrednicit de a vedea ispășită nelegiuirea ce s'a săvârșit acum 144 ani față de țara noastră și mândri că avem fericirea de a aclama pe Maiestatea Voastră Domn liberator și purtător de grijă al nostru, rugăm să ne primiți sub sceptrul ocrotitor al Maiestății Voastre și reînodând firul rupt cu sâlnicie înainte de un veac și jumătate, să reînouiți strălucirea Coroanei lui Ștefan.

Maiestate, să trăiți mulți și fericiți ani!

Președintele Congresului
General al Bucovinei,

Iancu Flondor.-

Ion Nistor (1876-1962). Istoric și om politic român din Bucovina. Academician, fruntaș al luptei pentru unirea Bucovinei cu România.

Biblioteca Națională, Fototeca, 120331

Ion Nistor (1876-1962). Historien et homme politique roumain. Academicien, personnalité de la lutte pour l'union de la Bucovine avec la Roumanie.

Bibliothèque Nationale, Photothèque, 120331.

Ion Nistor (1876-1962). Romanian historian and politician. Academician, unionist leader of Bukovina.

National Library, Photos Collection, 120331

1918 noiembrie <16>/29, Cernăuți. Publicația "Glasul Bucovinei" în care Ion Nistor anunță hotărârea Congresului general al Bucovinei de unire cu România.

Biblioteca Academiei Române, Periodice, P III-IV, 4716

1918 novembre <16>/29 Tchernovtsy. La publication "Glasul Bucovinei" ("La Voix de la Bucovine") dans laquelle Ion Nistor annonce la décision du Congrès général de la Bucovine de s'intégrer à la Roumanie.

Bibliothèque de L'Académie Roumaine, Périodiques, P III-IV, 4716.

1918 November <16th>/29th, Cernowitz, The publication "Glasul Bucovinei" ("Voice of Bukovina") where Ion Nistor announced Bukovina's General Congress Decision to unite with Romania.

Romanian Academy Library, Periodical Publication, p III-IV, 4716

Glasul Bucovinei

Organ de propagandă pentru unirea politică a Românilor de pretutindeni

Apare zilnic.

Director: **Sextil Pușcarlu.**

Abonamentul:

Pe un an 60 Lei, pe 1/2 an 30 Lei, pe trei luni 15 Lei.
Un număr costă 40 Bani.

Redacția și administrația:

Cernăuți, Piața Unirii Nr. 3 (Palatul național).
Se primesc numai articole inedite.

Anunțuri și reclamaș:

se calculează în milimetri; coloana în două, pe pag. a 4-a: un țir 80 b., de două ori 60 b., de trei ori 80 b. Pentru inserate în interiorul starului se urcă taxa cu 50%.

Cea mai mare sărbătoare a Bucovinei.

Implinirea visului de aur.

După o lungă și dureroasă așteptare, Bucovina și-a recăpătat astăzi libertatea. Rupând lanțurile robiei austriace, ea prin votul de astăzi al congresului general s'a realipit la sinul patriei mame de unde fusese ruptă.

Visul nostru de aur s'a împlinit. Părinții noștri cari au murit de dorul acestui vis, de azi înainte vor găsi odihna convenită în pământul liber și desrobît.

O veche fărâdelege, săvârșită față de țară și de poporul ei băstinaș, s'a reparat și firul istoric ce fusese întrerupt cu silnicie înainte de un veac și jumătate, s'a reluat astăzi și se va putea continua în tihnă spre binele și propășirea tuturor.

Cu smerenie ne plecăm capetele înaintea Dumnezeuului părinților noștri care ne-a învrednicit de a trăi aceste clipe înălțătoare și făgăduim că ne vom strădui a ne arăta vrednici de dănselle.

Trăiască Bucovina desrobită și reîntrată în hula vechea României Mari.

Trăiască regele nostru liberator!

I. Nistor.

Prin unire la democratizarea statului Român.

În aceste zile de bucurie, când se făurește unirea tuturor țărilor locuite de Români într'un stat național unitar, un gând, care trebuie să-l preocupe pe conducătorii românismului mai presus de toate, este — să ajungem cât mai degrabă la acea unitate sufletească, care trebuie să fie pusă la baza statului nostru.

Trebuie să recunoaștem cu toții, că după un traniu îndelungat în diferite condiții, Românii se prezintă ca o națiune, care este departe de a fi unită „în cuget și simțiri”. Trebuie să recunoaștem, că Românii încă nu cugetă și nu simțesc la fel. Vederile și simțirile Românilor diferă nu numai dela clasă la clasă, dar și dela provincie la provincie.

Un singur lucru, care pare că-l caracterizează pe conducătorii națiunii — mai mult sau mai puțin — pe toți, este dragostea pentru țărâna noastră românească, singura clasă socială, care a fost în deosebită preocupare păstrătoarea statului și a naționalității românești. Așa se prezintă țărâna noastră românească și în Basarabia, și în Bucovina, și în Transilvania și chiar în România liberă, care n'a fost încă ea scutită de invazia străinismului cutropitor.

Această dragoste pentru țărâna noastră rămâne însă deocamdată platonică, și conducătorii de mâine ai statului românesc vor trebui s'o justifice prin fapte de guvernământ și de administrație. Statul va trebui să iele un șir de măsuri, care să facă cu putință participarea țărânelor la viața statului și care să rădice starea economică și culturală a țărânelor. Agenții statului vor trebui să fie deplinăși cu gândul, că țărâna noastră nu e numai un element ce trebuie cucerit, ci și un element care are dreptul de a fi servit de brânzele statului.

Nu mai așa vom ajunge un stat puternic și numai așa vom căpăta și acea unitate sufletească, care astăzi ne lipsește. Căci democrația, odată chemată la viață, va șterge acele deosebiri, care ne despărțeau clasele sociale și provinciile ca niște ziduri chinezești.

Este îndeajuns cunoscută puterea de unificare a democrației în viața statelor și de aceea noi nevoim să stăruim mai mult asupra lucrului acestui. Să ne păstrăm cu toții mai degrabă de gândul acesta și prin democratizarea vieții să pășim la făurirea sufletului românesc unitar!

Pan. Halippa

vice-președintele statului țării — Basarabia.

Ion Zelea-Codreanu.

Unul dintre cei mai intransigenți idealști ai neamului nostru, neînduplecat prin nici o întorsătură a vremii și luptând fără răgaz și fără șovăire pentru drepturile clasei țărănești, din rândurile căreia s'a ridicat și al cărei port curat ca sufletul țărânelor îl poartă mereu, a fost ieri la Cernăuți, pentru a se bucura de fericirea țărânelor sale, la al cărei realizare a contribuit o viață întreagă.

Mănat de sborul sufletului său românesc a părăsit la 1898 orașul Suceava, al cărei elev a fost, și de atunci n'a mai oprit pe pământul Bucovinei până în clipa, când glasul puternic al gleei bucovinene și-a chemat fiii din toate țărilor, ca să iele parte la sărbătoarea izbăvirii sale.

I. Zelea-Codreanu a venit ca biruitoare. Are mângăierea duioasă a luptătorului dărz, care-și vede împlinită ideea, pentru care a purtat un steag, ce nu și-l pleacă nimănui și nici odată.

Maiorul român, viteazul aecorat de atâtea ori în asprimea glorioasă a frontului lăranul, fiul al acestor plănuiri bune al venit între noi.

D. Marmeliuc.

Două zile Mari 27 Martie și 15 Noemvrie.

În istoria neamului românesc și în deosebi în istoria Moldovenilor au fost înscrise două zile negre pline de jale și de scârbă. Una e ziua când în anul 1775, când s'a zmut din sânul Moldovei cel mai scump și sfânt pământ și alta e ziua când caldul de muscal în anul 1812 a răpit cea mai mare parte din vechea Moldovă. De atunci au început pentru neamul nostru din aceste părți zilele de sclavie și de rușine. Dar acu au venit, și zilele dreptății. Bocetele și strigătele flăcăilor bucovineni și basarabieni cari se ucidau unul pe altul în jurul Putnei, ne având muncitură și ce, au fost auzite de Voievodul sfânt și El s'a înălțat din mormânt și a sunat din corn și noi vedem cum toată Moldova s'adună. La 27 Martie Basarabia, iar la 15 Noemvrie Bucovina se unesc pentru totdeauna la vechiul trunchi al Moldovei. Sunt două zile mari, zile de dreptate, zile de răsplăt pentru neamul nostru, să fim deci cu toții demni și vrednici de aceste zile, să fim la înălțarea vremurilor, să ne descoperim cu toții înaintea muncitorimii noastre și să-i dăm toată răsplata cuvenită căci numai ea n'a fost trădătoare și numai ei se datoresc aceste două zile mărețe.

Dă Doamne ca aceste două zile să fie zile de drept pentru acei cari au suferit și au suportat toate chinurile și care totodată au știut să-și păstreze datinele și obiceiurile strămoșesti.

Gr. Cazacliu

Deputat în statul țării al Basarabiei.

Cernăuți. Universitatea.

Biblioteca Națională, Fototeca, 10707

Tchernovtsy. L'Université.

Bibliothèque Nationale, Photothèque, 10707

Cernowitz. The University.

National Library, Photos Collection, 10707

1918 noiembrie <15>/28, Cernăuți. Declarația Consiliului Național al germanilor din Bucovina prin care își exprimă adeziunea la hotărârea românilor pentru unire.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 17/1918-1919, f. 17, original

1918 novembre <15>/28, Tchernovtsy. Déclaration du Conseil National des allemands de la Bucovine par laquelle ils expriment leur adhésion à la décision des Roumains de s'unir.

Archives de l'Eta', Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Minis'tres, dossier 17/1918-1919, p. 17, original.

1918 November <15th>/28th, Cernowitz. Declaration of the National Council of the Germans in Bukovina supporting the Romanians decision in favor of the union.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 17/1918-1919, p. 17, original

Deutscher Volksrat für die Bukowina

Czernowitz, „Deutsches Haus“.

Czernowitz, am 28. November 1918.

ERKLÄRUNG

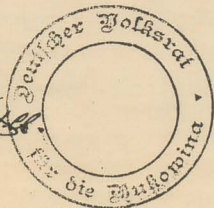
des Deutschen Volksrates für die Bukowina ,
abgegeben anlässlich des Kongresses im Synodalsaale der erzbischöflichen Residenz zu Czernowitz am 28. November 1918 durch Prof=
Dr. Alois Lebouzon :

Unter der Voraussetzung des Anschlusses Siebenbürgens und des Banates an Rumänien und im vollen Vertrauen auf das von der provisorischen Regierung des Landes in der Planarsitzung des Rumänischen Nationalrates vom 18. November 1918 entwickelte und von diesem fast einhellig angenommene Regierungsprogramm , demzufolge den kulturellen Bedürfnissen der das Land bewohnenden nichtrumänischen Volksstämme volle Rechnung getragen und in allen übrigen Belangen nur der Grundsatz des Rechtes und der Gerechtigkeit entscheidend sein soll, erklärt sich der Deutsche Volksrat namens der Deutschen der Bukowina für den Anschluß an das Königreich Rumänien".

Für den Vorstand :

Der Schriftführer:

Winn Lautweh v. Rageneu
Stk: *Mitgliedsgemeinschaft*

Der geschäftsführende Obmann:

Dr. Alfred Kohn
Landespräsident

În partea prezidiului guvernului Bucovinei, se adăureşte autenticitatea subscrierii prezidin-

1918 decembrie 18/31, București. Decret de unire a Bucovinei cu România semnat de Ferdinand I, rege al României și I. I. C. Brătianu, președinte al Consiliului de Miniștri.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 17/1918, f. 15, copie

1918 décembre 18/31, Bucarest. Décret d'union de la Bucovine à la Roumanie signé par Ferdinand Ier, roi de la Roumanie et par I. I. C. Brătianu, président du Conseil des Ministres.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 17/1918, p. 15, copie.

1918 December 18th/31th, Bucharest. Decree for the union of Bukovina to Romania signed by Ferdinand I, king of Romania, and I. I. C. Brătianu, president of the Council of Ministers.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency, file 17/1918, p. 15, copy

Ferdinand I^{le}

*Prin grația lui Dumnezeu și voința națională
Rege al Românelor*

La toți de față și viitori sănătate.

Asupra raportului Președintelui Consiliului Nostru
de Miniștri No. 2211/1918,

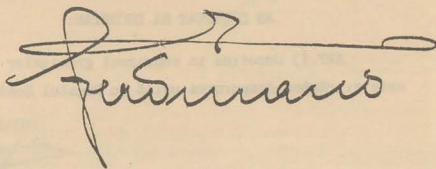
Luând act de hotărârea unanimă a „Congresului gene-
ral al Bucovinei” din Cernăuți de la 15 Decembrie 1918.-

AM DECRETAT SE DECRETAM:

Art. I.-Bucovina, în cuprinsul granițelor sale is-
torice este și rămâne de a pururea unită cu Regatul Ro-
mâniei.-

Art. II.-Președintele Consiliului Nostru de Miniștri
este însărcinat cu executarea acestui Decret.-

Dat în București la 18 Decembrie 1918.-

PRESEDINTELE CONSILIULUI DE MINISTRI,

Ion I. Brătianu

L E G E

asupra

UNIREI BUCOVINEI CU VECHIUL REGAT AL ROMÂNIEI

ART.UNIC.) Se ratifică, investindu-se cu putere de lege, Decretul - Lege No.3741 din 18 Decembrie 1918, publicat în Monitorul Oficial No.217 din 19 Decembrie 1918, privitor la Unirea Bucovinei cu Vechiul Regat al României, în cuprinderea următoare:

F E R D I N A N D I

PRIN GRATIA LUI DUMNEZEU SI VOINTA NATIONALA

REGE AL ROMÂNIEI

LA TOTI DE FATA SI VIITORI SANĂTĂTE

Asupra raportului Președintelui Consiliului Nostru de Miniștri No.2211/918;

Luând act de hotărârea unanimă a „Congresului General al Bucovinei” din Cernăuți dela 15 Noembrie 1918;

AM DECRETAT SI DECRETAM:

ART.I) Bucovina în cuprinsul granițelor sale istorice, este și rămâne deapănurea unită cu Regatul României.-

ART. II) Președintele Consiliului Nostru de Miniștri, este însărcinat cu executarea acestui Decret.-

Dat în București la 18 Decembrie 1918.

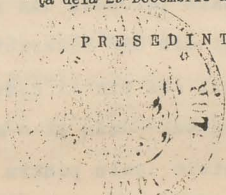
F E R D I N A N D

PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINISTRI

Ion I. C. Brătianu

Această lege s'a votat de Adunarea Deputaților în ședința dela 29 Decembrie anul 1919 în unanimitate, prin aclamațiuni.

PREȘEDINTE, *m. r. g.*

Directorul Adunării

Ion I. C. Brătianu

SECRETAR,

Ion I. C. Brătianu

Această lege s'a votat de Senat în ședința dela 29 Decembrie anul 1919, în unanimitate prin aclamațiuni.

PREȘEDINTE,

Directorul Senatului,

B. A. A. A.

A. C. C. C.

SECRETAR,

I. B. B.

1919 decembrie 29, București. Lege asupra unirii Bucovinei cu România adoptată de Parlamentul României.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 19/1919, f. 19, original

1919 décembre 29, Bucarest. Loi sur l'union de la Bucovine à la Roumanie adoptée par la Parlement de la Roumanie. ○

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du Conseil des Ministres, dossier 19/1919, p. 19, original

1919 December 29th, Bucharest. Law on the union between Bukovina and Romania, adopted by Romania's Parliament.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 19/1919, p. 19, original

Rada Narodowa
na Bukowinie
zornlowcach - Dom Polski.

50-

Domnule Prim-Ministru,

PREȘEDINȚIA
CONSILIULUI DE MINISTRI
9 JUN 1920

2293

ca reprezentant
la parlament

Subsemnata delegațiune parlamentară a consiliului
național polonez din Bucovina Vă supune cu tot respectul ce
Vi-l dătrează memoriul ce urmează:

Populațiunea de naționalitate poloneză din Bucovina
în număr de vr'o 50.000 de suflete și cea din Basarabia în
număr de vr'o 80.000 de suflete a fost cea dintâi care cu oca-
zia alipirii acestor teritorii la Regatul Roman și-a manifes-
tat prin o aderare deschisă sentimentele sale pentru România
întregită. Populațiunea de origine poloneză din aceste teritorii
a și devenit, dintre minoritățile etnice aflătoare în cuprinsul
Statului Român, una dintre cele mai loiale față de Statul Român,
dorind a contribui cu toate puterile ei intelectuale și mate-
riale la progresul și consolidarea României-Mari. Simpatiile
populațiunei poloneze din Bucovina pentru națiunea română nu
sunt însă de dată recentă. Aceste sentimente datează încă din
epoca austriacă când populațiunea poloneză alături de cea ro-
mânească trebuia să ducă o luptă grea și inegală față de ten-
dențele de germanizare de o parte și de expansiune ale elemen-
tului ucrainean de altă parte. Alianța Austro-Ungariei cu pu-
ternicul Stat German aduse cu sine un regim germanizator în
cuprinsul Statului austriac. În interesul Germaniei era însă
și tendința vădită de a suprima elementul polon în Austria spre
a produce o slăbire a populațiunei poloneze din estul Germaniei
Ca pe cel mai eficace mijloc de slăbire și de umilire a popu-

D. Sale

Domnului Prim-ministru General Alexandru Averescu

București

No. paș. No.

În legătură cu No.

Administrația Bucovinei de azi față de populațiunea poloneză din Bucovina este pe cale să producă regimente în rândurile acestei populațiuni cari, - să ne ferească Atotputernicul - ar putea duce până la un irredentism polonez, ceea ce nu poate să corespundă intereselor Statului Român.

Consiliul național polonez din Bucovina sună cu tot respectul ce Vi-l dăturează, acest memoriu chibzuinței Excelenței voastre având firma convingere că Excelența voastră, cunoscând adevărata stare de lucruri, în interesul obștesc, veți lua măsurile cuvenite spre a satisface doleanțelor exprimate de către populațiunea poloneză din Bucovina.

Primiți, Domnule Prim-Ministru, asigurarea deosebitei stime și considerațiuni ce Vă păstrăm.

Delegația parlamentară a consiliului
național polonez din Bucovina
Polska Rada Narodowa
na Bukowinie
w Czerniowcach - Dom Polski.

Alexander Chibricewski
Antoni Tarnowski
Leon Kaniemierski
Mikolaj Ganczarski
W. Ignacy Kukla

1920 iunie 9, Cernăuți. Memoriul Consiliului Național polonez din Bucovina prin care se exprimă adeziunea locuitorilor de naționalitate polonă din Bucovina și Basarabia la unirea acestor teritorii cu România.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 3/1920, f. 50-52 v., original.

1920 juin 9, Tchernovtsy. Le mémoire du Conseil National Polonais de Bucovine par lequel les habitants de nationalité polonaise de Bucovine et de Bassarabie expriment leur adhésion à l'union de ces territoires à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidences du Conseil des Ministres, dossier 3/1920, p. 50-52 v., original.

1920 June 9th, Cernowitz. Memorandum of the Bukovina Polish National Council to express the adhesion of the polish inhabitants of Bukovina and Bassarabia to the union of these territories with Romania.

Bucharest State Archives, Council of Ministers Presidency Fund, file 3/1920, p. 50-52 v., original.

IV. UNIREA TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA

Lupta de eliberare a românilor din Transilvania s-a intensificat la sfârșitul primului război mondial. La 29 septembrie/12 octombrie 1918, Comitetul Executiv al Partidului Național Român a adoptat Declarația privind "independența națiunii române", care a fost citită la 5/18 octombrie 1918 de deputatul Alexandru Vaida-Voevod în Parlamentul Ungariei.

În condițiile izbucnirii revoluției la Budapesta, la 30 octombrie s-a constituit Consiliul Național Român Central, care a condus mișcarea pentru unirea Transilvaniei cu România. Într-un apel "Către Națiunea Română" acesta cerea ca toți cetățenii să apere ordinea, viața și avutul public. Au fost înființate Consilii Naționale pe întreg teritoriul Transilvaniei, care au preluat conducerea administrativă a acestui teritoriu. Încercările guvernului de la Budapesta de a menține Transilvania în cadrul Ungariei au eșuat. Consiliul Național Român Central a hotărât convocarea Adunării Naționale a națiunii române la Alba Iulia, pentru ziua de 18 noiembrie/1 decembrie 1918.

Președinția Adunării a fost asigurată de Gheorghe Pop de Băsești, președintele Partidului Național Român, secondat de Ștefan Cicio-Pop. Rezoluția a fost prezentată și argumentată de Vasile Goldiș,

fiind susținută de Iuliu Maniu din partea Partidului Național Român și de Iosif Jumanca, reprezentant al Partidului Social-Democrat. Cei 1.228 de deputați au adoptat în unanimitate Rezoluția care prevedea: "Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 18 noiembrie (1 decembrie 1918) decretează unirea acelor români și a teritoriilor locuite de dânsii cu România". Hotărârea a fost întâmpinată cu entuziasm de cei peste 100.000 de români prezenți la Alba Iulia.

Adunarea Națională a ales Marele Sfat Național, din rândul căruia a fost desemnat Consiliul Dirigent, în frunte cu Iuliu Maniu, care avea misiunea de a conduce treburile Transilvaniei până la întrunirea Adunării Naționale Constituante a României.

Rezoluția a fost prezentată regelui Ferdinand la 1/14 decembrie 1918, iar decretul de ratificare a unirii Transilvaniei cu România a fost publicat la 11/24 decembrie; a doua zi, trei ardeleni au fost incluși în Guvernul României. Unirea Transilvaniei cu România a fost susținută și de reprezentanții sașilor, șvabilor, evreilor, țigănilor.

Actul Unirii Transilvaniei a fost confirmat de Parlamentul României la 29 decembrie 1919.

IV. L'UNION DE LA TRANSYLVANIE À LA ROUMANIE

La lutte de libération des Roumains de la Transylvanie s'est intensifiée à la fin de la première guerre mondiale. Le 29 septembre/12 octobre 1918, le Comité Exécutif du Parti National Roumain a adopté la Déclaration sur "l'indépendance de la nation roumaine", lue le 5/18 octobre par le député Alexandru Vaida-Voevod dans le Parlement de la Hongrie.

Dans le nouveau contexte créé par l'éclosion de la révolution à Budapest, le 30 octobre a été constitué le Conseil National Roumain Central qui a dirigé le mouvement pour l'union de la Transylvanie à la Roumanie. Dans l'appel "A la nation roumaine" le Conseil demandait à tous les citoyens de défendre l'ordre, la vie et le trésor public. Dans tout le territoire de la Transylvanie ont été fondés des Conseils Nationaux destinés à assurer la direction administrative de ce territoire. Les tentatives du gouvernement de Budapest de maintenir la Transylvanie rattachée à la Hongrie ont échoué. Le Conseil National Roumain Central a décidé de convoquer l'Assemblée Nationale de la nation roumaine à Alba Iulia le 18 novembre/1er décembre 1918.

Le président de l'Assemblée a été Gheorghe Pop de Băsești, président du Parti National Roumain, assisté par Stefan Cicio-Pop. La résolution a été présentée et argumentée par Vasile Goldiș et elle a été soutenue par Iuliu Maniu de la part du Parti National Roumain et par Iosif Jumanca, représentant du Parti Social Démocrate. Les 1228 députés ont adopté à l'unanimité la Résolution qui prévoyait ce qui suit: "L'Assemblée Nationale de tous les Roumains de la Transylvanie, du Banat et de la Hongrie, réunie par leurs représentants légaux à Alba Iulia le 18 novembre (le 1er décembre 1918) décrète l'union de ces Roumains et des territoires qu'ils habitent à la Roumanie". La décision a été accueillie avec enthousiasme par plus de 100.000 Roumains présents à Alba Iulia.

L'Assemblée Nationale a élu le Grand Conseil National, qui a désigné le Conseil Dirigeant, présidé par Iuliu Maniu, qui avait la mission de gouverner la Transylvanie jusqu'à la réunion de l'Assemblée Nationale Constituante.

La résolution a été présentée devant le roi Ferdinand le 1er/14 décembre 1918 et le décret de ratification de l'union de la Transylvanie à la Roumanie a été publié le 11/24 décembre; le jour suivant, trois transylvains ont été inclus dans le gouvernement de la Roumanie. L'union de la Transylvanie à la Roumanie a été soutenue par les représentants des Allemands, des Juifs, des Tziganes.

L'acte de l'Union de la Transylvanie a été voté par le Parlement de la Roumanie le 29 décembre 1919.

IV. THE UNION OF TRANSYLVANIA TO ROMANIA

The Transylvanian Romanians' liberation fight intensified at the end of the First World War. On September 29th/October 12th 1918, the Executive Committee of the Romanian National Party adopted the Declaration on "the independence of the Romanian nation", which was read out by the deputy Alexandru Vaida-Voevod in the Hungarian Parliament on October 5th/18th.

As the Revolution broke out in Budapest, the Central National Romanian Council was set up on October 30th in order to lead the movement for the union of Transylvania with Romania. In an appeal "To the Romanian Nation", the Council urged all the citizens to defend order, life and the public wealth. All over Transylvania, National Councils were set up talking over the administration of the territory. All the attempts of the Budapest government to maintain Transylvania within the borders of Hungary had failed. The Central National Romanian Council decided to call up the National Assembly of the Romanian nation in Alba-Iulia, on November 18th/December 1st 1918.

The President of the Assembly was Gheorghe Pop de Băsești, president of the Romanian National Party; his deputy was Stefan Cicio-Pop. Vasile Goldis presented the Resolution, which was supported by Iuliu Maniu on behalf of the Romanian National Party and Iosif Jumanca, representative of the Social Democratic Party. The 1.228 deputies unanimously adopted the Resolution which stipulated: "The National Assembly of all the Romanians in Transylvania, Banat and Hungary, gathered through their legal representatives at Alba Iulia on November 18th (December 1st 1918) decides upon the union of those Romanians and of the territories they inhabit to Romania." The decision was enthusiastically received by the 100.000 Romanians present in Alba Iulia.

The National Assembly elected the National Council, and among them which appointed a Directory Council headed by Iuliu Maniu, this Council had to rule Transylvania until the National Constituent Assembly gathered.

The Resolution was presented to king Ferdinand on December 1st/14th 1918, and the decree which ratified the union between Transylvania and Romania was published on December 11th/24th; the next day three Transylvanians were included in Romania's government. The Union between Transylvania and Romania was supported by the representatives of the Saxons, the Swabians, the Jews and the Gypsies.

Transylvania's Union Act was voted by Romania's Parliament on December 29th 1919.

1918. Transilvania în preajma Unirii.

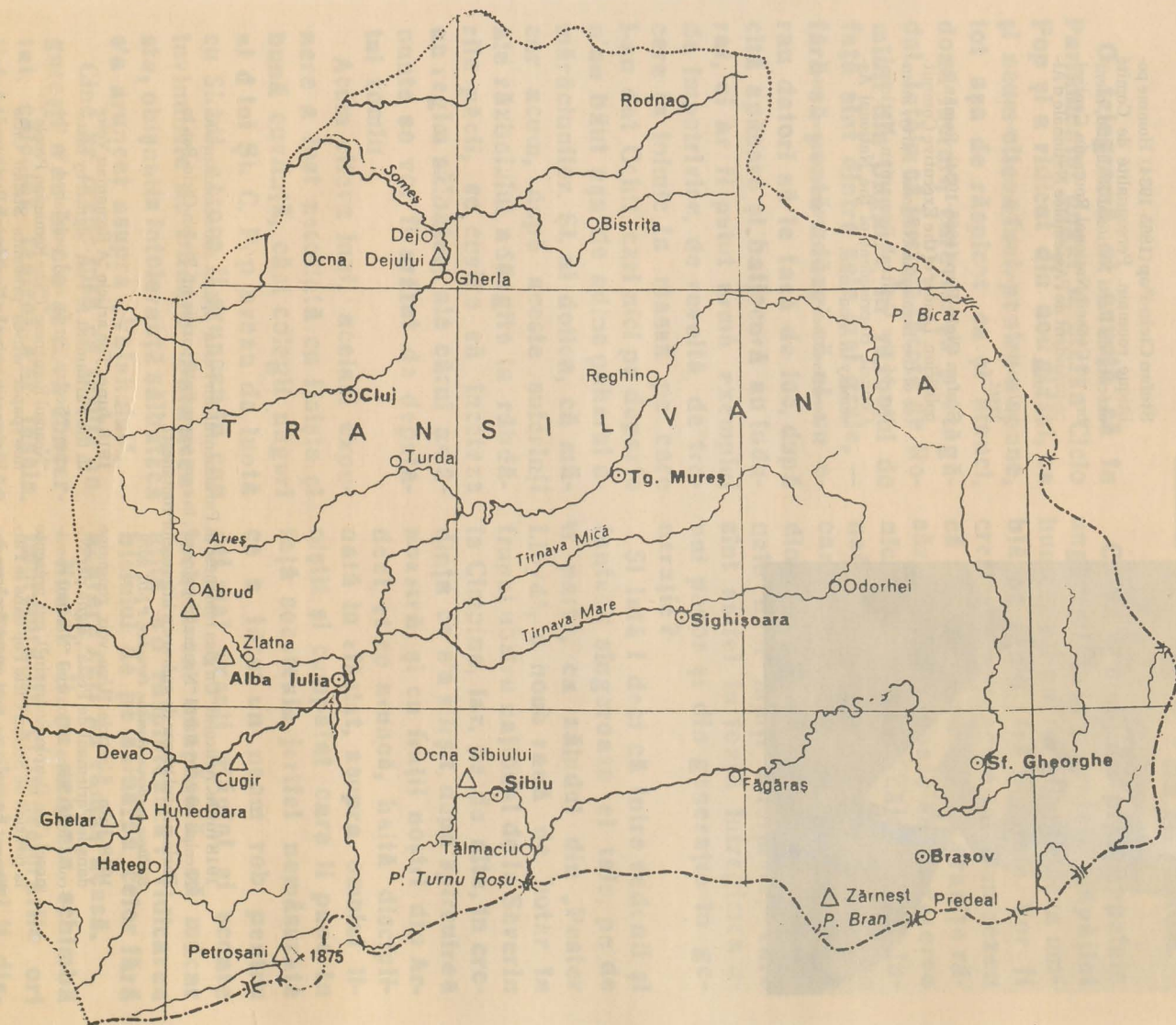
Arhivele Statului București, Biblioteca, colecția Harți.

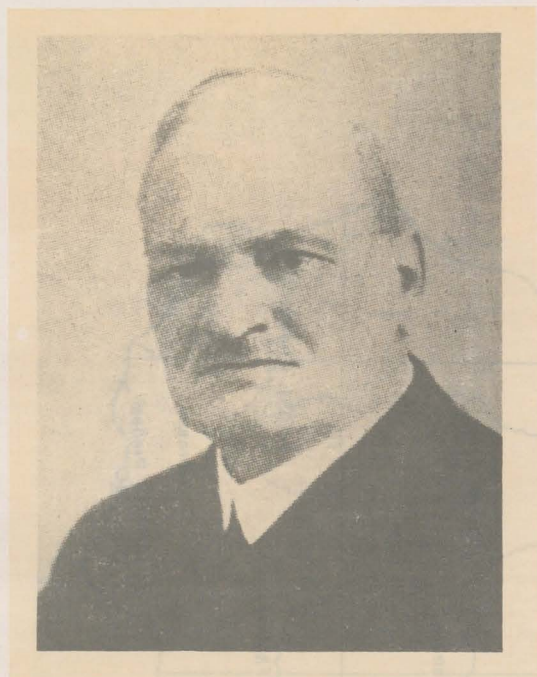
1918. La Transylvanie avant l'Union.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, Collection de Cartes.

1918. Transylvania before the Union.

Bucharest State Archives, Library, Maps Collection.

Ștefan Cicio-Pop (1865-1934). Om politic român. Fruntaș al Comitetului Executiv al Partidului Național Român, membru al Consiliului Național Român Central, co-președinte al Adunării Naționale de la Alba-Iulia.

Biblioteca Academiei Române, Fototeca, 23845.

Ștefan Cicio-Pop (1865-1934). Homme politique roumain. Personnalité de Comité exécutif du Parti National Roumain, membre du Conseil National Roumain Central, co-président de l'Assemblée Nationale d'Alba Iulia.

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Photothèque, 23845.

Ștefan Cicio-Pop (1865-1934). Romanian politician. Leader of the Executive Committee of the Romanian National Party, member of the Central Romanian National Council, co-president of the National Assembly in Alba Iulia.

Romanian Academy Library, Photos Collection, 23845.

1918 iunie. Articolul "Un glas românesc în Parlamentul din Pesta" apărut sub semnătura lui Nicolae Iorga în ziarul "Neamul românesc", în care se prezintă poziția lui Ștefan Cicio-Pop în Parlamentul ungar de apărare a intereselor românești.

Biblioteca Academiei Române, Periodice, P I-III, 2079.

1918 juin. L'article "Une voix roumaine dans le Parlement de Pesta", signé par Nicolae Iorga dans le journal "Neamul românesc" ("Le Peuple Roumain"), qui présente la position de Ștefan Cicio Pop dans le Parlement hongrois, en tant que défenseur des intérêts roumains.

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Periodiques, P I-III, 2079.

1918 June. The article "A Romanian Voice in the Parliament in Pest" signed by historian Nicolae Iorga and published in the "Neamul Românesc" ("The Romanian People") newspaper which presents Ștefan Cicio Pop's position in the Hungarian Parliament as a defender of Romanian interests.

Romanian Academy Library, Periodical Publications, P I-III, 2079.

Un glas românesc în Parlamentul din Pesta

de N. IORGA.

O telegramă ni anunță că în Parlamentul ungar d. Ștefan Cielo Pop și-a ridicat din nou glasul, ca și acum cîteva luni, pentru a spune, tot așa de răspicat ca și atunci, două lucruri, care nu se pot tăgădă. Întău că jertfele făcute de Românii din Ungaria în războiul de față sînt dintre cele mai grele, — fără să poată adăugi că ei nu erau datori să le facă de loc, după cîtă apăsare și batjocură au îndurat, ci ar fi putut urma exemplul de împotrivire, de revoltă, de trecere la inimic în masă pe care l-au dat Cehii, cari nici pe departe n'au băut așa de adînc păherul amărăciunilor. Și, al doilea, că măcar acum, după aceste suferinși ale războiului adăugite la răbdările păcii, se cuvine să înceteze un regim sălbatesc, ale cărui amănunte se vor fi arătat de deputatul român.

Acum cîteva luni, același expunere a fost ascultată cu liniște și bună cuvință, căci colegii ungari ai d-lui Șt. C. Pop aveau de luptă cu Sirbii, cărora li aruncau în cap învinuirile de trădare. Data aceasta, obișnuita intoleranță sălbatecă s'a aruncat asupra „Valahului”.

Cine ar crede însă că furile ungurești n'au în ele și ceva concertat, calculat, teatral, s'ar înșela. Urietele se deslănțuiesc numai ca lătrăturile ciilor la vinătoare cînd li s'a arătat prada.

Ce va fi umblînd prin capetele ungurești, prin pătratele căpățîni hulanice, nu putem ști, dar ceva umblă pe acolo fără îndoielă. Vor fi crezînd dobitoacele lui Dumnezeu că s'a sfîrșit cu noi, că granița rășăriteană nu poate să li reserve nicio surprindere, că de-acuma înaintea sîntem prada lor sigură pe care nimic nu li o poate emulge din ghiare? Cine poate sonda tainele unor minți anormale, care sînt estifel în toată întregimea unui popor și din generație în generație?

Și iată i deci că între vedenii și fantezii singeroase ei tale, pe de o parte, ca zăludul din „Pester Lloyd”, o nouă rană de hotăr în trupul nostru național de la Severin la Cîmpina, iar, pe de alta, în credința ce s'a sfîrșit, după spîrcuirea noastră, și cu frații noștri din Ardeal, ei se aruncă, haită disciplinată la sfășiat, asupra omului liniștit și câmpătat care li pune în față socotesala jertfel nemăsurate ce a făcut un neam rob pentru cei mai cranți stăpîni și scoate încheierea, neapărată, că măcar atîta s'o răsplătească: ridicarea biciului de pe spinarea celor fără apărare cari au rămas acasă.

Numai cît nu nebunia schimbă împrejurările, ci împrejurările ori cumîntesc pe nebuni, — ori li distrug.

Alexandru Vaida-Voevod (1872-1950), Om politic român. Unul dintre conducătorii Partidului Național Român din Transilvania, membru al Consiliului Dirigent al Transilvaniei (1918-1920).

Arhivele Statului București, Fototeca, F I 6664.

Alexandru Vaida-Voevod (1872-1950), Homme politique roumain, l'un des dirigeants du Parti National Roumain de Transylvanie, membre du Conseil Dirigeant de Transylvanie (1918-1920).

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, F I 6664.

Alexandru Vaida-Voevod (1872-1950). Romanian politician, one of the leaders of the Romanian National Party in Transylvania, member of the Directory Council in Transylvania (1918-1920).

Bucharest State Archives. Photos Collection, F I 6664.

1918 octombrie <5>/18, Budapesta. Declarația de independență a Transilvaniei adoptată de Comitetul Executiv al Partidului Național Român din Transilvania în ședința din 12 octombrie 1918 de la Oradea, citită în Parlamentul ungar de dr. Alexandru Vaida-Voevod.

Arhivele Statului București, find Consiliul Dirigent, dosar 76/1918, f. 2, copie.

1918 octobre <5>/18, Budapest. Déclaration d'indépendance de la Transylvanie adoptée par le Comité exécutif du Parti National Roumain de la Transylvanie lors de la réunion du 12 octobre 1918 à Oradea, lue dans le Parlement hongrois par dr. Alexandru Vaida-Voevod.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds du Conseil Dirigeant, dossier 76/1918, p. 2, copie.

1918 October <5th>/18th, Budapest. Transylvania's independence declaration adopted by the Executive Committee of the Romanian National Party in Transylvania at Oradea, on October 12th and supported in the Hungarian Parliament by Dr. Alexandru Vaida-Voevod.

Bucharest State Archives, Directory Council Fund, file 76/1918, p. 2, copy.

Declarația de independență

(Citită de deputatul Dr. Alexandruaida-Voerod în ședința adunării deputaților a Parlamentului Național din Budapesta din ziua de 12 octombrie 1918.)

"Comitetul executiv al Partidului Național Român din Ardeal și Ungaria a ținut o ședință la 12 oct. 1918 n. la Oradea Mare sub președinția deputatului Dr. Teodor Mihali, în care, după o dezbateră și cumpănire temeinică a situației politice interne și externe, a hotărât în mod unanim și în deplin acord să facă următoarea declarație:

"Comitetul executiv al Partidului Național Român din Ardeal și Ungaria, constată, că urmările războaiului îndreptătesc pretențiunile de recăpătare ale națiunii române la deplină libertate națională.

"De aceea, dreptului drept al națiunii române să hotărască singură și liber de soarta ei, un drept care acum este recunoscut și de către guvernul ungar, prin propunerea de armistițiu a monarhiei, națiunea română din Ungaria și Ardeal dorește acum să facă uz de acest drept și reclamă în consecință și pe nea că dreptul ca, liberă de orice învinsă străină, să hotărască singură plasarea ei printre națiunile libere precum și stabilirea legăturii de coordonare a și cu celelalte națiuni libere.

"Organul național al națiunii române din Ardeal și Ungaria nu recunoaște îndreptățirea acestui parlament și a acestei guvern să se considere ca reprezentanți ai națiunii române, ca să poată reprezenta la Congresul general de pace, interesele națiunii române din Ungaria și Ardeal, căci apărarea intereselor ei, națiunea română o poate încredința numai unor factori designați de propria ei adunare națională.

"Afară de organele delegate de Adunarea Națională sau alese din mijlocul său, așa dară, afară de Comitetul executiv al Partidului Național Român, nimeni nu poate fi îndreptățit să trateze și să hotărască în treburile care se refer la situația politică a națiunii române.

"Toate deciziunile și acordurile, care s-ar lua și s-ar face fără aprobarea acestor organe, le declaram ca nule și fără valoare, care nu leagă întru nimic națiunea română.

"Națiunea română care trăiește în monarhia gușto-ungară asfârțată și cere, după multe suferințe de războaie, afirmarea și valorizarea drepturilor ei neștrămutate și inalienabile la rișul deplin națională."

Pentru conformitate
Dr. Laurentiu Oanea,
Născut al Adunării Naționale

Tiron Albani

Ștefan Cicio-Pop

Ion Flueraș

Vasile Goldiș

Enea Grapini

Iosif Jumanca

Aurel Lazăr

Teodor Mihail

Iosif Renolu

Alexandru Valda

Aurel Vlad

1918 noiembrie. Membrii Consiliului Național Român Central.

Arhivele Statului București, colecția Facsimile.

1918 novembre. Les Membres du Conseil National Roumain Central.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Facsimiles.

1918 November. The members of the Central Romanian National Council.

Bucharest State Archives, Facsimiles Collection.

1918 noiembrie. Apelul Consiliului Național Român "Către Națiunea Română" prin care se îndeamnă la ordine și disciplină și la constituirea de gărzii locale.

Arhivele Statului Arad, Colecția de Documente, 106, imprimat.

1918 novembre. Appel du Conseil National Roumain "À la nation roumaine" à l'ordre, à la discipline et à la constitution des gardes locales.

Archives de l'Etat, Arad, Collection des documents, 106, imprimé.

1918 November. The Romanian National Council's Appeal "To the Romanian Nation" urging to maintain order and discipline and to set up local guards.

Arad State Archives, Documents Collection, no. 106, printing.

Cătră Națiunea Română!

Războiul lung și sângeros început din interese streine, s'a sfârșit. A învins idea, că flește care națiune să dispună liber asupra sortii sale, să fie egal îndreptățită și fiecare om să aibă tot aceleași drepturi. Soarta națiunilor mici este pusă în mâinile celei mai bune, și cele mai mari națiuni culte ne garantează realizarea idealurilor noastre.

Durere, s'au ivit vești triste și din satele românești, cari ne vorbesc despre jefuiri, fărâdelegi și volnicii comise nu din partea poporului cinstit și a românilor de bine, ci de oameni destrăbălați și bețivii satelor.

Frați Români! Fraților ostași, cari v-ați întors după atâtea suferinți lungi și grozave la vetrele voastre, voi cari cu gurile mute a-ți fost purtați prin toate câmpurile de război, pline de sânge și suferințe, voi cari venind acasă a-ți aflat poate familiile voastre flămânzite și neîndreptățite: ascultați de sfatul conducătorilor vostri de un sânge și o lege!

Frați și soldați români, fiți cu răbdare! Fiți cu atragere și iubire cătră neamul vostru, care în zilele aceste a intrat în rândul națiunilor libere, fiți mari la suflet în ceasurile acestea grele ale anarhiei și vă arătați demni de încrederea și sprijinul anticipat de națiunile mari culte, fiți demni de iubirea desint resată a celui mai mare om de astăzi, al președintelui republicii americane: Wilson, care ca un al doilea Messia a dus la învingere idea, că fiecare popor și fiecare individ să fie egal îndreptățit și stăpân pe soarta sa.

Consiliul Național Român, compus din următorii bărbați: **dr. Teodor Mihali, Vasilie Goldiș, dr. Alexandru Vaida-Voevod, dr. Stefan C. Pop, dr. Aurel Vîlad și dr. Aurel Lazar**, — apoi dintre reprezentanții partidului social democrat român: **Ioan Flueraș, Iosif Jumanca, Aenea Grapini, Tiron Albani și Iosif Rănoi**, — reprezintă astăzi întreg neamul românesc din Ungaria și Ardeal, este recunoscut nu numai de puterile mari ale lumii, ci și de guvernul unguresc revoluționar.

Fiecare soldat român, deslegat de jurământul dat împăratului, are liberă voie să intre în sfatul militar național român (gardă națională română), să poarte simbolul mândru al suveranității lui: naționale, tricolorul și este supus numai și numai consiliului național român.

Frați români! Incurând o să apară între voi bravi soldați și ofițeri ai gardei naționale române. Alăturați-vă către ei și dați-vă brațele și inimile voastre române într-un ajutor și sprijinul lor.

Consiliul Național Român se adresează cătră voi, și vă cere următoarele lucruri:

1. Dați mâna toți cei buni și cinstiți, fără deosebire de neam și lege, și susțineți ordinea, apărați viața și avutul oamenilor.

2. Primiți cu încredere bărbații trimiși de Consiliul Național Român între voi cu scopul de a vă lumina și ajuta.

3. Constituiți-vă imediat în gardă locală, în care poate fi primit fiecare om de cinste, fără deosebire de neam și lege.

4. Să luați la cunoștință, că jafuri și omoruri compromit cauza sfântă a democrației nouă, care este chemată a închiegă întreaga lume într-o singură societate, unde vor domni cele mai curate idei a libertății, frățietății și egalității.

5. Fiecare ofițer și soldat român care încă nu s'a anunțat și nu are împărtșire, are datoria să se prezintă fără amânare la biroul Consiliului Național Român (Arad, strada Fábîán Gábor nr. 7.)

Fiecare Român are datoria să contribuie la susținerea ordinei. Jefuitorii sunt cei mai mari dușmani chiar a poporului românesc. Dați-ne mână de ajutor ca să putem prezenta înaintea lumii tinera și frumoasa națiune română în deplina ei curățenie, nepătată, în întreaga ei splendoare.

Pentru Consiliul Național Român:

Dr. Ștefan C. Pop.

1918 noiembrie <1>/14, Caransebeș. Cuvântarea episcopului dr. Elie Miron Cristea rostită la manifestarea națională din 25 octombrie 1918 și publicată în periodicul "Lumina", în care îndeamnă populația să fie unită în jurul marelui Sfat Național pentru realizarea unității naționale.

Arhivele Statului Caransebeș, Biblioteca, Periodice, P IV 1390.

1918 novembre <1>/14, Caransebeș. Discours de l'évêque dr. Elie Miron Cristea prononcé lors de la manifestation nationale du 25 Octobre 1918 et publié dans la publication périodique "Lumina" ("La Lumière"), par lequel il conseille la population de s'unir autour du grand Conseil National pour réaliser l'unité nationale.

Archives de l'Etat, Caransebeș, Bibliothèque, Périodiques, P IV 1390.

1918 November <1st>/14th, Caransebeș. The speech of bishop dr. Elie Miron Cristea given on October 25th, 1918 during a national manifestation and published in the periodical publication "Lumina" ("The Light") urging the population to support the Great National Council in order to achieve national unity.

Caransebeș State Archives, Periodical Publications, P IV 1390.

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:

Pe an: 12 coroane
Pe 6 luni: 6 „
Pe 3 luni: 3 „

Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERȚIUNILE SE SOCOTESC AMASURAT TARIFE

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOAIAZĂ

O zi istorică în Caransebeș

Iubită nație românească!*)

Lanțurile tiraniei maghiare au căzut de pe trupurile noastre. Le-au rupt sângele jertfit de frații noștri din regatul liber; le-au rupt surorile noastre latine: Franța și Italia; le-au rupt puternica Anglie; le-au rupt înțeleptul Wilson.

Incepând dela regele Bela III și până azi, poporul român din Transilvania și Ungaria a suferit cele mai mari nedreptăți și împilări, cele mai grozave prigoniri și chinuri trupești și sufletești.

Sufletul nostru românesc ne-a fost încatușat de veacuri, căci pietrii grele ca de moară apăseau pieptul nostru. Preste tot nu există în lume popor, care să fi suferit mai mult, ca noi. Sate și ținuturi întregi sunt istovite de foame și sărăcie, pe când toate lichelele și veniturile, ca niște lipitori flămânde, ne-au supt sângele și și-au adunat de pe spatule noastre averi de sute de mii și chiar de milioane, sub ocrotirea și cu sprijinul sistemului de guvernare, care le-a trimis și octroat pe capul nostru.

Chiar și jertfele enorme, ce le-a adus poporul român în cursul acestui război pentru »tron și patrie«, ni le-au răsplătit cu temnițe, cu răpirea ilegală a școalelor primare din Ardeal, cu oprirea de-a ne mai cumpăra un petec de pământ; iară tronul — ca suprem comandant al armatei — ni-a poruncit nu numai să luptăm împotriva vestitorilor libertății popoarelor, ci ne-au silit, ca să comitem barbaria de-a pușca și în frații noștri de sânge.

Ba și pe mine m'a amenințat vechiul guvern feudal cu pedeapsa regelui; iar într'un alt laborator

diavolesc niște renegați au făurit nu de mul, chiar deținerea și destituirea mea. Și acestea pentruce? Pentrucă și în cele mai grele momente mi-am apărut, cum am știut mai bine, — cu demnitate și hotărîre — neamul și așezămintele lui.

Dară duhul dumnezeesc din puternicele principii de libertate, propoveduite de Wilson și de ententă, a prăbușit guvernul mizerabil cu pe toți »eroii« sistemului vechiu în întunerecul reacțiunii, din care s'au născut; și la lumina zilei s'au ridicat și la putere au ajuns elementele cinslute și democratice ale neamului maghiar, cari promit dreptate și deplina libertate și pentru celelalte națiuni din țară.

Ca oameni și creștini ne bucurăm din tot sufletul de succesul națiunii maghiare și îi dorim tot binele în viitor; dară noi — Românii — vrem să ne conducem înșine și să fim stăpâni pre noi și toate ale noastre.

Iubiți fii!

Cu toate că se mai află »viteji« răsleți, cari — ca la Borlova — sub pretext de-a restabili ordinea, dar de fapt din ură față de noi — mai varsă sânge românesc de copil nevinovat: — totuși în curând vor ști și aceștia, că robia noastră s'a sfârșit pentru totdeauna.

Națiunea română își va croi însași soartea și viitorul său cu ajutorul fraților români de pretutindenea și cu ajutorul factorilor mondiali și internaționali, cari ne sunt binevoitori.

Un țaran din mulțime: »Trăiască România mare!« +

Vom fi mulțumitori și acelor Maghiari, cari ne vor sprijini în această direcțiune.

Și până atunci vă îndemn pe voi și pe toți Românii, ca — precum veacuri de-ardndul — nu ne-am pierdut bunul

cumpăt, — așa nici mai ales acum să nu-ne pierdem răbdarea, ci să păstreze toți ordinea, buna liniște și să orușe viețea și auutul de-apropelui, chiar și a acelor străini, cari ne-au fost rău-voitori, odel numai ca element de ordine vom da dovezi la lume, că suntem vrednici de deplina libertate, de acea libertate, ce se cuvine națiunilor celor mai civilizate. Destrăbălările anarhice, ce le-au văzut ai noștri prin Rusia și aiurea, nu-i iertat să ni le însușim. Poporul român să rămie cum a fost totdeauna, nobil; deci să nu ne compromitem nobelea sufletului prin neocotință și ușurătate; și mai ales frumoasele zori ale libertății — ar fi păcat — să le întunecăm cu porniri de vandalism copiat Dincoatră să iertăm tuturor — toate, și celor-ce ne-au asuprit, pentru bucuria reînvierii neamului.

Iară, — ca să putem ajunge acest scop mare — vă sfătuiesc, ca tot natul — cu mic cu mare dela vladică până la opincă — să fie supus neclătit și neînfrânt al partidului național român.

Toți ridică mâinile strigând: »Jurăm credință!«

Porunca consiliului central sau a marelui sfat național—român trebuie să fie sfântă tuturor, și atunci cu ajutorul lui Dumnezeu în curând vom ajunge acea mare zi cu soare, acea mare sărbătoare, în care cu toți vom înălța rugăciuni fierbinți de mulțumită către Cel de sus, carele ocărnuște lumea și popoarele ei; apoi cu lacrimi de bucurie vom tingea hora mare-mare a unirii tuturor Românilor din hotare în hotare...

Trăiască marele sfat național român!

Trăiască redeșteptarea neamului întreg!

Binecuvântarea Noastră arhiepiscopă asupra lucrărilor lui și a conducătorilor lui.

Doamne fii în veci cu noi, și cu toți cari împlinesc voia Ta!

*) Căutarea Proasfătitei Sale printr-un episcop Dr. E. Miron Cristea rostită la manifestarea națională din 25 Octomvrie a. c.

ABONAMENTUL:
 Pe an an . . . 80— Cor.
 Pe jumătate an . . . 40—
 Pe 3 luni . . . 20—
 Pe o lună . . . 7—
 Pentru Românii în străinătate:
 Pe an an . . . 100 franci
 Telefon
 pe la oraș și în carban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

**REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA**
 Strada Zrinți Nr. 1 a.

INSERȚIUNILE
 se primesc la administrație.
 Măști publică și Loc
 deschis coșul și Loc
 Manuscrisurile nu se în-
 napostesc.

CONVOCARE.

Istoria ne cheamă la fapte. Mersul irezistibil al civilizației omenești a scos și neamul nostru românesc din întunericul robiei la lumina cunoștinței de sine. Ne-am trezit din somnul de moarte și vrem să trăim alături de celelalte națiuni ale lumii, liberi și independenți. În lumele dreptății eterne și a principiului liberei dispozițiuni a națiunilor, principiul consacrat acum prin evoluțiunea istoriei, națiunea română din Ungaria și Transilvania vrea să-și hotărască însoși soarta sa de-acum înainte. Toate neamurile din preajma noastră și-au determinat viitorul prin rezoluțiuni în conformitate cu sufletul lor național. E rândul nostru acum. Națiunea română din Ungaria și Transilvania are să-și spună cuvântul său hotărâtor asupra sorții sale și acest cuvânt va fi respectat de lumea întreagă, el este chiar așteptat, pentru că gurile Dunării și pe drumul larg, unde comunică pulsul vieții economice între Apus și Răsărit, să se poată înfăptui ordinea, și neamurile prejumătate să li-se procure figna trebuitoare la munca binecuvântată spre desăvârșirea umană.

În scopul acestei convocări

Adunarea Națională

a națiunii române din Ungaria și Transilvania la **Alba-Iulia**, cetatea istorică a neamului nostru, pe ziua de **Duminică în 10 Noemvrie** (1 Decembrie s.a.n.) a. c. la orele 10 a. m.

La adunare vor lua parte: 1. Episcopii români din Ungaria și Transilvania, — 2. toți protopopii în funcțiune ai celor două confesiuni românești, — 3. câte un exmîs al fiecărui Consistor și Capitu, — 4. câte 2 exmîsi ai societăților culturale (Asociațiune, Fondul de teatru, Asociațiunea Arădană, etc.), — 5. câte 2 exmîse din partea fiecărei reuniri femești, — 6. dela fiecare școală medie (gimnasiu, școală reală), apoi dela fiecare Institut teologic, pedagogic și școală civilă câte 1 reprezentant al colegiului profesoral, — 7. câte doi delegați dela fiecare reunire învățătorescă, — 8. garda națională va fi reprezentată prin câte 1 ofițer și 1 soldat din fiecare secțiune comitatensă, — 9. câte 2 delegați dela fiecare reunire de meseriași, — 10. delegații partidului social-democrat român, ca reprezentanți ai muncitorimei organizate, — 11. Tinerimea universitară prin câte 2 exmîsi ai săi și în fine — 12. *fiecare cerc electoral, în care locuiesc români, va trimite câte 5 reprezentanți (delegați).*

Suntem convinși, că afară de cei, cari vor reprezenta în chipul arătat mai sus toate păturile sociale ale națiunii noastre la această istorică adunare, unde se va hotărî soarta neamului nostru poate pentru vecie, se va prezenta însuși poporul românesc în număr vrednic de cauza mare și sfântă. Se vor lua îngrîjiți, ca toți cei veniți să fie adăpostiți și să fie părtași la consacrarea celor ce se vor hotărî.

Biroul Consiliului Național a făcut toate pregătirile de lipsă pentru reușita adunării, iar frați Români de pretutindeni sunt rugați să dea și ei tot ajutorul.

Înainte de începerea adunării se vor face rugăciuni în cele două biserici din Alba-Iulia, cea ortodoxă răsăriteană și cea greco-catolică.

Toate informațiunile mai departe se dau din partea biroului Consiliului Central Național Român din Arad. Fii tare neam românesc, în credința ta, căci iată se apropie ceasul mântuirii tale.

Amîn și Doamne ajută!

Arad, 7/20 Noemvrie 1918.

MARELE SFAT AL NAȚIUNII ROMÂNE DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA.

Dr. Gheorghe Crișan
secretar.

Dr. Ștefan C. Pop
prezident.

1918 noiembrie 7/20, Arad. Hotărârea privind Convocarea Adunării Naționale a națiunii române din Ungaria și Transilvania, publicată în periodicul "Românul" din 8/21 noiembrie 1918. Se menționează modul de alegere a delegaților pentru acest for de decizie privind soarta românilor.

Muzeul Unirii Alba-Iulia, Colecția "1918".

1918 novembre 7/20, Arad. Décision concernant la Convocation de l'Assemblée Nationale des roumains de Hongrie et de Transylvanie, publiée dans le périodique "Românul" ("Le Roumain") du 8/12 novembre 1918. La décision précise le mode d'élection des délégués à cette assemblée qui doit statuer sur le sort des Roumains.

Musée de l'Union d'Alba Iulia, Collection "1918".

1918 November 7th/20th, Arad. Decision regarding the National Assembly Convening of the Romanian Nation from Hungary and Transylvania printed in the November 8th/21st periodical publication "Românul" ("The Romanian"). Modality to elect the delegates for this decision forum on the Romanians destiny is mentioned.

Alba-Iulia Union Museum, "1918" Collection.

133

MAGYAR TESTVÉREK!

A Magyar Nemzeti Tanács erdélyi bizottsága akaratából és felhatalmazása folytán alulirt népbiztosok nemzetőrség és polgárőrség mikénti szervezése dolgában a többi Nemzetek népbiztosaival az alábbi megegyezést létesítettük. Magyar Testvérek! Amidőn ezt tudomástokra hozzuk, teljes bizalommal fordulunk hozzátok és arra hívunk fel, hogy fellelvalóitoknak mindenben engedelmesskedjétek a békére és közrendre ügyeljétek, azt minden támadás ellen védjétek meg, mert csak így lelehettek méltók a mostani nagy időkhoz!

Kolozsvár, 1918. november 8-án.

Dr. VINCE s. k.
katonai népbiztos

Dr. KECSKEMÉTHY s. k.
katonai népbiztos

Nemzetőrség és polgárőrség szervezése.

Az erdélyi magyar, román és szász Nemzeti Tanácsok hozzájárulásával és a magyar Hadügyminiszter folyó évi 28527. eln. l. számú rendelete alapján:

A rend és közbiztonság helyreállítása és fenntartása céljából nemzeti alapon az erdélyi ország részben is

- a) **nemzetőrség,**
- b) községenkénti **polgárőrség** szervezendő.

A nemzetőrség az eddigi katonaságot fogja helyettesíteni, szászokba és zászlóaljaiba lesznek összevonva. Főleg külső karhatalmi kirendeltségekre szolgál. E célból a járási székhelyeken és a városokban van egyesítve. Laktaaszerűleg elhelyezve, a kincstár által élelmezve és ruházva. A nemzetőrség erdélyi főparancsnoknak van alárendelve és ott alkalmazzák, ahol a rend és erdélyi ország részére érdeke megkívánja. Egyenruhában teljesít szolgálatot. Külső karhatalmi szolgálatra testileg alkalmas emberek közül állított össze. Tisztikára elsősorban a volt tényleges, azután tartalékos, szolgálaton kívüli és népfelkelő tisztekből áll tekintet nélkül a fegyveremre.

A polgárőrség minden községben a községi lakosságból állítandó fel. Csakis a községben belüli rend és biztonság fenntartására van hivatva. Tajagi polgári egyének maradnak, rendes foglalkozásukat folytatják, élelmezésükről és ruházatukról önmaguk gondoskodnak. A feltétlenül szükséges fegyverzetet a kincstár adja. Szolgálatot polgári ruhában teljesítenek.

A nemzetőrség és polgárőrség összereje az illető kiegészítő illetve nemzetőrségi kerületek összlakosságának 5%-a, melyből 3% a nemzetőrségbe és 2% a polgárőrségbe számítandó, túl nem haladhatja.

I.

Nemzetőrség.

- Az erdélyi Főparancsnok területén
- a) a kolozsvári nemzetőrségi kerületben a volt 21. potászálj,*
 - b) Nagyenyed – gyulafehérvári nemzetőrségi kerületben a gyulafehérvári volt 50. gyalogpotászálj visszakeresése a nagyenyedi honvéd kiegészítő nemzetőrségi kerületben a volt 22. potászálj,
 - c) a marosvásárhelyi nemzetőrségi kerületben a volt 22. potászálj,
 - d) a székelyudvarhelyi és brassói nemzetőrségi kerületben a volt 24. potászálj,
 - e) a beszercei nemzetőrségi kerületben a volt beszercei honvéd- és hadkiegészítő parancsnokságok karöltve
 - f) a nagyzebeni nemzetőrségi kerületben a volt 23. potászálj,
 - g) a deva-szászvárosi nemzetőrségi kerületben a volt 82. gyalogpotászálj állítja fel a nemzetőrséget.
- A jelentkezéssel a jelentkezők nemzeti hozzártartozandósága szerint az illető nemzetbeli tisztek és alisztek működjenek közre.
- A jelentkezők nemzeti hozzártartozandósága szerint tisztá magyar, tisztá román, tisztá szász szakaszok illetve századok alakítandók. Egy szakasz 50 fő. Egy század 3 szakaszból áll. A magyar szakaszokat és századokat magyar, a román szakaszokat román, a szászokat szász tisztek parancsnoksága alá kell helyezni. Különböző nemzetbeli szakaszok vagy századok közös magasabb kötelekbe (kerületek, illetékes zászlóalj) nem vonhatók össze. Elnökövra előfordulhatnak 3-5 századból álló zászlóaljak és önálló szakaszok illetve századok is.

Minden nemzetőrség saját nemzeti nyelven vezénylendő. A nemzetőrség akként szervezendő, hogy minden város vagy járás, körlet, belüli a lakosság számához képest egy vagy több

század illetve zászlóalj kerüljön felállításra. A zászlóalj törzs állomáshelyen a lehetőség szerint géppuskas és huszár osztagok is szervezendők.

2. Elvezetés a járás, illetve város szerint a nemzeti jelleg kiállításával, esetleg tört számokkal pl. Tordai I. magyar román szász nemzetőrségi század.

3. Kolozsváron az erdélyi főparancsnokság közvetlen rendelkezésére mindhárom nemzetbeli nemzetőrségi tartalom szervezendő.

4. Legényvég elsősorban önként jelentkező katonák és mások sorban polgári egyénekből vevendő a megengedett 3%-on belüli számban a szám eléréséig. A volt pöstelektől még el nem bocsátott emberek felhasználhatók.

5. Fegyverzet, tölteny és ruházat elsősorban az összegyűjtött, elszedett vagy kiadott készletekből, azután a volt pöstelek készleteiből és legényvégi a legalkalmasabb esetben a Hadügyminisztériumtól igénylendő. Szükség esetén polgári ruhát viselhetik, a bal karon az illető nemzeti színi karaszalaggal.

6. Elvezetés, gazdasági közegazgatás az illetékes volt potászálj gazdasági hivatala, illetve szervei által öntevékenyen szabályozandó, netán szükséges fűzőladak a Hadügyminisztérium 8. osztályától közvetlenül igénylendő.

Illetmények: a nemzetőrség tisztjei a rendes illetményeiken felül napi 30 korona potójában részesülnek; a legényvég potója napi 20 korona.

7. Laktaaszerű elhelyezés elsősorban kincstári, azután polgári épületekben.

8. Jelvény. A magyar nemzetőrség a magyar, a román a román, a szász század nemzeti jelvényeket visel.

9. A felállított nemzetőrség alakulásának száma és szelleme naponta távirattal az erdélyi katonai főparancsnoksághoz jelentendő. Ezeket a jelentéseket a Főparancsnokság a népbiztosokkal közölni fogja. 10. Azon pöstelektől, tisztekről, csapatiszólaknál, intézetnél, melyek a nemzetőrség szervezésével jelen rendelet szerint nem bíztak meg, a parancsnok kivül megfellel gazdasági szerv (legfeljebb 2 tiszt), irányító osztály és laboratórium osztályt állítandó fel. Megjegyeztük, hogy a pöstelektől visszamaradó oly osztagok, továbbá a kerületi parancsnokság egyenlei is ugyanazon javadalmazásban részesülnek, mint a nemzetőrség (legényvég napi 20, tisztá napi 30 korona a rendes illetményen felül).

11. A nemzetőrség szervezésére kiadott eddigi rendeletek jelen rendelkezéssel kiegészítést nyerve a már felállított nemzetőrségek átszervezése a legnagyobb erővel folytatandó.

12. A nemzetőrség tagjait a magyar, illetve román, illetve szász katonai népbiztosok vagy azok megbízottjai veszik be az esküt a magyar, román illetve szász Nemzeti Tanács által meghatározott eskümonda szerint.

A nemzetőrség tagjai hat hónapi szolgálati kötelezettség alatt vannak.

II.

Polgárőrségek.

A polgárőrségeket a községek és városok maguk állítják fel oly számarányban, hogy az a községben belüli rendi és közbiztonsági szolgálat ellátására elegendő legyen, legfeljebb azonban az illető község vagy város lakosságának 2%-a erejéig.

A polgárőrség számára annyi fegyvert kell igényelni, amennyi az egyidejűleg szolgálatot teljesítő tagok számára szükséges. A polgárőrségnek 20 korona napidíj van. Ezenkívül semmiféle illetményre nincs igényük. Eskü és szolgálati kötelezettség úgy, mint a nemzetőrségé.

A polgárőrségre nemzeti szempontból ugyanazon elvek alkalmazandók, melyek a nemzetőrség felállítására érvényben vannak.

Ujhelyi vkb. őrnagy, szárnysegéd

Siegler győb.

FRATILOR ROMANI!

Din vointia si incredintarea „Senatului Poporului Roman din Ardeal“ subnasatii comisari ai Poporului Roman cu privire la formarea Gardei nationale si a Gardelor civile satesiti — am ajuns la inteles cu comisarii poporali a celorlalte Natii — dupa cum mai jos urmeaza. **FRATILOR ROMANI!** Cand aceasta Vió aducem la cunoastinta Ve provocam totodata in numele Poporului Roman cu toata increderea ca se Ve spuneti intru toate poruncilor Conducatorilor Vostri, se grigiti pacea si linistea, se paziti averea unu-fecaruia, ca numai prin aceasta ne putem face partasi vrednici la libertatii!

Fratilor Romani! Alergati cu totii sub steagul national!

Cluj, 8. Novemvrie 1918.

Dr. A. Francu m. p.
comisar.

Dr. E. Hatiegan m. p.
comisar.

ORGANIZAREA GARDEI NATIONALE SI A GARDEI CIVILE.

Cu consantamantul Senatului national roman, maghiar si sasesc din Ardeal si in intelesul ordinatiunei ministrului de razboi ung. Rto. 28527 — Pres. a. c.

Ve trebui sa se organizeze pe baza nationala pentru mentinerea si restabilirea ordinii si sigurantei publice.

a) **garda nationala, garda civila dupa comune.**
Garda nationala va substitui militia de mai nainte se va concentra in companii si batalioane. Serveste in special pentru trimiterea de asistenta inafara. Pentru acest scop ca sa concentreze in sedii ceruiale si orase. Va fi asezata dupa sistem de casarma, alimentata si imbracata de erar. — Garda nationala e subordonata comandantului suprem comun din Ardeal si sa intrubinteaza acolo unde cer interesele partilor Ardelen. Face serviciu in uniforma. Sa compune din oameni trupesti apti pentru serviciu estern de asistenta. Corpul ofitaresc a gardei consta in prima linie din fosti ofitieri activi, apoi din ofitieri in reserva, din cei cari sunt in disponibilitate si glotasi, fara conziderare la specialitatea armelor. Garda civila sa formeze in fiecare comuna din locuitorii comunel. — E chemata numai pentru mentinerea ordinii si sigurantei in comuna. Membrii ei roman civili si continua ocuparea de toate zilele, de alimentatia si imbracamintea lor sa ingrigesc ei insisi. Armamentul neconditionat de lipsa II da erarul, fac serviciu in vestmintele civile.

Intraga putere a gardei nationale si civila nu poate intreace 5% a totalitatii poporatiunii a cerului competent de intrerire, respective a cerului gardei nationale, din cari 3% sunt a sa socoti pentru garda nationala si 2% pentru garda civila.

I.

Garda nationala.

1. Pe teritoriul comendei supreme din Ardeal formeaza garda nationala.

a) Cercul gardei nat. Cluj a fostului batalion de intrerire 21.
b) Cercul Aiud — Albuluila pana la sozirea fostului batalion de intrerire No. 50, fosta comanda de intrerire honveza din Aiud.

c) In cercul gardei nati. Tergul-Muresului fostul batalion de intrerire 22.

d) In cercul gard. nati. Odorheiu-Sacuesi si Brasov fostul batalion de intrerire 24.

e) In cercul gard. nati. Biastria fosta comanda de intrerire honv. si cea comuna.

f) In cercul gard. nati. Sibiu fostul batalion de intrerire 23.

g) In cercul gard. nati. Deva — Orasite fostul batalion de intrerire 32.

La anuntare trebuie se concluda ofitieri si sucoferii acelei natii, cereia — dupa nationalitate — apartin aceia cari se-anunta.

Din voluntarii, cari se entia — dupa nationalitatea, careia apartin — se formeza plutone, resp. companii curat romanesti, curat unguresi, curat sasesi. Contingentul unui pluton e 50 gardiasi, o companie consta din 3 plutone.

Plutonele si companiile cele romane trebuie puse sub comand ofitierilor romani, cele unguresi sub comanda ofitierilor unguri, cele sasesi sub comanda ofitierilor sasi. Plutone, ori companii, cari apartin la natii descobite nu se pot confrange in formatiuni mai inalte (in comp. resp. in batalione). Prin urmare pot fi batalione din 3-5 companii si pot fi si plutone resp. companii de sine statatoare.

Fiecare garda nationala trebuie comandata in limba sa nationala.

Garda nationala trebuie organizata astfel, ca in fiecare oras, ori cerc se formeze 1 sen mai multe companii, resp.

Pentru autenticitatea traducerii:

Dr. Iulian Pop locot. m. p.
adj. adnat.

batalione. In statiunea statului major a batalionului sunt a organiza — dupa putinta — si sectii de militarie si de huzar.

2. Numirea se intemple dupa cerc, ori oras — pronuntindu-se caracterul national, eventual prin fractiuni. De exemplu: compania Turda/1. a gardei nationale romane (maghiare, sasesi) ori compania Turda/2. a gardei nationale romane (maghiare, sasesi). —

3. In Cluj, la directia dispozitie a comendei supreme din Ardeal trebuie format cate o reserva a gardei nationale a fiecarei natii.

4. Contingentul trebuie completat in primul rind din soldatii, cari se anuntia voluntarii, si in al doilea rind din civili pana la ajungerea numerului celor 3% satorie. Soldatii inca nedimii dela corpul de intrerire se pot folosi.

5. Armatura, munitia si imbracamintea trebuie reclamata in primul rind din provisiile adunate, culese, ori estradate, apoi din provisiile fostelor corpi intregire, er mai in urma in 'casul estrem dela sectia I a ministrului de razboi. In caz de lipsa se porta haina civila cu estirpa triciora a natii resp. la bratul aling.

6. Alimentarea, administratia economica trebuie regulate prin oficiu economic a respectivului batalion, resp. in mod autonom prin organele sale. Aparale de fert eventual de lipsa se reclama direct dela sectia 8. a ministrului de razboi.

Competentie: Ofitieri gardei nationale primesc 30 K, gardiasi 20 K la zi preste competintele regulate.

7. Asezarea dupa sistem de casarma se face in primul rind in edificii erariale, apoi civile.

8. Insignii: garda nationala romana porta insigniile nationale romane: cea maghiara, cele maghiare, cea sasesca, cele sasesi.

9. Despre numerul si spiritul formatiunilor gardei nationale se face raport zilnic si telegrafic comendei iul supreme din Ardeal. Comanda supr. va impartasi apoi necesle raporte comisariilor poporali

10. La acelea corpi intregire, cursuri, scoli de trupe, institute, cari in sensul acestei ordinatiuni nu sau incredintat cu organizarea gardei nationale, trebuie se se infintieze pe langa comandant, un organ economic (cel mult 2 ofitieri), sectie de dirigire si reconvescenti. Se observa, ca si aplicati acestor de sectiuni remase, mai departe aplicati comander districtuale se impartasesc de aceleasi competinte, ca si a gardei nationale (soldatii 20 K., ofitieri 30 K. la zi preste competintele regulate.)

11. Intregindu-se ordinatiunile de pana acum despre organizarea gardei nationale, prin actuala dispozitie-reorganizarea gardelor nationale deja formate trebuie continuate cu cea mai mare energie.

12. Dela membru gardei nationale iul juramentul comisiilor poporali romani, resp. maghiari, resp. sasesi, sen incredintati acestora dupa formule de jurament satorie de senatul national roman, maghiar, resp. sasesc.

Membrii gardei nationale se obliga la un serviciu de 6 luni.

II.

Garde civile.

Gardele civile la formeza comunei si orasele insusi in proportia, care se raspunda la necesitati serviciului de politie si siguranta publica in comuna, dar cel mult pana la procentul 2 a poporatiunii comunei, ori orasului respectiv.

Pentru garda civila sunt a se reclama atitea arme, cate sunt de ajuns pentru aceia, cari fac serviciu de odata.

Membrii gardei civile au diurn de 20 K. la zi. — Afara de acesta nu au drept nici la un fel de competintie. Jurament si datorinta de serviciu sunt la fel, ca si la garda nationala.

La garda civila din punct de vedere national se aplica totmai aceleasi principii, cari sunt in vigore la formarea gardelor nationale.

Stiegler Konrad mp.

Gen. de Inf.

SÄCHSISCHE BRÜDER!

Im Auftrage des sächsischen Nationalrates haben die unterfertigten Volkskommissäre mit den Kommissären der Brüderationen über die Organisation der Nationalgarde und der Bürgergarde die nachstehende Vereinbarung getroffen. Sächsische Brüder! Indem wir Euch hievon verständigen, wenden wir uns vertrauensvoll an Euch mit der Aufforderung, Euren Vorgesetzten unbedingt zu gehorchen, Frieden und Ordnung zu halten und die Ordnung gegen jede Störung zu schützen. Erweist Euch würdig der grossen Tage, in denen Ihr lebet.
Klausenburg, den 8. Nov. 1918.

Hientz mp.
Volkskommissär.

Theil mp.
Volkskommissär.

Organisation der Nationalgarde und der Bürgergarde!

Mit Bestimmung des ungarischen, rumänischen und sächsischen Nationalrates und auf Grund der Verordnung Präz. Nr. 28527, 1918 des ungarischen Kriegsministers ist:

zur Wiederherstellung und Aufrechterhaltung der Ordnung auf nationaler Grundlage auch im siebenbürgischen Landesteile:

a) eine **Nationalgarde**

b) gemeindeweise eine **Bürgergarde** aufzustellen.

Die Nationalgarde wird das bisherige Militär ersetzen und in Kompagnien und Bataillone zusammengezogen. Sie dient hauptsächlich zur Vernehmung des bewaffneten Aussendienstes (Assistenzdienst). Sie wird in Kasernen untergebracht und durch den Staat beköstigt und bekleidet. Die Nationalgarde ist dem siebenbürgischen Oberkommandierenden unterstellt und wird dort verwundet, wo es das Interesse des siebenbürgischen Landesteiles erfordert. Sie versieht den Dienst in Uniform. Sie wird zum Assistenzdienst aus körperlich geeigneten Männern zusammengestellt. Das Offizierskorps besteht in erster Linie aus gewissen Aktiven, dann Reserve und im Verhältnis aussere Dienst befindlichen, sowie Landsturmoffizieren ohne Rücksicht auf die Waffengattung.

Die Bürgergarde ist in jeder Gemeinde aus den Ortsbewohnern aufzustellen. Sie ist ausschliesslich zur Aufrechterhaltung der Ordnung und Sicherheit in der Gemeinde selbst bestimmt. Ihre Mitglieder bleiben Zivilpersonen, üben ihren normalen Beruf aus und sorgen selbst für ihre Beköstigung und Bekleidung. Die unbedingt notwendige Bewaffnung stellt der Staat bei. Den Dienst versehen sie in bürgerlicher Bekleidung.

Die Gesamtstärke der Nationalgarde darf 5% der Bevölkerung der betreffenden Ergänzungs bzw. Nationalgardebezirke nicht übersteigen, wovon 3% auf die Nationalgarde und 2% auf die Bürgergarde zu rechnen sind.

I.

Nationalgarde.

Die Nationalgardebezirke fallen mit den gewesenen Honvéd-, Milizergänzungsbezirkskommanden zusammen.

a) in dem Klausenburger Nationalgardebezirk das gewesene Ersatzbataillon Nr. 21.

b) in dem Nationalgardebezirk Nagyenyed-Karlsburg bis zur Rückkehr des gewesenen Ersatzbataillon Nr. 50 das Nagyenyeder Honvédergänzungsbezirkkommando.

c) in dem Nationalgardebezirk Marosvásárhely das gewesene Ersatzbataillon Nr. 22.

d) in dem Nationalgardebezirk Székelyudvarhely und Kronstadt das gewesene Ersatzbataillon Nr. 24.

e) im bistrizter Nationalgardebezirk das gewesene bistrizter Honvéd- und Heereskommando zusammen.

f) in dem Nationalgardebezirk Hermannstadt das gewesene Ersatzbataillon Nr. 23.

g) in dem Nationalgardebezirk Déva-Broos das gewesene Ersatzbataillon Nr. 82 die Nationalgarde auf.

Bei der Meldung sollen nach nationaler Zugehörigkeit der sich meldenden Offiziere und Unteroffiziere der betreffenden Nation mitteilen.

Nach der nationalen Zugehörigkeit sollen rein magyarische, rein rumänische, rein sächsische Züge bzw. Kompagnien gebildet werden. Der Personaldienst eines Zuges beträgt 50 Mann, eine Kompagnie besteht aus drei Zügen. Die magyarischen Züge und Kompagnien müssen dem Kommando magyarischer, die rumänischen Züge rumänischer, die sächsischen Züge sächsischer Offiziere unterstellt werden. Züge und Kompagnien verschiedener Nationalität können in gemeinsame höhere Verbände (Kompagnien bzw. Bataillone) nicht zusammengefasst werden. So können aus 3-5 Kompagnien bestehende Bataillone und selbständige Kompagnien bzw. Züge vorkommen.

Jede Nationalgarde ist in ihrer eigenen Nationalsprache zu führen.

Die Nationalgarde ist in der Weise zu organisieren, dass in dem Bereiche jeder Stadt oder jedes Bezirkes im Verhältnis zur Einwohnerzahl ein oder mehrere Kompagnien beziehungsweise Bataillone aufgestellt werden, in denen die Kommandanten und Baonstabe nach Möglichkeit auch Maschinengewehr- und Husarenabteilungen zu organisieren.

2. Die Benennung geschieht nach Bezirk bzw. Stadt bei Betonung des Nationalen Charakters, eventuell mit gebrochenen Zahlen, (z. B. Tordaer/1 ungarische, rumänische sächsische Nationalgarde-Kompagnie oder Tordaer/2 ungarische, rumänische, sächsische Nationalgarde-Kompagnie).

3. In Klausenburg ist zur unmittelbaren Verfügung des Oberkommandos von Siebenbürgen aus allen drei Nationen eine Nationalgarde-Reserve zu bilden.

4. Mannschaft ist in erste Linie aus den sich freiwillig meldenden Soldaten und in zweiter Linie aus Zivilpersonen zu entnehmen, bis zur Erreichung der Zahl, welche den erlaubten 3% entspricht. Die von den früheren Ersatzkörpern noch nicht entlassenen Leute sind zu verwenden.

5. Bewaffnung, Patronen und Kleidung sind in erster Linie aus den gesammelten, konfiszieren oder aus gefolten Vorräten, dann aus den Vorräten der gewesenen Ersatzkörper und zum Schlusse, sind sie in den dringenden Fällen bei der 1. Abteilung des Kriegsministeriums anzufordern. Im Notfall ist bürgerliche Kleidung zu tragen am linken Arme eine Armbede in den Nationalfarben der betreffenden Nation.

6. Verpflegung, ökonomische Verwaltung ist durch das Wirtschaftsamt des betreffenden Ersatzbataillons initiativ zu regeln, eventuell notwendige Kochschissen direkt bei der 8-ten Abteilung des Kriegsministeriums anzufordern.

7. Gebühren: Die Offiziere der Nationalgarde erhalten aus den normalen Bezügen täglich K 20, die Marschall täglich K 20, Zulage. Kasernenartige Unterbringung in erster Linie in ärarischen, in zweiter Linie in bürgerlichen Gebäuden.

8. Abzeichen: Die ungarische Nationalgarde trägt die ungarischen, die rumänische die rumänischen, die sächsische die sächsischen Abzeichen.

9. Die Zahl der aufgestellten Nationalgarde-Formationen und deren Geist ist täglich feierlich dem militärischen Oberkommando Siebenbürgen zu melden. Diese Meldungen teilt das Oberkommando den Volksvertretern mit.

10. Bei je zwei Ersatzkörpern, Kurven, Schulen, Anstalten, welche in dieser Verordnung mit der Organisation von Nationalgarde nicht betraut werden, sind ausser dem Kommandanten entsprechende Wirtschaftliche Organe (höchstens zwei Offiziere), Sammelstellen und Rekonvaleszentenabteilungen auszustellen. Es wird bemerkt, dass die Personen solcher, bei den Ersatzkörpern zurückbleibenden Abteilungen, fernerhin die Personen des Bezirkskommandos auch derselben Bezüge teilhaftig werden, wie die Nationalgarde (Mannschaft K 20, Offiziere K 30, täglich über die normalen Bezüge).

11. Da die bisherigen, die Organisation der Nationalgarde betreffenden Verordnungen durch diese Verordnung ergänzt werden, ist die Reorganisation der aufgestellten Nationalgarde mit grösster Energie zu betreiben.

12. Den Eid der ungarischen, bzw. rumänischen, bzw. sächsischen Mitglieder der Nationalgarde nehmen militärische Volkskommissäre nach der durch den ungarischen, rumänischen, bzw. sächsischen Nationalrat gesetzten Eidesformel ab.

Die Mitglieder der Nationalgarde verpflichten sich zu einer 6 monatlichen Dienstleistung.

II.

Bürgergarde.

Die Bürgergarde stellen die Gemeinden und Städte selbst auf, in solchem Zahlverhältnisse, dass sie genügen, um in der Gemeinde den Polizei und Sicherheitsdienst zu versehen, höchstens aber bis zu 2% der Bewohnerzahl.

Für die Bürgergarde sind soviel Gewehre anzufordern, als zur Bewaffnung jeher notwendig sind, welche zugleich Dienst versehen. Die Bürgergarde haben K 20 Taglohn. Überdies haben sie auf keinerlei Bezüge Anspruch, Eid und Dienstverpflichtungen wie bei der Nationalgarde. Bei der Nationalgarde sind aus nationalem Gesichtspunkt dieselben Prinzipien in Anwendung zu bringen, welche bei der Aufstellung der Nationalgarde Geltung haben.

Ernst Wachsmann Lt.
Flügeladj.

Siegler G. d. I. m. p.

Credențional

Subsemnații așezăm, că dl *Dr. Alexandru Borza*
în *Blaj* este emis din partea mai jos indicatei corporațiuni ca
delegat al ei în Marea Adunare Națională Română, ce se va convoca în acest an, și în
alte Mari Adunări Naționale Române, cari eventual se vor mai ține în decursul
anului următor.

Dat din *27 noiembrie* ținută în *Blaj*. la ziua
de *1918*.
Pentru *Casina Română din Blaj*

S. Antoniu Chereșanu
Președinte

S. Al. Borza
Tulnic, Iași
notari

Serge Isbaș
Pet. Moșorceanu

Gr. Padureanu

Gavril Greș

D. Sechăreanu

Stefan Vasile

Stefan Iacov

Gregor Ciobă

Ioan Moldovan

bărbați de încredere

Nic. Costea

bărbați de încredere.

1918 noiembrie <14>/27, Blaj. Credențional emis de către Casina Română din Blaj pentru delegatul lor la Marea Adunare Națională Română.

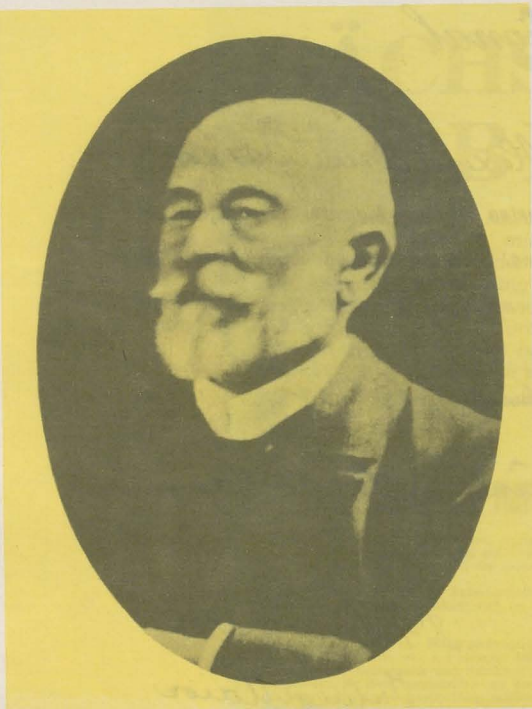
Muzeul Unirii Alba Iulia, Colecția "1918", tom. I, p. 153.

1918 novembre <14>/27, Blaj. Mandat émis par la Casina Roumaine de Blaj pour son délégué à la Grande Assemblée Nationale Roumaine.

Musée de l'Union d'Alba Iulia, Collection "1918", volume I, p. 153.

1918 November <14th>/27th, Blaj. Credentials issued by the Romanian Casina from Blaj for their delegate to the Great Romanian National Assembly.

Alba Iulia Union Museum "1918" Collection, vol. I, p. 153.

Gheorghe Pop de Băsești (1825-1919), Om politic român. Președintele Partidului Național Român (1902-1918) și al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia.

Arhivele Statului București, colecția Facsimile.

Gheorghe Pop de Băsești (1825-1919), Homme politique roumain. Président du Parti National Roumain (1902-1918) et de la Grande Assemblée Nationale d'Alba Iulia.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Facsimilés.

Gheorghe Pop de Băsești (1825-1919), Romanian politician. President of the Romanian National Party (1902-1918) and of the Great National Assembly in Alba Iulia.

Bucharest State Archives, Facsimiles Collection.

1918 <noiembrie 18>/decembrie 1, Alba Iulia. Proclamația Adunării Naționale a românilor din Transilvania, Banat și părțile Ungariei prin care se hotărăște unirea cu România.

Arhivele Statului București, fond Consiliul Dirigent, dosar 76/1918, f. 3, copie.

1918 <novembre 18>/décembre 1er, Alba Iulia. Proclamation de l'Assemblée Nationale des Roumains de la Transylvanie, du Banat et des régions hongroises par laquelle est décidée l'union à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds du Conseil Dirigent, dossier 76/1918, p. 3, copie.

1918 <November 18th>/December 1st, Alba Iulia. The Proclamation of the Great National Assembly of the Romanians in Transylvania, Banat and Hungary which decides upon the union to Romania.

Bucharest State Archives, Directory Council Fund, file 76/1918, p. 3, copy.

Proclamarea Unirii Tuturor Românilor

(Extras din stenograma şedinţei din 1 Decembrie 1918 st. n. a. Adunării Naţionale de la Alba Iulia)

Este un moment solemn!

Preşedintele Adunării Naţionale, George Pop de Băseşti, se ridică şi întreabă dacă Adunarea Naţională primeşte proiectul de Rezoluţiune prezentat de Vasile Goldiş. (Urmează aprobări entuziaste şi însufleţite, aclamaţii îndelungate.)

In continuare, Preşedintele

Proclamă:

„Adunarea Naţională a poporului român din Transilvania, Banat şi Partile Ungariei a primit Rezoluţiunea prezentată de Vasile Goldiş în întregimea ei şi astfel:

Unirea acestor provincii româneşti cu Tara mamă şi cu celelalte provincii surori alipite ei, este pentru toate veacurile pocetluită.”

(Urmează clipe de delir, îmbrăţişări între fraţi, sărutări, urale şi năsfârşite aplauze)

Preşedinte,

s.s. George Pop de Băseşti

Pentru conformitatea extrasului
Nşter al Adunării Naţionale,
D. Laurentiu Oancea

Vasile Goldiș (1862-1934), Om politic și publicist român. Academician, unul din conducătorii Partidului Național Român, cu un rol însemnat în lupta pentru desăvârșirea unității politice a poporului român. A elaborat și prezentat Rezoluția privind unirea Transilvaniei cu România la Adunarea Națională de la Alba Iulia.

Biblioteca Academiei Române, Fototeca, 20363.

Vasile Goldiș (1862-1943), Homme politique et publiciste roumain. Académicien, l'un des dirigeants du Parti National Roumain qui a joué un rôle important dans la lutte pour l'accomplissement de l'unité politique du peuple roumain. Lors de l'Assemblée Nationale d'Alba Iulia il a conçu, présenté et soutenu la résolution concernant l'union de la Transylvanie à la Roumanie.

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Photothèque, 20363.

Vasile Goldiș (1862-1943), Romanian politician and publicist. Academician, one of the leaders of Romanian National Party, who played an important part in the Romanian's people fight for political unity. During the National Assembly in Alba Iulia he drew up, and presented the Resolution referring to Transylvania's union to Romania.

Romanian Academy Library, Photos Collection, 20363.

1918 <noiembrie 18>/decembrie 1, Alba Iulia. Rezoluția Adunării Naționale de la Alba Iulia prin care se consfințesc principiile fundamentale menite a propăși statul național unitar român.

Arhivele Statului București, fond Consiliul Dirigent, dosar 76/1918, f. 2, copie.

1918 <novembre 18>/décembre 1er, Alba Iulia. Résolution de l'Assemblée Nationale d'Alba Iulia par laquelle sont ratifiés les principes fondamentaux destinés à assurer le développement de l'état national unitaire roumain.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds du Conseil Dirigent, dossier 76/1918, p. 2, copie.

1918 <November 18th>/December 1st, Alba Iulia. The Resolution of the National Assembly in Alba Iulia which sets the fundamental principles for the unitary Romanian state to thrive.

Bucharest State Archives, Directory Council Fund, file 76/1918, p. 2, copy.

1918 <noiembrie 18>/decembrie 1. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia.

1918 <novembre 18>/décembre 1er. La Grande Assemblée Nationale d'Alba Iulia.

1918 <November 18>/december 1st. The Great National Assembly in Alba Iulia.

Rezoluțiunea Adunării Naționale de la Alba-Iulia

din 18 Noiembrie / 1 Decembrie 1918

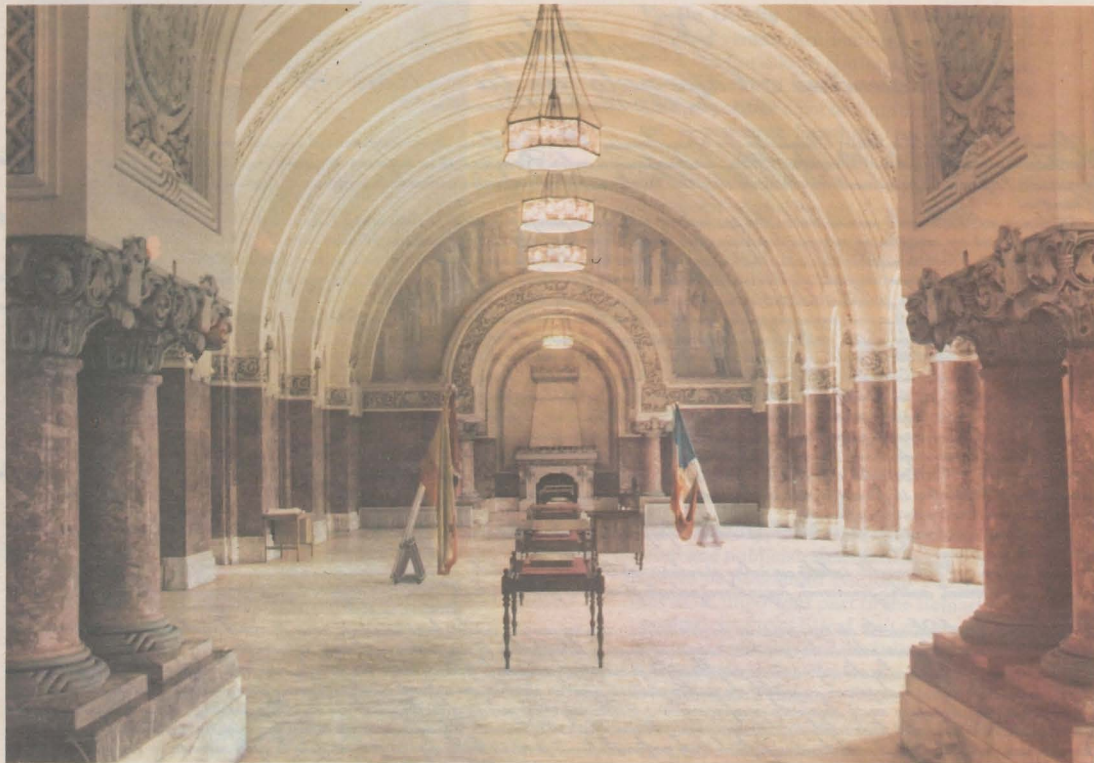
- I. Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Tara Ungurească, adunată prin reprezentanți lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noiembrie și 1 Decembrie 1918, declară și unește pe toți românii și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România.
- Adunarea Națională proclamă în deosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.
- II. Adunarea Națională rezervă tuturor sus indicatei autonomie provizorie pînă la întrunirea Constituției aleasă pe baza votului universal.
- III. În legătură cu aceasta, ca principii fundamentale la alcătuirea noului Stat Român, Adunarea Națională proclamă următoarele:
 1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuite. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin îndrumări din singul său și fiecare popor va primi dreptul reprezentării în corporație, legiuitorie și la guvernare, învingîndu-se cu numărul meșteșugurilor și al agriculturii.
 2. Egale îndreptățire și deplină libertate autonomă corporativă pentru toate confesiunile din Stat.
 3. Împiedicarea diseminării a unui regim castru democratic pe toate terrenele vieții publice. Totul obține direct, egal, secret pe comună, în mod proporțional, pentru ambele sexe în vîrstă de 21 de ani la reprezentarea în comună, județe, în parlament.
 4. Desăvîrșită libertate de presă, asociere și întrunire; liberă propagandă a tuturor gândurilor omenești.
 5. Reforma agrară radicală. Se va face conștientizarea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conștientizări, deplină îndreptățire se va face în domeniul dreptului de a măsura după trebuință, lărgindu-l, se va da posibilitatea țărăniului să-și creeze o proprietate, a căror pădure, pășune, pădure, cel puțin atît cît să poată munci el și familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e, pe de o parte, promovarea nivelului social, pe de altă parte, creșterea producției lui.
 6. Naționalizării industriale și se asigură aceluiași drepturi și avantaje, care sînt legitime în cele mai avansate state industriale din apas.
- IV. Adunarea Națională dă expresiune deplină sale ca Congresul de pace să înfruntă cu comunismul, naționalilor liberi în care chip ca de înțelegere și libertate să se asigure, pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.
- V. Românii adunați în această Adunare salută pe frații lor din Bucovina, scăpați de sub jugul monarhiei Austro-Ungare, și unii cu țara mamă România.
- VI. Adunarea Națională salută cu iubire și entuziasm libertatea popoarelor subjugate pînă aci în monarhia Austro-Ungară, opune națiunilor: cehoslovacă, austro-germană, iugoslavă, polonă și rutenă și hotărăște ca acest stat al său să se adăune la cunoștința tuturor acestor națiuni.
- VII. Adunarea Națională cu smerenie se înclină înaintea memoriei acelor buni români, care în acest război și-au vărsat sîngele pentru înfrîngerea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.
- VIII. Adunarea Națională dă expresiune mulțumirii și admirației sale tuturor puterilor aliate, care prin strădăniile lor purtate cu certitudine împotriva unui dușman pregătit de multe decenii pentru război, au scăpat civilizațiunea din ghimarele barbariei.
- IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor Națiunii Române din Transilvania, Banat și Tara Ungurească, Adunarea Națională hotărăște înstituirea unui Născut Stat Național Român, care va avea drept îndreptățire să reprezinte națiunea română, oriunde și pretutindeni, față de toate națiunile lumii și să se ocupe de toate dispozițiile pe care le are la dispoziție în interesul națiunii.

Dr. Laurentiu Ciocan
Notar al Adunării Naționale.

I. M. C. For
Vice Președinte al Adunării Naționale.

MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ DE LA ALBA-IULIA

1918 <noiembrie 18>/decembrie 1, Alba Iulia. Sala în care s-a votat unirea Transilvaniei cu România.

Arhivele Statului București, colecția Facsimile.

1918 <novembre 18>/décembre 1er, Alba Iulia. La salle où a été votée l'union de la Transylvanie à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Facsimilés.

1918 <November 18th>/December 1st, Alba Iulia. The hall where was voted the union of Transylvania with Romania.

Bucharest State Archives, Facsimiles Collection.

1918 <noiembrie 18>/decembrie 1, Alba Iulia. Volumele în care au fost integrate mandatele celor care au fost aleși ca delegați la Adunarea Națională de la Alba Iulia.

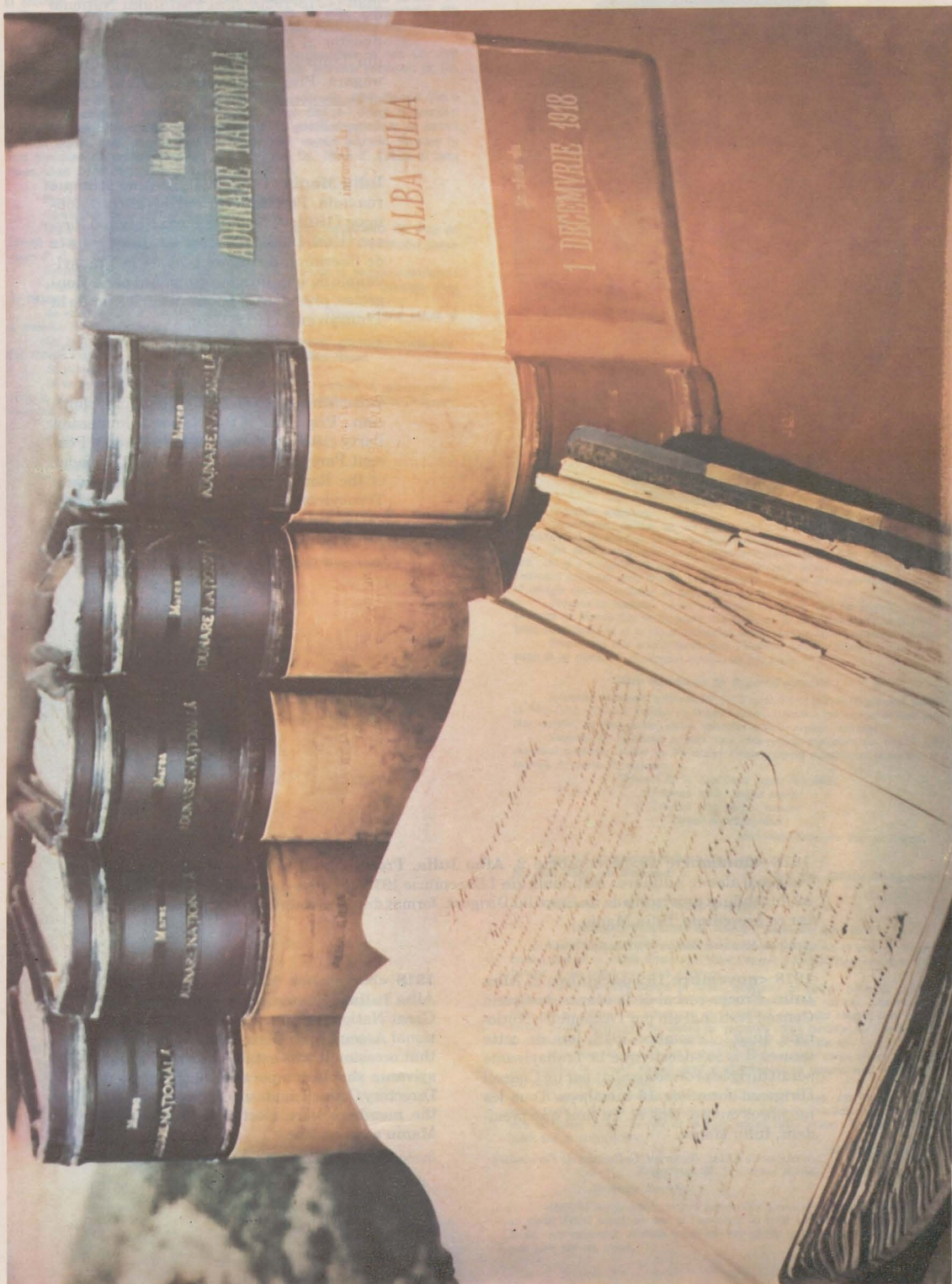
Arhivele Statului București, colecția Facsimile.

1918 <novembre 18>/décembre 1er, Alba Iulia. Volumes contenant les mandats des délégués à l'Assemblée Nationale d'Alba Iulia.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Facsimilés.

1918 <November 18th>/December 1st, Alba Iulia. The volumes which contain the credentials of those who were elected as delegates to the National Assembly in Alba Iulia.

Bucharest State Archives, Facsimiles Collection.

Iuliu Maniu (1873-1953). Om politic român. Președinte al Partidului Național Român (1918-1926) și al Partidului Național Țărănesc (1926-1933 și 1937-1947). Conducător al luptei de eliberare a românilor din Transilvania de sub stăpânire austro-ungară. Președinte al Consiliului Dirigent al Transilvaniei (1918-1920).

Arhivele Statului București, colecția Facsimile

Iuliu Maniu (1873-1953). Homme politique roumain. Président du Parti National Roumain (1918-1926) et du Parti National Pay-san (1926-1933, 1937-1947). A dirigé la lutte de libération des Roumains de la Transylvannie de sous la domination Autriche-Hongroise; président du Conseil Dirigeant de la Transylvanie (1918-1920).

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Facsimilés.

Iuliu Maniu (1873-1953). Romanian politician.. President of the National Romanian Party (1918-1926) and of the National Peasant Party (1926-1933, 1937-1947). Leader of the Romanians fight for freedom while Transylvania was under the Austrian-Hungarian rule. President of Transylvania's Directory Council (1918-1920).

Bucharest State Archives, Facsimile Collection

1918 <noiembrie 19>/decembrie 2, Alba Iulia. Proces-verbal al ședinței Marelui Sfat Național ales de Adunarea Națională din 1 Decembrie 1918, la care s-a stabilit ca Transilvania să fie condusă provizoriu de un Consiliu Dirigent, format din 15 membri. Au fost aleși membrii, iar ca președinte, Iuliu Maniu.

Arhivele Statului București, colecția Facsimile.

1918 <novembre 19>/décembre 2, Alba Iulia. Procès-verbal de la séance du Grand Conseil National élu par l'Assemblée Nationale du 1er Décembre 1918; lors de cette séance il a été décidé que la Transylvanie serait dirigée provisoirement par un Conseil Dirigeant formé de 15 membres. Tous les membres ont été élus et, en tant que président, Iuliu Maniu.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Facsimilés.

1918 <November 19th>/December 2nd, Alba Iulia. Minutes of the meeting of the Great National Council elected by the National Assembly on December 1st, 1918. On that occasion it was established that Transylvania should temporarily be ruled by a Directory Council made up of 15 persons. All the members were elected with dr. Iuliu Maniu as president.

Bucharest State Archives, Facsimiles Collection.

Proces-verbal

al şedinţei Marelui Sfat Naţional ales de Adunarea Naţională în ziua de 1 Decembrie 1918 în Alba-Iulia, şedinţă ținută în sala Tribunalului din Alba-Iulia la 2 Decembrie 1918, începând de la orele 10.

Aclamat de membrii prezenţi cu unanimitate ca preşedinte ad hoc, Gh. Pop de Băseşti ocupă locul prezidenţial şi încrede cu agendele notariale provizorie pe Dr. Silviu Dragomir şi Dr. Gheorghe Crişan.

Dr. Iuliu Maniu cere cuvânt şi propune a se emite din sânul Marelui Sfat o comisiune de candidare a membrilor, pe cari Marele Sfat să-l delege la prezidiul şi notariatul său, cum şi acelor pe cari li alege în guvernul provizoriu al acestei provincii alipite, drept comitet executiv al său, sub numire potrivită. Propune în acea comisiune de candidare pe: P. S. S. Episcopii Dr. Miron E. Cristea şi Iuliu Hossu, d-nii Dr. I. Suciu, Dr. A. Lazar, Ioan Flueraş,

Se primeşte.

Preşedintele suspendă şedinţa marelui Sfat.

Comisiunea de candidare se retrage.

După ce comisiunea apare iarăşi în sala de şedinţă, preşedintele Gh. Pop de Băseşti redeschide şedinţa şi dă cuvântul preşedintelui şi totodată raportorului comisiunii P. S. S. Episcopul Dr. Miron E. Cristea.

Episcopul Dr. Miron E. Cristea ca raportor propune în numele comisiunii: alegerea de preşedinte al Marelui Sfat Naţional a domnului Gheorghe Pop de Băseşti;

de vicepreşedinţi a domnilor Episcop Dr. Miron E. Cristea şi Iuliu Hossu şi a domnilor Dr. Teodor Mihali şi Andrei Bărescu.

De notari ai Marelui Sfat a d-nilor: Dr. Silviu Dragomir, Dr. Caius Brediceanu, Dr. Mihaie Popoviciu, Dr. Gh. Crişan, Ghiţă Pop şi Traian Novac.

Se primeşte unanim.

În ce priveşte comitetul executiv, care va avea a funcţiona ca guvern provizoriu al acestor provincii, comisiunea este de părere a fi numit „Consiliu Dirigent”, constând din 15 membri.

Se primeşte.

Pentru acest Consiliu Dirigent comisiunea candidează:

de preşedinte pe Dr. Iuliu Maniu.

(Ovaţii îndelungate).

De membrii pe domnii:

Dr. Vasile Lucaci,
Vasile Goldis,
Dr. Alex. Vaida-Voevod,
Dr. Stefan C. Pop,
Dr. Ioan Suciu,
Dr. Aurel Vlad,
Octavian Goga,
Dr. Aurel Lazar,
Dr. Emil Haţieganu,
Valeriu Brănişce,
Dr. Victor Bontescu,
Dr. Romul Boila,
Ioan Flueraş şi
Ioşif Jumanca.

- 23 -

(Aprobări unanime).

Preşedintele declară pe cei propuşi de comisie drept aleşi ca preşedinte, vicepreşedinţi şi notari şi ca membri ai Consiliului Dirigent.

Dr. Iuliu Maniu cere cuvânt pentru a mulţumi Marelui Sfat atât în numele său, cât şi a colegilor săi aleşi în Consiliul Dirigent pentru încrederea acordată. Desvoinţă ce sarcini grele li revin acestui Consiliu Dirigent şi cere sprijinul binevoitor al întregii naţiuni româneşti de pe extinsul acestor provincii.

Propune ca rezoluţia de cri a Adunării Naţionale, cum şi alegerile de azi efectuate de Marele Sfat să fie aduse fără întârziere la cunoştinţa Maiestăţii Sale Regale Ferdinand I-ului şi la cea a guvernului central şi a Corpurilor Legiuitoare române.

Propunerea este primită cu unanimitate însufleţită. D-l Dr. Silviu Dragomir propune să se trimită M. S. Regelui următoarea telegramă:

Către Maiestatea Sa Regele Ferdinand I.

Adunarea Naţională a Românilor din Ardeal, Banat şi Tara Ungurească, ținută în Alba-Iulia, glorioasă cetate a lui Mihail Viteazul, a decretat într'un clan de etuziasm fără margini, cu unanimitate, unirea teritoriilor sale cu regatul României.

Vestindu-Vă hotărârea aceasta care încoronază aspiraţiile de veacuri ale neamului românesc, rugăm pe Maiestatea Voastră, primiţi omagiile, ce venim a Vi le exprima cu profundă supunere.

Trăiască M. S. Ferdinand, regele României.

Trăiască M. S. Regina Maria!

Trăiască Augusta Lor familie!

Trăiască România Mare!

preşedinte Gheorghe Pop de Băseşti.

În urmă preşedintelui declară şedinţa de încheiată.

(ss) Gh. Pop de Băseşti
preş.

(ss) Dr. Silviu Dragomir
notar.

Răspunsul M. M. L. L. Regele şi Regina:

Domnului Preşedinte al Adunării Naţionale Alba-Iulia!

Vestea îmbucurătoare ce i-mi aduceţi despre măreţul act al unirii cu Regatul român, săvârşit în vechia cetate a lui Mihail Viteazul, a umplut inima mea de nespusă bucurie şi am primit-o cu viată emoţiune.

Munca deosebită depusă în cursul vremurilor de bărbaţi patriotici, purtători credincioşi ai idealului naţional, azi şi-a găsit răsplata bine meritată. Din lacrimile celor cari au plâns şi au suferit, cari au luptat fără preget, din sângele celor cari au muncit pentru înfăptuirea lui, lăsând ca moştenire sfântă credinţa lor nestrămutată, a răsarit sămânţa, a cărei roade azi le culegem ca un dar din cer.

Mulţumesc Alotputernicului, că mi-a îngăduit ca prin vitejia ostaşilor mei, să pot contribui la această măreaţă faptă şi că împreună cu poporul meu iubit să pot trăi aceste clipe înălţătoare.

Cum am fost părtaşul suferinţelor şi durerilor voastre, aşă iau din adâncul inimii parte la bucuria voastră, care este aceea a tuturor Românilor şi unind glasul meu cu glasul vostru, zic plin de nădejde într'un viitor frumos: Trăiască România Mare una şi nedespărţită.

(ss) FERDINAND

Telegrama M. S. Regina Maria.

Domnule Preşedinte

Războiul sfârşit a fost războiul nostru sfânt pentru desrobirea Ardealului. Când au plecat ostaşii noştri, am fost şi i-am văzut. În ochii lor strălucia lumina entuziasmului. Am împărtaşit credinţa lor şi am fost părtaş suferinţelor şi a zilelor grele, prin care toţi am trecut.

1918 <noiembrie 18>/decembrie 1. Delegația românilor transilvăneni care a adus la București actul Unirii Transilvaniei cu România: Vasile Goldiș, episcopul Miron Cristea, episcopul Iuliu Hossu, Alexandru Vaida-Voevod, Caius Brediceanu.

Arhivele Statului București, Fototeca, F II 3645.

1918 <novembre 18>/décembre 1er. La délégation des Roumains transylvains qui a apporté à Bucarest l'acte de l'union de la Transylvanie à la Roumanie: Vasile Goldiș, l'évêque Miron Cristea, l'évêque Iuliu Hossu, Alexandru Vaida-Voevod, Caius Brediceanu.

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, F II 3645.

1918 <November 18>/December 1st. The Transylvanian Romanian's delegation who brought the Act of Transylvania's union with Romania to Bucharest: Vasile Goldiș, bishop Miron Cristea, bishop Iuliu Hossu, Alexandru Vaida-Voevod, Caius Brediceanu.

Bucharest State Archives, Photos Collection, F II 3645.

1918 decembrie 1/14, Sibiu. "Gazeta Oficială", nr. 1, organ al Consiliului Dirigent al Transilvaniei, Banatului și părților românești din Ungaria în care se publică un apel "Către Națiunea Română", anunțându-se constituirea Consiliului Dirigent pentru guvernarea provizorie a Transilvaniei până la întrunirea Adunării Naționale Constituante a României.

Arhivele Statului București, fond Consiliul Dirigent, dosar 76/1918, f. 4, original.

1918 décembre 1er/14, Sibiu. "Gazeta Oficială" ("Gazette Officielle") numéro 1, publication du Conseil Dirigeant de la Transylvanie, du Banat et des régions roumaines de la Hongrie qui publie un appel "à la nation roumaine" annonçant la constitution du Conseil Dirigeant destiné à gouverner provisoirement la Transylvanie jusqu'à la réunion de l'Assemblée Nationale Constituante de la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, fonds du Conseil Dirigeant, dossier 76/1918, p. 4, original.

1918 December 1st/14th, Sibiu. The first issue of the "Gazeta Oficială" ("Official Gazette") mouthpiece of the Directory Council Transylvania, Banat and Romanian areas in Hungary which published an appeal "To the Romanian Nation", on the setting up of the Directory Council to temporary govern Transylvania until Romania's National Constituent Assembly gathered.

Bucharest State Archives, Directory Council Fund, file 76/1918, p. 4, original.

GAZETA OFICIALĂ

PUBLICATĂ DE

CONSILIUL DIRIGENT AL TRANSILVANIEI, BANATULUI
 — ȘI PĂRȚILOR ROMÂNEȘTI DIN UNGARIA. —

Către națiunea română din Transilvania, Banat și Teara-Ungurească.

Adunarea națională ținută în 18 Noembrie (1 Decembrie) a. c. la Alba-Iulia într'un gând și cu nespusă însuflețire a înfăptuit visul de veacuri al națiunii române din Transilvania, Banat și Teara-Ungurească și a decretat unirea acestor ținuturi cu Regatul României, iar până la întrunirea Constituantei, aleasă pe baza votului universal, Adunarea Națională a rezervat acestor teritorii autonomie provizorie. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii Adunarea Națională a instituit un mare sfat național, iară acesta în ziua de 19 Noembrie (2 Decembrie) a. c. tot la Alba-Iulia pentru guvernarea provizorie a țării a ales *consiliul diriguitor*, care s'a constituit astfel: *Dr. Iuliu Maniu* prezidiu și interne, — *Vasile Goldiș* culte și instrucțiune publică, apoi aranjarea raporturilor cu națiunile și confesiunile conlocuitoare, — *Dr. St. C. Pop* armată și siguranță publică, — *Dr. Ioan Șuciu* organizarea și pregătirea Constituantei, — *Dr. Alexandru Vaida* externe și presă, — *Dr. Aurel Lazar* justiție, — *Dr. Emil Hățiegan* codificare, — *Dr. Aurel Vlad* finanțe, — *Dr. Victor Bontescu* agricultură și comerț, — *Dr. Romul Boilă* comunicațiune, lucrări publice, poștă, telegraf și alimentațiune, — *Ioan Flueraș* sociale și igienă, — *Iosif Jumanca* industrie, — *Dr. Vasile Lucaci*, *Dr. Valeriu Braniște* și *Octavian Goga* fără resort. Acest consiliu diriguitor își are sediul în Sibiu.

Prin aceasta Transilvania, Banatul și părțile locuite de Români ale Țării Ungurești s'au rupt de Statul-Ungar și până la înfăptuirea definitivă a unirii cu Regatul Român au ajuns sub guvernarea noastră.

Când pentru întâia dată adresăm cuvântul nostru către națiunea română, gândul nostru mai presus de toate se înalță spre Ceriuri și cu umilință aducem mulțumită lui Dumnezeu, că după cercarea îndelungată de o mie de ani a reunit iarăși întreagă națiunea română într'un singur Stat. Cu smerenie ne închinăm memoriei înaintașilor noștri, cari veacuri de-arândul au suferit încălcarea nemiloasă, păstrând cu credință ființa românească și pregătind astfel învierea acestui neam la viață liberă și rodnică pentru umanitate. Monument neperitor se înalță în sufletul românesc tuturor acelor bravi Români, cari în războiul mondial și-au vărsat sângele, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

Depunem prin osud recunoștinței noastre vecinice neînvinsei armate române și glorioșului și înțeleptului Rege al Românilor Ferdinand I, iar puterilor aliate, care prin strălucitele lor învingeri au scăpat civilizațiunea din primejdia barbariei, le exprimăm adâncă noastră mulțumită și admirațiunea noastră.

Români!

Viitor de aur vi se pregătește. Adunarea Națională dela Alba-Iulia a indicat principiile conducătoare ale vieții noastre de stat și noi suntem ferm hotărâți a duce la îndeplinire cele hotărâte la Alba-Iulia.

O D Ă. *)

— La praznicul Unirii tuturor Românilor. —

Tresaltă cuib de Vultur, scump Bălgărade Mare!
Tu Argeșul, ce-n ziduri ai plângeri încă vii;
Di patru părți a lumii grăbesc la Sărbătoare
Români, trecuți prin toate a sortii vijelii...

Ei nu vin să mai plângă și-n taină grea să geamă,
Căci Dumnezeuul lumii le-a fost de-apururi scut.
Ei vin să-ți spună ție, că n'au avut o Mamă
Cum tu din veac ești Tronul, și-Un Craiu doar' ai avut...!

Știi tu, că Bucovina la sânul Mamei plânge,
Ea moaștele lui Ștefan le-aduse din străini?
N'au fruntea Basarabii în noapte și în sânge
— O scumpă, sfântă Mamă, cum știi Tu să alini. —

Și-acum sfărmat e lanțul ce-a strâns mândra făptură
A celui mai de-obidă și-a celui mai orfan,
Din iaduri și din temniți Ardealul ars de ură
leși să calce fruntea străvechiului dușman.

Furatul Maramurăș, Bihorul dulce frate,
Crișana și Banatul cuprinși de sfânt flor,
Se-'ntorc spre Răsăritul vieții necurmăte
Și toți așa își strigă cumplit¹, sfântul dor:

„O Țară, dragă mamă, norocul vieții noastre,
Primește și pe orfanii-ți, pe Veci să fie-ai tăi.
Îți strigă-n geamăt Morții din depărtări sihastre
Sau dacă nu, ucide pe mame și flăcăi...”

✱

O, ceas al Tainei! glasuri pătrund din depărtare,
Din munții suri s'alungă pe albele câmpii:
Trăească România cea Veșnică și Mare
Care cuprinde-n brațe pe toți duiosii fii...

Ovidiu Hulea.

*) Se poate cânta pe melodia »Deșteaptă-Te Române«.

<1918 decembrie>. „La praznicul unirii tuturor românilor”, odă realizată de Ovidiu Hulea pe muzica cântecului „Deșteaptă-te române”.

Muzeul Unirii Alba Iulia, Colecția „1918”.

<1918 décembre>. „À la Fête de l'Union de tous les Roumains”, ode créée par Ovidiu Hulea sur la musique de la chanson “Réveille-toi, Roumain”.

Musée de l'Union, Alba Iulia, Collection “1918”.

<1918 December>. “At the Feast of the Union of all Romanian's, ode by Ovidiu Hulea to the music of the song “Wake up, Romanian”.

Alba Iulia Union Museum, “1918” Collection.

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința
națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului președintelui consi-
liului Nostru de miniștri sub No. 2.171
din 1918,

Luând act de hotărîrea unanimă a
Adunării Naționale din Alba-Iulia,

Am decretat și decretăm :

Art. I. Ținuturile cuprinse în hotă-
rîrea Adunării Naționale din Alba-Iulia
dela 18 Noemvrie/1 Decemvrie 1918
sunt și rămân de apururea unite cu
Regatul României.

Art. II. Președintele consiliului Nos-
tru de miniștri este însărcinat cu adu-
cerea la îndeplinire a decretului-lege
de față.

Dat în București, la 11 Decemvrie
1918.

FERDINAND

Președintele consiliului de miniștri
și ministru de externe,
Ion I. C. Brătianu.

1918 decembrie 11/24, București. Decret regal asupra unirii Transilvaniei cu România.

Arhivele Statului București, Biblioteca, Colecția Monitorul Oficial, nr. 212, din 13/26 decembrie 1918, p. 3749.

1918 décembre 11/24, Bucarest, Décret
royal concernant l'union de la Transylvanie
à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliothèque, Collection de
la "Monitorul Oficial" nr. 212, 13/26 decembre 1918, p.
3749.

1918 December 11th/24th, Bucharest.
Royal Decree on Transylvania's union to
Romania.

Bucharest State Archives, Library, "Monitorul Oficial"
Collection, no. 212, December 13th/24th, 1918, p. 3749.

Bucarest le 27 décembre 1918.

Cl

Monsieur le Ministre,

Un congrès national tenu à Alba Iulia le 1er décembre dernier a déclaré l'union complète avec le royaume de Roumanie des régions roumaines de l'Ardeal, régions mentionnées dans l'acte d'union lui-même. On sait que l'on désigne par l'Ardeal non seulement la Transylvanie mais encore tout le pays, situé dans le territoire de l'ancien royaume de Hongrie, habité par des gens de race roumaine.

Une délégation est venue, à Bucarest, ces jours derniers annoncer au Roi la décision des roumains d'Outre-monts. La Majesté, par un décret-loi, en date de ce jour, a consacré cette union.

Le conseil dirigeant des habitants de l'Ardeal est autorisé, jusqu'à l'unification effective et complète, à diriger et à administrer les affaires d'Outre-monts, excepté en ce qui concerne la politique étrangère, l'armée, les postes et télégraphes la sûreté générale de l'Etat, la circulation fiduciaire, la douane et les emprunts d'Etat, qui dépendront du gouvernement central de Bucarest.

La Bucovine et la Bessarabie ont également proclamé, au même titre que l'Ardeal, leur union avec le royaume. Les trois nouvelles provinces sont représentées au sein du gouvernement de Bucarest respectivement par un, deux et trois ministres sans portefeuille.

Mais cette situation, étant donnée l'état d'esprit et le caractère des représentants de ces nouvelles provinces, notamment l'évidente supériorité de culture et de moralité des dirigeants de Transylvanie et de Bucovine, et ce qu'ils m'ont appris de leur premier contact avec le gouvernement de Bucarest, laisse espérer qu'elle n'est que provisoire.

Je vous prie, Monsieur le Ministre, agréer les assurances de mon profond respect

M. van Guecke de Strihou

Monsieur Paul Hymans
Ministre d'Etat
Ministre des Affaires étrangères

à Bruxelles.

1918 decembrie<14>/27, București. Raportul lui H. Ypersele de Strihou, ministru plenipotențiar al Belgiei la București către Paul Hymans, ministru de externe al Belgiei, în legătură cu proclamarea unirii Transilvaniei, Bucovinei și Basarabiei cu România.

Arhivele Statului București, colecția Microfilme Belgia, rola 12, c. 366-367, copie.

1918 décembre 14/27, Bucarest. Le rapport de H. Ypersele de Strihou, ministre plenipotentiaire de Belgique à Bucarest pour Paul Hymans, ministre des affaires étrangères de Belgique, sur la proclamation de l'union de la Transylvanie, la Bucovine et la Bessarabie à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest. Collection de Microfilms de Belgique, bobine 12, c. 366-367, copie.

1918 December <14th>/27th, Bucharest. The report sent by H. Ypersele de Strihou, Belgium's minister plenipotentiary in Bucharest to Paul Hymans, Belgium's minister for Foreign Affairs about the proclamation of the union of Transylvania, Bukovina and Bassarabia to Romania.

Bucharest State Archives. Microfilms Collections Belgium, roll 12, frame 366-367, copy.

ALBA-ULIA

Abonamentul: Pe un an întreg 10 corone
Pe jumătate an 5

Organ al proclamării unității naționale.

Interfoni se primesc la administrație.
Apare în fiecare Marți.

Unirea poporului săsesc cu România

Sași înaintea de asta trăiau la aparență în bună pace cu ungurii. Spișii erau politici ungurească pentru că în schimb li poartă stăruie din cind în cind cine o concesie neînsemnată pentru poporul săsesc. În realitate însă erau sății și ei de stăpînire ungurească și de prețina născută cu ungurii, cari în ciuda tuturor semnelor de prețina din partea sașilor, nu încetau să le aplice noii și noi lovituri menite să le dărîme cu vremea instituțiile culturale și economice desăvîșite de bine organizate, ca apoi cu altă mai ușor să li poartă desfrînarea naționaliste. În urma răsturnării stăpînirii ungurești, pricinuită de revoluția de începutul lui Noiembrie 1918, a o schimbare stăruie și la Sași.

Deja în primele zile după adunarea dela Alba-Iulia, presa sașilor comendă principiile cuprinse în hotărîrea dela Alba-Iulia, avea îcîcolo cuvinte de simpatie pentru unire. Cunoscut fiind firea poporului săsesc, care în toate manifestările lui e de obicei cu mare băgare de seamă și păstrează totdeauna mare rezervă față de evenimentele

petrecute în jurul lui: semnele acestea de simpatie au stîrnit mare mulțumire la poporul românesc.

O manifestare mai hotărîtoare a sașilor pentru unirea cu România, a fost prezentarea unei delegații a conducătorilor poporului săsesc în fața deputatului Dr. Rudolf Brandtsch-La Consiliul Dirigent din Sibiu, cu care prilej au spus o pe față, că ei au de gînd să tind o mare adunare poporală, în cadrul căreia să hotărîscă adunarea la unirea cu România.

Adunarea a fost convocată pe 8 Ianuarie a. c. la Mediaș. Întreg poporul săsesc a luat parte la adunare prin reprezentanții lui aleși pe baza celui mai democratic drept de votare, în înțelesul căruia fiecare cetățean are, care a împlinit al 24-lea an al vieții, a fost ales. Fiind îndeobște cunoscut organizația politică perfectă a sașilor, precum și gradul mare de cultură al lor, care are de consecință, înțelesul viu al fiecărui cetățean saș pentru chestiile, cari privesc poporul săsesc: cu drept cuvînt se poate spune, că la adunarea dela Mediaș a luat parte întreg poporul săsesc.

Rezultatul adunării a fost, că reprezentanții poporului săsesc înțelegînd rostul vremilor de azi și al desăvîșirii evenimentelor istorice, cari arată în fața prăbușirea pe vecie a Tărilor Ungurești și la întemeierea tot pe vecie a României Mari, chemată să unească pe românii de petutîndeni în cadrul ei: a găsit cu cale de a hotărî cu unanimitate de voturi unirea poporului săsesc cu România.

Hotărîrea sașilor dela Mediaș e de însemnată însemnată de mare pentru noi românii și nea venit chiar în vremea cea mai potrivită. Ne ușurează pe de o parte în mare măsură situația noastră în fața conferinței de pace și agravează pe de altă parte a ungurilor tot în așa măsură.

E știut că ungurii toată nădejdea și-au pus-o în conferința de pace așchînd că conferința va hotărî ca prin plebiscit să se decidă cui să aparțină Transilvania, România ori Ungaria! Ungurii erau de o credință necădită, că un eventual plebiscit, adică votare a tuturor oamenilor locuitori în Transilvania, va ieși în folosul Ungurilor. Și cînd se gîndeau la plebiscit, toată nădejdea și-o puneau în sași, despre

1919 <ianuarie 15>/28, Alba Iulia. Adeziunea sașilor din Transilvania la hotărârile istorice de la Alba Iulia exprimată cu ocazia adunării reprezentanților acestora în ziua de 8 ianuarie la Mediaș, apărută în publicația "Alba Iulia", organ al proclamării unității naționale.

Arhivele Statului București, colecția Facsimile.

1919 <janvier 15>/28, Alba Iulia. Adhésion des Allemands de la Transylvanie aux décisions historiques d'Alba Iulia, exprimée pendant la reunion de leurs représentants à Mediaș le 8 janvier 1919 et parue dans "Alba Iulia", publication de la proclamation de l'unité nationale.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Facsimilés.

1919 <January 15th>/28th, Alba Iulia. The Transylvanian Saxons' adhesion to the historical decisions at Alba Iulia when their representatives gathered at Mediaș on January 8th 1919, published in the periodical publication "Alba Iulia", mouthpiece of the national unity proclamation.

Bucharest State Archives, Facsimiles Collection.

1919 ianuarie 30/februarie 12, București. Discursul rostit de dr. Adolf Schullerus, președintele Consiliului Național Săsesc, în fața regelui Ferdinand I, cu ocazia înmănării oficiale a actului de aderare a sașilor la unirea Transilvaniei cu România.

Arhivele Statului Sibiu, fond Consiliul Național Săsesc, dosar 1/1919, f. 32, copie.

1919 janvier 30/février 12, Bucarest. Le discours de dr. Adolf Schullerus, président du Conseil National des Allemands, devant le roi Ferdinand Ier, au moment de la remise officielle de l'acte d'adhésion des Allemands à l'union de la Transylvanie à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Sibiu, Fonds du Conseil National des Allemands, dossier 1/1919, p. 32, copie.

1919 January 30th/February 12th, Bucharest. Speech given by dr. Adolf Schullerus, president of the Saxon National Council to king Ferdinand I on the presentation of the official act regarding the Saxons' adhesion to the Union of Transylvania with Romania.

Sibiu State Archives, Saxon National Council Fund, file 1/1919, p. 32, copy.

"Euerer Majestaet!"

Als die Vertreter des Volkes der Sachsen in Siebenbuergen sind wir vor den Stufen des Thrones Allerhoechst Euerer Majestaet erschienen, um in homagialer Ergebenheit unsere vom gesamten Volke am 8 Januar einstimmig beschlossene Erklarung zu ueberreichen, wonach das Volk der Siebenbuergen Sachsen auf Grund des Dekretes Euerer Majestaet, vom 27 Dezember v.J. und auf dem Boden der Karlsburger Deklaration sich freiwillig und vertrauend dem romaenischen Staate anschliesst. Von nun an betrachten wir uns als treue Untertanen Euerer Majestaet, als treue Buergern des romaenischen Staates.

Wir sind ein Volk von Buergern und Bauern, gewohnt durch Blut und Schweiss die Koenigstreue und Vaterlandsliebe zu bekunden.

Unsere ehrliche Arbeit stellen wir in den Dienst des neuen Vaterlandes und geloben, nach unseren Kraefte an den Aufgaben mitsuarbeiten, die Gegenwart und Zukunft diesem Vaterlande und allen Buergern in ihm zuweisen wird. Diese Arbeit soll nun in erhoehtem Masse uns mit unseren romaenischen Bruedern verbinden, mit denen wir von langen Zeiten her gewohnt sind in gemeinsamer Heimatliebe die Scholle zu bauen, gemeinsame Not und Freude des Lebens zu tragen. Das Erbe einer achthundertjaehrigen Vergangenheit in unsern siebenbuergischen Taelern stellen wir vertrauensvoll unter den Schutz Euerer Majestaet und bitten um huldvolle Foerderung, dass es uns fuer dauernde Zeiten ermoeglichst sei, als saechsisches Volk, in Entfaltung der von Gott in uns gelegten Lebenskraefte, in unserer Sprache und voelkischen Eigenart unsere Treue und Mitarbeit am Vaterland erweisen zu koennen.

Zu Gott aber, dessen Gnade in schwerer Zeit ueber Euerer Majestaet

Aderarea Evreilor la Unire.

Din București se anunță, că Evreii ardeleni stabiliți în România au ținut în 31 Martie la București o adunare spre a lua poziție față de situația creată prin rezoluțiunea dela Alba-Iulia. După mai multe discursuri, din cari transpiră deplina încredere și aderare la Unire s'a votat cu unanimitate următoarea moțiune:

«Evreii ardeleni, domiciliati în București, întruniți în ziua de 18/31 Martie, luând cunoștința de actul din Alba-Iulia din 18 Novembre 1 Decembrie 1918, aderă din inimă și cu multă satisfacție la programul cuprins în acest act, având în vedere, că dispozițiunile privitoare la libertatea națională, la întrebuintarea liberă a limbii maternă în învățământ, administrație și justiție, la reprezentarea proporțională cu populațiunea în parlament și guvern la asigurarea de drepturi egale, de autonomie culturală, religioasă și politică, precum și la necondiționata libertate a presei, a întrunirilor și a asociațiilor, corespund în totul principiilor liberale și democratice ale vremurilor actuale».

Ca motivare a moțiunii s'a accentuat, că principiile enunțate în actul din Alba-Iulia, sunt concepute în spiritul cel liberal și mai drept și Evreii găsesc o garanție în nobilii inițiatori ai acestui act: că cele cuprinse acolo se vor realiza și în fapt. Oamenii cari în propria lor experiență au ajuns prin evoluțiunea ideilor la programul de azi, vor și să nu stingherească națiunile în libera lor dezvoltare. O unire cu România făcută în acest spirit nu poate fi decât salutată cu veselie și entuziasm.

S'a decis apoi să fie aleasă o delegațiune cu următoarele încredințări:

1) a prezenta autorităților competente acțiunea votată, precum și un proces-verbal al discuțiilor urmate urmate de aderenți;

2) a interveni la Evreii domiciliati în provincie ca să adereze cu toții la moțiunea votată;

3) a sfătui la comunitățile evrești în Ardeal ca să adere la programul din Alba-Iulia.

În ziua de 1 Aprilie comisiunea Evreilor Transilvăneni s'a prezentat d-lui Mihail Popovici, consilierul afacerilor Transilvănene la ministerul de Interne, cu moțiunea votată.

Oratorul în câteva cuvinte bine simțite a arătat bucuria pe care o resimț toți Evreii, că li-s'a dat ocazia să facă actul de aderență la unirea țerilor desrobite cu România. Prin liberarea pământului românesc s'a înfăptuit un act de justiție și morală superioară.

D-l Mihail Popovici își exprimă părerea de bine, că Evreii se alipeau la acest act de unire. La Români ardeleni nu a existat niciodată antisemitismul adevărat, antisemitismul Românilor din Ardeal eră în drept în contra acelor, cari făceau cauză comună cu Maghiarii. Astăzi după ce a dispărut hegemonia brută și anticulturală a Maghiarilor suntem convinși, că Evreii se vor alipi cu toată încrederea și devotamentul la România Mare și în declarația dela Alba-Iulia sunt duse normele, cari vor călăuzi constituțiunile noastre de stat și politică românească.

Comisiunea va plecă cu moțiunea votată la Sibiu pentru a o prezenta președintelui Consiliului Dirigent d-lui Iuliu Maniu.

1919 martie 30/aprilie 12, Lugoj. Moțiunea de adeziune a evreilor stabiliți în Transilvania la hotărârile istorice de la Alba Iulia, adoptată la 18/31 martie și publicată în ziarul "Drapelul".

Biblioteca Academiei Române, Periodice, P III, 1957.

1919 mars 30/avril 12, Lugoj. La motion d'adhésion des Juifs de Transylvanie aux décisions historiques d'Alba Iulia, adoptée le 18/31 mars et publiée par le journal "Drapelul" ("Le Drapeau").

Bibliothèque de l'Académie Roumaine, Périodiques, P III, 1957.

1919 March 30th/April 12th, Lugoj. The motion of adhesion of the Jews residing in Transylvania to the historic decisions at Alba Iulia, adopted on March 18th/31st and published in the newspaper "Drapelul" ("The Flag").

Romanian Academy Library, Periodical Publications, P III, 1957.

1919 aprilie 27/mai 10, Dumbrăveni (jud. Mureș). Proces-verbal al adunării Țiganilor din Transilvania care consemnează adeziunea la actul unirii cu România.

Arhivele Statului București, colecția Facsimile.

1919 avril 27/mai 10, Dumbrăveni (le département de Mureș). Procès-verbal de l'assemblée des tsiganes de Transylvanie contenant l'adhésion à l'acte de l'union à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection de Facsimilés.

1919 April 27th/May 10th, Dumbrăveni (Mureș district). Minutes of the Gypsies assembly in Transylvania stating their adhesion to the union with Romania.

Bucharest State Archives, Facsimiles Collection.

Proces - Verbal

Sunt în Adunarea țigănească a locuitorilor din
Ordeal, ținută în orașul Iașpelin la 12 April 1919,
în sala casei lui "Apafy", 3 ore d. a. conform convocărilor
publicate și în ziarul românesc, sub președinția ordină-
rei D. Gheorghe Humagin din Ucea de Jos, jud. Făgăraș. —

1, Conform programului ședinței și apăsător am foste politicii
locale, la 3 ore p.m. coadunându-se numărări reprezentanți și
locuitorilor țigani din mai multe comune și județe a Ordeal-
ului, în sala casei lui "Apafy". D. Ionel Câmpescu Teșly ab.
și profesor, și șeful cenzurii militare din loc, care la rugarea
mai multor locuitori țigani, a convocat această adunare,
deschidă ședința, prin vorbire, în care îndreaptă președinte
tuturii prezenților, care din mari depărțări, sau prezență la
ceastă adunare, ca și cu toate regiunile solemne, și cu
exemplu, cum sunt vedemii alii să împlini dorințele, expri-
mate cu răsunet, pînă la adevărată admirație, și a împlini dorințele
după ce s-a auzit.

a. 1, Vorbirea se primește cu aplauze și mulțumiri. —

2, Conform punctului 2, din program, D. Ionel Câmpescu invită adu-
narea, să se constituie legalmente, prin alegerea președintelui și
dinamici, născutului ședinței și a comisiei verificatoare și regulărilor
ce s-au luat. —

ad 2. Adunarea alege de președinte pe: Gheorghe Humagin din
Ucea de Jos, jud. Făgăraș; de notă pe Nicolae Tăbăraș din
Lier-Luc, jud. Timișoara, iar de membrii, elib. în comisiunea
verificatoare cit. și în cea pentru compunerea regulamentului și subscris
programului verbal, pe următorii: Gheorghe Adu, din Veli; Nicolae Lăcătuș din
Oljei; Adam Tăra din Ucea, Iachim Muraruș din Lier-Luc, Iuliu
Rădule din Urieș, Radușan Ion din Urieș, Duica Ștefan din Urieș
Droș, Gheorghe din Sălmăcel, Cornu Gheorghe Sălmăcel, Iachim Rădu
Forsșin, Paul Tărașan Iași, Alion Mășin Iași, Vasile Ștef

membru George Cistaru din Honora, Nicolae Eger din Honora
Nicolae David din Cate și George David din Cate; Brestia
nu a aletura la memoriul și rezoluțiile trimise în a-
ceasta adunare, care sfi a bine ai alege nite membri comisiuni,
verificatori iar ~~pe~~ prezidabile adunării din Cahalm George
Mierin fiind absent, la concludere - că din Februarie a. c.
a dispusit, în locul Kansului, decă nu sari reintare, alege
ca membru în Marele Get Național: pe D. George Cistaru
din Honora.

Refina propuneri și programul fiind exhaustat, după o
vorbire a D. subprefet D. Rone Holom vom mulțumim edu-
naiei pentru ordine și interesul arătat, prezidiul declari-
seacinde de inchis și protocolul de inchisat, submînduse
și rețificarduse prin cei arătați mai sus. -

D. M. S.

George Humașul
prezidiinte

Cherloc Helton

Chlor

x Nicolae Lăcătus

x Adam Elca

x Lomih Brestia

x Duce Nicolae

x Cume Siron

x Olegiu Arbin

x Tesin George

x Lysca Trent

x Im Voies

x Lelton Alexandru

George Cistaru

Nicolae Eger

Nicolai Florio

George David

Cherloc Helton

Cherloc Helton

Cherloc Helton

Cherloc Helton

Dragoi George

Corneoi George

Vasili George

ihnen eingeübt hat: sie sollen im ganzen Banat nieder aufleben. Ich bemerke, daß Professor Zároly ein für den Gebrauch der Volksschulen bestimmtes Liederbuch, das auch die eingeübten Lieder enthält, demnächst herausgeben wird, auch die im Ferialekurs abgehaltenen Vorträge werden in Buchform erscheinen.

(Schluß folgt.)

Die gestrige Volksversammlung.

Temesvár, 11. August.

Am großen Exerzierplatze fand gestern eine große Volksversammlung im Interesse des Unteilbarkeits des Banates statt. Auf zwei Tribünen wurde der Menge geredet, um dafür einzutreten, daß das Banat ungeteilt bleibe und Großrumänien angeschlossen werde.

Die Versammlung eröffnete Erzpriester Dr. Popoviciu (Eugos) und warf einen Rückblick auf die Geschichte des Banates und behauptete das Recht der Rumänen auf das Banat.

Dr. Sirbu (Karánszbes) beruft sich auf die Karlsburger Resolution, welche die Vereinigung aller Rumänen ausgesprochen hat. Serben des Banates selbst belamen die Herrschaft der Serben hier satt. Durch Niederschlagen des Bolschewismus in Ungarn bewiesen die Rumänen der Welt, was sie imstande sind.

Professor Virgil Popescu (Bukarest) erwähnt, daß man dem rumänischen König die Stephanskronen angeboten habe, Johann konstatiert er, daß die Serben alle Ursache haben, sich mit den Rumänen gut zu verhalten, denn in Mazedonien und Serbien gibt es viel mehr Rumänen als im Banat Serben.

Erzpriester Dr. Sirbu (Bélinz) fordert, daß alle Gebiete, wo Rumänen wohnen, vereinigt werden müssen.

Redakteur Dr. Avram Imbrănoe führt aus, daß nicht nur ethnographische, wirtschaftliche und historische Gesichtspunkte für den Anschluß des Banates an Rumänien sprechen, sondern auch die Kraft, denn die rumänischen Soldaten waren es, die den Bolschewismus niederrangen und in Budapest einrückten.

Hierauf unterbreitete Erzpriester Johann Oprea die Resolution, in welcher die Vereinigung des ganzen Banates mit Rumänien gefordert, S. M. König Ferdinand der Treueid geleistet wird; die Versammlung huldigt der rumänischen Armee, die große Opfer brachte, um ihre Brüder zu befreien und den ungarischen Bolschewismus niederkzuschlagen, dann heißt es:

„Wir fordern die Respektierung des Vertrages vom 4. August 1916, den Rumänien mit den Großmächten abschloß, wir fordern das ganze Banat mit den natürlichen Grenzen Donau, Theiß und Maros aus historischen, ethnographischen und wirtschaftlichen Gesichtspunkten; wir protestieren gegen jeden Versuch zur Abänderung dieser Grenzen Großrumäniens; wir protestieren ferner gegen jeden Versuch, unter irgend einem Rechtsstitel die Souveränität des rumänischen Staates durch irgendwelche Einmischung in seine internen Angelegenheiten zu verkürzen.“

Endlich beschließt die Resolution die Huldigung dem König Ferdinand, der Königin Maria, dem Ministerpräsidenten Brătianu und dem Präsidenten Maniu für ihren intransigenten Kampf im Interesse des Rumänentums darzubringen, und sie telegraphisch zu begrüßen.

Nach Verlesung der Telegramme wurde die Resolution einstimmig angenommen.

*

Die Vertreter der radikal-deutschen Richtung hielten im Deutschen Haus gleichzeitig eine Versammlung ab, wo folgender Beschluß erbracht wurde:

1. Im Namen sämtlicher Schwaben erklären wir, daß wir das Wohl jeder Banater Nation nur in einem ungeteilten einheitlichen Banate erhoffen, daß ein geteiltes Banat mit seinen unnatürlichen Grenzen für alle hier lebenden Völker einen wirtschaftlichen Ruin bedeutet, einen Anlaß ewigen Haders und ständiger Unzufriedenheit bildet und den ersicherten Frieden stört. Wir wünschen daher die Untrennbarkeit des Banates. 2. Nachdem Temesvár, der Mittelpunkt des wirtschaftlichen und gesellschaftlichen Lebens, Rumänien angegliedert und die Hoheitsrechte S. M. des Königs von Rumänien über das Banat ausgedehnt wurden, nachdem wir in dem Karlsburger Manifeste eine Gewähr dessen sehen, daß wir in unserem zukünftigen Staate unseren Volkscharakter frei entfalten, unsere Muttersprache frei benützen und beides: Volkscharakter und Muttersprache, auf politischem, wirtschaftlichem, kulturellem und gesellschaftlichem Gebiete frei und ungehemmt entwickeln und dadurch unsere nationale Zukunft sichern können, wünschen wir, daß das ganze Banat einheitlich und ungeteilt dem kaiserreichen Großrumänien angeschlossen werde. 3. Dieser Beschluß ist der Friedenskonferenz mitzuteilen.

Franz Wessel, A. v. Müller, Präsidenten, Dr. Brecol, Schriftführer, Johann Tengl, Julius Renhaus, Beglaubiger.

1919 august 11, Timișoara. Prezentarea adunării populare a șvabilor bănățeni care au aderat la Rezoluția din 1 Decembrie 1918, publicată în ziarul „Schwäbische Volkspresse“.

Biblioteca Academiei Române, Periodice, P III-IV, 4922.

1919 août 11, Timișoara. L'assemblée populaire des Souabes du Banat qui ont adhéré à la Résolution du 1er Décembre 1918, présentée par le journal „Schwäbische Volkspresse“.

Bibliothèque de L'Académie Roumaine, Périodiques, P III-IV, 4922.

1919 August 11th, Timișoara. The popular assembly of the Swabians in Banat in support of the December 1st 1918 Resolution, their decision being published in the newspaper „Schwäbische Volkspresse“.

Romanian Academy Library, Periodical Publications, P III-IV, 4922.

asupra

UNIREI TRANSILVANIEI, BANATULUI, CRISANEI, SATMARULUI
SI MARAMURESULUI CU VECHIUL REGAT AL ROMANIEI.

ART.UNIC.) Se ratifică, investindu-se cu putere de lege,
Decretul-Lege No.3631 din 11 Decembrie 1918, publicat în Moni-
torul Oficial No.212 din 13 Decembrie 1918, privitor la Unirea
Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Satmarului și Maramureșului
cu vechiul Regat al României, în cuprinderea următoare:

F E R D I N A N D I

PRIN GRATIA LUI DUMNEZEU SI VOINTA NATIONALA

REGE AL ROMANIEI

LA TOTI DE FATA SI VIITORI SANATATE.

Asupra raportului Președintelui Consiliului Nostru de Mi-
niștri sub No.2171 din 1918,-

Luând act de hotărârea unanimă a Adunării Naționale din
Alba-Iulia ,

AM DECRETAT SI DECRETAM:

ART.I) Tinuturile cuprinse în hotărârea Adunării Naționa-
le din Alba - Iulia dela 18 Noembrie 1918, sunt și rămân de
apururea unite cu Regatul României.-

./.

1919 decembrie 29, București. Legea asupra unirii Transilvaniei cu România, adoptată de
Parlamentul României.

Arhivele Statului București, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 19/1919, f. 31-31 v., original.

1919 décembre 29, Bucarest. La loi de
l'union de la Transylvanie à la Roumanie
adoptée par le Parlement de la Roumanie.

*Archives de l'Etat, Bucarest, fonds de la Présidence du
Conseil des Ministres, dossier 19/1919, p. 31-31 v.,
original.*

1919 December 29th, Bucharest. Law on
the union between Transylvania and Roma-
nia, adopted by Romania's Parliament.

*Bucharest State Archives, Council of Ministers Presi-
dency, file 19/1919, p. 31-31v., original.*

ART.II) Președintele Consiliului nostru de Miniștri, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a Decretului-Lege de față.

Dat în București la 11 Decembrie 1918.-

F E R D I N A N D I

PRESEDINTELE
CONSILIULUI DE MINISTRI
SI MINISTRU DE EXTERNE , Ion I. C. Brătianu

Această lege s'a votat de Adunarea Deputaților în ședința
dela 29 Decembrie anul 1919, în unanimitate prin aclamațiuni.

P R E S E D I N T E , *n. n. n.*

S E C R E T A R ,

Stefan Mites

Directorul Adunării,

Dr. Vasile Voiculescu

Această lege s'a votat de Senat în ședința dela 29 Decembrie anul 1919, în unanimitate prin aclamațiuni.

P R E S E D I N T E ,

S. C. Samuil

S E C R E T A R ,

Balkarey

Directorul Senatului,

B. Murgulescu

ROMÂNIA - STAT NAȚIONAL, UNITAR ȘI INDEPENDENT

În ianuarie 1919, când s-a deschis Conferința de Pace de la Paris, statul național unitar român era o realitate, ca urmare a hotărârilor plebiscitare adoptate la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia în cursul anului 1918. România era un stat național unitar, deoarece 72% din populația sa era formată din români, în timp ce minoritățile naționale alcătuiau circa 28% din populație, dar nici un grup minoritar nu atingea procentul de 8% din totalul locuitorilor țării.

Principală preocupare a guvernelor României a fost confirmarea prin tratate internaționale a actelor de unire din 1918. Conferința de Pace a pus la baza hotărârilor sale privind Europa principiul naționalităților, astfel că a recunoscut existența unor noi state: Polonia, Cehoslovacia, Austria, Ungaria și întregirea teritorială a altora: România, Iugoslavia. Această idee era prezentă în tratatele de pace încheiate în 1919-1920, începând cu cel de la Versailles semnat de Puterile Aliate și Asociate (Antanta) cu Germania la 28 iunie 1919.

Prin Tratatul de la Saint Germain încheiat cu Austria la 10 septembrie 1919 se recunoștea unirea

Bucovinei, prin cel de la Trianon cu Ungaria din 4 iunie 1920 se confirma unirea Transilvaniei, iar prin Tratatul de la Paris din 28 octombrie 1920 încheiat de Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia, pe de o parte, și România, de cealaltă parte, era recunoscută unirea Basarabiei cu România. Astfel, cel mai înalt for internațional al vremii confirma, prin semnătura șefilor de state sau guverne, hotărârile de unire adoptate de poporul român în 1918.

După Marea Unire s-a desfășurat o susținută activitate pentru organizarea și consolidarea statului național unitar român. Au fost adoptate măsuri pentru integrarea noilor provincii în cadrul României: în noiembrie 1919 s-a întrunit primul Parlament alcătuit din deputați și senatori din vechiul Regat, Basarabia, Bucovina și Transilvania; în toate guvernele au fost incluși reprezentanți ai teritoriilor unite în 1918; a fost adoptată o nouă stemă a țării; în octombrie 1922 a avut loc încoronarea lui Ferdinand I la Alba Iulia, ca rege al tuturor românilor, iar în martie 1923 a fost adoptată o nouă Constituție a României.

V. LA ROUMANIE - ÉTAT NATIONAL, UNITAIRE ET INDÉPENDANT

En janvier 1919, lors de la Conférence de la Paix de Paris, l'état national unitaire roumain était une réalité, à la suite des décisions plébiscitaires adoptées à Kichinev, Tchernovtsy et Alba Iulia en 1918.

La Roumanie était un état national unitaire, car 72% de sa population était roumaine, tandis que les minorités nationales formaient environ 28% de la population, mais aucun groupe minoritaire ne touchait 8% du total des habitants du pays.

La principale préoccupation des gouvernements de la Roumanie a été la confirmation par des traités internationaux des actes de l'union de 1918. Le Conférence de la Paix a eu comme base pour ses décisions concernant l'Europe le principe des nationalités, en reconnaissant ainsi l'existence d'états nouveaux tels que la Pologne, la Tchécoslovaquie, l'Autriche, la Hongrie et aussi l'intégrité territoriale de la Roumanie et de la Yougoslavie. Cette idée est présente dans les traités de paix conclus en 1919-1920, en commençant par celui de Versailles signé par les Pouvoirs Alliés et Associés (l'Entente) avec l'Allemagne le 28 juin 1919.

Le traité de Saint-Germain conclu avec l'Autriche le 10 septembre 1919 reconnaissait l'intégration de la Bucovine, celui de Trianon avec la Hongrie le 4 juin 1920 confirmait l'intégration de la Transylvanie, tandis que le traité de Paris du 28 octobre 1920 conclu entre la Grande Bretagne, la France, l'Italie et le Japon d'une part et la Roumanie d'autre part reconnaissait l'union de la Bessarabie à la Roumanie. Ainsi, le plus important forum international de l'époque confirmait, par les signatures des chefs des états et des gouvernements les décisions d'union adoptées par le peuple roumain en 1918.

La Grande Union a été suivie par une période d'activité intense d'organisation et consolidation de l'état national unitaire roumain. On a adopté des mesures destinées à faciliter l'intégration des nouvelles provinces: en novembre 1919 a été réuni le premier Parlement formé par des députés et des sénateurs de l'Ancien Royaume, de la Bessarabie, de la Bucovine et de la Transylvanie; tous les gouvernements ont coopté les représentants des territoires unifiés en 1918; ont été adoptées de nouvelles armoiries; en octobre 1922 a eu lieu le couronnement de Ferdinand Ier à Alba Iulia en tant que roi de tous les Roumains et en mars 1923 a été adoptée une nouvelle Constitution de la Roumanie.

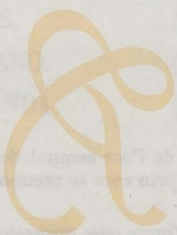
V. ROMANIA - A UNITARY, INDEPENDENT, NATIONAL STATE

In January 1919, when the Peace Conference opened in Paris, the Unitary Romanian National state was a fact, as a consequence of the plebiscitary decisions adopted in Chisinau, Cernowitz and Alba Iulia in 1918. Romania was a unitary national state as 72% of her population was made up of Romanians while the minorities amounted to 28% of the population, but no minority reached 8% of the total population.

The main aim of Romania's governments was to sanction the 1918 union acts by international treaties. The Peace Conference based its decisions about Europe on the nationalities principles, so the existence of new states was recognized: Poland, Czechoslovakia, Austria, Hungary, as well as the territorial integrity of other states: Romania, Yugoslavia. This idea is to be found in the peace treaties concluded between 1919-1920, starting with the Versailles Treaty signed by the Allied and Associated Powers (the Entente) and Germany on June 28th 1919.

The Saint Germain Treaty concluded with Austria on September 10th 1918 recognized the union with Bukovina, the Trianon Treaty the union with Transylvania (it was concluded with Hungary on June 4th 1920), while the Paris Treaty concluded on October 28th 1920 with, on the one hand, Great Britain, France, Italy, Japan and Romania, on the other hand, recognized the union between Bessarabia and Romania. Thus, the highest international forum at the time confirmed the Romanian's people decisions to unite in 1918 by the signatures of heads of state and Government.

After the Great Union an intense activity took place to organize and consolidate the Unitary National Romanian state. Measures were adopted to integrate the new provinces within Romania: on November 1919 the first Parliament included deputies and senators from the Old Kingdom, Bessarabia, Bukovina and Transylvania; all the governments included representatives of the territories united in 1918. The new arms of the country was adopted, in October 1922 Ferdinand I was crowned as king of all Romanians in Alba Iulia, and in March 1923 a new Constitution was adopted.

Ședința Conferinței de Pace din 7 Mai 1919

L' Illustration

1919 mai, Paris. Aspect din timpul lucrărilor Conferinței de Pace de la Paris.

Gheorghe I. Brătianu, "Acțiunea politică și militară a României în 1919, în lumina corespondenței diplomatice a lui Ion I. C. Brătianu", București, 1939, f. 159.

1919 mai, Paris. Image de la Conférence de la Paix de Paris.

Gheorghe I. Brătianu, "L'Action politique et militaire de la Roumanie en 1919 selon la correspondance diplomatique de Ion I. C. Brătianu", Bucarest, 1939.

1919 May, Paris. Image from the Peace Conference in Paris.

Gheorghe I. Brătianu "Romania's military and political action in 1919 in light of Ion I. C. Brătianu's diplomatic letters", Bucharest, 1939.

1919 iunie 28, Versailles. Tratatul de Pace semnat de Puterile Aliate și Asociate pe de o parte, și Germania, pe de altă parte, prin care se recunosc statele noi create și granițele lor firești.

Arhivele Ministerului Afacerilor Externe, fond Tratatate, copie, fragmente.

1919 juin 28, Versailles. Le Traité de Paix signé par les Pouvoirs Alliés et Associés d'une part et l'Allemagne d'autre part.

Archives du Ministère des Affaires Etrangères, Fonds des Traités, copie, fragments.

1919 June 28th, Versailles. Peace Treaty signed between the Allied and Associated Powers, on the one hand, and Germany, on the other hand, recognizing the newly formed states.

Ministry of Foreign Affairs Archives, Treaties Fund, copy, fragments.

TRAITÉ DE PAIX

ENTRE LES PUISSANCES ALLIÉES ET ASSOCIÉES

ET L'ALLEMAGNE

ET PROTOCOLE

SIGNÉS À VERSAILLES, LE 28 JUIN 1919

PARTIE XV.

CLAUSES DIVERSES.

ARTICLE 434.

L'Allemagne s'engage à reconnaître la pleine valeur des Traités de Paix et Conventions additionnelles, qui seront conclus par les Puissances alliées et associées, avec les Puissances ayant combattu aux côtés de l'Allemagne, à agréer les dispositions qui seront prises concernant les territoires de l'ancienne Monarchie d'Autriche-Hongrie, du Royaume de Bulgarie et de l'Empire Ottoman, et à reconnaître les nouveaux États dans les frontières qui leur sont ainsi fixées.

(L. S.) C. D. B. KING.

(L. S.) SALVADOR CHAMORRO.

(L. S.) ANTONIO BURGOS.

(L. S.) C. G. CANDAMO.

(L. S.) I. J. PADEREWSKI.

(L. S.) ROMAN DMOWSKI.

(L. S.) AFFONSO COSTA.

(L. S.) AUGUSTO SOARES.

(L. S.) ION. I. C. BRATIANO.

(L. S.) GENERAL C. COANDA.

(L. S.) NIK. P. PACHITCH.

(L. S.) DR. ANTE TRUMBIC.

(L. S.) MIL. R. VESNITCH.

(L. S.) CHAROON.

(L. S.) TRAIIDOS PRABANDHU.

(L. S.) KAREL KRAMAR.

(L. S.) DR. EDWARD BENES.

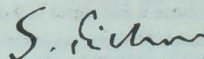
(L. S.) J. A. BUERO.

(L. S.) HERMANN MÜLLER.

(L. S.) DR. BELL.

Pour copie certifiée conforme :

Le Ministre des Affaires étrangères,

Nicolae Titulescu (1882-1941), Om politic și diplomat român, ministru în guvernele României, unul din cei mai mari diplomați europeni din perioada interbelică, delegat al României la Conferința de Pace de la Paris. Ministru de externe (1927-1928, 1932-1936), delegat permanent al României la Liga Națiunilor și președinte al acesteia (1930-1931).

Arhivele Statului București, Fototeca. I 1330.

Nicolae Titulescu (1882-1941), Homme politique et diplomate roumain, ministre dans les gouvernements de la Roumanie, l'un des plus importants diplomates de l'entre deux guerres, délégué de la Roumanie à la Conférence de la Paix de Paris. Ministre de l'extérieur (1927-1928, 1932-1936), délégué permanent de Roumanie à la Ligue des Nations (dont il fut président entre 1930-1931).

Archives de l'Etat, Bucarest, Photothèque, I 1330.

Nicolae Titulescu (1882-1941), Romanian politician and diplomat, minister in several Romanian governments, one of the greatest European diplomats of the inter-war period, a member of the Romanian delegation to the Paris Peace Conference. Foreign Minister (1927-1928, 1932-1936), Romania's permanent delegate to the League of Nations (whose chairman he was in 1930-1931).

Bucharest State Archives, Photos Collection, I 1330.

1919 septembrie 10, Saint-Germain-en-Laye. Tratatul de Pace între Puterile Aliate și Asociate, pe de o parte, și Austria, pe de altă parte, prin care se ratifică unirea Bucovinei cu România. Tratatul a fost semnat de Guvernul român la 9 decembrie 1919.

Arhivele Ministerului Afacerilor Externe, fond Tratat, copie, fragmente.

1919 septembre 10, Saint-Germain-en-Laye. Le Traité de Paix entre les Pouvoirs Alliés et Associés d'une part et l'Autriche d'autre part, qui ratifie l'union de la Bucovine à la Roumanie. Le Traité de Paix avec la Roumanie a été signé le 9 décembre 1919.

Archives du Ministère des Affaires Etrangères, Fonds des Traités, copie, fragments.

1919 September 10th, Saint-Germain-en-Laye. Peace Treaty between the Allied and Associated Powers, on the one hand, and Austria, on the other hand, which ratifies the union between Bukovina and Romania. Peace Treaty with Romania, signed on December 9th 1919.

Ministry of Foreign Affairs Archives, Treaties Fund, copy, fragments.

TRACTAT DE PACE

INTRE

PUTERILE ALIATE ȘI ASOCIATE ȘI AUSTRIA PROTOCOL ȘI DECLARAȚIUNI

Semnate la Saint Germain-en-Laye la 10 Septembrie 1919

ARTICOLUL

Proportia și natura sarcinilor financiare ale fostului Imperiu al Austriei pe cari România va avea să le ia pe seama sa pentru teritoriul pus sub Suveranitatea ei, vor fi fixate conform cu articolul 203, Partea IX (Clauze financiare), a Tratatului de față.

Convențiuni ulterioare vor regula toate chestiunile cari n'ar fi regulate prin Tratatul de față și cari ar putea lua naștere din cesiunea zisului teritoriu.

SPRE CREDINȚA CELOR CE PRECED,
Plenipotențiarii sus numiți au semnat Tratatul de față.

Făcut la Saint-Germain-en-Laye în zece Septembrie una mie nouă sute nouăsprezece, într'un singur exemplar, care va rămâne depus în arhivele Guvernului Republicii franceze și de pe care se vor predă copii autentice fiecăreia din Puterile semnatare.

(L. S.) FRANK L. POLK.
(L. S.) HENRY WHITE.
(L. S.) TASKER H. BLISS.
(L. S.) ARTHUR JAMES BALFOUR.
(L. S.)
(L. S.) MILNER.
(L. S.) GEORGE N. BARNES.
(L. S.) A. E. KEMP.
(L. S.) G. F. PEARCE.
(L. S.) MILNER.
(L. S.) THOS. MACKENZIE.
(L. S.) SINHA OF RAIPUR.
(L. S.) G. CLÉMENTEAU.
(L. S.) S. PICHON.
(L. S.) L. L. KLOTZ.
(L. S.) ANDRÉ TARDIEU.
(L. S.) JULES CAMBON.
(L. S.) TOM. TITTONI.
(L. S.) VITTORIO SCIALOJA.
(L. S.) CHAROON.
(L. S.) TRAIKOS PRABANDHU.
(L. S.) KAREL KRAMAR.
(L. S.) DR. EDWARD BENES.
(L. S.) RENNER.

SECȚIUNEA IV

România

ARTICOLUL 59

Austria renunță, în ceea ce o privește, în favoarea României, la toate drepturile și titlurile asupra părții fostului Ducat al Bucovinei cuprinsă dincoace de fruntariile României, astfel precum vor fi fixate ulterior de Principalele Puteri aliate și asociate.

ARTICOLUL 60

România consimte la inserțiunea într'un Tratat cu Principalele Puteri aliate și asociate a unor dispozițiuni pe cari aceste Puteri le vor socoti necesare pentru a ocroti în România interesele locuitorilor ce se deosebesc prin rasă, limbă sau religie, de majoritatea populațiunii.

România consimte deasemenea la inserțiunea într'un Tratat cu Principalele Puteri aliate și asociate a unor dispozițiuni pe cari aceste Puterile vor socoti necesare pentru a ocroti libertatea transitului și a aplica un regim echitabil comerțului celorlalte națiuni.

(L. S.) MAGGIORINO FERRARIS.

(L. S.) GUGLIELMO MARCONI.

(L. S.) S. CHINDA.
(L. S.) K. MATSUI.
(I. S.) H. LUIN.
(L. S.) HYMAN.
(L. S.) J. VAN DEN HEUVEL.
(L. S.) EMILE VANDERVELDE.
(L. S.) J. R. LOUISENGTSIANG.
(L. S.) CHENGTING THOMAS WANG.
(L. S.) ANTONIO S. DE BUSTAMANTE.
(L. S.) NICOLAS POLITIS.
(L. S.) A. ROMANOS.
(L. S.) SALVADOR CHAMORRO.
(L. S.) ANTONIO BURGOS.
(L. S.) I. J. PADEREWSKI.
(L. S.) ROMAN DMOWSKI.
(L. S.) AFFONSO COSTA.
(L. S.) AUGUSTO SOARES.

Copie certifiée conforme :

Le Président du Conseil.
Ministre des Affaires Étrangères,

Pour le Président du Conseil
Ministre des Affaires Étrangères et P. a
L'ambassadeur de France
Secrétaire Général.

Paliou

Paris, le 6 mai 1920

MONSIEUR LE PRESIDENT,

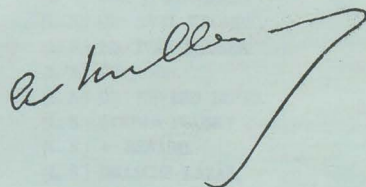
Les Puissances alliées et associées ont étudié avec l'attention la plus scrupuleuse les Notes dans lesquelles la Délégation hongroise a exposé ses observations au sujet des conditions de paix qui lui ont été communiquées. Dans cet examen, elles ont été animées du seul désir de prendre des décisions conformes à la justice et aux intérêts supérieurs dont elles ont la garde. Si le résultat de cette étude ne s'accorde pas dans ses traits essentiels avec les contre-propositions formulées par la Délégation hongroise, c'est qu'il a paru impossible aux Puissances d'adopter le point de vue auquel s'est placée cette Délégation.

Les Puissances alliées et associées enregistrent avec satisfaction l'adhésion donnée par la Délégation hongroise aux principes qui sont à la base du Pacte de la Société des Nations. La Société ne protège pas seulement les droits de tous les signataires du Traité; elle institue aussi l'organisme, grâce auquel pourront intervenir, dans le calme et par des voies légales, tous arrangements que des circonstances nouvelles rendraient nécessaires dans le règlement de la Paix. La loyauté avec laquelle la Hongrie s'acquittera des obligations qui lui impose le Traité, rapprochera l'heure à laquelle elle pourra être accueillie dans la Société même.

El a paru imposibil aux Gouvernements alliés et associés d'aller plus loint. Les pouvoirs conférés aux Commissions de délimitation, en ce qui concerne les clauses territoriales, les retouches apportées aux différents articles du Traité et dont les observations, qui vous sont remises en même temps que cette lettre contiennent le détail, marquent la limite extrême de leurs concessions. Les Conditions de Paix qui vous sont aujourd'hui remises sont donc définitives.

En conséquence, les Puissances alliées et associées attendent de la Délégation hongroise, dans le délai de dix jours à compter de la date de la présente communication, une déclaration leur faisant savoir qu'elle est autorisée à signer le Traité tel qu'il est. Des dispositions seront aussitôt prises pour procéder à cette signature.

Veuillez, agréer,

1920 mai 6, Paris. Scrisoarea lui Etienne-Alexandre Millerand, președintele Republicii Franceze, adresată delegației maghiare prin care i se face cunoscut că Puterile Aliate și Asociate așteaptă semnarea Tratatului de Pace, în spiritul respectării dreptului popoarelor la autodeterminare.

Arhivele Ministerului Afacerilor Externe, fond Conferința Păcii, vol. 96, p. 200-204, copie.

1920 mai 6, Paris. La lettre d'Etienne-Alexandre Millerand, président de la République Française, adressée à la délégation hongroise, pour lui annoncer que les Pouvoirs Alliés et Associés attendaient la signature du Traité de Paix, en respectant le droit des peuples à l'autodétermination.

Archives du Ministère des Affaires Etrangères, Fonds de la Conférence de la Paix, vol. 96, p. 200-204, copie.

1920 May 6th, Paris. Letter written by Etienne-Alexandre Millerand, president of the French Republic to the Hungarian delegation, to let them know that the Allied and Associated Powers were waiting for the Peace Treaty to be signed, so as to respect the peoples' rights to self-determination.

Ministry of Foreign Affairs Archives, Peace Conference Fund, vol. 96, p. 200-204, copy.

1920 iunie 4, Trianon. Tratat de Pace dintre Puterile Aliate și Asociate, pe de o parte, și Ungaria, pe de altă parte, prin care se ratifică unirea Transilvaniei cu România.

Arhivele Ministerului Afacerilor Externe, fond Tratat, copie, fragmente.

1920 juin 4, Trianon. Le Traité de Paix entre les Pouvoirs Alliés et Associés d'une part et la Hongrie d'autre part, qui ratifie l'union de la Transylvanie à la Roumanie.

Archives du Ministère des Affaires Etrangères, Fonds Traités, copie, fragments.

1920 June 4th, Trianon. Peace Treaty between the Allied and Associated Powers on the one hand, and Hungary, on the other hand which ratifies the union between Transylvania and Romania.

Ministry of Foreign Affairs Archives, Treaties Fund, copy, fragments.

TRAITÉ DE PAIX

ENTRE

LES PUISSANCES ALLIÉES ET ASSOCIÉES

ET LA HONGRIE,

PROTOCOLE ET DÉCLARATION.

Du 4 Juin 1920 (Trianon)

ROUMANIE.

ARTICLE 45.

La Hongrie renonce, en ce qui la concerne, en faveur de la Roumanie, à tous droits et titres sur les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise, situés au delà des frontières de la Hongrie, telles qu'elles sont fixées à l'article 27, Partie II (Frontières de la Hongrie) et reconnus par le présent Traité ou par tous autres Traités conclus en vue de régler les affaires actuelles, comme faisant partie de la Roumanie.

ARTICLE 46.

Une Commission composée de sept membres, dont cinq seront nommés par les Principales Puissances alliées et associées, un par la Roumanie et un par la Hongrie; sera constituée dans les quinze jours qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, pour fixer sur place le tracé de la ligne frontière prévue à l'article 27-3e, Partie II (Frontières de la Hongrie).

Plenipotențiarii cari, din cauza lipsei lor momentane din Paris, nu și-au putut pune semnăturile lor pe Tratatul de față, vor fi admiși a face acest lucru până la 15 Decembrie 1920.

DREPT CARE, Plenipotențiarii de mai jos, ale căror depune puteri au fost recunoscute în bună și cuvenită formă au semnat Tratatul de față.

(L. S.) DERBY.
(L. S.) ANDREW FISCHER.
(L. S.) DERBY.
(L. S.) DERBY.
(L. S.) DERBY.
(L. S.) G. LEYGUES.
(L. S.) JULES CAMBON.
(L. S.) BONIN.
(L. S.) K. ISHII.
(L. S.) TAKE IONESCU
(L. S.) D. I. GHICA
(L. S.) ROLIN-JAEQUEMYS.
(L. S.) VIKYUIN WELLINGTON KOO.

(L. S.) RAFAEL MARTINEZ ORTIZ.
(L. S.) A. ROMANOS.
(L. S.) CARLOS A. VILLANUEVA.
(L. S.) R. A. AMADOR.
(L. S.) E. SAPIEHA.
(L. S.) ERASME PILTZ.
(L. S.) AFFONSO COSTA.
(L. S.) JOÃO CHAGAS.

ARTICLE 47.

La Roumanie reconnaît et confirme, vis-à-vis de la Hongrie, son engagement d'agréer l'insertion dans un Traité conclu avec les Principales Puissances alliées et associées des dispositions jugées nécessaires par ces Puissances pour protéger en Roumanie les intérêts des habitants qui diffèrent de la majorité de la population par la race, la langue ou la religion, ainsi que pour protéger la liberté du transit et un régime équitable pour le commerce des autres Nations.

La proportion et la nature des charges financières de la Hongrie, que la Roumanie aura à supporter en raison du territoire placé sous sa souveraineté, seront fixées conformément à l'article 186, Partie IX (Clauses financières) du présent Traité.

Des conventions ultérieures régleront toutes questions qui ne seraient pas réglées par le présent Traité et que pourrait faire naître la cession dudit territoire.

(L. S.) DR. J. CANTACUZÈNE.
(L. S.) N. TITULESCU.
(L. S.) NIK. P. PACHITCH.
(L. S.) DR. ANTE TRUMBIĆ.
(L. S.) DR. IVAN ZOLGER.
(L. S.) CHAROON.
(L. S.) DR. EDVARD BENES.
(L. S.) STEFAN OSUSKY.
(L. S.) A. BENÂRD.
(L. S.) DRASCHE LÁZÁR,

Copie certifiée conforme :

Le Président du Conseil.

Ministre des Affaires Étrangères,

Le Président du Conseil
Ministre des Affaires Étrangères et P. O.
L'Amiral de France
Secrétaire Général

TRACTAT

INTRE

PRINCIPALELE PUTERI ALIATE ȘI ASOCIATE

ȘI

ROMÂNIA

L'EMPIRE BRITANNIQUE, LA FRANCE, L'ITALIE, LE JAPON, PRINCIPALES PUISSANCES ALLIÉES, ET LA ROUMANIE :

Considérant que dans l'intérêt de la paix générale en Europe il importe d'assurer dès maintenant sur la Bessarabie une souveraineté répondant aux aspirations de la population et y garantissant aux minorités de race, de religion ou de la langue la protection qui leur est due ;

Considérant que, des points de vue géographique, ethnographique, historique et économique, la réunion de la Bessarabie à la Roumanie est pleinement justifiée ;

Considérant que la population de la Bessarabie a manifesté son désir de voir la Bessarabie réunie à la Roumanie ;

Considérant enfin que la Roumanie a, de sa propre volonté, le désir de donner de sûres garanties de liberté et de justice, sans distinction de races, de religions ou de langue, conformément au Traité signé à Paris le 9 décembre 1919, aux habitants de l'ancien royaume de Roumanie aussi bien qu'à ceux des territoires nouvellement transférés ;

Ont résolu de conclure le présent traité et ont, à cet effet, désigné pour leurs plénipotentiaires, sous réserve de la faculté de pourvoir à leur remplacement pour la signature, savoir :

IMPERIUL BRITANIC, FRANȚA, ITALIA, JAPONIA, PRINCIPALE PUTERI ALIATE, ȘI ROMÂNIA :

Considerând că în interesul păcii generale în Europa trebuie asigurată încă de pe acum în Basarabia o suveranitate care să corespundă aspirațiilor populației și să garanteze minorităților de rasă, religioase sau limbă, protecțiunea ce le este datorită ;

Considerând că din punctele de vedere geografic, etnografic, istoric și economic, unirea Basarabiei cu România este pe deplin justificată ;

Considerând că populațiunea Basarabiei a manifestat dorința de a vedea Basarabia unită cu România ;

Considerând, în sfârșit, că România din propria ei voință dorește să dea garanții sigure de libertate și dreptate, fără deosebire de rasă, de religioase sau de limbă, conform cu Tratatul semnat la Paris, la 9 Decembrie 1919, locuitorilor atât ai vechiului Regat al României, cât și ai teritoriilor de curând transferate ;

Au hotărât să încheie tratatul de față și au desemnat ca plénipotențieri ai lor, sub rezerva facultății de a dispune înlocuirea lor pentru semnătură :

LESQUELS ONT CONVENU DES STIPULATIONS SUIVANTES :

ARTICLE 1er.

Les Hautes Parties contractantes déclarent reconnaître la souveraineté de la Roumanie sur le territoire de la Bessarabie compris entre la frontière actuelle de Roumanie, la Mer Noire, le cours du Dniester depuis son embouchure jusqu'au point où il est coupé par l'ancienne limite entre la Bukovine et la Bessarabie et cette ancienne limite.

Les Plénipotentiaires qui, par suite de leur éloignement momentané de Paris, n'ont pas pu apposer leur signature sur le présent Traité, seront admis à le faire jusqu'au quinze décembre 1920.

EN FOI-DE QUOI, les Plénipotentiaires ci-après, dont les pleins pouvoirs ont été reconnus en bonne et due forme, ont signé le présent Traité.

(L. S.) DERBY.

(L. S.) ANDREW FISCHER.

CARI S'AU ÎNȚELES ASUPRA STIPULAȚIUNILOR URMAȚOARE :

ARTICOLUL 1

Înaltele părți contractante declară că recunosc suveranitatea României asupra teritoriului Basarabiei, cuprins între frontiera actuală a României, Marea-Neagră, Cursul Nistrului dela gura sa până la punctul unde este tăiat de vechiul hotar dintre Bucovina și Basarabia, și acest vechi hotar.

(L. S.) G. LEYGUES.

(L. S.) JULES CAMBON.

(L. S.) BONIN.

(L. S.) K. ISHII.

(L. S.) TAKE JONESCO.

(L. S.) D. I. GHICA.

1920 octombrie 28, Paris. Tratatul dintre principalele Puteri Aliate (Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia) și România, privind recunoașterea Unirii Basarabiei cu România.

Arhivele Statului București, colecția "Monitorul Oficial", nr. 100 din 8 august, 1922, p. 4833-4834, fragmente.

1920 octobrie 28, Paris. Le traité signé par les principaux Pouvoirs Alliés (Grande Bretagne, France, Italie, Japon) et la Roumanie, concernant la ratification de l'union de la Bessarabie à la Roumanie.

Archives de l'Etat, Bucarest, Collection "Monitorul Oficial", numéro 100 du 8 août 1922, p. 4833-4834, fragments.

1920 October 28th, Paris. The Treaty among the main Allied Powers (Great Britain, France, Italy, Japan) and Romania on the recognition of the Union of Bessarabia with Romania.

Bucharest State Archives, "Monitorul Oficial" Collection, issue 100 published on August 8th 1922, p. 4833-34, fragments.

1921. Stema României – expresia statului național unitar român.

Arhivele Statului București, fond Comisia Consultativă Heraldică, dosar 3

1921 Les armoiries de la Roumanie – symbole de l'état national unitaire roumain.

Archives de l'Etat, Bucarest, Fonds de la Commission Consultative Héraldique, dossier 3.

1921. Romania's Arms, an expression of the unitary Romanian national state.

Bucharest State Archives, Heraldic Consultative Commission Fund, file 3

1922 octombrie, Alba Iulia. Regele Ferdinand și regina Maria cu prilejul încoronării ca suverani ai României reîntregite.

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, Regina Maria, dosar III/136, f. 22, original

1922 octobre, Alba Iulia. Le roi Ferdinand Ier et la reine Marie à l'occasion de leur couronnement en tant que souverains de la Roumanie réunie.

Archives de l'Etat, Bucarest, Fonds de la Maison Royale, Reine Marie, dossier III/136, f. 22, original.

1922 October, Alba Iulia. King Ferdinand I and Queen Maria during their coronation as sovereigns of unified Romania.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, Queen Maria, file III/136, p. 22, original

Sunday October 15th

Alba-Iulia

Our Coronation Day

- 23 -

Rain! That was the first impression - but not heavy rain just a spluttering against my window panes - little long lines & far between happily which meant that there were only drops - and on the line of the horizon a pale sun rising, for I was restless and woke early although I had slept well during the night which I do in the train as elsewhere - I sleep splendidly, but I do not need much sleep which adds to my good humor on my life's-path as I never have the dislike of getting up which moment human beings have every morning.

I do not think that many queens have had to dress in a train for such a big ceremony as their coronation, but we could not organize it otherwise as the coronation itself had to be at Alba Iulia and there was no accommodation there for us or for anyone else. But it was quite possible - my carriage is comfortable and I share it alone with Keana, my part of it. Mme. Harvoti, Prădescu & my maids & Woodfield were the other occupants. Luckily I had not to get out in crown & mantle because that was just on

1922 octombrie 15, Alba Iulia. Filă din jurnalul Reginei Maria consemnând desfășurarea festivităților încoronării regelui Ferdinand I la Alba Iulia.

Arhivele Statului București, Casa Regală, Regina Maria, dosar III / 136, f. 22, original

1922 octobre 15, Alba Iulia. Page du journal de la Reine Marie concernant les festivités du couronnement du roi Ferdinand Ier à Alba Iulia.

Archives de l'Etat, Bucarest, Fonds de la Maison Royale, Reine Marie, dossier III / 136, p. 22, original.

1922 October 15th, Alba Iulia. Page from Queen Maria's diary which presents the development of all festivities during king Ferdinand's I coronation in Alba Iulia.

Bucharest State Archives, Royal House Fund, Queen Maria, file III / 136, p. 22, original

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională,
REGE AL ROMÂNIEI

La toți de față și viitori, sănătate :

Adunările Naționale Constituante au adoptat și Noi aprobăm și sancționăm următoarea

CONSTITUȚIUNE

TITLUL I

DESPRE TERITORIUL ROMÂNIEI

ART. 1. — Regatul României este un Stat național unitar și indivizibil.

ART. 2. — Teritoriul României este nealienabil.

Hotarele Statului nu pot fi schimbate sau rectificate decât în virtutea unei legi.

ART. 3. — Teritoriul României nu se poate coloniza cu populațiuni de gîntă străină.

ART. 4. — Teritoriul României din punct de vedere administrativ se imparte în județe, județele în comune.

Numărul, întinderea și subdiviziunile lor teritoriale se vor stabili după formele prevăzute în legile de organizare administrativă.

TITLUL II

DESPRE DREPTURILE ROMÂNILOR

ART. 5. — Românii, fără deosebire de origină etnică, de limbă sau de religie, se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea învățămîntului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociație și de toate libertățile și drepturile stabilite prin legi.

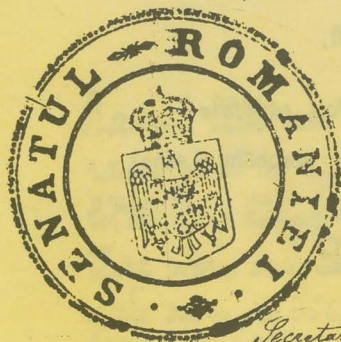
ART. 6. — Constituțiunea de față și celelalte legi relative la drepturile politice determină cari sunt, osebit de calitatea de Român, condițiunile necesare pentru exercitarea acestor drepturi.

Legi speciale, votate cu majoritate de două treimi, vor determina condițiunile sub cari femeile pot avea exercițiul drepturilor politice.

Drepturile civile ale femeilor se vor stabili pe baza deplinei egalități a celor două sexe.

Accastă Constituțiune s'a votat de Adunarea Națională Constituantă a Senatului în ședința dela 27 Martie anul 1923 și s'a adoptat cu majoritate de una sută treizeci și șapte voturi, contra două, fiind și două abțineri.

Președinte,

M. Șerethu

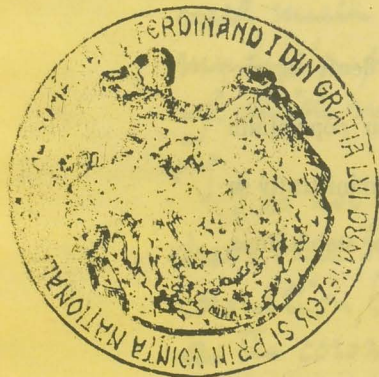
Secretar,

I. N. Coșov

Secretar general al Președinției; B. Murgulescu

Promulgăm această Constituțiune și ordonăm să fie investită cu sigiliul Statului și publicată prin *Monitorul Oficial*.

Dat în București, la 28 Martie 1923.

Ferdinand I

Președintele Consiliului de Miniștri,

Ion I. Brătianu

Ministru de Interne,

General Vasilev

Ministrul Justiției,

J. Th. Teodorescu

Ministrul Agriculturii și Domeniilor,

Al. C. C. C.

Ministrul Instrucțiunii,

D. Angelescu

Ministrul Afacerilor Străine,

S. S. Luca

Ministrul Finanțelor,

Vintilă Brătianu

Ministrul Sănătății Publice, Muncii și Ocrotirilor Sociale,

G. Mădălescu

Ministru de Stat,

Ion Brătianu

Ministru de Stat,

Ion Brătianu

Ministrul Comunicațiilor,

General Gheorghe

Ministrul Cultelor și Artelor,

Constantin Brănuș

Ministrul Industriei și Comerțului,

V. I. Iacob

Ministrul Lucrărilor Publice,

Leond Căpățan

Ministru de Război,

General Carolacescu

1923 martie, București. Constituția României adoptată de Adunarea Națională Constituantă și sancționată de regele Ferdinand I, care la primul articol stabilea că "Regatul României este un stat național, unitar și indivizibil".

Arhivele Statului București, fond Casa Regală, dosar 1/1923, f. 1, 22, 23, original

1923 mars, Brcarest. La Constitution de la Roumanie adoptée par l'Assemblée Nationale Constituante et sanctionnée par le roi Ferdinand Ier qui au premier article décidait que "Le Royaume de la Roumanie est un état national, unitaire et indivisible".

Archives de l'Etat, Bucarest, Fonds de la Maison Royale, dossier 1/1923, p. 1, 22, 23, original

1923 March, Bucharest. Romania's Constitution adopted by the National Constituent Assembly and sanctioned by king Ferdinand I, first article established that "The kingdom of Romania is a unitary, national and indivisible state".

Bucharest State Archives, Royal House Fund, file 1/1923, p. 1, 22, 23, original

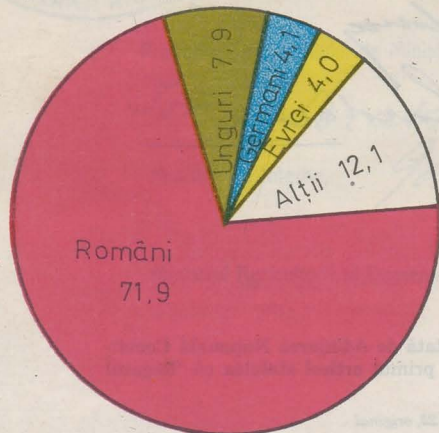
Tab. XXXIII. — Repartizarea neamurilor din România pe provincii și mediu, în procente, la recensământul din 29 Decembrie 1930 ¹⁾

PROVINȚII	Totalul locuitorilor	Românul	Unguri	Germani	Ruși	Ruteni, Ucrainenii	Sârbi, Croați, Sloveni	Bulgari	Cehi, Slovaci	Poloni	Hușari	Evrei	Greci	Albanezi	Armeni	Turci	Tătari	Găgăuri	Tigani	Alte neamuri	Nedecarați
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)
ROMÂNIA Total	18.053.000	71,9	7,9	4,1	2,3	3,2	0,3	2,0	0,3	0,3	*	4,0	0,1	*	*	0,9	0,1	0,6	1,5	0,3	*
OLTENIA Total	1.519.000	97,5	0,2	0,2	*	*	*	*	*	*	*	0,2	*	*	*	*	—	*	1,5	*	*
MUNTENIA Total	4.028.000	93,4	0,8	0,5	0,2	*	*	*	*	*	—	2,1	0,3	*	0,1	*	*	*	1,3	0,3	*
DOBROGEA Total	811.000	44,2	0,3	1,5	3,4	*	0,1	22,8	*	*	—	0,5	1,1	—	0,7	18,5	2,7	0,9	1,4	1,9	*
MOLDOVA Total	2.427.000	89,8	0,9	0,3	0,3	*	*	*	*	0,1	*	6,5	0,2	*	*	*	*	*	1,3	0,3	*
BASARABIA Total	2.864.000	56,2	*	2,8	12,3	11,0	*	5,7	*	0,3	*	7,2	*	*	*	*	*	3,4	0,5	0,3	*
BUCOVINA Total	854.000	44,5	1,4	8,9	0,9	27,7	*	*	*	3,6	1,5	10,8	*	*	*	*	—	*	0,3	0,3	*
TRANSILVANIA Total	3.218.000	57,6	29,1	7,9	0,1	*	*	*	0,3	*	—	2,4	*	*	*	*	*	*	2,3	*	8
BANAT Total	942.000	54,3	10,4	23,8	0,2	0,5	4,3	1,1	1,5	*	*	1,2	*	*	*	*	*	—	1,9	0,8	*
CRISANA-MARAMUREȘ Total	1.390.000	60,7	23,1	4,8	0,2	1,7	0,2	*	1,7	*	*	6,4	*	*	*	*	*	*	1,1	*	*

¹⁾ Date provizorii. *) Procente sub 0,1.

Populația României după naționalitate (1930)

Total	18 057 028	%
Români	12 981 324	71,9
Unguri	1 425 507	7,9
Germani	745 421	4,1
Evrei	728 115	4,0
Alții	2 176 661	12,1

Sursa: Anuarul statistic al României 1939 și 1940, București, 1940, p. 58—59, 62.

Structura națională a României (tabel și reprezentare grafică).

Enciclopedia României, București (1939-1940), vol. I, p. 148; Anuarul statistic al României (1939-1940), București 1940, p. 58-59, 62

Structure nationale de la Roumanie (tableau et représentation graphique).

Encyclopédie de la Roumanie, Bucarest (1936-1938), vol. I, p. 148; Annuaire Statistique de la Roumanie (1939-1940), Bucarest, 1940, p. 58-59, 62.

Romania's national structure (table and graphic representation).

Romania's Encyclopaedia, Bucharest (1936-1938), tom I, p. 148, Romania; Statistic Yearbook (1939-1940), Bucharest, 1940, p. 58-59, 62

Harta României după Marea Unire din 1918.

Arhivele Statului București, Bibliotecă, Colecția Hărți

La Carte de la Roumanie après la Grande Union de 1918.

Archives de l'Etat, Bucarest, Bibliotheque, Collection des Cartes

Romania' map after the Great Union in 1918.

Bucarest State Archives, Library, Maps Collection

Execuția grafică s-a realizat în laboratorul de facsimilare
al Direcției Generale a Arhivelor Statului

Foto – reproduceri offset: Ovidiu Lăzărescu
Montaj și retuș: Elisabeta Dumitrana
Copiat plăci: Aurel Voicu
Tipar offset: Sterică Marinescu
Foto – alb-negru: Alexandru Tănăsescu
Tehnoredactare și machetă: Ion Mihai

Culegere și tehnoredactare
INFO-TEAM Ltd.
București, fax: 659.46.26

Ion I. Brătianu

I. C. BRĂTIANU

De o mie de ani vă așteptam, și
ați venit ca să nu ne mai des-
părțim niciodată.

Sunt clipe în viața unui neam de
fericire atât de mare că răscum-
pără veacuri întregi de dureri.

Bucuria noastră nu e bucuria unei
singure generații, ea e sfântă, cu-
tremurătoare de fericire a întregu-
lui popor românesc, care de sute și
sute de ani a stat sub urgia soartei
cele mai cumplite fără a pierde
credința lui nestrămutată în acea
zi ce ne unește și care trebuia să
vie, care nu putea să nu vie.

Discursul din 14 decembrie 1918

ISBN 973 - 95711 - 8 - 2

Lei 5900

Din 27 mai 1944
DESPRE UNIREA CU ROMANIA-MAMĂ .
...plon

(Extras din jurnalul școlar al
a Sfatului Țării din 27 Martie anul 1918).

NUMELE POPORULUI
TUL ȚĂRII DECLARA:
Republica Democratică Moldovenească (Basarabia) în hotarele ei
dintre Prut, Nistru, Dunare, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria
și Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechi
imperiului de neam

În puterea dreptății
 țelei de sânge, pe temeiul principiului,
 țărăască soarta lor, .
 AZI ÎNAINTE ȘI PENTRU TOTI
 CUM AMA SA ROMAN

Rezoluțiunea
Adunării Naționale de la Alba-Iulia

III. În legătură cu aceasta, ca principii fundamentale la alcătuirea noului Stat Român, Adunarea Națională proclamă următoarele:

III. În legătură cu aceasta, ca principii fundamentale la alcătuirea noului Stat Român, Adunarea Națională proclamă următoarele:

7. Doar în libertate națională pentru toate popoarele conștientizate Trebuie să apară și va intra în administrare și judecarea în limba sa popoarele minuscule din țările din foste țări, apoi va primi dreptul propriu și în consiliul legislativ și în guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor co-constituți.

3. Întreprinderile sunt organizate pe principii democratice în toate formele activității publice. Totul este direct, egal, secret pe comună, în mod proporțional, în funcție de mărimea sa în raport cu cele care au servit întregul în comună, județ, în națiune.

5. Programele avansate naționalitate. Toată lumea conștientizează că, în special, în privința naționalității, mai înțelegem că, în acest caz, conștientizarea, deși

[illegible]

6. Muncitorii industriali: se asigură locuri de muncă în activități, care sunt legate de cele mai avansate stadii industriale din țară.

16. *Haynarea Națională de expresiune de înțeles* ca Congresul de pace și înfrățirea comunității naționalelor (trebuie să apară chiar ca o declarație de înțeles) și să fie asigurată pentru toate națiunile mari, și mare dezvoltarea, dar în viitor să se elimineze "sancțiunile" ca mijloc pentru "sanctarea păcii".

V. Româniilor adunați în această slăvire pe frății lor din Bucovina, să știți de secul jugul monarhiei Austro-Ungare și
 vult de țara noastră Românie.

17. *Deputarea Națională* salută cu încredere și entuziasm liberarea poporului subjugat, prin care în monastirea Anghel Săvoca, omul
născut în anul 1894, a fost găsit, judecând pe baza faptelor și a măștii albe, al său și se află la cunoștința tuturor

VIII. Statuarea Națională cu simțenie se înclină înaintea memoriei acelor buni români, care în acest război și-au versat

simbol pentru identitatea ideologică noastră, marind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

Articuli impetriti unius deum non prestat de multis deonibus contra vim, ac seque civilis actionis in quibuslibet verbis.

Statutul Național al hotărârit în titlul prezentei Raport este România, care va avea toate măsuri necesare de apărare a naturii, urmând, oricând și pe viitor, să se trateze toate națiunile la fel și să se trateze drepturile pe care le are fiecare națiune în interesul naturii.

1. *Myiarchus C. F.*

H. M. C. Fox
Vice-Präsident der Akademie Nationale

